

Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності

З М І С Т

Щомісячний додаток
до журналу
«Вісник Національного
банку України»

Видається з травня
1996 року

Випуск 2 (227)

лютий

2015

Засновник і видавець:
Національний банк України

Адреса: вул. Інститутська, 9
Київ-601, 01601, Україна

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1930
від 02.04.1996

**Закони. Укази.
Постанови. Розпорядження.
Інші документи**

Закон України від 25 грудня 2014 р. № 62-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу».....	3
Закон України від 28 грудня 2014 р. № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи».....	4
Закон України від 28 грудня 2014 р. № 76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України».....	119
Закон України від 28 грудня 2014 р. № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці»....	134
Закон України від 28 грудня 2014 р. № 78-VIII «Про заходи, спрямовані на сприяння капіталізації та реструктуризації банків»	178
Закон України від 28 грудня 2014 р. № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік»	186
Указ Президента України від 18 грудня 2014 р. № 940/2014 «Про звільнення членів Ради Національного банку України» ..	203

Нормативні акти Національного банку України

Постанова Правління Національного банку України від 8 грудня 2014 р. № 798 «Про затвердження Змін до Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі».....	204
Зміни до Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі, затвержені постановою Правління Національного банку України від 8 грудня 2014 р. № 798.....	204
Постанова Правління Національного банку України від 16 грудня 2014 р. № 811/ДСК Літер «В».....	211
Постанова Правління Національного банку України від 18 грудня 2014 р. № 817/ДСК «Про затвердження Змін до Правил з організації захисту приміщень банків України»	212

Редакційна колегія:

Петрик О.І. (голова)
Бажал Ю.М.
Барановський О.І.
Боровецький Ришард
Вовчак О.Д.
Вожжов А.П.
Гальчинський А.С.
Гець В.М.
Кірсев О.І.
Коваленко О.І.
Козьменко С.М.
Круглик С.В.
Лютий І.О.
Мітнік Стефан
Мищенко В.І.
Мороз А.М.
Патрікац Л.М.
Раєвський К.Є.
Ричаківська В.І.
Савлук М.І.
Сениц П.М.
Смовженко Т.С.
Стельмах В.С.
Тридід О.М.
Федосов В.М.
Шаров О.М.
Шевчук А.В.
Шульга Н.П.
Щербакова О.А.

Тематичне планування збірника:

Гриценко М.Р.

Збірник підготовлено відділом з випуску статистичних видань Національного банку України редакції періодичних видань Національного банку України
Завідувач редакції періодичних видань Національного банку України
Патрікац Л.М.

Над збірником працювали:

Гриценко М.Р.,

Стаднічук М.О., Лотоцька П.В.

Відповідальна за випуск – начальник відділу з випуску статистичних видань Національного банку України
Гриценко М.Р.

Оригінал-макет виконано відділом організації видавничого забезпечення Головного господарського управління Національного банку України

Комп'ютерна верстка
Піддубенко Т.А.

Підписано у світ 21.01.2015

Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Зам. № 14-0906.

Адреса редакції:

просп. Науки, 7, Київ-028, 03028, Україна
тел.: (044) 527-30-27
тел./факс: (044) 524-96-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Передплатний індекс
«Вісника Національного банку України»
з додатком «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності»
на CD-диску 74132

Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 843 «Про внесення зміни до Положення про кредитування Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб»	213
Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 854 «Про внесення зміни до Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України»	214
Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 859 «Про деякі питання діяльності банків»	215
Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 860 «Про затвердження Змін до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України»	218
Зміни до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 860	218
Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 862 «Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні»	222
Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 863 «Про затвердження Положення про порядок визначення системно важливих банків»	223
Положення про порядок визначення системно важливих банків, затверджене постановою Правління Національного банку України від 25 грудня 2014 р. № 863	224
Постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2014 р. № 867 «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України»	226
Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2014 р. № 867	226

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про державну службу»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. У пункті 1 та абзаці першому пункту 2 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 26, ст. 273; 2014 р., № 1, ст. 2, № 22, ст. 798) слова і цифри «з 1 січня 2015 року» замінити словами і цифрами «з 1 січня 2016 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України

м. Київ
25 грудня 2014 року
№ 62-VIII

П. ПОРОШЕНКО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи

І. Внести до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13 – 17, ст. 112) такі зміни:

1) пункт 8.3 статті 8 викласти у такій редакції:

«8.3. До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад»;

2) пункт 9.1 статті 9 викласти у такій редакції:

«9.1. До загальнодержавних податків належать:

9.1.1. податок на прибуток підприємств;

9.1.2. податок на доходи фізичних осіб;

9.1.3. податок на додану вартість;

9.1.4. акцизний податок;

9.1.5. екологічний податок;

9.1.6. рентна плата;

9.1.7. мито»;

3) статтю 10 викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Місцеві податки

10.1. До місцевих податків належать:

10.1.1. податок на майно;

10.1.2. єдиний податок.

10.2. До місцевих зборів належать:

10.2.1. збір за місця для паркування транспортних засобів;

10.2.2. туристичний збір.

10.2. Місцеві ради обов'язково установлюють єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю).

10.3. Місцеві ради в межах повноважень, визначених цим Кодексом, вирішують питання відповідно до вимог цього Кодексу щодо встановлення податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) та встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.

10.4. Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених цим Кодексом, забороняється.

10.5. Зарухування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України»;

4) у статті 12:

підпункти 12.2.1 і 12.2.2 пункту 12.2 викласти у такій редакції:

«12.2.1. установлення на території Автономної Республіки Крим рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (крім рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення), рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у межах їх граничних ставок, визначених цим Кодексом;

12.2.2. зміна розміру ставок рентної плати, передбаченої підпунктом 12.2.1 цього пункту, у межах її граничних ставок, визначених цим Кодексом, у порядку, встановленому цим Кодексом»;

підпункт 12.3.5 пункту 12.3 викласти у такій редакції:

«12.3.5. У разі якщо сільська, селищна або міська рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів та акцизного податку в частині реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки до прийняття рішення справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням їх мінімальних ставок, а плата за землю справляється із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування плати за землю»;

у пункті 12.4:

підпункт 12.4.1 викласти в такій редакції:

«12.4.1. встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом»;

доповнити підпунктом 12.4.4 такого змісту:

«12.4.4. встановлення в межах, визначених цим Кодексом, ставок акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів»;

5) у пункті 14.1 статті 14:

підпункт 14.1.2 виключити;

у підпункті 14.1.4 слова «а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами» виключити;

у підпункті 14.1.5:

слова та цифри «понад 1,2 відсотка» замінити словами та цифрами «понад 0,5 відсотка», а цифри «2204» замінити цифрами «2203, 2204»;

у підпункті 14.1.6 після слів «лікеро-горілчані виробів» доповнити словами «нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу»;

підпункт 14.1.9 викласти в такій редакції:

«14.1.9. залишкова вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів для цілей розділу III – сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації відповідно до положень розділу III цього Кодексу»;

пункт 14.1.11 викласти в такій редакції:

«14.1.11. безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;

в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;

г) заборгованість фізичних осіб, прощена кредитором, за винятком заборгованості осіб, пов'язаних з таким кредитором, та осіб, що перебувають (перебували) з таким кредитором у трудових відносинах протягом останніх трьох років з моменту прощення;

г) заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних осіб – 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб). Така заборгованість визнається безнадійною у разі, якщо відповідні заходи, передбачені законодавством України, які вживав кредитор, не призвели до її стягнення;

д) актив у вигляді корпоративних прав або не боргових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;

е) сума залишкового призвогого фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;

є) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством»;

підпункти 14.1.19, 14.1.20, 14.1.21, 14.1.27 і 14.1.33 виключити;

у підпункті 14.1.37 цифри «XI» замінити цифрами «IX»;

підпункт 14.1.49 викласти у такій редакції:

«14.1.49. дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку»;

доповнити підпунктами 14.1.52¹ та 14.1.52² такого змісту:

«14.1.52¹. договір добровільного медичного страхування – договір страхування, який передбачає страхову виплату, що здійснюється закладам охорони здоров'я у разі настання страхового випадку, пов'язаного із хворобою застрахованої особи або нещасним випадком. Такий договір має також передбачати мінімальний строк його дії один рік та повернення страхових платежів виключно страховальнику при достроковому розірванні договору;

14.1.52². договір страхування додаткової пенсії – це договір страхування, який передбачає обов'язок страховика щодо здійснення страхової виплати (виплат) та/або виплат у вигляді анuitету в разі досягнення застрахованою особою пенсійного віку, визначеного за заявою застрахованої особи у договорі страхування відповідно до законодавства з урахуванням того, що такий пенсійний вік не може бути меншим більше ніж на 10 років від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. Дострокове припинення договору до досягнення застрахованою особою зазначеного в договорі пенсійного віку неможливе, крім випадків: наявності медично підтверженого критичного стану здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) або встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи; виїзду страховальника та/або застрахованої особи на постійне проживання за межі України; смерті застрахованої особи. Вигодонабувачем за таким договором може бути лише застрахована особа або спадкоємці відповідно до законодавства. Особливості зміни страховика за договором страхування додаткової пенсії встановлюються відповідно до закону»;

підпункт 14.1.56 виключити;

у підпункті 14.1.59 цифри «XVI» замінити цифрами «IX»;

підпункти 14.1.62 – 14.1.68 виключити;

у підпункті 14.1.72 цифри «XIII» замінити цифрами «XII»;

у підпункті 14.1.77 цифру «2» замінити цифрою «1»;

підпункт 14.1.84 викласти у такій редакції:

«14.1.84. інші терміни для цілей розділу III використовуються у значеннях, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку і міжнародними стандартами фінансової звітності, введеними в дію відповідно до законодавства»;

підпункти 14.1.92, 14.1.110 і 14.1.111 виключити;

підпункт 14.1.106 викласти в такій редакції:

«14.1.106. максимальні роздрібні ціни – ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію з урахуванням усіх видів податків (зборів). Акцизний податок з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів не включається до максимальної роздрібною ціни.

Максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) встановлюються виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому цим Кодексом. Продаж суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, на які встановлюються максимальні роздрібні ціни, не може здійснюватися за цінами, вищими за максимальні роздрібні ціни, збільшені на суму акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизних товарів»;

підпункт 14.1.116 викласти у такій редакції:

«14.1.116. недержавне пенсійне забезпечення – пенсійне забезпечення, яке здійснюється недержавними пенсійними фондами, страховими організаціями та банками відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та/або страховими організаціями за договорами страхування довічної пенсії відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та/або страховиками за договорами страхування додаткової пенсії відповідно до підпункту 14.1.52² пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу»;

підпункт 14.1.117 виключити;

у підпункті 14.1.125 слова та цифри «розділу XIII, глави 2 розділу XIV» замінити словами та цифрами «розділу XII, глави 1 розділу XIV»;

у підпункті «а» підпункту 14.1.126 цифри «XI» замінити цифрами «IX»;

підпункт 14.1.129 викласти в такій редакції:

«14.1.129. об'єкти житлової нерухомості – будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки;

14.1.129.1. Будівлі, віднесені до житлового фонду, поділяються на такі типи:

а) житловий будинок – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, встановлених законом, іншими нормативно-правовими актами, і призначена для постійного у ній проживання. Житлові будинки поділяються на житлові будинки садибного типу та житлові будинки квартирної типу різної поверховості. Житловий будинок садибного типу – житловий будинок, розташований на окремій земельній ділянці, який складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень;

б) прибудова до житлового будинку – частина будинку, розташована поза контуром його капітальних зовнішніх стін, і яка має з основною частиною будинку одну (або більше) спільну капітальну стіну;

в) квартира – ізольоване помешкання в житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання;

г) котедж – одно-, півтораповерховий будинок невеликої житлової площі для постійного чи тимчасового проживання з присадибною ділянкою;

г) кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах – ізольовані помешкання в квартирі, в якій мешкають двоє чи більше квартиронаймачів;

14.1.129.2. садовий будинок – будинок для літнього (сезонного) використання, який в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків;

14.1.129.3. дачний будинок – житловий будинок для використання протягом року з метою позаміського відпочинку»;

доповнити пункт підпунктом 14.1.129¹ такого змісту:

«14.1.129¹. об'єкти нежитлової нерухомості – будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. У нежитловій нерухомості виділяють:

а) будівлі готельні – готелі, мотелі, кемпінги, пансіонати, ресторани та бари, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, будинки відпочинку;

б) будівлі офісні – будівлі фінансового обслуговування, адміністративно-побутові будівлі, будівлі для конторських та адміністративних цілей;

в) будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закусочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування;

г) гаражі – гаражі (наземні й підземні) та криті автомобільні стоянки;

г) будівлі промислові та склади;

д) будівлі для публічних виступів (казино, ігрові будинки);

е) господарські (присадибні) будівлі – допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції тощо;

є) інші будівлі»;

підпункт 14.1.132 виключити;

підпункт 14.1.135 викласти у такій редакції:

«14.1.135. оподаткування для цілей розділу IX цього Кодексу – оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин, оподаткування рентною платою за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, оподаткування рентною платою за користування радіочастотним ресурсом України, оподаткування рентною платою за спеціальне використання води, оподаткування рентною платою за спеціальне використання лісових ресурсів, оподаткування рентною платою за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України»;

у підпункті 14.1.136 цифри «XIII» замінити цифрами «XII»;

підпункт 14.1.144 викласти в такій редакції:

«14.1.144. пиво – насичений діоксидом вуглецю пінистий алкогольний напій із вмістом спирту етилового від 0,5 відсотка об'ємних одиниць, отриманий під час бродіння охмеленого суслу пивними дріжджами, що відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2203»;

підпункт 14.1.146 виключити;

підпункт 14.1.147 викласти в такій редакції:

«14.1.147. плата за землю – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності»;

підпункт 14.1.149 викласти у такій редакції:

«14.1.149. платник рентної плати для цілей розділу IX цього Кодексу – платник рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, платник рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, платник рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України, платник рентної плати за спеціальне використання води, платник рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, платник рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України»;

підпункт 14.1.150 після слова «брикетування» доповнити словами «збагачення фізико-хімічними методами (без якісної зміни мінеральних форм корисних копалин, їх агрегатно-фазового стану, кристалохімічної структури), за виключенням агломерації/грудкування руди з термічною обробкою»;

підпункти 14.1.151, 14.1.168, 14.1.169, 14.1.184, 14.1.188, 14.1.189 і 14.1.192 виключити;

підпункт 14.1.193 викласти у такій редакції:

«14.1.193. постійне представництво – постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер».

З метою оподаткування термін «постійне представництво» включає будівельний майданчик, будівельний, складальний або монтажний об'єкт чи пов'язану з ними наглядову діяльність, якщо тривалість робіт, пов'язана з таким майданчиком, об'єктом чи діяльністю, перевищує шість місяців; надання послуг нерезидентом (крім послуг з надання персоналу), у тому числі консультаційних, через співробітників або інший персонал, найнятий ним для таких цілей, але якщо така діяльність провадиться (в рамках одного проекту або проекту, що пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду або періодів, загальна тривалість яких становить більш як шість місяців, у будь-якому дванадцятимісячному періоді; резидентів, які мають повноваження: діяти від імені виключно такого нерезидента (проведення переговорів щодо суттєвих умов та/або укладення договорів (контрактів) від імені цього нерезидента), що призводить до виникнення у цього нерезидента цивільних прав та обов'язків; та/або утримувати (зберігати) запаси товарів, що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка товару від імені нерезидента, крім резидентів, що мають статус складу тимчасового зберігання або митного ліцензійного складу.

Постійним представництвом не є використання будівель або споруд виключно з метою зберігання, демонстрації або доставки товарів чи виробів, що належать нерезиденту; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою зберігання або демонстрації; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою переробки іншим підприємством; утримання постійного місця діяльності виключно з метою закупівлі товарів чи виробів або для збирання інформації для нерезидента; направлення у розпорядження особи фізичних осіб у межах виконання угод про послуги з надання персоналу; утримання постійного місця діяльності виключно з метою провадження для нерезидента будь-якої іншої діяльності, яка має підготовчий або допоміжний характер»;

підпункти 14.1.201, 14.1.208 і 14.1.211 виключити;

у пункті 14.1.212:

абзац перший доповнити словами «реалізація суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів»;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Реалізація суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів – продаж пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, товарів, зазначених у підпункті 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу, безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання незалежно від форми розрахунків, у тому числі на розлив у ресторанах, кафе, барах, інших суб'єктах господарювання громадського харчування»;

підпункт 14.1.215 виключити;

підпункт 14.1.217 викласти у такій редакції:

«14.1.217. рентна плата – загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; за користування радіочастотним ресурсом України; за спеціальне використання води; за спеціальне використання лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України»;

підпункт 14.1.224 доповнити словами «або який здійснює виробництво нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу»;

підпункт 14.1.225 викласти у такій редакції:

«14.1.225. роялті – будь-який платіж, отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інших аудіовізуальних творів, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Не вважаються роялті платежі, отримані:

як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання «кінцевим споживачем»);

за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, які втілені в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання;

за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, визначені в абзаці першому цього підпункту, у користування, володіння та/або розпорядження особи;

за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), за винятком випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України»;

підпункт 14.1.228 виключити;

у підпунктах 14.1.234 і 14.1.235 слово і цифру «глави 2» замінити словом і цифрою «глави 1»;

підпункт 14.1.235 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Права власності/користування земельними ділянками повинні бути оформлені та зареєстровані відповідно до законодавства»;

підпункт 14.1.240 викласти у такій редакції:

«14.1.240. ставка земельного податку для цілей розділу XII цього Кодексу – законодавчо визначений річний розмір плати за одиницю площі оподатковуваної земельної ділянки»;

підпункти 14.1.243, 14.1.246, 14.1.250 і 14.1.256 виключити;

у підпункті 14.1.257 абзац сьомий виключити;

у підпункті 14.1.262 слово і цифру «глави 2» замінити словом і цифрою «глави 1»;

доповнити підпунктами 14.1.269 та 14.1.270 такого змісту:

«14.1.269. Platts – міжнародна, глобальна уніфікована система інформаційного моніторингу за динамікою ринку та ціноутворенням у галузі добувної та паливно-енергетичної промисловості;

14.1.270. показники Platts – індекси, що офіційно визначені світовим інформаційним агентством Platts та є базою для використання суб'єктами господарської діяльності»;

б) пункт 20.1 статті 20 доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

«20.1.43. проводити перевірку правильності ведення бухгалтерського обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

20.1.44. проводити перевірку правильності та повноти визначення доходів, витрат та фінансового результату до оподаткування згідно з бухгалтерським обліком відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності».

У зв'язку з цим підпункт 20.1.43 вважати підпунктом 20.1.45;

7) статтю 35 доповнити пунктом 35.4 такого змісту:

«35.4. Щомісячно на офіційному сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, оприлюднюється:

інформація щодо сплати податків суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, які є платниками рентної плати за користування надрами;

інформація щодо суб'єктів господарювання, які мають податковий борг, із зазначенням керівників таких суб'єктів господарювання, та сум податкового боргу в розрізі платежів та територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, із зазначенням керівників таких територіальних органів.

Форма такої інформації та порядок її оприлюднення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної податкової політики»;

8) у пункті 44.2 статті 44:

абзац перший викласти в такій редакції:

«44.2. Для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо доходів, витрат та фінансового результату до оподаткування»;

абзац другий після слів «доходів і витрат» доповнити словами «та визначають об'єкт оподаткування з податку на прибуток»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«Юридичні особи – платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 3 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику»;

абзац четвертий виключити;

9) у статті 49:

абзац перший пункту 49.2 викласти у такій редакції:

«49.2. Платник податків зобов'язаний за кожний встановлений цим Кодексом звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог цього Кодексу подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є»;

доповнити підпунктом 49.2¹ такого змісту:

«49.2¹. Платники, які мають діючі (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, зобов'язані за кожний встановлений цим Кодексом звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді»;

пункт 49.4 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Податкова звітність з податку на додану вартість подається в електронній формі до контролюючого органу всіма платниками цього податку з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством»;

10) статтю 51 викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Подання відомостей про суми виплачених доходів платникам податків – фізичним особам

51.1. Платники податків, в тому числі податкові агенти, зобов'язані подавати контролюючим органам у строки, встановлені цим Кодексом для податкового кварталу, податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків.

51.2. У визначених цим Кодексом випадках розрахунки подаються в електронному вигляді»;

11) підпункт 54.3.1 пункту 54.3 статті 54 доповнити словами «а при здійсненні заходів податкового контролю встановлено факти здійснення платником податків діяльності, що призвела до виникнення об'єктів оподаткування, наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог цього Кодексу та наявності діючих (у тому числі призупинених) ліцензій на право здійснення діяльності з підкакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством»;

12) у статті 57:

пункт 57.1 викласти в такій редакції:

«57.1. Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Податковий агент зобов'язаний сплатити суму податкового зобов'язання (суму нарахованого (утриманого) податку), самостійно визначеного ним з доходу, що виплачується на користь платника податку – фізичної особи та за рахунок такої виплати, у строки, передбачені цим Кодексом.

Суму податкового зобов'язання, визначену у митній декларації, платник податків зобов'язаний сплатити до/або на день подання митної декларації.

Платники податку на прибуток (крім новостворених, виробників сільськогосподарської продукції, інститутів спільного інвестування, неприбуткових установ (організацій) та платників податків, у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, за останній річний звітний податковий період не перевищують двадцяти мільйонів гривень) щомісяця, протягом дванадцятимісячного періоду, сплачують авансовий внесок з податку на прибуток у порядку і в строки, які встановлені для місячного податкового періоду. Сума щомісячних авансових внесків обчислюється у розмірі не менше 1/12 нарахованої суми податку на прибуток підприємств за попередній звітний (податковий) рік, зменшеної на суму сплачених авансових внесків з цього податку при виплаті дивідендів, яка залишилась не зарахованою у зменшення податкового зобов'язання з цього податку, без подання податкової декларації.

При цьому дванадцятимісячний період для сплати авансових внесків визначається з червня поточного звітного (податкового) року по травень наступного звітного (податкового) року включно.

Платники податку, які зареєстровані протягом звітного (податкового) року (новостворені), сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному (податковому) році та не сплачують авансового внеску.

Платники податку, у яких доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, за останній річний звітний (податковий) період не перевищують 20 мільйонів гривень, та неприбуткові установи (організації) сплачують податок на прибуток на підставі податкової декларації, яку подають до контролюючих органів за звітний (податковий) рік і не сплачують авансових внесків.

Платник податку, який за підсумками минулого звітного (податкового) року не отримав прибутку або отримав збиток, податкові зобов'язання не нараховував і не мав базового показника для визначення авансових внесків у наступному році, а за підсумками першого кварталу отримує прибуток, має подати податкову декларацію за перше півріччя, три квартали звітного (податкового) року та за звітний (податковий) рік для нарахування та сплати податкових зобов'язань.

У складі річної податкової декларації платником податку подається розрахунок щомісячних авансових внесків, які мають сплачуватися у наступний дванадцятимісячний період. Визначена в розрахунку сума авансових внесків вважається узгодженою сумою грошових зобов'язань.

Податкова декларація, в тому числі розрахунок щомісячних авансових внесків, за базовий звітний (податковий) рік подаються до 1 червня року, наступного за звітним (податковим) роком.

Платники податку на дохід, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), щомісяця, протягом дванадцятимісячного періоду, сплачують авансовий внесок з податку на дохід у порядку і в строки, які встановлені для місячного податкового періоду. Сума щомісячних авансових внесків обчислюється за ставками, визначеними у підпунктах 136.4.1, 136.4.2 пункту 136.4 статті 136 цього Кодексу, від суми фактично отриманого доходу протягом місячного податкового періоду, без подання податкової декларації»;

доповнити пунктом 57.1¹ такого змісту:

«57.1¹. Порядок сплати податкового зобов'язання з податку на прибуток при виплаті дивідендів

57.1¹.1. У разі прийняття рішення щодо виплати дивідендів платник податку на прибуток – емітент корпоративних прав, на які нараховуються дивіденди, проводить зазначені виплати власнику таких корпоративних прав незалежно від того, чи є оподатковуваний прибуток, розрахований за правилами, визначеними статтею 137 цього Кодексу.

57.1¹.2. Крім випадків, передбачених підпунктом 57.1¹.3 цього пункту, емітент корпоративних прав, який приймає рішення про виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам), нараховує та вносить до бюджету авансовий внесок із податку на прибуток.

Авансовий внесок розраховується з суми перевищення дивідендів, що підлягають виплаті, над значенням об'єкта оподаткування за відповідний податковий (звітний) рік, за результатами якого виплачуються дивіденди, грошове зобов'язання щодо якого погашене. У разі наявності непогашеного грошового зобов'язання авансовий внесок розраховується зі всієї суми дивідендів, що підлягають виплаті. Авансовий внесок обчислюється за ставкою, встановленою пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу. Сума дивідендів, що підлягає виплаті, не зменшується на суму авансового внеску.

При цьому у разі якщо дивіденди виплачуються за неповний календарний рік, то для обрахунку суми зазначеного перевищення використовується значення об'єкта оподаткування, обчислене пропорційно кількості місяців, за які сплачуються дивіденди. Зазначений авансовий внесок вноситься до бюджету до/або одночасно з виплатою дивідендів.

Сума сплачених авансових внесків з податку на прибуток при виплаті дивідендів підлягає зарахуванню у зменшення податкового зобов'язання з податку на прибуток, задекларованого у податковій декларації за звітний (податковий) рік.

Сума сплачених авансових внесків з податку на прибуток при виплаті дивідендів не підлягає поверненню платнику податків або зарахуванню в рахунок погашення грошових зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів).

У разі виплати дивідендів у формі, відмінній від грошової (крім випадків, передбачених підпунктом 57.1¹.3 цього пункту), базою для нарахування авансового внеску згідно з абзацами першим та другим цього підпункту є вартість такої виплати, визначена у рішенні про виплату дивідендів, або вартість такої виплати, розрахована за звичайними цінами в операціях, визнаних відповідно до статті 39 цього Кодексу контрольованими. Обов'язок з нарахування та сплати авансового внеску з податку за визначеною пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу ставкою покладається на будь-якого емітента корпоративних прав, що є резидентом, незалежно від того, чи користується такий емітент пільгами із сплати податку, передбаченими цим Кодексом, чи у вигляді застосування ставки податку іншої, ніж встановлена пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу.

Це положення поширюється також на державні некорпоративовані, казенні або комунальні підприємства, які зараховують суми дивідендів у розмірі, встановленому органом виконавчої влади, до сфери управління якого належать такі підприємства, відповідно до державного або місцевого бюджету.

При цьому якщо платіж особою називається дивідендом, такий платіж оподатковується під час виплати згідно з нормами, визначеними згідно з положеннями цього пункту, незалежно від того, чи є особа платником податку.

57.1¹.3. Авансовий внесок, передбачений підпунктом 57.1¹.2 цього пункту, не справляється у разі виплати дивідендів:

на користь власників корпоративних прав материнської компанії, що сплачуються в межах сум доходів такої компанії, отриманих у вигляді дивідендів від інших осіб. Якщо сума виплат дивідендів на користь власників корпоративних прав материнської компанії перевищує суму отриманих такою

компанією дивідендів, дивіденди, сплачені в межах такого перевищення, підлягають оподаткуванню за правилами, встановленими підпунктом 57.1^{1.2} цього пункту. З метою оподаткування материнська компанія веде наростаючим підсумком облік дивідендів, отриманих нею від інших осіб, та дивідендів, сплачених на користь власників корпоративних прав такої компанії, і відображає у податковій звітності дивіденди в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;

платником податку на прибуток, прибуток якого звільнений від оподаткування відповідно до положень цього Кодексу, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування у період, за який виплачуються дивіденди;

фізичним особам.

57.1^{1.4}. Виплата дивідендів на користь фізичних осіб (у тому числі нерезидентів) за акціями або корпоративними правами, які мають статус привілейованих або інший статус, що передбачає виплату фіксованого розміру дивідендів чи суми, яка є більшою за суму виплат, розраховану на будь-яку іншу акцію (корпоративне право), емітовану таким платником податку, прирівнюється з метою оподаткування до виплати заробітної плати з відповідним оподаткуванням.

При цьому така виплата не підлягає оподаткуванню як дивіденди згідно з положеннями розділу IV цього Кодексу.

Інститути спільного інвестування звільнюються від обов'язку сплати авансових внесків з податку на прибуток у разі виплати дивідендів.

57.1^{1.5}. Авансовий внесок з податку на прибуток, сплачений у зв'язку з нарахуванням/сплатою дивідендів, є невід'ємною частиною податку на прибуток та не може розцінюватися як податок, який справляється під час репатріації дивідендів (їх сплаті на користь нерезидентів) відповідно до пункту 141.4 статті 141 цього Кодексу або міжнародних договорів України»;

у підпункті 57.3 цифри «54.3.1, 54.3.2, 54.3.4 – 54.3.6» замінити цифрами «54.3.1 – 54.3.6»;

13) в абзаці першому пункту 63.7 статті 63 слово «патентах» виключити;

14) в абзаці четвертому пункту 64.7 статті 64 слова «має право приймати рішення» замінити словами «приймає рішення»;

15) у статті 70:

у підпункті 70.12.6 пункту 70.12 слово «патентів» виключити;

у пункті 70.16:

абзац перший викласти в такій редакції:

«70.16. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, самозайняті особи, податкові агенти подають безоплатно в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, контролюючим органам за своїм місцезнаходженням інформацію про фізичних осіб, що пов'язана з реєстрацією таких осіб як платників податків, нарахуванням, сплатою податків і контролем за дотриманням податкового законодавства України, із зазначенням реєстраційних номерів облікових карток платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта), зокрема»;

у підпункті 70.16.6 слова та цифри «265.7.4 пункту 265.7 статті 265 цього Кодексу» замінити словами та цифрами «266.7.4 пункту 266.7 статті 266 цього Кодексу»;

16) абзац другий пункту 73.3 статті 73 замінити чотирма абзацами такого змісту:

«Такий запит підписується керівником (заступником керівника) контролюючого органу і повинен містити:

1) підстави для надіслання запиту відповідно до цього пункту, із зазначенням інформації, яка це підтверджує;

2) перелік інформації, яка запитується, та перелік документів, які пропонується надати;

3) печатку контролюючого органу»;

17) у пункті 75.1 статті 75:

підпункт 75.1.1 доповнити словами «та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій)»;

в абзаці сьомому підпункту 75.1.2:

перше речення після слів «Документальною невідізною позаплановою електронною перевіркою» доповнити словами «за заявою платника податків»;

друге речення викласти у такій редакції: «Заява подається за 10 календарних днів до очікуваного початку проведення електронної перевірки, але не раніше офіційного повідомлення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, про запровадження проведення такої перевірки для відповідних платників податків: які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності; суб'єктів господарювання мікро-, малого; середнього підприємництва; інших платників податків»;

18) у статті 78:

у пункті 78.1:

у підпункті 78.1.1 слово «можливі» виключити;

підпункт 78.1.2 доповнити словами «а в контролюючих органах наявна інформація щодо фактів здійснення платником податків діяльності, що призвела до виникнення об'єктів оподаткування, наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог цього Кодексу та/або наявності діючих (у тому числі призупинених) ліцензій на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством»;

доповнити підпунктами 78.1.17 та 78.1.18 такого змісту:

«78.1.17. платником податків не подано в установлений пунктом 50.3 статті 50 цього Кодексу строк уточнюючий розрахунок для виправлення помилок, виявлених за результатами електронної перевірки, проведеної за заявою платника податків»;

78.1.18. платником податків не подано в установлений пунктом 50.3 статті 50 цього Кодексу строк уточнюючий розрахунок для виправлення помилок, виявлених за результатами електронної перевірки, проведеної за заявою платника податків»;

пункт 78.2 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Контролюючим органам забороняється проводити документальні позапланові перевірки, які передбачені підпунктами 78.1.1, 78.1.4, 78.1.8, 78.1.11 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, у разі, якщо питання, що є предметом такої перевірки, були охоплені під час попередніх перевірок платника податків»;

19) підпункт 80.2.5 пункту 80.2 статті 80 викласти у такій редакції:

«80.2.5. у разі отримання в установленому законодавством порядку інформації про порушення вимог законодавства в частині виробництва, обліку, зберігання та транспортування спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів та цільового використання спирту платниками податків, а також здійснення функцій, визначених законодавством у сфері виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, нафтопродуктів, палива моторного альтернативного, скрапленого газу»;

20) у пункті 82.4 статті 82:

абзац перший після слів «уповноваженому представнику під розписку» доповнити словами «або надсилається платнику податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення»;

абзац другий після слів «уповноваженому представнику під розписку» доповнити словами «або надіслання платнику податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення»;

21) у пункті 87.1 статті 87:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Джерелом самостійної сплати грошових зобов'язань з податку на додану вартість є суми коштів, що обліковуються в системі електронного адміністрування податку на додану вартість, та джерела, зазначені в абзаці першому цього пункту».

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«Не можуть бути джерелом погашення податкового боргу, крім погашення податкового боргу з податку на додану вартість, кошти на рахунку платника в системі електронного адміністрування податку на додану вартість»;

22) у пункті 94.2 статті 94:

у підпункті 94.2.4 слова «торгові патенти» виключити;

у підпункті 94.19.8 слова «торгових патентів» виключити;

23) підпункт 98.1.4 пункту 98.1 статті 98 викласти у такій редакції:

«98.1.4. виділення з платника податків інших платників податків, а саме передача частини майна платника податків, що реорганізується, до статутних фондів інших платників податків, які створюються власниками корпоративних прав платника податків, що реорганізується, та внаслідок якого не відбувається ліквідація платника податків, що реорганізується»;

24) абзаци перший та п'ятий пункту 119.2 статті 119 після слів «утриманого з них податку» доповнити словами «а також суми отриманої оплати від фізичних осіб за товари (роботи, послуги)»;

25) доповнити статтею 120¹ такого змісту:

«Стаття 120¹. Порушення термінів реєстрації податкових накладних, що підлягають наданню покупцям – платникам податку на додану вартість, та розрахунків коригування до таких податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних

120¹.1. Порушення платниками податку на додану вартість граничних термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, встановлених статтею 201 цього Кодексу, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі:

10 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації до 15 календарних днів;

20 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації від 16 до 30 календарних днів;

30 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації від 31 до 60 календарних днів;

40 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації на 61 і більше календарних днів.

120¹.2. Відсутність з вини платника реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних протягом 180 календарних днів з дати їх складання тягне за собою накладення штрафу в розмірі 50 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податковій накладній/розрахунку коригування»;

26) доповнити статтею 123¹ такого змісту:

«Стаття 123¹. Порушення вимог до договорів довгострокового страхування життя чи договорів страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, страхування додаткової пенсії

Якщо договір довгострокового страхування життя чи договір страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, договір страхування додаткової пенсії, протягом перших п'яти років його дії розривається з будь-яких причин, крім випадку, передбаченого абзацом четвертим цієї статті, до закінчення мінімального строку його дії або до настання відповідного страхового випадку, встановлених цим Кодексом та іншим законодавством, в результаті чого відбувається часткова страхова виплата, виплата викупної суми чи повне припинення зобов'язань страховика за таким договором перед таким платником податку або порушуються інші вимоги, встановлені цим Кодексом до таких договорів, а також вимоги до договорів добровільного медичного страхування, крім випадку, передбаченого абзацом четвертим цієї статті, то платник податку – страхувальник, який визнав у бухгалтерському обліку витрати, зобов'язаний збільшити фінансовий результат до оподаткування звітного періоду на суму таких попередньо сплачених платежів, внесків, премій із нарахуванням пені в розмірі 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на кінець звітного періоду, в якому відбулося розірвання договору або такий договір перестав відповідати вимогам, передбаченим цим Кодексом.

Податкові зобов'язання страховика у зв'язку з обставинами, зазначеними в абзаци першому цього підпункту, за період до кінця звітного періоду, в якому відбулося розірвання договору довгострокового страхування життя чи договору страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, договору страхування додаткової пенсії, або такий договір чи договір добровільного медичного страхування перестав відповідати вимогам, передбаченим цим Кодексом, корегуванню не підлягають.

Штрафні санкції за заниження об'єкта оподаткування з податку на прибуток у випадках, визначених цим підпунктом, як до страховика, так і до платника податку не застосовуються.

Договір довгострокового страхування життя, договір медичного страхування чи договір страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, договір страхування додаткової пенсії, в якому страхувальником є роботодавець, може передбачати:

зміну страхувальника (роботодавця) на нового страхувальника, яким може бути або новий роботодавець, або застрахована особа, у разі звільнення застрахованої особи;

зміну страховика на нового страховика.

При цьому така зміна страхувальника (страховика) повинна підтверджуватися тристоронньою угодою між страхувальником (страховиком), новим страхувальником (страховиком) та застрахованою особою»;

27) статтю 125 виключити;

28) пункт 126.1 статті 126 викласти в такій редакції:

«126.1. У разі якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання та/або авансових внесків з податку на прибуток підприємств, рентної плати протягом строків, визначених цим Кодексом, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу у таких розмірах:

при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 10 відсотків погашеної суми податкового боргу;

при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 20 відсотків погашеної суми податкового боргу»;

29) главу 11 доповнити статтею 128¹ такого змісту:

«Стаття 128¹. Порухення правил вивезення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу з території акцизного складу

128¹.1. Вивезення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу з території акцизного складу або транспортування такої продукції без відмітки представника контролюючого органу на товарно-транспортній накладній про погодження відпуску тягнуть за собою накладання штрафу – 200 відсотків вартості вивезеної або транспортованої продукції, але не менше 15000 гривень»;

30) у пункті 129.6 статті 129 слова «такий банк» замінити словами «або органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, такий банк/орган»;

31) розділ III «Податок на прибуток підприємств» викласти в такій редакції:

«РОЗДІЛ III. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Стаття 133. Платники податку

133.1. Платниками податку – резидентами є:

133.1.1. суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами, крім:

1) бюджетних установ;

2) громадських об'єднань, політичних партій, релігійних, благодійних організацій, пенсійних фондів, метою яких не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій;

3) суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, визначені главою 1 розділу XIV цього Кодексу.

З метою оподаткування центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, веде реєстр всіх установ та організацій, які зазначені у підпунктах 1 та 2 цього підпункту.

Установи та організації, які зазначені у підпунктах 1 та 2 цього підпункту, не є платниками податку на прибуток лише після внесення таких установ та організацій до Реєстру неприбуткових організацій та установ контролюючими органами в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

133.1.2. Національний банк України здійснює розрахунки з Державним бюджетом України відповідно до Закону України «Про Національний банк України».

133.1.3. Управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.

133.2. Платниками податку – нерезидентами є:

133.2.1. юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;

133.2.2. постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.

133.3. Постійне представництво до початку своєї господарської діяльності стає на облік в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Постійне представництво, яке розпочало свою господарську діяльність до реєстрації в контролюючому органі, вважається таким, що ухиляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

Стаття 134. Об'єкт оподаткування

134.1. Об'єктом оподаткування є:

134.1.1. прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього розділу.

Якщо відповідно до цього розділу передбачено здійснення коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Якщо відповідно до цього розділу передбачено здійснення коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу. Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу, не більше одного разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу. Про прийняте рішення платник податку зазначає у податковій звітності з цього податку, що подається за перший рік в такій безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).

Якщо у платника, який прийняв рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податко-

вих (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу, в будь-якому наступному році річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період перевищує двадцять мільйонів гривень, такий платник визначає об'єкт оподаткування починаючи з такого року шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до положень цього розділу.

Для цілей цього підпункту до річного доходу від будь-якої діяльності, визначеного за правилами бухгалтерського обліку, включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи;

134.1.2. дохід за договорами страхування, визначений згідно з підпунктом 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 цього Кодексу;

134.1.3. дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.4 статті 141 цього Кодексу, з джерелом походження з України;

134.1.4. дохід операторів, отриманий від діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор з використанням гральних автоматів, що підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.5 статті 141 цього Кодексу;

134.1.5. дохід операторів, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю, що підлягає оподаткуванню згідно з пунктом 141.5 статті 141 цього Кодексу.

Стаття 135. База оподаткування

135.1. Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування, визначеного згідно із статтею 134 цього Кодексу з урахуванням положень цього Кодексу.

Стаття 136. Ставки податку

136.1. Базова (основна) ставка податку становить 18 відсотків.

136.2. Під час провадження страхової діяльності юридичних осіб резидентів одночасно із ставкою податку на прибуток, визначеною у пункті 136.1 цієї статті, ставки податку на дохід встановлюються у таких розмірах:

136.2.1. 3 відсотки за договорами страхування від об'єкта оподаткування, що визначається у підпункті 141.1.2 пункту 141.1 статті 141 цього Кодексу;

136.2.2. 0 відсотків за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії, та визначених підпунктами 14.1.52, 14.1.52¹, 14.1.52² і 14.1.116 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу.

136.3. Ставки 0, 4, 6, 12, 15 і 20 відсотків застосовуються до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України у випадках, встановлених пунктом 141.4 статті 141 цього Кодексу.

136.4. Під час провадження букмекерської діяльності, діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток, визначеною у пункті 136.1 цієї статті, ставка податку на дохід встановлюється у розмірі:

136.4.1. 10 відсотків від доходу, отриманого від діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор з використанням гральних автоматів;

136.4.2. 18 відсотків від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю.

136.5. Податок на дохід, визначений як об'єкт оподаткування у підпунктах 134.1.2, 134.1.4, 134.1.5 пункту 134.1 статті 134 цього Кодексу, є частиною податку на прибуток.

Стаття 137. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств

137.1. Податок нараховується платником самостійно за ставкою, визначеною статтею 136 цього Кодексу, від бази оподаткування, визначеної згідно зі статтею 135 цього Кодексу.

137.2. Податок, що підлягає сплаті до бюджету платниками податку, які провадять страхову діяльність, визначається в порядку, передбаченому пунктом 141.1 статті 141 цього Кодексу.

137.3. Відповідальність за повноту утримання та своєчасність перерахування до бюджету податку, зазначеного в пунктах 57.1 та 57.1¹ статті 57 та 141.4 статті 141 цього Кодексу, покладається на платників податку, які здійснюють відповідні виплати.

137.4. Податковим (звітним) періодом є календарний рік з урахуванням положень, визначених пунктом 57.1 статті 57 цього Кодексу. Податковий (звітний) рік для платників податків починається з першого календарного дня податкового (звітного) року і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) року, крім:

137.4.1. виробників сільськогосподарської продукції, визначеної статтею 209 цього Кодексу, які можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1 липня поточного звітного року і закінчується 30 червня наступного звітного року.

Для цілей оподаткування податком на прибуток до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 50 відсотків загальної суми доходу;

137.4.2. у разі коли особа ставиться на облік контролюючим органом як платник податку протягом податкового (звітного) року, податковий (звітний) рік розпочинається з дати, на яку припадає початок такого обліку, і закінчується останнім календарним днем такого податкового (звітного) року;

137.4.3. якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого податкового (звітного) року), останнім податковим (звітним) роком вважається період, на який припадає дата ліквідації.

137.5. Податок, що підлягає сплаті до бюджету платниками податку, зменшується на суму нарахованого та сплаченого податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) відповідно до розділу XII цього Кодексу щодо об'єктів нежитлової нерухомості.

Стаття 138. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів

138.1. Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта.

138.2. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до пункту 138.3 цієї статті;

на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної з урахуванням положень цієї статті Кодексу, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта;

на суму дооцінки та вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів в межах попередньо віднесених до витрат уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

138.3. Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування

138.3.1. Розрахунок амортизації основних засобів або нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I цього Кодексу, підпунктами 138.3.2 – 138.3.4 цього пункту. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім «виробничого» методу.

138.3.2. Не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел фінансування: вартість гудвілу;

витрати на придбання/самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невикористаних основних засобів.

Термін «невиробничі основні засоби» означає основні засоби, які не використовуються в господарській діяльності платника податку.

138.3.3. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів:

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
група 1 – земельні ділянки	–
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 – будівлі	20
споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 – машини та обладнання	5
З них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	2
група 5 – транспортні засоби	5
група 6 – інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
група 7 – тварини	6
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	12
група 10 – бібліотечні фонди, збереження Національного архівного фонду України	–
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	–
група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 – природні ресурси	–
група 14 – інвентарна тара	6
група 15 – предмети прокату	5
група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів використовуються з урахуванням наступного.

У разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку менше ніж мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації використовуються строки, встановлені цим підпунктом.

У разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені цим підпунктом, то для розрахунку амортизації використовуються строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, встановлені в бухгалтерському обліку.

138.3.4. Строки нарахування амортизації нематеріальних активів:

Групи	Строк дії права користування
група 1 – права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 2 – права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 3 – права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 4 – права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, в тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 5 років
група 5 – авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (баз даних), фонограми, відеограми, передач (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 2 роки
група 6 – інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа

Якщо відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування нематеріального активу не встановлено, такий строк корисного використання визначається платником податку самостійно, але не може становити менше двох та більше 10 років.

Стаття 139. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)

139.1. Забезпечення для відшкодування наступних (майбутніх) витрат

139.1.1. Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на формування резервів та забезпечень для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечень на відпустки працівникам та інші виплати, пов'язані з оплатою праці, та резервів, визначених пунктами 139.2 – 139.3 цієї статті) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

139.1.2. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму витрат (крім оплати відпусток працівникам та інші виплати, пов'язані з оплатою праці, та резервів, визначених пунктами 139.2 – 139.3 цієї статті), які відшкодовані за рахунок резервів та забезпечень сформованих відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму коригування (зменшення) резервів та забезпечень для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечень на відпустки працівникам та інші виплати, пов'язані з оплатою праці, та резервів, визначених пунктами 139.2 – 139.3 цієї статті), на яку збільшився фінансовий результат до

оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

139.2. Резерв сумнівних боргів

139.2.1. Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму витрат від списання дебіторської заборгованості, яка не відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, понад суму резерву сумнівних боргів.

139.2.2. Фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

139.3. Резерви банків та небанківських фінансових установ

139.3.1. Банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, визнають для оподаткування резерв, сформований у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням вимог підпунктів 139.3.2 – 139.3.4 цього пункту.

139.3.2. Використання резерву у зв'язку із припиненням визнання активу згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності не змінює фінансовий результат до оподаткування, крім випадків, визначених підпунктами 139.3.3 та 139.3.4 цього пункту.

139.3.3. Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

1) на перевищення розміру резерву станом на кінець податкового (звітного) періоду, над лімітом, який визначається як менша з двох величин:

а) 20 відсотків (на період з 1 січня 2015 року до 31 грудня 2015 року – 30 відсотків, на період з 1 січня 2016 року до 31 грудня 2016 року – 25 відсотків) сукупної балансової вартості активів, знецінення яких визнається шляхом формування резерву, збільшеної на суму резерву за такими активами згідно з даними фінансової звітності за звітний період;

б) величина кредитного ризику за активами, визначена на кінець звітного (податкового) періоду відповідно до вимог органу, що регулює діяльність банків, або органу, що регулює діяльність небанківських фінансових установ.

У разі якщо орган, що регулює діяльність банків, або орган, що регулює діяльність небанківських фінансових установ, не встановлює вимог до визначення кредитного ризику, ліміт визначається згідно з пунктом «а» цієї частини підпункту.

Коригування фінансового результату до оподаткування звітного періоду не здійснюється у розмірі зазначеного перевищення резерву, що виникло у попередніх звітних (податкових) періодах;

2) на суму використання резерву для списання (відшкодування) активу, який не відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, крім суми, що списується за рахунок тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом.

139.3.4. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

1) на суму списання активу, який відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, у розмірі, що відшкодовується за рахунок тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом;

2) на суму списання у попередніх звітних періодах активу, який у звітному періоді набув ознак, визначених підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу;

3) на суму зменшення витрат від розформування (зменшення) тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом;

4) на суму доходів (зменшення витрат) від погашення заборгованості, списаної за рахунок тієї частини резерву, на яку збільшувався фінансовий результат до оподаткування у зв'язку з перевищенням над лімітом.

139.3.5. Коригування фінансового результату до оподаткування у зв'язку із створенням та використанням банками та небанківськими фінансовими установами резервів (забезпечень), у тому числі

за наданими зобов'язаннями з кредитування, гарантіями, поручительствами, акредитивами, акцептами, аваліями, крім резервів, зазначених у попередніх підпунктах цього пункту, здійснюється у порядку, встановленому пунктом 139.1 цієї статті.

Стаття 140. Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій

140.1. Оподаткування процентів за борговими зобов'язаннями

Під борговими зобов'язаннями для цілей даного пункту слід розуміти зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення.

140.2. Для платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, визначених в пункті 140.1 цієї статті, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більш ніж в 3, 5 рази (для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю, більш ніж в 10 разів), фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями над 50 відсотками суми фінансового результату до оподаткування, фінансових витрат та суми амортизаційних відрахувань за даними фінансової звітності звітного податкового періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів.

Сума боргових зобов'язань та власного капіталу для цілей цього пункту визначається як середнє арифметичне значень боргових зобов'язань та власного капіталу на початок та кінець звітного податкового періоду з урахуванням процентів, зазначених у пункті 140.3 цієї статті.

140.3. Проценти, які перевищують суму обмеження, визначеного пунктом 140.2 цієї статті, які збільшили фінансовий результат до оподаткування, зменшують фінансовий результат до оподаткування майбутніх звітних податкових періодів у сумі, зменшеній щорічно на 5 відсотків до повного її погашення з урахуванням обмежень, встановлених пунктом 140.2 цієї статті.

140.4. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

140.4.1. на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток підприємств та у вигляді дивідендів, які підлягають виплаті на його користь від інших платників цього податку;

140.4.2. на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років. Положення зазначеного пункту застосовуються з урахуванням пункту 3 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» цього Кодексу;

140.4.3. на суму уцінки, врахованої у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

140.5. Фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується:

140.5.1. на суму перевищення звичайних цін над договірною (контрактною) вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 цього Кодексу;

140.5.2. на суму перевищення договірної (контрактної) вартості придбаних товарів (робіт, послуг) над звичайною ціною при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 цього Кодексу;

140.5.3. на суму втрат від інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства, розрахованих за методом участі в капіталі або методом пропорційної консолідації;

140.5.4. на суму 30 відсотків вартості товарів, у тому числі необоротних активів, робіт та послуг (крім зазначених у пункті 140.2 та у підпункті 140.5.5 цього пункту та операцій, які визнані контрольованими відповідно до статті 39 цього Кодексу), придбаних у:

неприбуткових установ та організацій, крім бюджетних установ;

нерезидентів (в тому числі нерезидентів – пов'язаних осіб), що зареєстровані у державах (на територіях), зазначених у підпункті 39.2.1.2 пункту 39.2 статті 39 цього Кодексу.

Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо:

операція є контрольованою та сума таких витрат відповідає рівню звичайних цін, що обґрунтовано у звіті про контрольовані операції та відповідній документації, що подаються відповідно до статті 39 цього Кодексу; або операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податків за правилами звичайних цін відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту;

140.5.5. на суму витрат по нарахуванню роялті на користь нерезидента, що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4 відсотки чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності за рік, що передує звітному, а для банків – в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному.

Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо:

операція є контрольованою та сума таких витрат відповідає рівню звичайних цін, що обґрунтовано у звіті про контрольовані операції та відповідній документації, що подаються відповідно до статті 39 цього Кодексу; або операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податків за правилами звичайних цін відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту;

140.5.6. на суму витрат по нарахуванню роялті на користь нерезидента, що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4 відсотки чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності за рік, що передує звітному (крім суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»), а для банків – в обсязі, що перевищує 4 відсотки доходу від операційної діяльності (за вирахуванням податку на додану вартість) за рік, що передує звітному.

Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо:

операція є контрольованою та сума таких витрат відповідає рівню звичайних цін, що обґрунтовано у звіті про контрольовані операції та відповідній документації, що подаються відповідно до статті 39 цього Кодексу; або операція не є контрольованою та сума таких витрат підтверджується платником податків за правилами звичайних цін відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту;

140.5.7. на суму витрат по нарахуванню роялті у повному обсязі, якщо роялті нараховані на користь:

1) нерезидентів, що зареєстровані у державах (на територіях), зазначених у підпункті 39.2.1.2 пункту 39.2 статті 39 цього Кодексу;

2) нерезидента, який не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) роялті, за виключенням випадків, коли бенефіціар (фактичний власник) надав право отримувати роялті іншим особам;

3) нерезидента щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України.

У разі виникнення розбіжностей між контролюючим органом та платником податку стосовно визначення особи, у якої вперше виникли (були набуті) права інтелектуальної власності на об'єкт інтелектуальної власності, такі контролюючі органи зобов'язані звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, для отримання відповідного висновку;

4) нерезидента, який не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої він є;

5) особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб, які оподатковуються в порядку, встановленому розділом IV цього Кодексу;

6) юридичної особи, яка відповідно до цього Кодексу звільнена від сплати цього податку чи сплачує цей податок за ставкою, іншою, ніж встановлена в пункті 136.1 статті 136 цього Кодексу.

Вимоги цього підпункту можуть не застосовуватися платником податку, якщо:

операція є контрольованою та сума роялті відповідає рівню звичайних цін, що обґрунтовано у звіті про контрольовані операції та відповідній документації, що подаються відповідно до статті 39 цього Кодексу;

або

операція не є контрольованою та сума роялті підтверджується платником податків за правилами звичайних цін відповідно до процедури, встановленої статтею 39 цього Кодексу, але без подання звіту;

140.5.8. на суму відсотків та дооцінки, врахованих у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

140.5.9. на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року, наданих неприбутковим установам та організаціям, визначеним у підпунктах 1, 2 підпункту 133.1.1 пункту 133.1 статті 133 цього Кодексу, що перевищують чотири відсотки оподатковуваного прибутку попереднього звітного року.

Стаття 141. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій

141.1. Особливості оподаткування страховика

141.1.1. Страховики сплачують податок на прибуток за ставкою, визначеною відповідно до пункту 136.1 статті 136 цього розділу, та податок на дохід за ставкою, визначеною відповідно до підпунктів 136.2.1 та 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 цього Кодексу.

Нарахований страховиком податок на дохід за ставкою, визначеною в підпункті 136.2.1 пункту 136.2 статті 136 цього Кодексу, є різницею, яка зменшує фінансовий результат до оподаткування такого страховика.

141.1.2. Об'єкт оподаткування страховика, до якого застосовується ставка, визначена відповідно до підпунктів 136.2.1 та 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 цього Кодексу, розраховується як сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за договорами страхування і співстрахування. При цьому страхові платежі, страхові внески, страхові премії за договорами співстрахування включаються до складу об'єкта оподаткування страховика тільки в розмірі його частки страхової премії, передбаченої договором співстрахування.

141.1.3. Фінансовий результат до оподаткування страховика збільшується:

на суму витрат на формування страхових резервів (технічних або математичних) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму коригування (зменшення) страхових резервів (технічних або математичних) відповідно до методики, яка визначається Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику (далі – Методика).

141.1.4. Фінансовий результат до оподаткування страховика зменшується:

на суму коригування (зменшення) страхових резервів (технічних або математичних), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму страхового резерву (технічного або математичного) сформованого в розмірі та порядку, передбачених Методикою.

141.1.5. Коригування фінансового результату до оподаткування у зв'язку із створенням та використанням страховиками інших резервів (забезпечень), ніж зазначені у підпункті 141.1.4 пункту 141.1 цієї статті, здійснюється у порядку, встановленому пунктом 139.1 статті 139 цього Кодексу.

141.2. Різниці щодо операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, а також операцій з інвестиційною нерухомістю і біологічними активами, які оцінюються за справедливою вартістю

141.2.1. Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму від'ємного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму уцінки цінних паперів (крім державних цінних паперів або облігацій місцевих позик), інвестиційної нерухомості і біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, відображе-

них у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, що перевищує суму раніше проведеної дооцінки таких активів.

141.2.2. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму позитивного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

141.2.3. Платники податку окремо визначають загальний фінансовий результат за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів звітного періоду відповідно до національних або міжнародних стандартів фінансової звітності.

141.2.4. Якщо за результатами звітного періоду отримано від'ємний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума збитків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій, не врахованого у попередніх податкових періодах, перевищує загальну суму прибутків від таких операцій), сума такого від'ємного значення загального фінансового результату за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів зменшує загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів наступних податкових (звітних) періодів, що наступають за податковим (звітним) періодом виникнення зазначеного від'ємного значення фінансового результату.

141.2.5. Якщо за результатами звітного періоду платником податку отримано позитивний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума прибутків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів перевищує загальну суму збитків від таких операцій, з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій, не врахованого у попередніх податкових періодах), сума позитивного загального фінансового результату від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів збільшує фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду платника податку.

141.2.6. Положення цього пункту не поширюються на:

1) операції платників податку з розміщення, погашення, викупу та наступного продажу, конвертації цінних паперів власного випуску, а також векселедавців, заставодавців та інших осіб, що видали неемісійний цінний папір, під час видачі та погашення таких цінних паперів;

2) операції РЕПО, операції з врахування векселів, інші операції з цінними паперами, які відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку визнаються кредитними;

3) операції з деривативами.

141.3. Оподаткування прибутку, отриманого платником податку в умовах дії угоди про розподіл продукції, здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених розділом XVIII цього Кодексу.

141.4. Особливості оподаткування нерезидентів

141.4.1. Доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними цією статтею. Для цілей цього пункту такими доходами є:

а) проценти, дисконтні доходи, що сплачуються на користь нерезидента, у тому числі проценти за позиками та борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом;

б) дивіденди, які сплачуються резидентом;

в) роялті;

г) фрахт та доходи від інжинірингу;

г) лізингова/орендна плата, що вноситься резидентами або постійними представництвами на користь нерезидента – лізингодавця/орендодавця за договорами оперативного лізингу/оренди;

д) доходи від продажу нерухомого майна, розташованого на території України, яке належить нерезиденту, у тому числі майна постійного представництва нерезидента;

е) прибуток від здійснення операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, деривативів або інших корпоративних прав, визначений відповідно до цього розділу;

є) доходи, отримані від провадження спільної діяльності на території України, доходи від здійснення довгострокових контрактів на території України;

ж) винагорода за провадження нерезидентами або уповноваженими ними особами культурної, освітньої, релігійної, спортивної, розважальної діяльності на території України;

з) брокерська, комісійна або агентська винагорода, отримана від резидентів або постійних представництв інших нерезидентів стосовно брокерських, комісійних або агентських послуг, наданих нерезидентом або його постійним представництвом на території України на користь резидентів;

и) внески та премії на страхування або перестрахування ризиків в Україні (у тому числі страхування ризиків життя) або страхування резидентів від ризиків за межами України;

і) доходи, одержані від діяльності у сфері розваг (крім діяльності з проведення лотереї);

ї) доходи у вигляді благодійних внесків та пожертвувань на користь нерезидентів;

й) інші доходи від провадження нерезидентом (постійним представництвом цього або іншого нерезидента) господарської діяльності на території України, крім доходів у вигляді виручки або інших видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, переданих, виконаних, наданих резиденту від такого нерезидента (постійного представництва), у тому числі вартості послуг із міжнародного зв'язку чи міжнародного інформаційного забезпечення.

141.4.2. Резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи (крім постійного представництва нерезидента на території України) будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у підпункті 141.4.1 цього пункту, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.3 – 141.4.6 цього пункту) їх суми та за їх рахунок, який сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності.

141.4.3. Прибутки нерезидентів, отримані у вигляді доходів від безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань, оподатковуються за ставкою, встановленою пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу, з урахуванням того, що:

базою оподаткування є прибуток, який розраховується як різниця між номінальною вартістю безпроцентних (дисконтних) цінних паперів, сплаченою або нарахованою їх емітентом, та ціною їх придбання на первинному чи вторинному фондовому ринку;

з метою здійснення податкового контролю придбання або продаж зазначених у цьому підпункті цінних паперів може здійснюватися від імені та за рахунок нерезидента виключно його постійним представництвом або резидентом, який працює від імені, за рахунок та за дорученням такого нерезидента;

зазначені резидент або постійне представництво нерезидента несуть відповідальність за повноту та своєчасність нарахування та внесення до бюджету податків, що справляються під час виплати нерезиденту доходів від володіння процентними або безпроцентними (дисконтними) цінними паперами. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, встановлює порядок надання резидентами або постійними представництвами нерезидента розрахунку податкових зобов'язань нерезидентів та звітів про справляння та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цим пунктом.

Резиденти, які працюють від імені, за рахунок та за дорученням нерезидента на ринку процентних або безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань, самостійно подають контролюючому органу за своїм місцезнаходженням розрахунок (звіт) про справляння та внесення до відповідного бюджету податків, встановлених цим пунктом.

141.4.4. Сума фрахту, що сплачується резидентом нерезиденту за договорами фрахту, оподатковується за ставкою 6 відсотків у джерела виплати таких доходів за рахунок цих доходів. При цьому:

базою для оподаткування є базова ставка такого фрахту;

особами, уповноваженими справляти податок та вносити його до бюджету, є резидент, який виплачує такі доходи, незалежно від того, чи є він платником податку, а також суб'єктом спрощеного оподаткування.

141.4.5. Страховики або інші резиденти, які здійснюють страхові платежі (страхові внески, страхові премії) та страхові виплати (страхові відшкодування) у межах договорів страхування або перестрахування ризиків, у тому числі страхування життя на користь нерезидентів, зобов'язані оподатковувати суми, що перераховуються, таким чином:

у межах договорів із обов'язкових видів страхування, за якими страхові виплати (страхові відшкодування) здійснюються на користь фізичних осіб – нерезидентів, а також за договорами страхування у межах системи міжнародних договорів «Зелена карта», а також за договорами страхування пасажирських перевезень цивільної авіації – за ставкою 0 відсотків;

у межах договорів страхування ризиків за межами України, за якими страхові виплати (страхові відшкодування) здійснюються на користь нерезидентів, крім ризиків, зазначених в абзаці другому цього пункту, – за ставкою 4 відсотки суми, що перераховується, за власний рахунок страховика у момент здійснення перерахування такої суми;

під час укладання договорів страхування або перестрахування ризику безпосередньо із страховиками та перестраховиками-нерезидентами, рейтинг фінансової надійності (стійкості) яких відповідає вимогам, установленим національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (у тому числі через або за посередництвом перестрахових брокерів, які в порядку, визначеному такою національною комісією, підтверджують, що перестрахування здійснено в перестраховика, рейтинг фінансової надійності (стійкості) якого відповідає вимогам, установленим зазначеною національною комісією), – за ставкою 0 відсотків;

в інших випадках, ніж зазначені в абзацах другому – четвертому цього пункту, – за ставкою 12 відсотків суми таких платежів (виплат) за власний рахунок у момент здійснення перерахування таких виплат.

141.4.6. Резиденти, які здійснюють виплати нерезидентам за виробництво та/або розповсюдження реклами, під час такої виплати сплачують податок за ставкою 20 відсотків суми таких виплат за власний рахунок.

141.4.7. Суми прибутків нерезидентів, які провадять свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються в загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який провадить свою діяльність незалежно від такого нерезидента.

У разі якщо нерезидент провадить свою діяльність в Україні та за її межами і при цьому не визначає прибуток від своєї діяльності, що ведеться ним через постійне представництво в Україні, сума прибутку, що підлягає оподаткуванню в Україні, визначається на підставі складення нерезидентом окремого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з контролюючим органом за місцем знаходження постійного представництва.

У разі неможливості визначити шляхом прямого підрахування прибуток, отриманий нерезидентами з джерелом його походження з України, оподатковуваний прибуток визначається контролюючим органом як різниця між доходом та витратами, визначеними шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7.

141.4.8. Резиденти, які надають агентські, довірчі, комісійні та інші подібні послуги з продажу чи придбання товарів, робіт, послуг за рахунок і на користь тільки певного нерезидента (в тому числі проведення переговорів щодо суттєвих умов та/або укладення договорів з іншими резидентами від імені і на його користь), під час виплати такому нерезиденту утримують і перераховують до відповідного бюджету податок із доходу, отриманого таким нерезидентом із джерел в Україні, визначений у порядку, передбаченому для оподаткування прибутків нерезидентів, що провадять діяльність на території України через постійне представництво. При цьому такі резиденти не підлягають додатковій реєстрації в контролюючих органах як платники податку.

Положення цього пункту не поширюються на випадки надання резидентами агентських, довірчих, комісійних та інших подібних посередницьких послуг з продажу чи придбання товарів, робіт, послуг за рахунок і на користь нерезидентів у випадку, якщо вони надають зазначені послуги в рамках своєї основної (звичайної) діяльності.

141.4.9. Під час укладання договорів з нерезидентами не дозволяється включення до них податкових застережень, згідно з якими підприємства, що виплачують доходи, беруть на себе зобов'язання щодо сплати податків на доходи нерезидентів.

Суми податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачені суб'єктами господарювання за кордоном, зараховуються під час сплати ними податку в Україні. При цьому зарахуванню підлягає сума податку, розрахована за правилами, встановленими цим розділом.

Розмір зарахованих сум податку з іноземних джерел протягом податкового (звітного) періоду не може перевищувати суми податку, що підлягає сплаті в Україні таким платником податку протягом такого періоду.

Не підлягають зарахуванню у зменшення податкових зобов'язань такі податки, сплачені в інших країнах:

податок на капітал/майно та приріст капіталу;

поштові податки;

податки на реалізацію (продаж);

інші непрямі податки незалежно від того, підпадають вони під категорію прибуткових податків чи оподатковуються іншими податками згідно із законодавством іноземних держав.

Зарахування сплачених за митним кордоном України сум податку здійснюється за умови подання письмового підтвердження контролюючого органу іншої держави щодо факту сплати такого податку та за наявності чинного міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування доходів.

Для цілей цієї статті під терміном «нерезиденти, що мають офшорний статус» розуміються нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку виписку із правоустановчих документів, легалізовану відповідною консульською установою України, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента. У разі існування договорів, визначених абзацом першим цього пункту, платник податку зазначає про наявність такої виписки у поясненні до податкової декларації.

141.5. Особливості оподаткування букмекерської діяльності, діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино)

141.5.1. Суб'єкти, що здійснюють букмекерську діяльність, діяльність з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно з податком на прибуток за ставкою, визначеною у пункті 136.1 статті 136 цього Кодексу, сплачують податок на дохід за ставками, визначеними у підпунктах 136.4.1, 136.4.2 пункту 136.4 статті 136 цього Кодексу.

Нарахований суб'єктом, що здійснює букмекерську діяльність, організацію та проведення азартних ігор (у тому числі казино), податок на дохід за ставками, визначеними в підпунктах 136.4.1, 136.4.2 пункту 136.4 статті 136 цього Кодексу, не є різницею та не зменшує фінансовий результат до оподаткування такого суб'єкта.

141.6. Особливості оподаткування інститутів спільного інвестування та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення

141.6.1. Звільняються від оподаткування кошти спільного інвестування, а саме: кошти, внесені засновниками корпоративного фонду, кошти та інші активи, залучені від учасників інституту спільного інвестування, доходи від здійснення операцій з активами інституту спільного інвестування, доходи, нараховані за активами інституту спільного інвестування, та інші доходи від діяльності інституту спільного інвестування (відсотки за позиками, орендні (лізингові) платежі, роялті тощо).

141.6.2. Звільняються від оподаткування суми коштів у вигляді внесків, які надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону, від вкладників пенсійних фондів, вкладників пенсійних депозитних рахунків та осіб, які уклали договори страхування відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», а також осіб, які уклали договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника недержавного пенсійного фонду відповідно до зазначеного Закону.

141.7. Особливості оподаткування витрат на недержавне пенсійне забезпечення

Платник податку, який здійснює виплати на користь своїх працівників як внески до недержавних пенсійних фондів відповідно до укладених договорів, має право включити до складу витрат кожного податкового (звітного) періоду (наростаючим підсумком) суму таких внесків у повному обсязі.

Стаття 142. Звільнення від оподаткування

142.1. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів і є їх повною власністю, отриманий від продажу (постачання) товарів, виконання робіт і надання послуг, крім підакцизних товарів, послуг із поставки підакцизних

товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів, що уповноважують такого платника податку здійснювати постачання товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітнього періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці.

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який видається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

У разі порушення вимог щодо цільового використання вивільнених від оподаткування коштів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання з цього податку за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до цього Кодексу.

Підприємства та організації, на які поширюється дія цього пункту, реєструються у відповідному контролюючому органі в порядку, передбаченому для платників цього податку»;

32) у пункті 164.2 статті 164:

підпункт 164.2.8 викласти у такій редакції:

«164.2.8. пасивні доходи (крім зазначених у підпункті 165.1.41 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу), доходи у вигляді виграшів, призів»;

підпункт 164.2.16 викласти в такій редакції:

«164.2.16. сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення відповідно до закону, страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), у тому числі, за договорами добровільного медичного страхування та за договором страхування додаткової пенсії, внесків на пенсійні вклади, внесків до фонду банківського управління, сплачена будь-якою особою – резидентом за платника податку чи на його користь, крім сум, що сплачуються:

а) особою-резидентом, що визначається вигодонабувачем (бенефіціаром) за такими договорами;

б) одним із членів сім'ї першого ступеня споріднення платника податку;

в) роботодавцем-резидентом за свій рахунок за договорами недержавного пенсійного забезпечення платника податку, якщо така сума не перевищує 15 відсотків нарахованої цим роботодавцем суми заробітної плати платнику податку протягом кожного звітнього податкового місяця, за який сплачується пенсійний внесок, внесків до фондів банківського управління, але не більш як п'яти розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом про Державний бюджет України на відповідний рік, у розрахунку за місяць за сукупністю таких внесків»;

у підпункті 164.2.17:

в абзаці другому підпункту «б» слова та цифри «згідно із розділом III цього Кодексу» виключити;

підпункт «д» викласти у такій редакції:

«д) основної суми боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності, у разі якщо його сума перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітнього податкового року. Кредитор зобов'язаний повідомити платника податку – боржника шляхом направлення рекомендованого листа з повідомленням про вручення або шляхом укладення відповідного договору, або надання повідомлення боржнику під підпис особисто про прощення (анулювання) боргу та включити суму прощеного (анульованого) боргу до податкового розрахунку суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, за підсумками звітнього періоду, у якому такий борг було прощено. Боржник самостійно сплачує податок з таких доходів та відображає їх у річній податковій декларації. У разі неповідомлення кредитором боржника про прощення (анулювання) боргу у порядку, визначеному цим підпунктом, такий кредитор зобов'язаний виконати всі обов'язки податкового агента щодо доходів, визначених цим підпунктом»;

підпункт 164.2.19 викласти в такій редакції:

«164.2.19. суми пенсій (включаючи суму їх індексації, нараховану відповідно до закону) або щомісячного довічного грошового утримання, отримуваних платником податку з Пенсійного фонду

України чи бюджету згідно із законом, якщо їх розмір перевищує три розміри мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року, – у частині такого перевищення, а також пенсій з іноземних джерел, якщо згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, такі пенсії підлягають оподаткуванню чи не оподатковуються в країні їх виплати»;

33) у статті 165:

у пункті 165.1:

підпункт 165.1.46 виключити;

доповнити підпунктом 165.1.55 такого змісту:

«165.1.55. основна сума боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності у сумі, що не перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року»;

34) у статті 167:

пункт 167.1 викласти у такій редакції:

«167.1. Ставка податку становить 15 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) (крім випадків, визначених у пунктах 167.2 – 167.6 цієї статті) у тому числі, але не виключно у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами, якщо база оподаткування для місячного оподаткованого доходу не перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року (далі у цьому пункті мінімальна заробітна плата).

Якщо база оподаткування, яка визначена з урахуванням норм пункту 164.6 статті 164 цього розділу щодо доходів, зазначених в абзаці першому цього пункту, в календарному місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, до суми такого перевищення застосовується ставка 20 відсотків.

Платники податку, які подають податкові декларації за податковий (звітний) рік згідно із статтями 177 і 178 цього розділу, застосовують ставку 20 відсотків до частини середньомісячного річного оподаткованого доходу, що перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати. Розмір середньомісячного річного оподаткованого доходу розраховується як сума загальних місячних оподатковуваних доходів, зазначених в абзаці першому цього пункту, поділена на кількість календарних місяців, протягом яких платником податку було одержано такі доходи у податковому (звітному) році, за який здійснюється декларування.

Встановлені в абзацах першому – сьомому цього пункту ставки податків не застосовуються до доходів, визначених у пунктах 167.2 – 167.6 цієї статті»;

пункт 167.3 викласти у такій редакції:

«167.3. Ставка податку становить подвійний розмір ставки, визначеної абзацом першим пункту 167.1 цієї статті, бази оподаткування щодо доходів, нарахованих як виграш чи приз (крім виграшів, призов у лотерею) на користь резидентів або нерезидентів.

Як виняток з абзацу першого цього пункту грошові виграші у спортивних змаганнях (крім винагород спортсменам – чемпіонам України, призерам спортивних змагань міжнародного рівня, у тому числі спортсменам-інвалідам, визначених у підпункті «б» підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу) оподатковуються за ставками, визначеними у пункті 167.1 цієї статті»;

пункт 167.4 виключити;

пункт 167.5 викласти у такій редакції:

«167.5. Ставки податку на пасивні доходи до бази оподаткування встановлюються у таких розмірах:

167.5.1. 20 відсотків – для пасивних доходів, у тому числі нарахованих у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, що виплачуються інститутами спільного інвестування (крім зазначених у підпункті 167.5.2 цього пункту);

167.5.2. 5 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування);

167.5.3. у цьому розділі термін «пасивні доходи» означає такі доходи:
 проценти на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок;
 проценти на вклад (депозит) у кредитних спілках;
 інші проценти (у тому числі дисконтні доходи);
 процентний або дисконтний дохід за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом;
 плата (відсотки), що розподіляється відповідно до пайових членських внесків членів кредитної спілки;

дохід, який виплачується компанією, що управляє активами інституту спільного інвестування, на розміщені активи відповідно до закону, включаючи дохід, що виплачується (нараховується) емітентом у результаті викупу (погашення) цінних паперів інституту спільного інвестування, який визначається як різниця між сумою, отриманою від викупу, та сумою коштів або вартістю майна, сплаченою платником податку продавцю (у тому числі емітенту) у зв'язку з придбанням таких цінних паперів, як компенсація їх вартості;

дохід за іпотечними цінними паперами (іпотечними облігаціями та сертифікатами) відповідно до закону;

відсотки (дисконт), отриманий власником облігації від їх емітента відповідно до закону;

дохід за сертифікатом фонду операцій з нерухомістю та дохід, отриманий платником податку у результаті викупу (погашення) управителем сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в порядку, визначеному в проспекті емісії сертифікатів;

інвестиційний прибуток, включаючи прибуток від операцій з облігаціями внутрішніх державних позик, у тому числі від зміни курсу іноземної валюти;

роялті;

дивіденди»;

доповнити пунктом 167.6 такого змісту:

«167.6. Ставка податку може становити інший розмір, визначений цим розділом»;

35) у статті 170:

у підпункті 170.1.4 пункту 170.1 слова «їх виплати за їх рахунок» замінити словами і цифрами «їх нарахування (виплати) за ставками, визначеними пунктом 167.1 статті 167 цього Кодексу»;

у підпункті 170.2.9 пункту 170.2 слова та цифри «за ставками, визначеними пунктом 167.1» замінити словами та цифрами «за ставкою, визначеною підпунктом 167.5.1 пункту 167.5»;

у підпункті 170.3.1 пункту 170.3 слова та цифри «за ставками, визначеними пунктом 167.1» замінити словами та цифрами «за ставкою, визначеною підпунктом 167.5.1 пункту 167.5»;

у підпункті 170.4.3 пункту 170.4 слова та цифри «за ставкою, визначеною в абзаці першому пункту 167.1» замінити словами і цифрами «за ставкою, визначеною підпунктом 167.5.1 пункту 167.5»;

у підпункті 170.5.4 пункту 170.5 слова і цифри «у пункті 167.2» замінити словами і цифрами «підпунктами 167.5.1 та 167.5.2 пункту 167.5»;

пункт 170.6 викласти у такій редакції:

«170.6. Оподаткування виграшів та призів

170.6.1. Податковим агентом платника податку під час нарахування (виплати, надання) на його користь доходу у вигляді виграшів (призів) у лотерею чи в інші розіграші, у букмекерському парі, у парі тоталізатора, призів та виграшів у грошовій формі, одержаних за перемогу та/або участь в аматорських спортивних змаганнях, у тому числі у більярдному спорті, є особа, яка здійснює таке нарахування (виплату).

170.6.2. Податковим агентом – оператором лотереї у строки, визначені цим Кодексом для місячного податкового періоду, до бюджету сплачується (перераховується) загальна сума податку, нарахованого за ставкою, визначеною абзацом першим пункту 167.1 статті 167 цього Кодексу, із загальної суми виграшів (призів), виплачених за податковий (звітний) місяць гравцям у лотерею.

Податкові агенти – оператори лотереї у податковому розрахунку, подання якого передбачено підпунктом «б» пункту 176.2 статті 176 цього Кодексу, відображають загальну суму нарахованих (виплачених) у звітному податковому періоді доходів у вигляді виграшів (призів) та загальну суму утриманого з них податку. При цьому у податковому розрахунку не зазначається інформація про суми окремого виграшу, суми нарахованого на нього податку, а також відомості про фізичну особу – платника податку, яка одержала дохід у вигляді виграшу (призу).

170.6.3. Оподаткування доходів у вигляді виграшів та призів, інших, ніж виграш (приз) у лотерею, здійснюється у загальному порядку, встановленому цим Кодексом для доходів, що остаточно оподатковуються під час їх нарахування, за ставкою, визначеною в абзаці першому пункту 167.1 статті 167 цього Кодексу.

170.6.4. Під час нарахування (виплати) доходів у вигляді виграшів у лотерею або в інших розіграшах, які передбачають попереднє придбання платником податку права на участь у таких лотереях чи розіграшах, не беруться до уваги витрати платника податку у зв'язку з отриманням такого доходу.

170.6.5. Доходи, зазначені у цьому пункті, остаточно оподатковуються під час їх виплати за їх рахунок»;

у підпункті 170.9.1 пункту 170.9:

підпункт «а» викласти в такій редакції:

«а) на відрядження – у сумі, що перевищує суму витрат платника податку на таке відрядження, розрахованій згідно із цим підпунктом.

Не є доходом платника податку – фізичної особи, яка перебуває у трудових відносинах із своїм роботодавцем або є членом керівних органів підприємств, установ, організацій, сума відшкодованих йому у встановленому законодавством порядку витрат на відрядження в межах фактичних витрат, а саме, на проїзд (у тому числі перевезення багажу, бронювання транспортних квитків) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження (у тому числі на орендованому транспорті), оплату вартості проживання у готелях (мотелях), а також включених до таких рахунків витрат на харчування чи побутові послуги (прання, чищення, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), на найм інших жилих приміщень, оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду та перебування у місці відрядження, в тому числі будь-які збори і податки, що підлягають сплаті у зв'язку із здійсненням таких витрат.

Зазначені в абзаці другому цього підпункту витрати не є об'єктом оподаткування цим податком лише за наявності підтвердних документів, що засвідчують вартість цих витрат у вигляді транспортних квитків або транспортних рахунків (багажних квитанцій), у тому числі електронних квитків за наявності посадкового талона та документа про сплату за всіма видами транспорту, в тому числі чартерних рейсів, рахунків, отриманих із готелів (мотелів) або від інших осіб, що надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, в тому числі бронювання місць у місцях проживання, страхових полісів тощо.

Включаються до оподаткованого доходу вартість алкогольних напоїв і тютюнових виробів, суми «чайових», за винятком випадків, коли суми таких «чайових» включаються до рахунку згідно із законами країни перебування, а також плата за видовищні заходи.

До оподаткованого доходу не включаються також витрати на відрядження, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати), понесені у зв'язку з таким відрядженням у межах території України, але не більш як 0,2 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження, а для відряджень за кордон – не вище 0,75 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження.

Кабінетом Міністрів України окремо визначаються граничні норми добових для відрядження членів екіпажів суден/інших транспортних засобів або суми, що спрямовуються на харчування таких членів екіпажів замість добових, якщо такі судна (інші транспортні засоби):

провадять комерційну, промислову, науково-пошукову чи риболовецьку діяльність за межами територіальних вод України;

виконують міжнародні рейси для провадження навігаційної діяльності чи перевезення пасажирів або вантажів за плату за межами повітряного або митного кордону України;

використовуються для проведення аварійно-рятувальних та пошуково-рятувальних робіт за межами митного кордону або територіальних вод України.

Суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Сума добових для таких категорій фізичних осіб не може перевищувати суму, встановлену цим підпунктом.

Сума добових визначається в разі відрядження:

у межах України та країн, в'їзд громадян України на територію яких не потребує наявності візи (дозволу на в'їзд), – згідно з наказом про відрядження та відповідними первинними документами;

до країн, в'їзд громадян України на територію яких здійснюється за наявності візи (дозволу на в'їзд), – згідно з наказом про відрядження та відмітками уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в закордонному паспорті або документі, що його замінює.

За відсутності зазначених відповідних підтвердних документів, наказу або відміток уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в паспорті або документі, що його замінює, сума добових включається до оподатковуваного доходу платника податку.

Будь-які витрати на відрядження не включаються до оподатковуваного доходу платника податку за наявності документів, що підтверджують зв'язок такого відрядження з господарською діяльністю роботодавця/сторони, що відряджає, зокрема (але не виключно) таких: запрошень сторони, що приймає, діяльність якої збігається з діяльністю роботодавця/сторони, що відряджає; укладеного договору чи контракту; інших документів, які встановлюють або засвідчують бажання встановити цивільно-правові відносини; документів, що засвідчують участь відрядженої особи в переговорах, конференціях або симпозиумах, інших заходах, які проводяться за тематикою, що збігається з господарською діяльністю роботодавця/сторони, що відряджає.

Якщо згідно із законами країни відрядження або країн, територією яких здійснюється транзитний рух до країни відрядження, обов'язково необхідно здійснити страхування життя або здоров'я відрядженої особи чи її цивільної відповідальності (у разі використання транспортних засобів), то витрати на таке страхування не включаються до оподатковуваного доходу платника податку.

За запитом представника контролюючого органу роботодавець/сторона, що відряджає, забезпечує за власний рахунок переклад підтвердних документів, виданих іноземною мовою»;

в абзаці другому підпункту «б» слова і цифри «в межах граничного розміру таких витрат, передбаченого у розділі III цього Кодексу» замінити словами «у встановлених межах»;

абзац другого підпункту 170.11.1 пункту 170.11 виключити;

у підпункті 170.12.1 пункту 170.12 слова і цифри «абзацом першим пункту 167.1» замінити словами і цифрами «підпунктом 167.5.1 пункту 167.5»;

36) у підпункті «є» пункту 176.1 статті 176:

абзац п'ятий викласти у такій редакції:

«із зменшеної загальної суми оподатковуваних доходів 120 розмірів мінімальної заробітної плати оподатковуються за ставкою у розмірі 15 відсотків; решта суми, що перевищує 120 розмірів мінімальної заробітної плати, оподатковується за ставкою у розмірі 20 відсотків»;

абзац шостий доповнити новим реченням такого змісту: «Від'ємна різниця податку підлягає поверненню платнику податку в порядку, встановленому цим Кодексом»;

37) у статті 177:

пункт 177.4 викласти у такій редакції:

«177.4. До переліку витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів, належать:

177.4.1. витрати, до складу яких включається вартість сировини, матеріалів, товарів, що утворюють основу для виготовлення (продажу) продукції або товарів (надання робіт, послуг), купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива й енергії, будівельних матеріалів, запасних частин, тари й тарних матеріалів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;

177.4.2. витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку (далі – працівники), які включають витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів (робіт, послуг), витрати на оплату за виконання робіт, послуг згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-яка інша оплата у грошовій або натуральній формі, встановлена за домовленістю сторін (крім сум матеріальної допомоги, які звільняються від оподаткування згідно з нормами цього розділу);

обов'язкові виплати, а також компенсація вартості послуг, які надаються працівникам у випадках, передбачених законодавством, внески платника податку на обов'язкове страхування життя або здоров'я працівників у випадках, передбачених законодавством;

177.4.3. суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірах і порядку, встановлених законом;

177.4.4. інші витрати, до складу яких включаються витрати, що пов'язані з веденням господарської діяльності, які не зазначені в підпунктах 177.4.1 – 177.4.3 цього пункту, до яких відносяться витрати на відрядження найманих працівників, на послуги зв'язку, реклами, плати за розрахунково-касове обслуговування, на оплату оренди, ремонт та експлуатацію майна, що використовується в господарській діяльності, на транспортування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів), вартість придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг»;

в абзаці першому підпункту 177.5.3 пункту 177.5 слова «та збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності» виключити, а слово «їх» замінити словом «його»;

пункт 177.10 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Для реєстрації Книги обліку доходів і витрат фізичні особи – підприємці подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги у разі обрання способу ведення Книги у паперовому вигляді».

У зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим;

38) абзац другий пункту 178.6 доповнити реченням такого змісту:

«Для реєстрації Книги обліку доходів і витрат фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги у разі обрання способу ведення Книги у паперовому вигляді»;

39) у пункті 181.1 статті 181 цифри «300000» замінити цифрами «1000000» та після слів «є платником єдиного податку» доповнити словами «першої – третьої групи»;

40) у статті 183:

пункт 183.8 доповнити словами «а також якщо при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного (запланованого) дня реєстрації не дотримано порядок та строки (терміни), встановлені пунктами 183.1, 183.3 – 183.7 цієї статті»;

пункт 183.9 викласти у такій редакції:

«183.9. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника податку контролюючий орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів після надходження реєстраційної заяви до контролюючого органу внести до реєстру платників податку запис про реєстрацію такої особи як платника податку:

з бажаного (запланованого) дня реєстрації, зазначеного у реєстраційній заяві, що відповідає даті початку податкового періоду (календарного місяця), з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на виписку податкових накладних, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку;

з першого числа місяця, наступного за днем спливу 20 календарних днів після подання реєстраційної заяви до контролюючого органу, у разі добровільної реєстрації особи як платника податку на додану вартість, якщо бажаний (запланований) день реєстрації у заяві не зазначено;

з бажаного (запланованого) дня, що відповідає першому числу календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, у разі переходу осіб на спрощену систему оподаткування або зміни ставки єдиного податку;

з першого числа календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів, у разі реєстрації осіб, визначених в абзаці першому пункту 183.4, що відповідають вимогам, визначеним пунктом 181.1 статті 181 цього Кодексу, якщо перше число календарного місяця, з якого здійснюється перехід на сплату інших податків і зборів, на день подання реєстраційної заяви не настало;

з дня внесення запису до реєстру платників податку у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку або у разі реєстрації осіб, визначених в абзаці першому пункту 183.4, що відповідають вимогам, визначеним пунктом 181.1 статті 181 цього Кодексу, якщо перше число календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів, на день подання реєстраційної заяви настало»;

41) пункт 188.1 статті 188 після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

«При цьому база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг, база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче їх собівартості, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни), за винятком:

товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню;

газу, який постачається для потреб населення».

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами п'ятим – сьомим;

42) у пункті 192.1 статті 192:

абзац перший доповнити словами «на підставі розрахунку коригування до податкової накладної, складеному в порядку, встановленому для податкових накладних, та зареєстрованому в Єдиному реєстрі податкових накладних»;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Розрахунок коригування до податкової накладної складається також у випадку виправлення помилок, допущених при складанні податкової накладної, у тому числі не пов'язаних із зміною суми компенсації вартості товарів/послуг»;

43) підпункт 196.1.4 пункту 196.1 статті 196 викласти у такій редакції:

«196.1.4. обігу банківських металів, інших валютних цінностей (крім банкнот і монет, що використовуються для нумізматичних цілей, а також іноземних монет з дорогоцінних металів, базою оподаткування яких є продажна вартість); випуску, обігу та погашення лотерейних білетів, інших документів, що засвідчують право участі в лотереях; придбання фішок, жетонів, внесення в інший спосіб плати за право участі в азартній грі, виплата (передача) виграшу суб'єктом господарювання, який проводить азартні ігри; внесення ставки з метою укладення парі та виплата виграшу суб'єктом господарювання, який проводить парі (букмекерське парі, парі тоталізатора); виплати грошових виграшів (призів) і грошових винагород; постачання негашених поштових марок України, конвертів або листівок з негашеними поштовими марками України, крім колекційних марок, конвертів чи листівок для філателістичних потреб, базою оподаткування яких є продажна вартість»;

44) підпункт 197.1.25 пункту 197.1 статті 197 викласти у такій редакції:

«197.1.25. постачання (передплати) періодичних видань друкованих засобів масової інформації та книжок (крім видань еротичного характеру), учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників, словників українсько-іноземної або іноземно-української мови вітчизняного виробництва, доставки таких періодичних видань друкованих засобів масової інформації на митній території України»;

45) у статті 198:

у пункті 198.2:

абзац третій викласти в такій редакції:

«дата отримання платником податку товарів/послуг»;

в абзаці четвертому слова «дата сплати (нарахування) податку за податковими зобов'язаннями, що були включені отримувачем таких послуг до податкової декларації попереднього періоду» замінити словами «дата складення платником податкової накладної за такими операціями, за умови реєстрації такої податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних»;

у пункті 198.3:

в абзаці другому слова «з метою їх подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку» виключити;

в абзаці третьому слова «з метою подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку» виключити;

пункт 198.4 виключити;

у пункті 198.5:

абзац перший після слів і цифр «статті 189 цього Кодексу» доповнити словами «та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені цим Кодексом для такої реєстрації, відповідні податкові накладні» та після слів «необоротні активи» доповнити словами «призначаються для їх використання»;

абзаци шостий та сьомий замінити абзацами шостим – дев'ятим такого змісту:

«У разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи в подальшому починають використовуватися в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, у тому числі переведення невиробничих необоротних активів до складу виробничих необоротних активів, платник податку може зменшити суму податкових зобов'язань, що були нараховані відповідно до цього пункту, на підставі розрахунку коригування до податкової накладної, зазначеної в абзаці першому цього пункту, зареєстрованого в Єдиному реєстрі податкових накладних.

З метою застосування цього пункту податкові зобов'язання визначаються по товарах/послугах, необоротних активах:

придбаних для використання в неоподатковуваних операціях – на дату їх придбання;

придбаних для використання в оподатковуваних операціях, які починають використовуватися в неоподатковуваних операціях, – на дату початку їх фактичного використання, визначену в первинних документах, складених відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

у пункті 198.6:

в абзаці першому слова та цифри «не підтверджені податковими накладними (або підтверджені податковими накладними, оформленими з порушенням вимог статті 201 цього Кодексу)» замінити словами «не підтверджені зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних податковими накладними»;

в абзаці другому слова «цим пунктом» замінити словами «у абзаці першому цього пункту»;

абзаци третій – п'ятий замінити абзацами третім – шостим такого змісту:

«Суми податку, сплачені (нараховані) у зв'язку з придбанням товарів/послуг, зазначені в податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних з порушенням терміну реєстрації, відносяться до податкового кредиту за звітний податковий період, в якому зареєстровано податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних, але не пізніше:

ніж через 180 календарних днів з дати складення податкової накладної;

для платників податку, що застосовують касовий метод, – ніж через 60 календарних днів з дати списання коштів з банківського рахунка платника податку;

для банківських установ при одержанні ними права власності на заставне майно»;

46) у статті 199:

пункт 199.1 викласти в такій редакції:

«199.1. У разі якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково – ні, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 цього Кодексу, та скласти і зареєструвати відповідні податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних на частку сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях»;

в абзаці першому пункту 199.6 слова «та податковий кредит не зменшується» виключити;

47) у статті 200:

пункт 200.2 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Для перерахування податку до бюджету центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, надсилає органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр платників, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника, звітний період та сума податку, що підлягає перерахуванню до бюджету. На підставі такого реєстру орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, не пізніше останнього дня строку, встановленого цим Кодексом для самостійної сплати податкових зобов'язань, перераховує суми податку до бюджету»;

пункт 200.3 виключити;

пункт 200.4 викласти в такій редакції:

«200.4. При від'ємному значенні суми, розрахованої згідно з пунктом 200.1 цієї статті, така сума:

а) враховується у зменшення суми податкового боргу з податку, що виник за попередні звітні (податкові) періоди (у тому числі розстроченого або відстроченого відповідно до цього Кодексу) в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ цього Кодексу на момент отримання контролюючим органом податкової декларації, а в разі відсутності податкового боргу –

б) або підлягає бюджетному відшкодуванню за заявою платника у сумі податку, фактично сплаченій отримувачем товарів/послуг у попередніх та звітному податкових періодах постачальникам таких товарів/послуг або до Державного бюджету України, в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ цього Кодексу на момент отримання контролюючим органом податкової декларації,

в) та/або зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду»;
пункти 200.6 і 200.22 виключити;

у пункті 200.14 статті 200 слова та цифри «та враховує її згідно з пунктом 200.6 цієї статті у зменшення податкових зобов'язань з цього податку в наступних податкових періодах» замінити словами «у звітному (податковому) періоді, та зараховує таку суму заниження до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду»;

пункт 200.19 викласти в такій редакції:

«200.19. Право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку мають платники податку, які відповідають одночасно таким критеріям:

200.19.1. не перебувають у судових процедурах банкрутства відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;

200.19.2. юридичні особи та фізичні особи – підприємці, включені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців і до цього реєстру стосовно них не внесено записів про:

а) відсутність підтвердження відомостей;

б) відсутність за місцезнаходженням (місцем проживання);

в) прийняття рішень про виділ, припинення юридичної особи, підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;

г) визнання повністю або частково недійсними установчих документів чи змін до установчих документів юридичної особи;

г) припинення державної реєстрації юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця та стосовно таких осіб відсутні рішення або відомості, на підставі яких проводиться державна реєстрація припинення юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;

200.19.3. мають необоротні активи, залишкова балансова вартість яких на звітну дату за даними податкового обліку перевищує у три рази суму податку, заявлену до відшкодування, або отримали терміном на один рік від банківської установи, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, фінансову гарантію, що діє з дня подачі відповідної заявки про повернення суми бюджетного відшкодування (у разі якщо за результатами перевірки встановлено порушення норм податкового законодавства в частині зайво заявлених сум податку до бюджетного відшкодування, така фінансова гарантія має бути продовжена додатково на термін до двох років), а також:

а) здійснюють операції, до яких застосовується нульова ставка (питома вага яких протягом попередніх дванадцяти послідовних звітних податкових періодів (місяців) сукупно становить не менше 40 відсотків загального обсягу поставок (для платників податку з квартальним звітним періодом – протягом попередніх чотирьох послідовних звітних періодів)

або

б) здійснили інвестиції в необоротні активи у розмірах не менше ніж 3 мільйони гривень протягом останніх 12 календарних місяців. Платникам податку, які отримали право на автоматичне бюджетне відшкодування виходячи із цього критерію, сума такого відшкодування сукупно не може перевищувати суму податку, сплачену у складі вартості придбаних (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України)/споруджених необоротних активів незалежно від того, чи були вони введені в експлуатацію;

200.19.4. не мають податкового боргу»;
48) доповнити статтею 200¹ такого змісту:

«Стаття 200¹. Електронне адміністрування податку на додану вартість

200¹.1. Система електронного адміністрування податку на додану вартість забезпечує автоматичний облік в розрізі платників податку:

суми податку, що містяться у виданих та отриманих податкових накладних та розрахунках коригування, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних;

суми податку, сплачені платниками при ввезенні товару на митну територію України;

суми поповнення та залишку коштів на рахунках в системі електронного адміністрування податку на додану вартість;

суми податку, на яку платники мають право зареєструвати податкові накладні та розрахунки коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість встановлюється Кабінетом Міністрів України.

200¹.2. Платникам податку автоматично відкриваються рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість.

Для відкриття рахунків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, надсилає органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр платників, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника.

200¹.3. Платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних на суму податку (Σ Накл), обчислену за такою формулою:

$$\Sigma \text{Накл} = \Sigma \text{НаклОтр} + \Sigma \text{Митн} + \Sigma \text{ПопРах} - \Sigma \text{НаклВид} - \Sigma \text{Відшкод} - \Sigma \text{Перевищ},$$

де:

Σ НаклОтр – загальна сума податку за отриманими платником податковими накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних, податковими накладними, складеними платником податку відповідно до пункту 208.2 статті 208 цього Кодексу та зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних, та розрахунками коригування до таких податкових накладних, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних;

Σ Митн – загальна сума податку, сплаченого платником при ввезенні товарів на митну територію України;

Σ ПопРах – загальна сума поповнення рахунку в системі електронного адміністрування податку з поточного рахунку платника;

Σ НаклВид – загальна сума податку за виданими платником податковими накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних та розрахунками коригування до таких податкових накладних, зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних;

Σ Відшкод – загальна сума податку, заявлена платником до бюджетного відшкодування з урахуванням сум коригувань, проведених за результатами перевірок;

Σ Перевищ – загальна сума перевищення податкових зобов'язань, зазначених платником у поданих податкових деклараціях з урахуванням поданих уточнюючих розрахунків до них, над сумою податку, що міститься в складених таким платником податкових накладних та розрахунках коригування до таких податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних.

200¹.4. На рахунок у системі електронного адміністрування податку на додану вартість платника зараховуються кошти:

а) з власного поточного рахунку платника в сумах, необхідних для збільшення розміру суми, що обчислюється відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ цього Кодексу;

б) з власного поточного рахунку платника в сумах, недостатніх для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань з цього податку.

200^{1.5}. З рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість платника перераховуються кошти до державного бюджету або на спеціальний рахунок платника – сільськогосподарського підприємства, що обрав спеціальний режим відповідно до статті 209 цього Кодексу, в сумі податкових зобов'язань з податку на додану вартість, що підлягає сплаті за наслідками звітного податкового періоду, та на поточний рахунок платника податку за його заявою у розмірі суми коштів, що перевищує суму задекларованих до сплати до бюджету податкових зобов'язань.

200^{1.6}. За підсумками звітного податкового періоду, відповідно до задекларованих в податковій декларації результатів, платником проводиться розрахунок з бюджетом у порядку, визначеному статтею 200 цього Кодексу.

Якщо на дату подання податкової декларації з податку сума коштів на рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість платника податку перевищує суму, що підлягає перерахуванню до бюджету відповідно до поданої декларації, платник податку має право подати до контролюючого органу у складі такої податкової декларації заяву, відповідно до якої такі кошти підлягають перерахуванню:

а) або до бюджету в рахунок сплати податкових зобов'язань з податку;

б) або на поточний рахунок такого платника податку, реквізити якого платник зазначає в заяві, у сумі залишку коштів, що перевищує суму податкового боргу з податку та суму узгоджених податкових зобов'язань з податку.

На суму податку, що відповідно до поданої заяви підлягає перерахуванню до бюджету або на поточний рахунок платника, на момент подання заяви зменшується значення суми податку, визначеної пунктом 200^{1.3} статті 200¹ цього Кодексу, шляхом зменшення на таку суму показника загальної суми поповнення рахунку в системі електронного адміністрування податку з поточного рахунку платника (Σ ПопРах).

Для відповідного перерахування таких коштів центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, надсилає органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника, сума податку, що підлягає перерахуванню до бюджету/на поточний рахунок та реквізити поточного рахунку платника (у випадку подання заяви платника на повернення коштів на такий рахунок).

На підставі такого реєстру орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, протягом п'яти робочих днів після граничного терміну, встановленого цим Кодексом для самостійної сплати платником сум податкових зобов'язань, здійснює таке перерахування до бюджету/на поточний рахунок платника податку.

200^{1.7}. Кошти, зараховані на рахунок платника в системі електронного адміністрування податку на додану вартість, є коштами, які використовуються виключно у цілях, визначених пунктом 200^{1.5} статті 200¹ цього Кодексу.

200^{1.8}. Після анулювання реєстрації платника податку залишок коштів на його рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість перераховується до бюджету, а такий рахунок закривається. Перерахування коштів до бюджету здійснюється на підставі реєстру, який центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, надсилає органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника і сума податку, що підлягає перерахуванню до бюджету. На підставі такого реєстру такий орган перераховує суми податку до бюджету»;

49) у статті 201:

у пункті 201.1:

абзаци перший – третій пункту 201.1 замінити одним абзацом такого змісту:

«201.1. Платник податку зобов'язаний надати покупцю (отримувачу) податкову накладну, складену в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодав-

ством, електронного підпису уповноваженої платником особи, та зареєстровану в Єдиному реєстрі податкових накладних».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – сімнадцятий вважати відповідно абзацами другим – п'ятнадцятим; пункт 201.4 викласти в такій редакції:

«201.4. Податкова накладна складається у день виникнення податкових зобов'язань продавця.

Платники податку, які постачають електричну енергію, складають податкові накладні щодавно на суму коштів, що надійшли в рахунок оплати за таку електричну енергію на їх поточні рахунки протягом відповідної декади. В останній день місяця такі платники податку складають податкові накладні/розрахунки коригування за результатами остаточного розрахунку зі споживачами електричної енергії з урахуванням поставленої електричної енергії та отриманих коштів протягом такого місяця»;

пункт 201.6 виключити;

у пункті 201.10:

абзаци перший і другий замінити трьома абзацами такого змісту:

«201.10. При здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку – продавець товарів/послуг зобов'язаний в установлені терміни скласти податкову накладну, зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних та надати покупцю за його вимогою.

Податкова накладна, складена та зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Податкові накладні, які не надаються покупцю, а також податкові накладні, складені за операціями з постачання товарів/послуг, які звільнені від оподаткування, підлягають реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних».

У зв'язку з цим абзаци третій – дванадцятий вважати відповідно абзацами четвертим – тринадцятим; після абзацу четвертого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«З метою отримання податкової накладної/розрахунку коригування, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних, покупець надсилає в електронному вигляді запит до Єдиного реєстру податкових накладних, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних та податкову накладну/розрахунок коригування в електронному вигляді. Такі податкова накладна/розрахунок коригування вважаються зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних та отриманими покупцем.

З метою отримання продавцем зареєстрованого в Єдиному реєстрі податкових накладних розрахунку коригування, що підлягає реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних покупцем, такий продавець надсилає в електронному вигляді запит до Єдиного реєстру податкових накладних, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних та розрахунок коригування в електронному вигляді. Такий розрахунок коригування вважається зареєстрованим в Єдиному реєстрі податкових накладних та отриманими продавцем».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – тринадцятий вважати відповідно абзацами шостим – п'ятнадцятим;

в абзаці восьмому слово «продавцю» замінити словами «продавцю/покупцю»;

після абзацу десятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«Платник податку має право зареєструвати податкову накладну та/або розрахунок коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, в якій загальна сума податку не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ цього Кодексу.

Якщо сума, визначена відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ цього Кодексу, є меншою, ніж сума податку в податковій накладній та/або розрахунок коригування, які платник повинен зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних, то платник зобов'язаний перерахувати потрібну суму коштів із свого поточного рахунку на свій рахунок в системі електронного адміністрування податку на додану вартість».

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим – сімнадцятим;

в абзаці п'ятнадцятому слова «даних податкової накладної та Єдиного реєстру податкових накладних» замінити словами «даних податкової декларації та даних Єдиного реєстру податкових накладних»;

в абзаці шістнадцятому слова «яка є підставою для включення сум податку до складу податкового кредиту» виключити;

у пункті 201.11:

доповнити підпунктами «в» і «г» такого змісту:

«в) бухгалтерська довідка, складена відповідно до пункту 198.5 статті 198 цього Кодексу;

г) податкова накладна, складена платником податку відповідно до пункту 208.2 статті 208 цього Кодексу та зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних»;

у підпункті «в» слова та цифри «пункту 198.5 статті 198» замінити словами та цифрами «пункту 36 підрозділу 2 розділу XX»;

доповнити пунктом 201.11¹ такого змісту:

«201.11¹. Платник податку веде реєстр документів, зазначених у підпунктах «а» – «в» пункту 201.11 цієї статті»;

у пункті 201.12 слова «податкові зобов'язання за якою включені до податкової декларації попереднього періоду» замінити словами «складена платником за такими операціями та зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних, податкові зобов'язання за якою включені до податкової декларації відповідного звітного періоду»;

пункт 201.15 викласти в такій редакції:

«201.15. Зведені результати такого обліку відображаються в податкових деклараціях, форма яких встановлюється у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу»;

50) у пункті 203.2 статті 203 слова «Платник податку зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації» замінити словами «Сума податкового зобов'язання, зазначена платником податку в поданій ним податковій декларації, підлягає сплаті»;

51) абзац третій пункту 208.2 статті 208 викласти в такій редакції:

«Така податкова накладна підлягає обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних»;

52) абзац другий пункту 209.2 статті 209 доповнити двома реченнями такого змісту: «Для перерахування суми податку із рахунку платника в системі електронного адміністрування податку на додану вартість на спеціальний рахунок платника в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, не пізніше ніж за три робочі дні до закінчення граничного строку, встановленого цим Кодексом для самостійної сплати податкових зобов'язань, надсилає органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр платників, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника, звітний період та сума податку, що підлягає перерахуванню. На підставі такого реєстру орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, не пізніше останнього дня строку, встановленого цим Кодексом для самостійної сплати податкових зобов'язань, перераховує суми податку на спеціальний рахунок платника в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів»;

53) у статті 212:

у пункті 212.1:

підпункт 212.1.9 виключити;

доповнити підпунктами 212.1.11 – 212.1.14 такого змісту:

«212.1.11. Особа – суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, яка здійснює реалізацію підакцизних товарів.

212.1.12. Оптовий постачальник електричної енергії.

212.1.13. Виробники електричної енергії, які мають ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії і продають її поза оптовим ринком електричної енергії.

Не є платниками податку особи, які здійснюють діяльність з виробництва електричної енергії за умови її продажу на оптовому ринку електричної енергії та/або з постачання електричної енергії, крім платників, зазначених в підпункті 212.1.12 цього пункту.

212.1.14. Особа – власник ввезеного на митну територію України вантажного транспортного засобу, що переобладнується у легковий автомобіль, з якого справляється акцизний податок»;

доповнити підпунктом 212.3.1¹ такого змісту:

«212.3.1¹. Особи – суб'єкти господарювання роздрібною торгівлі, які здійснюють реалізацію під-акцизних товарів, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням пункту продажу товарів не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому здійснюється господарська діяльність»;

підпункт 212.3.3 виключити;

54) у статті 213:

у пункті 213.1:

підпункт 213.1.2 викласти в такій редакції:

«213.1.2. реалізації та/або передачі в межах одного підприємства підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, своїм працівникам, а також здійснення внесків підакцизними товарами (продукцією) до статутного капіталу»;

підпункт 213.1.7 виключити;

доповнити підпунктами 213.1.9 – 213.1.11 такого змісту:

«213.1.9. реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів;

213.1.10. оптового постачання електричної енергії;

213.1.11. переобладнання ввезеного на митну територію України транспортного засобу у підакцизний легковий автомобіль»;

у пункті 213.2:

підпункти 213.2.3 – 213.2.7 виключити;

доповнити підпунктом 213.2.8 такого змісту:

«213.2.8. реалізації електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії»;

у пункті 213.3:

підпункт 213.3.5 викласти в такій редакції:

«213.3.5. реалізації та/або передачі в межах одного підприємства підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції). Ця норма не поширюється на операції з реалізації та/або передачі в межах одного підприємства нафтопродуктів»;

в абзаці першому підпункту 213.3.6 слова «(крім виробництва нафтопродуктів)» виключити;

доповнити реченням такого змісту: «Ця норма не поширюється на операції з ввезення нафтопродуктів»;

55) у статті 214:

пункт 214.1 доповнити підпунктами 214.1.3 – 214.1.4 такого змісту:

«214.1.3. вартість реалізованої електричної енергії без податку на додану вартість;

214.1.4. вартість (з податком на додану вартість) підакцизних товарів, що реалізовані відповідно до підпункту 213.1.9 пункту 213.1 статті 213 цього Кодексу»;

пункт 214.8 виключити;

56) у статті 215:

у пункті 215.1:

абзац четвертий доповнити словами «речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне»;

абзац п'ятий доповнити словами та цифрами «транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів»;

доповнити абзацом шостим такого змісту:

«електрична енергія»;

у підпункті 215.3:

у підпункті 215.3.2 цифри та слова:

«2402 20 90 10 Сигарети без гривень за 1000 штук 101,72 відсотків 12»
фільтра, цигарки

замінити цифрами і словами:

«2402 20 90 10 Сигарети без фільтра, цигарки гривень за 1000 штук 227,33 відсотків 12»;

у підпункті 215.3.3 цифри та слова:

«2402 20 90 10 Сигарети без фільтра, цигарки гривень за 1000 штук 133,35»

замінити цифрами і словами:

«2402 20 90 10 Сигарети без фільтра, цигарки гривень за 1000 штук 304,11»;

підпункт 215.3.4 викласти в такій редакції:

«215.3.4. нафтопродукти, скраплений газ, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка акцизного податку у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції)	
		одиниця виміру	ставка
	Легкі дистиляти:		
2710 12 11 10	для специфічних процесів переробки	євро за 1000 кілограмів	202
2710 12 11 20			
2710 12 11 90			
2710 12 15 10	для хімічних перетворень у процесах,	євро за 1000 кілограмів	202
2710 12 15 20	крім зазначених у товарних підкатегоріях		
2710 12 15 90	2710 12 11 10, 2710 12 11 20, 2710 12 11 90		
	Бензини спеціальні:		
2710 12 21 00	уайт-спірит	—	202
2710 12 25 00	інші спеціальні бензини	—	202
	Бензини моторні:		
2710 12 31 00	бензини авіаційні	—	32
	бензини моторні з вмістом свинцю 0,013 г/л або менше:		
2710 12 41 11	із вмістом не менш як 5 мас. % біоетанолу або	—	202
2710 12 41 12	не менш як 5 мас. % етил-трет-бутилового ефіру		
2710 12 41 13	або їх суміші		
2710 12 41 31			
2710 12 41 32			
2710 12 41 33			
2710 12 41 91			
2710 12 41 92			
2710 12 41 93			
2710 12 45 01			
2710 12 45 02			
2710 12 45 09			
2710 12 49 01			
2710 12 49 02			
2710 12 49 09			
2710 12 41 14	інші бензини	—	202
2710 12 41 15			
2710 12 41 19			
2710 12 41 34			

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка акцизного податку у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції) одиниця виміру ставка	
2710 12 41 35			
2710 12 41 39			
2710 12 41 94			
2710 12 41 95			
2710 12 41 99			
2710 12 45 12			
2710 12 45 13			
2710 12 45 99			
2710 12 49 12			
2710 12 49 13			
2710 12 49 99			
2710 20 90 00	інші нафтопродукти	євро за 1000 кілограмів	202
2710 12 51 10	із вмістом свинцю більш як 0,013 г/л	—	202
2710 12 51 20			
2710 12 51 90			
2710 12 59 10			
2710 12 59 20			
2710 12 59 90			
2710 12 70 00	Паливо для реактивних двигунів	—	30
2710 12 90 00	Інші легкі дистиляти	—	202
	Середні дистиляти:		
2710 19 11 10	для специфічних процесів переробки	—	202
2710 19 11 20			
2710 19 11 90			
2710 19 15 10	для хімічних перетворень у процесах, не зазначених	—	202
2710 19 15 20	у товарній категорії 2710 19 11		
2710 19 15 90			
	Гас:		
2710 19 21 00	паливо для реактивних двигунів	—	23
2710 19 25 00	інший гас	—	202
2710 19 29 00	Інші середні дистиляти	—	202
2710 19 31 01	Важкі дистиляти (газойлі):	—	100
2710 19 31 10			
2710 19 35 01			
2710 19 35 10			
2710 19 43 00			
2710 19 46 00			
2710 19 47 10			
2710 20 11 00			
2710 20 15 00			
2710 19 31 20	Важкі дистиляти (газойлі):	євро за 1000 кілограмів	132
2710 19 31 30			
2710 19 31 40			
2710 19 35 20			
2710 19 35 30			
2710 19 35 40			

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка акцизного податку у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції) одиниця виміру ставка
2710 19 47 90		
2710 19 48 00		
2710 20 17 00		
2710 20 19 00		
2710 19 62	Тільки паливо пічне побутове	—” 102
2710 19 64		
2710 19 68		
2710 20 31		
2710 20 35		
2710 20 39		
2710 19 51 00	Паливо рідке (мазут) для специфічних процесів переробки	—” 102
2710 19 55 00	Паливо рідке (мазут) для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710 19 51 00	—” 102
2711 11 00 00	Скраплений газ природний	—” 6
2711 12 11 00	Скраплений газ (пропан або суміш пропану з бутаном) та інші гази	—” 50
2711 12 19 00		
2711 12 91 00		
2711 12 93 00		
2711 12 94 00		
2711 12 97 00		
2711 13 10 00		
2711 13 30 00		
2711 13 91 00		
2711 13 97 00		
2711 14 00 00		
2711 19 00 00		
2707 10 90 00	Бензол сирий кам'яновугільний	—” 250
2905 11 00 00	Метанол технічний (метиловий спирт)	—” 400
3826 00 10 00	Біодизель та його суміші (що не містять або містять менш як 70 мас. % нафти або нафтопродуктів, одержаних з бітумінозних порід) на основі моноалкільних складних ефірів жирних кислот	—” 102
3826 00 90 00		
3824 90 97 10	Паливо моторне альтернативне	—” 99»;

підпункт 215.3.5 викласти в такій редакції:

«215.3.5. Моторні транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, включаючи водія (крім моторних транспортних засобів, зазначених у товарній позиції 8702 90 90 згідно з УКТ ЗЕД):

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8702	Моторні транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, включаючи водія:	
8702 10	– з двигуном внутрішнього згорання із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем):	

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
	-- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2500 куб. см:	
8702 10 11	---- нові:	
8702 10 11 10	---- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 5000 куб. см	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 10 11 30	---- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 5000 куб. см	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 10 19	---- що використовувалися:	
8702 10 19 10	---- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 5000 куб. см	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 10 19 90	---- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 5000 куб. см	0,007 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
	-- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2500 куб. см:	
8702 10 91 00	---- нові	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 10 99 00	---- що використовувалися	0,007 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 90	- інші:	
	-- з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням:	
	--- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2800 куб. см:	
8702 90 11 00	---- нові	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 90 19 00	---- що використовувалися	0,007 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
	---- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2800 куб. см:	
8702 90 31 00	---- нові	0,003 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8702 90 39 00	---- що використовувалися	0,007 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна.

Ставки податку для транспортних засобів, що використовувалися понад 8 років і відповідають коду 8702 згідно з УКТ ЗЕД, застосовуються з коефіцієнтом 50»;

доповнити підпунктами 215.3.5¹ та 215.3.5² такого змісту:

«215.3.5¹. автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для перевезення людей (крім моторних транспортних засобів, зазначених у товарній позиції 8702 згідно з УКТ ЗЕД), включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони, гоночні автомобілі, у тому числі автомобілі, які в установленому законодавством порядку подаються до органів внутрішніх справ України для реєстрації або перереєстрації у зв'язку зі зміною моделі транспортного засобу, яка до переобладнання під час ввезення відповідала товарній позиції 8704 згідно з УКТ ЗЕД, а після переобладнання відповідає товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8703	Автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для	

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8703 10	перевезення людей (крім моторних транспортних засобів товарної позиції 8702), включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони та гоночні автомобілі: – транспортні засоби, спеціально призначені для пересування по снігу; спеціальні автомобілі для перевезення спортсменів на майданчики для гри в гольф та аналогічні транспортні засоби:	0,653 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 10 11 00	– – транспортні засоби спеціального призначення для переміщення по снігу, з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) або з двигуном внутрішньої згоряння з іскровим запалюванням	0,653 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 10 18 00	– – інші	0,653 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна внутрішнього згоряння або 109,129 євро за 1 штуку для транспортних засобів з електричним двигуном
8703 21	– інші транспортні засоби з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом: – – з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 1000 куб. см:	0,102 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 21 10 00	– – – нові	0,102 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 21 90	– – – що використовувалися:	1,094 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 21 90 10	– – – – не більш як п'ять років	1,438 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 21 90 30	– – – – понад п'ять років	1,761 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 22	– – з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1000 куб. см, але не більш як 1500 куб. см:	0,063 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 22 10 00	– – – нові	0,063 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 22 90	– – – що використовувалися:	1,367 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 22 90 10	– – – – не більш як п'ять років	1,761 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 22 90 30	– – – – понад п'ять років	1,761 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23	– – з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 3000 куб. см: – – – нові:	0,327 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 11	– – – – моторні транспортні засоби, обладнані для тимчасового проживання людей:	1,316 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 11 10	– – – – з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2200 куб. см	0,327 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 11 30	– – – – з об'ємом циліндрів двигуна понад	1,316 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8703 23 19	2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см	об'єму циліндрів двигуна
8703 23 19 10	----- інші: ----- з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2200 куб. см	0,267 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 19 30	----- з об'ємом циліндрів двигуна понад 2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см	0,276 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 90	---- що використовувалися: ----- з об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2200 куб. см:	
8703 23 90 11	----- не більш як п'ять років	1,643 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 90 13	----- понад п'ять років	2,441 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 90 31	----- з об'ємом циліндрів двигуна понад 2200 куб. см, але не більш як 3000 куб. см: ----- не більш як п'ять років	2,213 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 23 90 33	----- понад п'ять років	4,985 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 24	-- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 3000 куб. см:	
8703 24 10 00	---- нові	2,209 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 24 90	---- що використовувалися:	
8703 24 90 10	----- не більш як п'ять років	3,329 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 24 90 30	----- понад п'ять років	4,985 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 31	– інші транспортні засоби з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем): -- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 1500 куб. см:	
8703 31 10 00	---- нові	0,103 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 31 90	---- що використовувалися:	
8703 31 90 10	----- не більш як п'ять років	1,367 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 31 90 30	----- понад п'ять років	1,761 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 32	-- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 1500 куб. см, але не більш як 2500 куб. см: ---- нові:	
8703 32 11 00	----- моторні транспортні засоби, обладнані для тимчасового проживання людей	0,327 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 32 19 00	----- інші	0,327 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8703 32 90	---- що використовувалися:	

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8703 32 90 10	---- не більш як п'ять років	1,923 євро за 1 куб. см
8703 32 90 30	---- понад п'ять років	об'єму циліндрів двигуна 2,441 євро за 1 куб. см
8703 33	-- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2500 куб. см: ---- нові:	
8703 33 11 00	---- моторні транспортні засоби, обладнані для тимчасового проживання людей	2,209 євро за 1 куб. см
8703 33 19 00	---- інші	об'єму циліндрів двигуна 2,209 євро за 1 куб. см
8703 33 90	--- що використовувалися:	
8703 33 90 10	---- не більш як п'ять років	2,779 євро за 1 куб. см
8703 33 90 30	---- понад п'ять років	об'єму циліндрів двигуна 4,715 євро за 1 куб. см
8703 90	- інші:	
8703 90 10 00	-- транспортні засоби, оснащені електричними двигунами	109,129 євро за 1 штуку
8703 90 90 00	-- інші	109,129 євро за 1 штуку;

215.3.5². моторні транспортні засоби для перевезення вантажів:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8704	Моторні транспортні засоби для перевезення вантажів:	
8704 10	- автомобілі-самоскиди, призначені для використання на бездоріжжі:	
8704 10 10	-- з двигуном внутрішнього згорання із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) або з двигуном внутрішнього згорання з іскровим запалюванням:	
8704 10 10 10	--- вантажопідйомністю понад 75 т	0,016 євро за 1 куб. см
8704 10 10 90	--- інші	об'єму циліндрів двигуна 0,016 євро за 1 куб. см
8704 10 90	-- інші:	
8704 10 90 10	--- автомобілі-самоскиди масою до 5 т	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 10 90 90	--- інші	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 21	- інші з двигуном внутрішнього згорання із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем): -- з повною масою транспортного засобу не більш як 5 т:	

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8704 21 31 00	----- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2500 куб. см: ----- нові	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 21 39 00	----- що використовувалися	0,02 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 21 91 00	----- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2500 куб. см: ----- нові	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 21 99 00	----- що використовувалися	0,02 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 22	-- з повною масою транспортного засобу понад 5 т, але не більш як 20 т:	
8704 22 91 00	----- нові	0,013 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 22 99 00	----- що використовувалися	0,026 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 23	-- з повною масою транспортного засобу понад 20 т:	
8704 23 91 00	----- нові	0,016 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 23 99 00	----- що використовувалися	0,033 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 31	-- інші з двигуном внутрішнього згорання з іскровим запалюванням: -- з повною масою транспортного засобу не більш як 5 т:	
8704 31 31 00	----- з робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 2800 куб. см ----- нові	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 31 39 00	----- що використовувалися	0,02 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 31 91 00	----- з робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 2800 куб. см: ----- нові	0,01 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 31 99 00	----- що використовувалися	0,020 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 32	-- з повною масою транспортного засобу понад 5 т:	
8704 32 91 00	----- нові	0,013 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8704 32 99 00	----- що використовувалися	0,026 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна.

Ставки податку для транспортних засобів, що відповідають коду 8704 згідно з УКТ ЗЕД, застосовуються для автомобілів, що використовувалися з 5 до 8 років з коефіцієнтом 40 для автомобілів, що використовувалися понад 8 років з коефіцієнтом – 50»;

підпункт 215.3.7 викласти в такій редакції:

«215.3.7. мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставка податку у твердій сумі з одиниці реалізованого товару (продукції) (специфічні)
8711 10 00 00	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з двигуном внутрішнього згоряння з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів двигуна не більш як 50 куб. см	0,062 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8711 20	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з двигуном внутрішнього згоряння з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 50 куб. см, але не більш як 250 куб. см	0,062 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8711 30	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним двигуном, з колясками або без них; коляски: з двигуном внутрішнього згоряння з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів двигуна понад 250 куб. см, але не більш як 500 куб. см	0,062 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8711 40 00 00	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них з поршнеvim двигуном запалювання з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів понад 500 куб. см, але не більш як 800 куб. см	0,443 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8711 50 00 00	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них з поршнеvim двигуном запалювання з кривошипно-шатунним механізмом і робочим об'ємом циліндрів понад 800 куб. см	0,447 євро за 1 куб. см об'єму циліндрів двигуна
8711 90 00 00	Мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним мотором, з колясками або без них, крім тих, що з поршнеvim двигуном запалювання з кривошипно-шатунним механізмом; коляски	22 євро за 1 штуку»;

доповнити підпунктами 215.3.9 – 215.3.10 такого змісту:

«215.3.9. електрична енергія:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру	Ставки податку (адвалорна)
2716 00 00 00	Електроенергія	відсотків	3,2;

215.3.10. Для підакцизних товарів, реалізованих відповідно до підпункту 213.1.9 пункту 213.1 статті 213 цього Кодексу, ставки податку встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради у відсотках від вартості (з податком на додану вартість), у розмірі 5 відсотків»;

57) статтю 215¹ виключити;

58) у статті 216:

пункт 216.7 виключити;

доповнити пунктами 216.9 – 216.11 такого змісту:

«216.9. Датою виникнення податкових зобов'язань щодо реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів є дата здійснення розрахункової операції відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», а у разі реалізації товарів фізичними особами – підприємцями, які сплачують єдиний податок, – є дата надходження оплати за проданий товар.

216.10. Датою виникнення податкових зобов'язань щодо постачання електроенергії є дата підписання акту прийому-передачі електроенергії.

216.11. Датою виникнення податкових зобов'язань у разі здійснення переобладнання вантажного транспортного засобу, який відповідає товарній позиції 8704 згідно з УКТ ЗЕД, у легковий автомобіль, який відповідає товарній позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, є дата видачі документа про відповідність переобладнаного автомобіля вимогам безпеки дорожнього руху. У цьому випадку акцизний податок сплачується власником такого транспортного засобу не пізніше дати подання документів до органу внутрішніх справ України для реєстрації або перереєстрації такого транспортного засобу»;

59) статтю 219 виключити;

60) у статті 220:

назву після слова «податку» доповнити словами «з тютюнових виробів»;

пункт 220.2 викласти в такій редакції:

«220.2. Декларація про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) (далі – декларація), встановлені виробником або імпортером товарів (продукції), подається центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, в електронній формі, визначеній центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством»;

у пункті 220.4:

слова «забезпечує формування та» виключити;

слова «не пізніше ніж за п'ять календарних днів до дати встановлення максимальних роздрібних цін» замінити цифрами та словами «не пізніше ніж 10 та 25 числа місяця»;

пункт 220.6 викласти у такій редакції:

«220.6. Декларація подається засобами електронного зв'язку в електронній формі уповноваженою особою виробника або імпортера підакцизних товарів (продукції) та вважається прийнятою за наявності квитанції про отримання податкової декларації засобами електронного зв'язку, що містить дату прийняття та реєстраційного номера прийнятої декларації»;

пункт 220.7 викласти в такій редакції:

«220.7. Установлені виробником або імпортером максимальні роздрібні ціни на перелічені у декларації товари (продукцію) не пізніше ніж 10 числа запроваджуються з 15 числа місяця, в якому подається декларація, а установлені не пізніше ніж 25 числа – з 1 числа місяця, що настає за місяцем, у якому декларацію подано центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, і діють до їх зміни у порядку, встановленому цим Кодексом»;

у пункті 220.9 слова «одного разу» замінити словами «двох разів»;

пункт 220.10 виключити;

61) у статті 221:

пункт 221.3 доповнити словами «збільшеними на суму акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну»;

пункт 221.4 після слів «або імпортерами таких виробів» доповнити словами «та правильності нарахування акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну»;

62) у статті 222:

у підпункті 222.1.1 пункту 222.1 слова «виробниками підакцизних товарів (продукції)» замінити словами «платниками акцизного податку»;

пункт 222.2 доповнити підпунктом 222.2.4 такого змісту:

«222.2.4. Платники акцизного податку при зверненні до органів внутрішніх справ України для реєстрації або перереєстрації переобладнаного вантажного транспортного засобу у легковий автомобіль зобов'язані пред'явити квитанції або платіжні доручення про сплату податку з відміткою банку про дату виконання платіжного доручення»;

доповнити пунктом 222.3 такого змісту:

«222.3. Сплата податку при реалізації суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

222.3.1. Суми податку перераховуються до бюджету суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації за місячний податковий період.

222.3.2. Особа – суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів, сплачує податок за місцем здійснення реалізації таких товарів»;

63) пункт 223.2 статті 223 викласти в такій редакції:

«223.2. Платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених або переобладнаних на митній території України; імпортер алкогольних напоїв та тютюнових виробів; суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів; оптовий постачальник електричної енергії подає щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду контролюючому органу за місцем реєстрації декларацію акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому статтею 46 цього Кодексу»;

64) у статті 226:

у пункті 226.6 слова та цифри «від 1,2» виключити;

пункт 226.7 викласти в такій редакції:

«226.7. Кожна марка акцизного податку на алкогольні напої повинна мати окремий номер, місяць і рік випуску марки та позначення про суму сплаченого акцизного податку за одиницю маркованої продукції, крім суми акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі алкогольних напоїв»;

65) у статті 227:

абзац перший пункту 227.1 після слів «з іноземними виробниками» доповнити словами «або іншими нерезидентами»;

пункт 227.4 викласти в такій редакції:

«227.4. Придбані марки акцизного податку передаються покупцями марок (імпортерами) іноземним суб'єктам господарювання для маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів, що підлягають подальшому ввезенню на митну територію України»;

66) у пункті 228.8 статті 228 слова «виробники такої продукції» замінити словами «покупці марок»;

67) у статті 229:

у підпунктах 229.2.1, 229.2.3 пункту 229.2 та підпунктах 229.3.1, 229.3.3, 229.3.7 пункту 229.3 цифри «2710 11 11 00» замінити цифрами «2710 12 11 10, 2710 12 11 20, 2710 12 11 90»;

у підпункті 229.4.1 пункту 229.4 та підпунктах 229.5.1, 229.5.3, 229.5.7 пункту 229.5 цифри «2710 11 11 00, 2710 11 15 00, 2710 11 21 00, 2710 19 11 00, 2710 19 15 00» замінити цифрами «2710 12 11 10, 2710 12 11 20, 2710 12 11 90; 2710 12 15 10, 2710 12 15 20, 2710 12 15 90; 2710 12 21 00; 2710 19 11 10, 2710 19 11 20, 2710 19 11 90; 2710 19 15 10, 2710 19 15 20, 2710 19 15 90»;

підпункт 229.6.1 пункту 229.6 доповнити абзацом третім такого змісту:

«Операції з передачі у рамках єдиного технологічного циклу речовин, що використовуються як компоненти моторних палив (код 2707 10 90 00 згідно з УКТ ЗЕД) у межах однієї юридичної особи здійснюються без оформлення податкового векселя з обов'язковим підтвердженням цільового використання таких речовин в порядку, передбаченому цим пунктом цієї статті для операцій з оформлення податкового векселя»;

68) у статті 230:

пункти 230.1, 230.7, 230.11, підпункти «а», «в», «г», «д», «е» пункту 230.12, підпункт «б» пункту 230.19 після слів «лікеро-горілчаних виробів» доповнити словами «нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу»;

абзац другий пункту 230.1 після слів «Акцизні склади» доповнити словами «на території яких виробляється спирт етиловий»;

пункт 230.5 викласти в такій редакції:

«230.5. Представник (представники) контролюючого органу здійснює (здійснюють) постійний безпосередній контроль за наявністю витратомірів-лічильників та інших вимірювальних приладів; дотриманням установленого порядку відпуску спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів, нафтопродуктів, палива моторного альтернативного, скрапленого газу та сплати податку з них»;

підпункт «а» пункту 230.12 після слів «витратомірів-лічильників» доповнити словами «та інших вимірювальних приладів»;

у підпункті «б» пункту 230.19 слова «подібні пристрої» замінити словами «вимірювальні прилади»; доповнити пунктами 230.20 – 230.23 такого змісту:

«230.20. Під час відвантаження нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу заповнюється товарно-транспортна накладна, зареєстрована в Єдиному реєстрі товарно-транспортних накладних на переміщення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу, в якій представник контролюючого органу на акцизному складі робить відмітку про погодження відпуску шляхом проставлення штампа «Виїзд дозволено» та особистого підпису, зазначення часу виїзду з акцизного складу та показників пробігу транспортного засобу, а також здійснює запис у журналі реєстрації відвантаження нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу.

230.21. Усі документи, які є підставою для відпуску нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу, обов'язково перевіряються представником контролюючого органу на акцизному складі.

230.22. Під час ввезення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу на акцизний склад представник контролюючого органу робить відмітку на товарно-транспортній накладній, зареєстрованій в Єдиному реєстрі товарно-транспортних накладних на переміщення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу, про погодження їх ввезення шляхом проставлення штампа «В'їзд дозволено» і особистого підпису, зазначення часу в'їзду на акцизний склад та показників пробігу транспортного засобу, а також здійснює запис в журналі реєстрації отримання нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу.

230.23. Транспортування нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу, відвантажених з акцизного складу підприємства, на якому виробляються нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та скраплений газ, без товарно-транспортних накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі товарно-транспортних накладних на переміщення нафтопродуктів, палива моторного альтернативного та скрапленого газу, з відміткою представника контролюючого органу на акцизному складі забороняється»;

69) розділ VII «Збір за першу реєстрацію транспортного засобу» виключити;

70) пункт 240.2 статті 240 виключити;

71) статтю 241 виключити;

72) підпункт 242.1.4 пункту 242.1 статті 242 виключити;

73) статтю 244 виключити;

74) у статті 249:

у пункті 249.1 слова та цифри «(крім тих, які визначені пунктом 240.2 цього Кодексу), податковими агентами (які визначені підпунктом 241.2.1 пункту 241.2 статті 241 цього Кодексу). Податкові агенти, які визначені підпунктом 241.2.2 пункту 241.2 статті 241 цього Кодексу, обчислюють суми податку на дату подання митної декларації для митного оформлення» виключити;

пункт 249.4 виключити;

75) у статті 250:

у пункті 250.2:

в абзаці першому слова та цифри «крім тих, які визначені пунктом 240.2 статті 240 цього Кодексу, та податкові агенти» та «за винятком податкових агентів, визначених підпунктом 241.2.2 пункту 241.2 статті 241 цього Кодексу, які сплачують податок до або в день подання митної декларації» виключити;

підпункт 250.2.2 виключити;

у пункті 250.5 слова та цифри «крім тих, які визначені пунктом 240.2 статті 240 цього Кодексу, та податкові агенти» виключити;

76) розділ IX «Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України» викласти у такій редакції:

«Розділ IX РЕНТНА ПЛАТА

Стаття 251. Склад рентної плати

251.1. Рентна плата складається з:

251.1.1. рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

251.1.2. рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

251.1.3. рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України;

251.1.4. рентної плати за спеціальне використання води;

251.1.5. рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів;

251.1.6. рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.

Стаття 252. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

252.1. Платники рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (далі – платники рентної плати)

252.1.1. Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є суб'єкти господарювання, у тому числі громадяни України, іноземці та особи без громадянства, зареєстровані відповідно до закону як підприємці, які набули права користування об'єктом (ділянкою) надр на підставі отриманих спеціальних дозволів на користування надрами (далі – спеціальний дозвіл) в межах конкретних ділянок надр з метою провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення (або геологічного вивчення з подальшою дослідно-промисловою розробкою) в межах зазначених у таких спеціальних дозволах об'єктах (ділянках) надр.

252.1.2. У разі укладення власниками спеціальних дозволів з третіми особами договорів на виконання робіт (послуг), пов'язаних з використанням надр, у тому числі (але не виключно) за операціями з давальницькою сировиною, платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є власники таких спеціальних дозволів.

252.1.3. Платником рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин під час виконання договорів про спільну діяльність без утворення юридичної особи є уповноважена особа – один із учасників такого договору, на якого згідно з його умовами покладено обов'язок нарахування, утримання та внесення податків і зборів до бюджету з єдиного поточного рахунку спільної діяльності (далі – уповноважена особа), за умови, що один з учасників зазначеного договору має відповідний спеціальний дозвіл. Облік результатів спільної діяльності ведеться таким учасником окремо від обліку його господарської діяльності. Такий учасник додатково береться на облік як платник рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин у порядку, визначеному цим Кодексом.

252.1.4. Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є землевласники та землекористувачі, крім суб'єктів підприємництва, які відповідно до законодавства відносяться до фермерських господарств, що провадять господарську діяльність з видобування підземних вод на підставі дозволів на спеціальне водокористування.

252.1.5. Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є землевласники та землекористувачі, крім суб'єктів підприємництва, які відповідно до законодавства відносяться до фермерських господарств, – громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що в межах наданих їм земельних ділянок, розмір яких перевищує норми, передбачені статтею 121

Земельного кодексу України, видобувають прісні підземні води із застосуванням електричних пристроїв у обсязі понад 13 кубічних метрів на особу в місяць (за показниками лічильників).

252.2. Платники рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин здійснюють для цілей оподаткування окремих (від інших видів операційної діяльності) бухгалтерський та податковий облік витрат і доходів за кожним видом мінеральної сировини за кожним об'єктом надр, на який надано спеціальний дозвіл.

252.3. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин по кожній наданій у користування ділянці надр, що визначена у відповідному спеціальному дозволі, є обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що є результатом господарської діяльності з видобування корисних копалин у податковому (звітному) періоді, приведеної у відповідність із стандартом, встановленим галузевим законодавством, до якої належать:

252.3.1. обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що є результатом господарської діяльності з видобування корисних копалин з надр на території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони, у тому числі обсяг мінеральної сировини, що утворюється в результаті виконання первинної переробки, що провадиться іншими, ніж платник рентної плати, суб'єктами господарювання на умовах господарських договорів про послуги з давальницькою сировиною;

252.3.2. обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що є результатом господарської діяльності з видобування корисних копалин з відходів (втрат, хвостів тощо) гірничого виробництва, у тому числі обсяг мінеральної сировини, що утворюється в результаті виконання первинної переробки, що провадиться іншими, ніж платник рентної плати, суб'єктами господарювання на умовах господарських договорів про послуги з давальницькою сировиною, якщо для її видобутку відповідно до законодавства необхідно отримати спеціальний дозвіл.

252.4. До об'єкта оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин не належать:

252.4.1. не включені до державного балансу запасів корисних копалин корисні копалини місцевого значення і торф, видобуті землевласниками та землекористувачами для власного споживання, якщо їх використання не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них, загальною глибиною розробки до двох метрів, і прісні підземні води до 20 метрів;

252.4.2. видобуті (зібрані) мінералогічні, палеонтологічні та інші геологічні колекційні зразки, якщо їх використання не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них;

252.4.3. корисні копалини, видобуті з надр під час створення, використання, реконструкції геологічних об'єктів природно-заповідного фонду, якщо використання цих корисних копалин не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них;

252.4.4. дренажні та супутньо-пластові підземні води, які не враховуються в державному балансі запасів корисних копалин, що видобуваються під час розробки родовищ корисних копалин або під час будівництва та експлуатації підземних споруд, і використання яких не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них, у тому числі від використання для власних технологічних потреб, за винятком обсягів, які використовуються для власних технологічних потреб, пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

252.4.5. видобуті корисні копалини, які без набуття та/або збереження платником права власності на такі корисні копалини відповідно до затвердженого в установленому законодавством порядку технологічного проекту розробки запасів корисних копалин відповідної ділянки надр спрямовуються на формування запасів корисних копалин техногенного родовища;

252.4.6. обсяг природного газу, визнаного рециркулюючим відповідно до вимог цього Кодексу, який визначається платником рентної плати за показниками вимірювальних пристроїв, що зазначені у журналі обліку видобутих корисних копалин із дотриманням самостійно затверджених ним відповідно до вимог ліцензійних умов схем руху видобутої вуглеводневої сировини на виробничих дільницях та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу;

252.4.7. обсяги мінеральних вод, що видобуті державними дитячими спеціалізованими санаторно-курортними закладами, в частині обсягів, що використовуються для лікування на їх території.

252.5. Види товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) визначаються платником рентної плати відповідно до затверджених законодавством переліків видів корисних копалин, а також кодифікації товарів та послуг з урахуванням затверджених платником схем руху товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) на виробничих дільницях та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу та вимог до кінцевої продукції.

252.6. Базою оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин є вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини), яка окремо обчислюється для кожного виду корисної копалини (мінеральної сировини) для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства).

252.7. Вартість відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді обчислюється платником для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства) за більшою з таких її величин:

252.7.1. за фактичними цінами реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

252.7.2. за розрахунковою вартістю відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), крім вуглеводневої сировини.

252.8. У разі обчислення вартості товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) за фактичними цінами реалізації вартість одиниці відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) встановлюється платником рентної плати за величиною суми доходу, отриманого (нарахованого) від виконаних у податковому (звітному) періоді господарських зобов'язань з реалізації відповідного обсягу (кількості) такого виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини).

Фактична ціна реалізації для нафти, конденсату визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, за податковий (звітний) період як середня ціна одного бареля нафти «Urals», перерахована у гривні за тонну за курсом Національного банку України станом на 1 число місяця, що настає за податковим (звітним) періодом, визначена за інформацією міжнародного агентства (котирування UralsMediterranea№ та UralsRotterdam). При визначенні фактичної ціни реалізації для нафти, конденсату використовується середній показник місткості барелів в 1 тонні нафти марки «Urals» у розмірі 7,28.

Фактична ціна реалізації для руд чорних, кольорових та легувальних металів, урановмісних руд визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, за податковий (звітний) період як середня ціна однієї тонни відповідного виду товарної продукції (залізорудного, марганцевого, ільменітового, рутилового, цирконового, уранового концентратів), перерахованої у гривні за курсом Національного банку України станом на 1 число місяця, що настає за звітним періодом, визначена виходячи з цін, опублікованих у світовому комерційному інформаційному огляді протягом поточного звітного (податкового) періоду, які визначаються на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства) за методикою, визначеною Кабінетом Міністрів України.

У разі якщо у податковому (звітному) періоді фактичну ціну реалізації для руд чорних, кольорових та легувальних металів, урановмісних руд центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, не визначено, фактичною ціною вважається ціна реалізації відповідного виду руди, що не може бути нижче ціни, визначеної центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, у попередньому звітному (податковому) періоді.

Фактичною ціною реалізації для газу природного вважається:

для газу природного, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, – закупівельна ціна, встановлена національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, для кожного суб'єкта господарювання, який відповідає критеріям, визначеним статтею 10 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу»;

для іншого газу природного – ціна, що дорівнює граничному (максимальному) рівню ціни на природний газ, що реалізується промисловим споживачам, який встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, до 10 числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, розміщує визначену ціну реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) на своєму офіційному веб-сайті у спеціальному розділі та повідомляє центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Сума доходу, отриманого (нарахованого) від реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) за податковий (звітний) період, зменшується на суму витрат платника, пов'язаних з доставкою (перевезенням, транспортуванням) обсягу (кількості) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) споживачу в розмірах, установлених у договорі купівлі-продажу згідно з умовами постачання.

Суми попередньої оплати вартості обсягу (кількості) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що надійшли до моменту фактичного виконання господарських зобов'язань (фактичної поставки) або до моменту настання строку виконання господарських зобов'язань (поставки) за відповідним договором, включаються до суми доходу для обчислення вартості одиниці відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді, якщо такі господарські зобов'язання (поставки) виконані або мали бути виконаними за зазначеним договором.

Сума доходу, отримана від реалізації обсягу (кількості) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) в іноземній валюті, обраховується в національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України на дату реалізації таких корисних копалин.

252.9. До витрат платника рентної плати, пов'язаних з доставкою (перевезенням, транспортуванням) товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) споживачу, належать:

252.9.1. витрати, пов'язані з доставкою (перевезенням, транспортуванням) товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) із складу готової продукції платника рентної плати (вузла обліку, входу до магістрального трубопроводу, пункту відвантаження споживачу або на переробку, межі розділу мереж із споживачем) споживачу, а саме:

з доставкою (перевезенням, транспортуванням) магістральними трубопроводами, залізничним, водним та іншими видами транспорту;

із зливанням, наливанням, навантаженням, розвантаженням та перевантаженням;

з оплатою послуг портів, зокрема портових зборів;

з оплатою транспортно-експедиторських послуг;

252.9.2. витрати з обов'язкового страхування вантажів, обчислені відповідно до законодавства;

252.9.3. митні платежі у разі реалізації за межі митної території України.

252.10. Вартість одиниці кожного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) обчислюється як співвідношення суми доходу, отриманого платником рентної плати від реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), визначеної відповідно до пункту 252.8 цієї статті, та обсягу (кількості) відповідного виду реалізованої товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що визначається за даними бухгалтерського обліку запасів готової продукції такого платника.

252.11. У разі обчислення вартості відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) за розрахунковою вартістю до витрат платника рентної плати за податковий (звітний) період включаються:

252.11.1. матеріальні витрати, у тому числі витрати, пов'язані з виконанням господарських договорів із давальницькою сировиною, за винятком матеріальних витрат, пов'язаних із:

- зберіганням;
- транспортуванням;
- пакуванням;

проведенням іншого виду підготовки (включаючи передпродажну підготовку), крім операцій, що віднесені до операцій первинної переробки (збагачення) у значенні, наведеному у розділі I цього Кодексу, для реалізації відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

виробництвом і реалізацією інших видів продукції, товарів (робіт, послуг);

252.11.2. витрати з оплати праці, крім витрат з оплати праці працівників, які не зайняті в господарській діяльності з видобування відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

252.11.3. витрати з ремонту основних засобів, крім витрат на ремонт основних засобів, не пов'язаних технічно та технологічно з господарською діяльністю з видобування відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

252.11.4. інші витрати, що належать до складу витрат, у тому числі витрати, розподілені згідно з принципами облікової політики платника рентної плати, понесені ним в періоди, коли господарська діяльність з видобування корисних копалин не провадилася у зв'язку із сезонними умовами проведення видобувних робіт, крім витрат, не пов'язаних з господарською діяльністю з видобування відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), у тому числі:

які виникають в результаті формування фінансових резервів;

на сплату процентів боргових зобов'язань платника рентної плати;

на внесення рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

на сплату штрафів та/або неустойки чи пені за рішенням сторін договору або за рішенням відповідних державних органів, суду.

252.12. Під час обчислення розрахункової вартості відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) також враховуються:

252.12.1. сума нарахованої амортизації, крім суми нарахованої амортизації на основні засоби і нематеріальні активи, що підлягають амортизації, але не пов'язані технічно та технологічно з господарською діяльністю з видобування відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини);

252.12.2. сума амортизації витрат, пов'язаних з господарською діяльністю з видобування відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини).

252.13. У разі якщо мають місце державні субвенції для гірничих підприємств, визначення вартості видобутої мінеральної сировини (корисної копалини) здійснюється без урахування субвенції, розміри якої для кожної ділянки надр обчислюються на підставі калькулювання собівартості видобутої корисної копалини за матеріалами бухгалтерського обліку провадження господарської діяльності в межах такої ділянки надр.

252.14. Сума витрат, понесених на провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин, щодо яких у податковому (звітному) періоді завершено комплекс технологічних операцій (процесів) з видобування, повністю включається до розрахункової вартості видобутих корисних копалин за відповідний податковий (звітний) період.

У разі якщо після виникнення податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за обсяг (кількість) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) платник рентної плати у будь-якому наступному податковому (звітному) періоді прийняв рішення про застосування до неї (відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (міне-

ральної сировини) або її частини) інших операцій первинної переробки, в результаті чого виник новий вид товарної продукції гірничого підприємства, що відрізняється від продукції, за якою платником рентної плати визнані та виконані відповідні зобов'язання з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, платник рентної плати у такому податковому (звітному) періоді визначає розмір податкових зобов'язань з рентної плати для нового відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) з урахуванням виконаних податкових зобов'язань за обсяг (кількість) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що був використаний на створення нової товарної продукції гірничого підприємства, за вирахуванням сум податкових зобов'язань, які виникали за попередніми операціями з даним видом корисної копалини.

252.15. Сума витрат, понесених на провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин, щодо яких у податковому (звітному) періоді не завершено комплекс технологічних операцій (процесів) з видобування, включається до розрахункової вартості відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді, в якому завершується такий комплекс технологічних операцій (процесів).

252.16. Розрахункова вартість одиниці відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (Цр) обчислюється за такою формулою:

$$\text{Цр} = \frac{\text{Вмп} + (\text{Вмп} \times \text{Крмпе})}{\text{V}_{\text{мм}}},$$

де Вмп – витрати, обчислені згідно з пунктами 252.11 – 252.15 цієї статті (у гривнях);

Крмпе – коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства, обчислений у матеріалах геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин ділянки надр, затверджених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (десятковий дріб). Гірничі підприємства, що порушили строк регулярної повторної геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин ділянки надр, обчислюють податкові зобов'язання із застосуванням коефіцієнта рентабельності, що дорівнює трикратному розміру облікової ставки Національного банку України;

V_{мп} – обсяг (кількість) товарної продукції гірничого підприємства – видобутих корисних копалин (мінеральної сировини), що видобута за податковий (звітний) період.

252.17. Вартість руд урану та золота, видобутих з корінних родовищ, обчислюється з урахуванням ціни реалізації за податковий (звітний) період (у разі відсутності реалізації у цей період – за найближчі попередні податкові періоди) хімічно чистого металу без урахування податку на додану вартість, зменшеної на суму витрат платника рентної плати на збагачення (афінаж) та доставку (перевезення, транспортування) споживачу. Вартість одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) визначається з урахуванням частки (в натуральному вимірі) вмісту хімічно чистого металу в одиниці видобутих корисних копалин.

252.18. Податкові зобов'язання з рентної плати за користування надрами для відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) в межах однієї ділянки надр за податковий (звітний) період обчислюються за такою формулою:

$$\text{Пзн} = \text{Vф} \times \text{Вкк} \times \text{Свнз} \times \text{Кпп},$$

де V_ф – обсяг (кількість) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді (в одиницях маси або об'єму);

Вкк – вартість одиниці відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), обчислена згідно з пунктами 252.7 – 252.17 цієї статті;

Свнз – величина ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (у відсотках), встановлена у пункті 252.20 цієї статті;

Кпп – коригуючий коефіцієнт, встановлений у пункті 252.22 цієї статті.

252.19. Обсяг (кількість) відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) визначається платником рентної плати самостійно у журналі обліку видобутих корисних копалин відповідно до вимог затверджених ним схем руху видо-

бутої корисної копалини (мінеральної сировини) на виробничих дільницях та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу та вимог до кінцевої продукції і нормативних актів, що регламентують вимоги до відповідного виду товарної продукції гірничих підприємств стосовно визначення якості сировини та кінцевого продукту, визначення вмісту основної та супутньої корисної копалини в лабораторіях, атестованих згідно з правилами уповноваження та атестації у державній метрологічній системі.

Залежно від відповідного виду видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) її кількість визначається в одиницях маси або об'єму.

252.20. Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин устанавлиються у відсотках від вартості товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у таких розмірах:

Назва груп корисних копалин, що надана у користування надрами гірничому підприємству	Ставка, відсоток від вартості товарної продукції гірничого підприємства
рудні (металовмісні (металічні), у тому числі руди) корисні копалини:	
чорних металів (крім залізної руди), кольорових та легувальних металів	5,00
залізна руда ¹⁾	8,00
урановмісні (в технологічному розчині)	5,00
інші, ніж урановмісні, чорних, кольорових та легувальних металів	5,00
енергетичні корисні копалини:	
вугілля:	
коксівне	1,50
енергетичне	0,75
антрацит	1,00
буре	1,00
торф	1,00
вуглеводні:	
нафта:	
з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів	45,00
з покладів, які повністю залягають на глибині понад 5000 метрів	21,00
Конденсат:	
з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів	45,00
з покладів, які повністю залягають на глибині понад 5000 метрів	21,00
газ природний (будь-якого походження):	
природний газ, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, видобутий з покладів до 5000 метрів	20,00
природний газ, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, видобутий з покладів понад 5000 метрів	14,00
з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України	11,00
природний газ, видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність	70,00

Назва груп корисних копалин, що надана у користування надрами гірничому підприємству	Ставка, відсоток від вартості товарної продукції гірничого підприємства
з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 метрів	55,00
з покладів, які повністю залягають на глибині понад 5000 метрів	28,00
неенергетичні, нерудні (неметаловмісні (неметалічні) корисні копалини, води підземні ²⁾ , води поверхневі, грязі лікувальні (пелоїди)	5,00

1) До ставки застосовується коефіцієнт, який дорівнює частці заліза в товарній продукції.

2) Рентна плата за користування надрами для видобування прісних підземних вод, які видобуваються платниками, зазначеними у підпункті 252.1.5 пункту 252.1 цієї статті, застосовується за ставками, визначеними у підпункті 255.5.2 пункту 255.5 статті 255 цього Кодексу.

252.21. Додаткові обсяги вуглеводневої сировини, видобуті внаслідок реалізації діючих або нових інвестиційних проектів (програм, договорів), якими передбачено нарощування видобутку вуглеводневої сировини, на ділянках надр (родовищах, покладах), що характеризуються погіршеними гірничо-геологічними умовами (важковидобувні) або виснаженістю в процесі розробки в попередніх періодах, на окремих діючих свердловинах після капітального ремонту, свердловинах, що відновлюються з числа ліквідованих, нових свердловинах чи групах свердловин, що розташовані на таких ділянках надр, оподатковуються за ставкою 2 відсотки від вартості додаткового видобутку відповідної вуглеводневої сировини.

Порядок відбору та затвердження нових інвестиційних проектів (програм, договорів), якими передбачено нарощування видобутку вуглеводневої сировини, порядок визначення додаткових обсягів вуглеводневої сировини, а також порядок контролю за виконанням таких інвестиційних проектів (програм) визначаються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного розвитку.

Перелік ділянок надр та/або об'єктів ділянок надр, на яких реалізуються нові інвестиційні проекти (програми, договори), визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у нафтогазовому комплексі.

Положення цього пункту поширюються на:

підприємства, частка держави у статутному капіталі яких становить 25 відсотків та більше;

господарські товариства, 25 відсотків та більше акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, контрольним пакетом акцій яких володіє держава;

дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств;

учасників договорів про спільну діяльність, відповідно до яких вартість вкладу підприємств, частка держави у статутному капіталі яких становить 25 відсотків та більше, господарських товариств, 25 відсотків та більше акцій (часток, паїв) яких знаходиться у статутних капіталах інших господарських товариств, контрольним пакетом акцій яких володіє держава, а також дочірніх підприємств, представництв та філій таких підприємств і товариств, становить 25 відсотків та більше загальної вартості вкладів учасників договорів про спільну діяльність.

252.22. До ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин застосовуються коригуючі коефіцієнти, які визначаються залежно від виду корисної копалини (мінеральної сировини) та умов її видобування:

Критерії застосування коефіцієнта	Величина коефіцієнта
Видобування позабалансових запасів корисних копалин, крім вуглеводневої сировини*	0,50
Видобування позабалансових запасів природного газу, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті*	0,79

Критерії застосування коефіцієнта	Величина коефіцієнта
Видобування позабалансових запасів природного газу, з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті*	0,61
Видобування позабалансових запасів природного газу, що не відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті*	0,96
Видобування позабалансових запасів нафти і конденсату*	0,95
Видобування запасів (ресурсів) корисних копалин з техногенних родовищ	0,50
Видобування піщано-гравійної сировини в межах акваторії морів, водосховищ, у річках та їх заплавах (крім видобування, пов'язаного з плановими роботами з очищення фарватерів річок)	2,0
Видобування вуглекислих мінеральних підземних вод (гідрокарбонатних) із свердловин, що не обладнані стаціонарними газовідділювачами	0,85
Видобування запасів з родовищ, які в установленому законодавством порядку визнані як дотаційні запаси	0,01
Видобування запасів корисних копалин ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення, яке виконане платником рентної плати за рахунок власних коштів, крім вуглеводневої сировини	0,70
Видобування запасів природного газу, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення, яке виконане платником рентної плати за рахунок власних коштів	0,88
Видобування запасів природного газу з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України, що відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення, яке виконане платником рентної плати за рахунок власних коштів	0,77
Видобування запасів природного газу, що не відповідає умові, визначеній у пункті 252.24 цієї статті, ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення, яке виконане платником рентної плати за рахунок власних коштів	0,97
Видобування запасів нафти і конденсату ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення, яке виконане платником рентної плати за рахунок власних коштів	0,96
Видобування підземним шахтним способом з глибини понад 300 метрів залізної руди для збагачення із вмістом магнетитового заліза менше 35 відсотків	0,25

* За умови, що запаси корисних копалин віднесено до такої категорії за результатами геолого-економічної оцінки, проведеної не раніш як за 10 років до виникнення податкових зобов'язань.

Величина коригуючого коефіцієнта обчислюється десятковим дробом з точністю до чотирьох знаків відповідно до актів законодавства з питань проведення статистичних спостережень за змінами цін (тарифів) на споживчі товари (послуги) і розрахунку індексу споживчих цін.

Якщо величина коригуючого коефіцієнта, яка застосовується до ставок руд чорних, кольорових та легувальних металів, урановмісних руд менше одиниці, такий коригуючий коефіцієнт застосовується із значенням 1 (одиниця).

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної економічної політики, щомісяця до 10 числа наступного звітного (податкового) періоду розміщує визначену величину коригуючого коефіцієнта на своєму офіційному веб-сайті у спеціальному розділі та подає відповідну інформацію Міністерству фінансів України та центральному органу державної податкової служби.

252.23. Податкові декларації з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин подаються її платником починаючи з календарного кварталу, що настає за кварталом, у якому такий платник отримав спеціальний дозвіл.

Податкові декларації з рентної плати під час виконання договорів про спільну діяльність без утворення юридичної особи подаються уповноваженою особою, визначеною відповідно до пункту 252.1 цієї статті починаючи з календарного кварталу, що настає за кварталом, у якому такий договір зареєстровано у контролюючих органах.

252.24. Платник рентної плати або уповноважена особа, які у податковому (звітному) періоді видобули природний газ (у тому числі нафтовий (попутний) газ) та реалізували суб'єкту, уповноваженому Кабінетом Міністрів України, для формування ресурсу природного газу (у тому числі нафтового (попутного) газу), що використовується для потреб населення, визначають у податковій декларації податкові зобов'язання з урахуванням обсягів, визначених в актах приймання-передачі, та обсягів виробничо-технологічних витрат природного газу на технічні операції з видобування та підготовки до транспортування. Акти приймання-передачі оформляються відповідно до типових договорів, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у нафтогазовому комплексі, про реалізацію природного газу у податковому (звітному) періоді, в якому такий газ був видобутий, та не пізніше 8 числа місяця, що настає за податковим (звітним) періодом, підписуються платником рентної плати або уповноваженою особою та уповноваженим суб'єктом на підставі укладених ними господарських договорів.

Обсяги виробничо-технологічних витрат природного газу на здійснення технічних операцій з видобування та підготовки до транспортування (у тому числі нафтового (попутного) газу), зазначеного в абзаці першому цього пункту, визначаються пропорційно до питомої ваги обсягів такого природного газу, реалізованого уповноваженому суб'єкту, в загальному обсязі природного газу (у тому числі нафтового (попутного) газу), що підлягає оподаткуванню, зменшеному на обсяг виробничо-технологічних витрат такого природного газу.

252.25. Платник рентної плати та уповноважена особа сплачують податкові зобов'язання:

252.25.1. за місцезнаходженням ділянки надр, з якої видобуті корисні копалини, у разі розміщення такої ділянки надр у межах території України;

252.25.2. за місцем обліку платника рентної плати у разі розміщення ділянки надр, з якої видобуто корисні копалини, в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України.

252.26. Подання декларації, строки сплати, відповідальність платників та контроль за справлянням рентної плати визначено статтями 257 і 258 цього Кодексу.

Стаття 253. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

253.1. Платниками рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, є юридичні та фізичні особи – суб'єкти господарювання, які використовують у межах території України ділянки надр для:

253.1.1. зберігання природного газу, нафти, газоподібних та інших рідких нафтопродуктів;

253.1.2. витримування виноматеріалів, виробництва і зберігання винопродукції;

253.1.3. вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин;

253.1.4. зберігання харчових продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів;

253.1.5. провадження інших видів господарської діяльності.

253.2. Не є платниками рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, військові частини, заклади, установи і організації Збройних Сил України та інші військові формування, утворені відповідно до закону, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету.

253.3. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, є обсяг підземного простору (ділянки) надр:

253.3.1. для зберігання природного газу та газоподібних продуктів – активний об'єм зберігання газу в пористих чи тріщинуватих геологічних утвореннях (пластах-колекторах);

253.3.2. для зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів – об'єм спеціально створених та існуючих гірничих виробок (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнин (печер);

253.3.3. для витримування виноматеріалів, виробництва і зберігання винопродукції, вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин, зберігання харчових продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів, провадження інших видів господарської діяльності – площа підземного простору, що надана у користування в спеціально створених та існуючих гірничих виробках (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнинах (печерах).

253.4. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, не справляється:

253.4.1. за використання транспортних тунелів та інших підземних комунікацій, колекторно-дренажних систем та об'єктів міського комунального господарства;

253.4.2. за використання підземних споруд на глибині не більш як 20 метрів, збудованих відкритим способом без засипання або з подальшим ґрунтовим засипанням.

253.5. Ставки рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, встановлюються залежно від корисних властивостей надр і ступеня екологічної безпеки під час їх використання у таких розмірах:

Характер користування надрами	Вид користування надрами	Одиниця виміру	Ставка рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за одиницю обсягу користування надрами, гривень на рік
Використання підземного простору надр – пористих чи тріщинуватих геологічних утворень (пластів-колекторів)	зберігання природного газу та газоподібних продуктів	тис. куб. метрів активного об'єму	0,3
Використання підземного простору – спеціально створених та існуючих гірничих виробок (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнин (печер)	зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів	куб. метрів	0,3
	витримування виноматеріалів, виробництво і зберігання винопродукції	кв. метрів	0,85
	вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин	–”–	0,49
	зберігання харчових	–”–	0,36

Характер користування надрами	Вид користування надрами	Одиниця виміру	Ставка рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за одиницю обсягу користування надрами, гривень на рік
	продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів провадження іншої господарської діяльності	–”–	1,19

253.6. Подання декларації, строки сплати, відповідальність платників та контроль за справлянням рентної плати визначено статтями 257 і 258 цього Кодексу.

Стаття 254. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України

254.1. Платниками рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України є загальні користувачі радіочастотного ресурсу України, визначені законодавством про радіочастотний ресурс, яким надано право користуватися радіочастотним ресурсом України в межах виділеної частини смуг радіочастот загального користування на підставі:

254.1.1. ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;

254.1.2. ліцензії на мовлення та дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою;

254.1.3. дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою, отриманого на підставі договору з власником ліцензії на мовлення;

254.1.4. дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою.

254.2. Не є платниками рентної плати спеціальні користувачі, перелік яких визначено законодавством про радіочастотний ресурс, та радіоаматори.

254.3. Об'єктом оподаткування рентною платою за користування радіочастотним ресурсом України є ширина смуги радіочастот, що визначається як частина смуги радіочастот загального користування у відповідному регіоні та зазначена в ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України або в дозволі на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою для технологічних користувачів та користувачів, які користуються радіочастотним ресурсом для розповсюдження телерадіопрограм.

254.4. Ставки рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України встановлюються у таких розмірах:

Вид радіозв'язку	Діапазон радіочастот	Ставка рентної плати за 1 МГц смуги радіочастот на місяць, гривень
1. Радіорелейний зв'язок фіксованої радіослужби	0,03 – 300 ГГц	0,84
2. Радіозв'язок: фіксованої, рухомої сухопутної радіослужб; морської радіослужби	0,03 – 470 МГц	817,24
3. Радіозв'язок у системі охоронної та охоронно-пожежної сигналізації	0,03 – 470 МГц	408,62
4. Радіозв'язок з використанням радіоподовжувачів	30 – 470 МГц	817,24
		409,90

Вид радіозв'язку	Діапазон радіочастот	Ставка рентної плати за 1 МГц смуги радіочастот на місяць, гривень
5. Радіозв'язок у системі передавання даних з використанням шумоподібних сигналів	1427 – 2400 МГц 2400 – 2483,5 МГц 5150 – 5850 МГц	20,64*
6. Радіозв'язок у системі з фіксованим абонентським радіодоступом стандарту DECT	30 – 3000 МГц	41,24
7. Транкінговий радіозв'язок	30 – 470 МГц	2534,18
8. Пошуковий радіозв'язок 30 – 960 МГц	32689,28	
9. Радіолокаційна та радіонавігаційна радіослужби	30 – 3000 МГц 3 – 30 ГГц	82,48
10. Радіозв'язок супутникової рухомої та фіксованої радіослужб	30 – 3000 МГц 3 – 30 ГГц	54,14
11. Стільниковий радіозв'язок	300 – 2200 МГц	20366,34*
12. Радіозв'язок у багатоканальних розподільчих системах для передавання та ретрансляції телевізійного зображення, передавання звуку цифрової інформації	2 – 7 ГГц 10 – 42,5 ГГц	36,10* 12,90*
13. Передавання звуку залежно від потужності:	30 кГц – 30 МГц	
до 1 кВт включно		979,64
від 1,1 до 10 кВт включно		1472,06
від 10,1 до 100 кВт включно		2083,06
від 101 до 500 кВт включно		2451,70
від 501 кВт і вище		4073,26
14. Передавання та ретрансляція телевізійного зображення залежно від потужності:	30 – 300 МГц	
від 1 до 10 Вт включно		41,24
від 10,1 до 100 Вт включно		123,76
від 101 Вт до 1 кВт включно		203,66
від 1,1 до 5 кВт включно		327,42
від 5,1 до 20 кВт включно		613,58
від 20,1 кВт і вище		817,24
15. Передавання звуку залежно від потужності:	66 – 74 МГц 87,5 – 108 МГц	
до 100 Вт включно		306,78
від 101 Вт до 1 кВт включно		613,58
від 1,1 до 10 кВт включно		979,64
від 10,1 кВт і вище		1227,12
16. Передавання та ретрансляція телевізійного зображення залежно від потужності:	300 – 880 МГц	
до 10 Вт включно		28,36
від 10,1 до 100 Вт включно		56,72
від 101 Вт до 1 кВт включно		123,76
від 1,1 до 5 кВт включно		244,94
від 5,1 до 20 кВт включно		489,82
від 20,1 кВт і вище		613,58
17. Види радіозв'язку (служби, системи, радіотехнології, радіоелектронні засоби, випромінювальні пристрої), що не зазначені у пунктах 1 – 16 пункту 254.4 цієї статті	9 кГц – 400 ГГц	1227,12

* Для ширини смуги радіочастот до 30 МГц (15 x 2) у кожному регіоні окремо, що належать окремому платнику рентної плати – користувачу радіочастотного ресурсу, застосовується понижувальний коефіцієнт 0,75.

254.5. Порядок нарахування податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України

254.5.1. Перелік користувачів радіочастотного ресурсу – платників рентної плати та/або зміни до нього подаються центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із зазначенням виду зв'язку, смуги радіочастотного ресурсу, регіонів користування радіочастотним ресурсом двічі на рік: до 1 березня та до 1 вересня поточного року, станом на 1 січня та 1 липня відповідно за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, за погодженням з центральним органом з регулювання у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку.

254.5.2. Платники рентної плати обчислюють суму рентної плати виходячи з виду радіозв'язку, розміру встановлених ставок та ширини смуги радіочастот по кожному регіону окремо.

254.5.3. Платники рентної плати, яким надано право користуватися радіочастотним ресурсом України на підставі ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, сплачують рентну плату починаючи з дати видачі ліцензії.

У разі продовження терміну дії ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України рентна плата сплачується з початку терміну дії продовженої ліцензії.

Інші платники рентної плати сплачують рентну плату починаючи з дати видачі дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв. Сплата рентної плати здійснюється платниками рентної плати з дати видачі першого дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою в даній смузі радіочастот у відповідному регіоні незалежно від загальної кількості дозволів, наданих платнику рентної плати в такій смузі радіочастот у певному регіоні.

254.5.4. Платники рентної плати подають до контролюючих органів копії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, ліцензій на мовлення та дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв у місячний строк після їх видачі.

254.6. Порядок подання декларації, строки сплати, відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням визначено статтями 257 і 258 цього Кодексу.

Стаття 255. Рентна плата за спеціальне використання води

255.1. Платниками рентної плати за спеціальне використання води є водокористувачі – суб'єкти господарювання незалежно від форми власності: юридичні особи, їх філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юридичної особи (крім бюджетних установ), постійні представництва нерезидентів, а також фізичні особи – підприємці, які використовують воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів (первинні водокористувачі) та/або від первинних або інших водокористувачів (вторинні водокористувачі), та використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва.

255.2. Не є платниками рентної плати за спеціальне використання води водокористувачі, які використовують воду виключно для задоволення питних і санітарно-гігієнічних потреб населення (скупності людей, які знаходяться на даній території в той чи інший період часу, незалежно від характеру та тривалості проживання, в межах їх житлового фонду та присадибних ділянок), у тому числі для задоволення виключно власних питних і санітарно-гігієнічних потреб юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та платників єдиного податку.

Для цілей цієї статті під терміном «санітарно-гігієнічні потреби» слід розуміти використання води в туалетних, душових, ванних кімнатах і умивальниках та використання для утримання приміщень у належному санітарно-гігієнічному стані.

255.3. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води є фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі, з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання.

255.3.1. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води без її вилучення з водних об'єктів є:

для потреб гідроенергетики – фактичний обсяг води, що пропускається через турбіни гідроелектростанцій для вироблення електроенергії;

для потреб водного транспорту – час використання поверхневих вод вантажним самохідним і несамохідним флотом, що експлуатується (залежно від тоннажності), та пасажирським флотом, що експлуатується (залежно від кількості місць).

255.3.2. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води для потреб рибництва є фактичний обсяг води, необхідної для поповнення водних об'єктів під час розведення риби та інших водних живих ресурсів (у тому числі для поповнення, яке пов'язане із втратами води на фільтрацію та випаровування).

255.4. Рентна плата за спеціальне використання води не справляється:

255.4.1. за воду, що використовується для задоволення питних і санітарно-гігієнічних потреб населення (сукупності людей, які знаходяться на даній території в той чи інший період часу, незалежно від характеру та тривалості проживання, в межах їх житлового фонду та присадибних ділянок), у тому числі для задоволення виключно власних питних і санітарно-гігієнічних потреб юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та платників єдиного податку;

255.4.2. за воду, що використовується для протипожежних потреб;

255.4.3. за воду, що використовується для потреб зовнішнього благоустрою територій міст та інших населених пунктів;

255.4.4. за воду, що використовується для пилозаглушення у шахтах і кар'єрах;

255.4.5. за воду, що забирається науково-дослідними установами, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, для проведення наукових досліджень у галузі рисосіяння та для виробництва елітного насіння рису;

255.4.6. за воду, що втрачена в магістральних та міжгосподарських каналах зрошувальних систем та магістральних водогонях;

255.4.7. за підземну воду, що вилучається з надр для усунення шкідливої дії вод (підтоплення, засолення, заболочення, зсуву, забруднення тощо), крім кар'єрної, шахтної та дренажної води, що використовується у господарській діяльності після вилучення та/або отримується для використання іншими користувачами;

255.4.8. за воду, що забирається для забезпечення випуску молоді цінних промислових видів риби та інших водних живих ресурсів у водні об'єкти;

255.4.9. за морську воду, крім води з лиманів;

255.4.10. за воду, що використовується садівницькими та городницькими товариствами (кооперативами);

255.4.11. за воду, що забирається для реабілітації, лікування та оздоровлення реабілітаційними установами для інвалідів та дітей-інвалідів, підприємствами, установами та організаціями фізкультури та спорту для інвалідів та дітей-інвалідів, які засновані всеукраїнськими громадськими організаціями інвалідів відповідно до закону;

255.4.12. для потреб гідроенергетики – з гідроакумуючих електростанцій, які функціонують у комплексі з гідроелектростанціями;

255.4.13. для потреб водного транспорту:

з морського водного транспорту, який використовує річковий водний шлях виключно для заходження з моря у морський порт, розташований у пониззі річки, без використання спеціальних заходів забезпечення судноплавства (попуски води з водосховищ та шлюзування);

під час експлуатації водних шляхів стоянковими (нафтоперекачувальні станції, плавнафтобази, дебаркадери, доки плавучі, судна з механічним обладнанням та інші стоянкові судна) і службово-допоміжними суднами та експлуатації водних шляхів річки Дунаю.

255.5. Ставки рентної плати за спеціальне використання води встановлюються у таких розмірах:
255.5.1. за спеціальне використання поверхневих вод:

Басейни річок, включаючи притоки всіх порядків	Ставка рентної плати, гривень за 100 куб. метрів
Дніпра на північ від м. Києва (Прип'яті та Десни), включаючи м. Київ	35,66
Дніпра на південь від м. Києва (без Інгульця)	33,92
Інгульця	51,73
Сіверського Дінця	69,55
Південного Бугу (без Інгулу)	39,22
Інгулу	48,12
Дністра	21,37
Вісли та Західного Бугу	21,37
Пруту та Сірету	16,05
Тиси	16,05
Дунаю	14,3
Річок Криму	71,31
Річок Приазов'я	85,62
Інших водних об'єктів	39,22

255.5.2. за спеціальне використання підземних вод:

Найменування регіонів	Ставка рентної плати, гривень за 100 куб. метрів
Автономна Республіка Крим (крім м. Севастополя)	65,95
м. Севастополь	65,95
Області:	
Вінницька	57
Волинська	58,88
Дніпропетровська	49,95
Донецька	67,78
Житомирська	57
Закарпатська	37,45
Запорізька:	
Веселівський, Мелітопольський, Приазовський, Якимівський райони	57
інші адміністративно-територіальні одиниці області	51,73
Івано-Франківська:	
Богородчанський, Верховинський, Долинський, Косівський, Надвірнянський, Рожнятівський райони	89,15
інші адміністративно-територіальні одиниці області	49,95
Київська:	
Білоцерківський, Бородянський, Броварський, Васильківський, Іванківський, Кагарлицький, Києво-Святошинський, Макарівський, Миронівський, Обухівський, Поліський райони	41,44
інші адміністративно-територіальні одиниці області	48,89
Кіровоградська	65,95
Львівська	51,73
Луганська	74,87
Миколаївська	74,87
Одеська	62,41

Найменування регіонів	Ставка рентної плати, гривень за 100 куб. метрів
Полтавська:	
Великобагачанський, Гадяцький, Зіньківський, Лохвицький, Лубенський, Миргородський, Новосанжарський, Решетилівський, Хорольський, Шишацький райони	38,56
інші адміністративно-територіальні одиниці області	42,98
Рівненська:	
Володимирецький, Здолбунівський, Костопільський, Рівненський, Сарненський, Острозький райони	46
інші адміністративно-територіальні одиниці області	53,43
Сумська:	
Глухівський, Сумський, Роменський, Шосткинський райони	42,98
інші адміністративно-територіальні одиниці області	48,94
Тернопільська	69,55
Харківська	53,47
Херсонська	53,47
Хмельницька:	
Деражнянський, Красилівський, Летичівський, Старокостянтинівський, Хмельницький, Полонський, Шепетівський райони	44,59
інші адміністративно-територіальні одиниці області	67,78
Черкаська	38,56
Чернівецька	62,41
Чернігівська:	
Городнянський, Корюківський, Ічнянський, Сосницький, Щорський, Талалаївський райони	53,47
інші адміністративно-територіальні одиниці області	41,8
м. Київ	53,27

255.5.3. для потреб гідроенергетики – 6,93 гривні за 10 тис. куб. метрів води, пропущеної через турбіни гідроелектростанцій;

255.5.4. для потреб водного транспорту з усіх річок, крім Дунаю:

для вантажного самохідного і несамохідного флоту, що експлуатується, – 0,1188 гривні за 1 тоннаж-добу експлуатації;

для пасажирського флоту, що експлуатується, – 0,0132 гривні за 1 місце-добу експлуатації;

255.5.5. для потреб рибництва:

36,39 гривні за 10 тис. куб. метрів поверхневої води;

43,75 гривні за 10 тис. куб. метрів підземної води;

255.5.6. за воду, що входить виключно до складу напоїв:

33,85 гривні за 1 куб. метр поверхневої води;

39,48 гривні за 1 куб. метр підземної води;

255.5.7. за шахтну, кар'єрну та дренажну воду – 7,84 гривні за 100 куб. метрів води.

255.6. Для теплоелектростанцій з прямоточною системою водопостачання рентна плата за фактичний обсяг води, що пропускається через конденсатори турбін для охолодження конденсату, обчислюється із застосуванням коефіцієнта 0,005.

255.7. Житлово-комунальні підприємства застосовують до ставок рентної плати коефіцієнт 0,3.

255.8. За умови використання води з лиманів платниками рентної плати застосовується ставка рентної плати, встановлена за спеціальне використання поверхневих вод відповідно до показника «Інші водні об'єкти», зазначеного у підпункті 255.5.1 пункту 255.5 цієї статті.

255.9. За умови використання води з каналів платниками рентної плати застосовуються ставки рентної плати, встановлені за спеціальне використання води водного об'єкта, з якого забирається вода в канал.

255.10. За умови використання води із змішаних джерел водопостачання застосовуються ставки рентної плати, встановлені для джерел, з яких формуються (наповнюються) змішані джерела.

255.11. Порядок нарахування податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води

255.11.1. Водокористувачі самостійно обчислюють рентну плату за спеціальне використання води та за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики і рибництва шокварталу наростаючим підсумком з початку року, а за спеціальне використання води для потреб водного транспорту – починаючи з першого півріччя поточного року, у якому було здійснено таке використання.

255.11.2. Рентна плата обчислюється виходячи з фактичних обсягів використаної води (підземної, поверхневої, отриманої від інших водокористувачів) водних об'єктів з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання, встановлених у дозволі на спеціальне водокористування, лімітів використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

За обсяги води, переданої водокористувачем-постачальником іншим водокористувачам без укладення з останніми договору на поставку води, рентна плата обчислюється і сплачується таким водокористувачем-постачальником.

255.11.3. Водокористувачі, які використовують воду із змішаного джерела, обчислюють рентну плату, враховуючи обсяги води в тому співвідношенні, у якому формується таке змішане джерело, що зазначається в дозволах та договорах на поставку води, з урахуванням втрат води в їх системах водопостачання, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

255.11.4. Водокористувачі, які використовують воду з каналів, обчислюють рентну плату виходячи з фактичних обсягів використаної води з урахуванням втрат води в їх системах водопостачання, встановлених лімітів використання води, ставок рентної плати, встановлених для водного об'єкта, з якого забирається вода в канал, та коефіцієнтів.

255.11.5. Рентна плата за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики обчислюється виходячи з фактичних обсягів води, пропущеної через турбіни гідроелектростанцій, та ставок рентної плати.

255.11.6. За умови експлуатації водних шляхів вантажними самохідними і несамохідними суднами рентна плата за спеціальне використання води для потреб водного транспорту обчислюється виходячи з фактичних даних обліку тоннаж-доби та ставки рентної плати, а пасажирськими суднами – виходячи з місця-доби та ставки рентної плати.

255.11.7. Справляння рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва не звільняє водокористувачів від сплати рентної плати за спеціальне використання води.

255.11.8. Рентна плата за спеціальне використання води для потреб рибництва обчислюється виходячи з фактичних обсягів води, необхідної для поповнення водних об'єктів під час розведення риби та інших водних живих ресурсів (у тому числі для поповнення, яке пов'язане із втратами води на фільтрацію та випаровування), та ставок рентної плати.

255.11.9. Водокористувачі, які застосовують для потреб охолодження обладнання оборотну систему водопостачання, обчислюють рентну плату виходячи із фактичних обсягів води, використаної на підживлення оборотної системи. За всі інші обсяги фактично використаної води рентна плата обчислюється на загальних підставах.

255.11.10. Обсяг фактично використаної води обчислюється водокористувачами самостійно на підставі даних первинного обліку згідно з показаннями вимірювальних приладів.

За відсутності вимірювальних приладів обсяг фактично використаної води визначається водокористувачем за технологічними даними (тривалість роботи агрегатів, обсяг виробленої продукції чи наданих послуг, витрати електроенергії, пропускна спроможність водопровідних труб за одиницю часу тощо). У разі відсутності вимірювальних приладів, якщо можливість їх встановлення існує, рентна плата сплачується у двократному розмірі.

255.11.11. Обсяг фактично використаної води на державних системах у зрошувальному землеробстві визначають органи водного господарства.

255.11.12. Якщо водокористувачі, які повністю утримуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, використовують обсяги води для господарської діяльності, направленої на отримання доходу в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, рентна плата обчислюється на

загальних підставах з усього обсягу використаної води з урахуванням обсягу втрат води в їх системах постачання.

255.11.13. У разі перевищення водокористувачами встановленого річного ліміту використання води рентна плата обчислюється і сплачується у п'ятикратному розмірі виходячи з фактичних обсягів використаної води понад встановлений ліміт використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

255.11.14. За понадлімітне використання води рентна плата обчислюється за кожним джерелом водопостачання окремо згідно з установленими ставками рентної плати та коефіцієнтами.

255.11.15. За відсутності у водокористувача дозволу на спеціальне водокористування із встановленими в ньому лімітами використання води рентна плата справляється за весь обсяг використаної води, що підлягає оплаті як за понадлімітне використання.

255.11.16. Податкова декларація з рентної плати за спеціальне використання води для потреб водного транспорту за перший квартал не подається.

Рентна плата за спеціальне використання води для потреб водного транспорту за перший квартал не сплачується.

255.11.17. Філії, відділення, інші відокремлені підрозділи водокористувача, які мають банківські рахунки, ведуть окремий бухгалтерський облік своєї діяльності, складають окремий баланс, подають податкові декларації та сплачують рентну плату за своїм місцем податкової реєстрації.

255.11.18. Якщо до складу водокористувача входять структурні підрозділи, які не мають банківських рахунків, не ведуть окремого бухгалтерського обліку своєї діяльності, не складають окремого балансу, податкові декларації подаються і рентна плата вноситься водокористувачем, до складу якого входять такі структурні підрозділи, за місцезнаходженням водних об'єктів та за ставками рентної плати, встановленими для цих водних об'єктів.

255.11.19. Платники рентної плати подають одночасно з податковими деклараціями контролюючим органам копії дозволу на спеціальне водокористування, договору на поставку води та статистичної звітності про використання води.

255.11.20. У межах встановленого в дозволі на спеціальне водокористування ліміту використання води рентна плата включається до складу витрат, а за понадлімітне використання справляється з прибутку, що залишається у розпорядженні водокористувача після оподаткування.

Рентна плата за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики і водного транспорту повністю включається до складу витрат.

255.12. Порядок подання декларації, строки сплати, відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням визначено статтями 257 і 258 цього Кодексу.

Стаття 256. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів

256.1. Платниками рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів є лісокористувачі – юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження з України або виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, фізичні особи (крім фізичних осіб, які мають право безоплатно без видачі спеціального дозволу використовувати лісові ресурси відповідно до лісового законодавства), а також фізичні особи – підприємці, які здійснюють спеціальне використання лісових ресурсів на підставі спеціального дозволу (лісорубного квитка або лісового квитка) або відповідно до умов договору довгострокового тимчасового користування лісами.

256.2. Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання лісових ресурсів є:

256.2.1. деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування;

256.2.2. деревина, заготовлена під час проведення заходів:

щодо поліпшення якісного складу лісів, їх оздоровлення, посилення захисних властивостей (у деревостанах віком понад 40 років – рубки догляду за лісом, вибіркові санітарні рубки, вибіркові лісовідновні рубки, рубки, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні рубки і рубки переформування; незалежно від віку деревостанів – суцільні санітарні та суцільні лісовідновні рубки);

з розчищення лісових ділянок, вкритих лісовою рослинністю, у зв'язку з будівництвом гідровулів, трубопроводів, шляхів тощо;

256.2.3. другорядні лісові матеріали (заготівля живиці, пнів, лубу та кори, деревної зелені, деревних соків та інших другорядних лісових матеріалів, передбачених нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства);

256.2.4. побічні лісові користування (заготівля сіна, випасання худоби, заготівля дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, лікарських рослин, збирання лісової підстилки, заготівля очерету та інших побічних лісових користувань, передбачених нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства);

256.2.5. використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт.

256.3. Ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів встановлюються у таких розмірах:

256.3.1. за заготівлю деревини основних лісових порід:

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Перший пояс лісів					
Сосна					
	1	171,28	109,54	42,12	4,34
	2	121,72	78,24	30,42	3,32
	3	98,24	63,28	24,4	2,66
	4	73,88	46,96	18,06	2
	5	48,68	31,28	12,04	1,34
Модрина					
	1	76,94	65,2	25,4	5,66
	2	55,42	46,96	18,06	4,34
	3	43,72	37,8	14,38	3,32
	4	32,6	28,06	10,7	2,34
	5	22,16	18,92	7,36	1,68
Ялина, ялиця					
	1	106,3	90,64	34,76	4,02
	2	78,9	67,18	26,08	2,66
	3	63,28	54,14	20,72	2,34
	4	47,62	40,44	15,38	1,68
	5	31,96	26,74	10,38	1,34
Дуб (крім дуба коркового)					
	1	449,38	215,94	71,9	7,36
	2	322,34	154,98	51,48	5,36
	3	258,14	123,36	41,46	4,34
	4	193,92	93,3	31,1	3,02
	5	127,06	61,68	20,72	2,34
Ясен, клен (крім явора)					
	1	168,52	143,94	71,9	7,36
	2	120,86	103,32	51,48	5,36
	3	96,8	82,26	41,46	4,34
	4	72,7	62,2	31,1	3,02
	5	47,66	41,14	20,72	2,34
Бук					
	1	323,98	208,4	69,56	6,34
	2	230,72	148,24	49,5	4,34
	3	185,56	118,88	39,8	3,68
	4	139,42	88,76	29,76	2,66
	5	93,3	59,44	19,74	1,68

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Береза, вільха чорна, граб звичайний, в'яз, липа	1	25,08	21,58	16,04	5,66
	2	17,54	15,06	11,56	4,34
	3	14,04	12,54	9,52	3,32
	4	10,52	9,04	7,02	2,34
	5	7,02	6,02	4,5	1,68
Осика, вільха сіра, тополя	1	14,52	12,54	9,52	4,02
	2	10,52	9,04	6,52	2,66
	3	8,54	7,02	5,54	2,34
	4	6,52	5,54	4,02	1,68
	5	4,02	3,5	2,52	0,66
Другий пояс лісів Сосна	1	146,04	93,26	35,78	3,68
	2	103,44	66,52	25,74	2,66
	3	82,58	53,46	20,72	2,34
	4	62,58	39,8	15,38	1,68
	5	41,74	26,74	10,38	1
Модрина	1	65,88	56,74	21,72	5,36
	2	47,62	40,44	15,38	3,68
	3	37,8	31,96	12,36	3,02
	4	28,06	24,14	9,34	2,34
	5	18,92	16,32	6,34	1,34
Ялина, ялиця	1	93,88	80,22	30,76	3,32
	2	67,18	57,36	22,06	2,34
	3	53,46	45,64	17,72	2
	4	40,44	34,58	13,36	1,68
	5	26,7	22,84	8,68	1
Дуб (крім дуба коркового)	1	382,5	184,32	61,5	6,02
	2	274,18	131,68	43,8	4,34
	3	218,02	105,34	34,76	3,32
	4	163,16	78,24	26,44	2,66
	5	109,66	52,64	17,72	1,68
Ясен, клен (крім явора)	1	143,44	122,88	61,5	6,02
	2	102,82	87,76	43,8	4,34
	3	81,74	70,22	34,76	3,32
	4	61,2	52,16	26,44	2,66
	5	41,14	35,12	17,72	1,68
Бук	1	275,84	176,8	58,84	5,36
	2	196,6	125,66	42,12	3,68
	3	157,5	100,82	33,78	3,02
	4	118,34	75,22	25,4	2,34
	5	79,24	50,42	16,74	1,68

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Береза, вільха чорна, граб звичайний, в'яз, липа	1	20,54	17,54	13,54	5,02
	2	15,06	13,02	9,52	3,68
	3	12,0	10,04	8,02	2,66
	4	9,04	8,02	5,54	2,34
	5	6,02	5,02	4,02	1,34
Осика, вільха сіра, тополя	1	12,54	11,02	8,02	3,32
	2	9,04	8,02	5,54	2,34
	3	7,02	6,52	5,02	2
	4	5,54	4,5	3,5	1,68
	5	3,5	3,5	2,52	1

256.3.2. за заготівлю деревини неосновних лісових порід:

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Перший пояс лісів Самшит	1	790,44	675,56	337,7	7,36
	2	564,72	482,48	241,4	5,36
	3	451,88	386,18	192,92	4,34
	4	339,04	289,38	144,78	3,02
	5	225,7	193,1	96,62	2,34
Бархат, горіх	1	492,5	421,3	210,64	7,36
	2	352,1	300,92	150,46	5,36
	3	281,38	240,74	120,38	4,34
	4	211,14	180,56	90,6	3,02
	5	140,92	120,38	60,18	2,34
Груша, кизил, явір	1	395,22	338,04	168,86	7,36
	2	282,36	241,22	120,72	5,36
	3	225,7	193,1	96,62	4,34
	4	169,52	144,96	72,56	3,02
	5	112,86	96,8	48,48	2,34
Абрикос, вишня, ялівець, обліпіха, слива (крім терну), черешня, шовковиця, яблуня	1	295,4	252,28	126,06	7,36
	2	211,14	180,08	89,92	5,36
	3	168,52	143,94	71,9	4,34
	4	126,9	107,82	53,84	3,02
	5	84,26	72,22	36,12	2,34
Каштан, дуб корковий	1	246,26	210,64	105,34	7,36
	2	176,04	150,46	75,22	5,36
	3	140,92	120,38	60,18	4,34
	4	105,84	90,28	45,16	3,02
	5	70,22	60,18	30,42	2,34

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Барбарис, гледичія, кипарис, шипшина	1	197,6	168,52	84,6	7,36
	2	140,92	120,38	60,18	5,36
	3	112,34	96,3	48,14	4,34
	4	84,26	72,22	36,12	3,02
	5	56,66	48,66	24,4	2,34
Акація, бересклет, бірючина, глід, граб східний, тамарикс, калина, крушина, ліщина, горобина, бузок, скумпія, свидина, терен, черемха	1	147,98	126,38	63,18	7,36
	2	105,84	90,28	45,16	5,36
	3	84,26	72,22	36,12	4,34
	4	63,72	54,16	27,42	3,02
	5	42,64	36,12	18,06	2,34
Верба, чагарники (крім зазначених в інших позиціях)	1	49,14	42,12	21,08	4,02
	2	35,12	30,1	15,06	2,66
	3	28,08	24,08	12,04	2,34
	4	21,08	18,06	9,04	1,68
	5	14,04	12,04	6,02	1,34
Другий пояс лісів					
Самшит	1	669,54	572,24	286,22	6,02
	2	477,96	408,76	204,3	4,34
	3	382,68	327	163,84	3,32
	4	286,86	245,26	122,7	2,66
	5	191,58	163,5	81,92	1,68
Бархат, горіх	1	419,28	358,6	179,22	6,02
	2	299,4	256,28	128,06	4,34
	3	239,72	204,64	102,32	3,32
	4	179,54	154,48	76,56	2,66
	5	119,86	102,82	51,16	1,68
Груша, кизил, явір	1	334,52	285,88	143,1	6,02
	2	239,24	204,12	102,32	4,34
	3	191,58	163,5	81,92	3,32
	4	143,44	122,88	61,5	2,66
	5	95,82	81,74	40,78	1,68
Абрикос, вишня, ялівець, обліпіха, слива (крім терну), черешня, шовковиця, яблуня	1	251,78	214,66	107,68	6,02
	2	179,54	153,46	76,56	4,34
	3	143,44	122,88	61,5	3,32
	4	107,82	92,26	46,14	2,66
	5	71,72	61,2	30,76	1,68
Каштан, дуб корковий	1	209,66	179,54	89,92	6,02
	2	149,96	128,4	64,2	4,34
	3	119,86	102,82	51,16	3,32
	4	89,8	76,74	38,44	2,66
	5	59,68	51,16	25,74	1,68

Найменування лісової породи	Розряд	Ставка за 1 щільний куб. метр деревини, гривень ділової (без кори)			дров'яної (з корою)
		великої	середньої	дрібної	
Барбарис, гледичія, кипарис, шипшина	1	167,52	142,94	71,54	6,02
	2	119,38	102,32	50,82	4,34
	3	95,82	81,74	40,78	3,32
	4	71,72	61,2	30,76	2,66
	5	47,66	41,14	20,42	1,68
Акація, бересклет, бірючина, глід, граб східний, тамарикс, калина, крушина, ліщина, горобина, бузок, скумпія, свидина, терен, черемха	1	125,88	107,32	53,84	6,02
	2	89,8	76,74	38,44	4,34
	3	71,72	61,2	30,76	3,32
	4	53,68	46,14	23,06	2,66
	5	36,12	30,58	15,38	1,68
Верба, чагарники (крім зазначених в інших позиціях)	1	41,62	35,6	17,72	3,32
	2	30,1	25,58	12,72	2,34
	3	24,08	20,54	10,38	2
	4	18,06	15,54	7,7	1,68
	5	12,04	10,04	5,36	1

256.4. Ставки рентної плати, встановлені підпунктами 256.3.1 і 256.3.2 пункту 256.3 цієї статті, застосовуються при заготівлі деревини в порядку рубок головного користування та під час проведення заходів щодо поліпшення якісного складу лісів, їх оздоровлення, посилення захисних властивостей (у деревостанах віком понад 40 років – рубки догляду за лісом, вибіркові санітарні рубки, вибіркові лісовідновні рубки, рубки, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні рубки і рубки переформування; незалежно від віку деревостанів – суцільні санітарні та суцільні лісовідновні рубки) та заходів з розчищення лісових ділянок, вкритих лісовою рослинністю, у зв'язку з будівництвом гідровузлів, трубопроводів, шляхів тощо.

256.5. Ставки рентної плати за заготівлю деревини застосовуються з урахуванням розподілу лісів за поясами і розрядами.

256.6. Розподіл лісів за поясами:

256.6.1. до першого поясу належать усі ліси, за винятком лісів Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей і лісів гірської зони Львівської області;

256.6.2. до другого поясу належать ліси Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей і ліси гірської зони Львівської області.

256.7. Розряди встановлюються для кожного кварталу (урочища) виходячи з нижчезазначеної відстані між центром кварталу і найближчим нижнім складом лісозаготівельника, до якого деревина вивозиться безпосередньо з лісосіки, або пунктом відвантаження деревини залізницею:

Розряди	1	2	3	4	5
Відстань, кілометрів	до 10	10,1 – 25	25,1 – 40	40,1 – 60	60,1 і більше

Відстань (пряма) від центру кварталу (урочища) до нижнього складу або пункту відвантаження деревини залізницею визначається за картографічними матеріалами і коригується залежно від геоморфологічних умов місцевості за такими коефіцієнтами:

у лісах з рівнинним рельєфом – 1,1;

у лісах з горбистим рельєфом або у лісах, понад 30 відсотків площі яких зайнято болотами, – 1,25;

у лісах з гірським рельєфом – 1,5.

Пунктом відвантаження деревини залізницею вважається пункт (залізнична станція, роз'їзд), у якому дозволено здійснення такої операції, незалежно від наявності на ньому відповідних складів.

256.8. Зміна розподілу лісів за розрядами здійснюється у разі:

256.8.1. закриття діючих або відкриття нових пунктів (залізничних станцій чи роз'їздів) відвантаження деревини;

256.8.2. виявлення порушення встановленого порядку розподілу лісів за розрядами.

256.9. До великої деревини всіх лісових порід належать відрізки стовбура (у верхньому перетині без кори) діаметром від 25 сантиметрів і більше, до середньої – діаметром від 13 до 24 сантиметрів, до дрібної – діаметром від 3 до 12 сантиметрів.

До дров'яної деревини належать сортименти, які можна використовувати для технологічних потреб, а також не придатні для промислової переробки (дрова паливні).

На дров'яну деревину, використану для технологічних потреб, донараховується рентна плата за результатами фактичної заготівлі у розмірі 70 відсотків встановлених підпунктами 256.3.1 і 256.3.2 пункту 256.3 цієї статті ставок рентної плати за ділову дрібну деревину відповідної лісової породи.

Ставки рентної плати за ділову і дров'яну деревину липи встановлені підпунктами 256.3.1 і 256.3.2 пункту 256.3 цієї статті без урахування кори, а за дров'яну деревину решти лісових порід – з корою.

За ліквід з крони встановлюється рентна плата у розмірі 40 відсотків, а за порубкові залишки, що підлягають використанню, – 20 відсотків ставок рентної плати за дров'яну деревину відповідної лісової породи.

На деревину, заготовлену під час вибіркових рубок головного користування ставки рентної плати знижуються на 20 відсотків, а заходів щодо поліпшення якісного складу лісів, їх оздоровлення, посилення захисних властивостей (у деревостанах віком понад 40 років – рубки догляду за лісом, вибіркові санітарні рубки, вибіркові лісовідновні рубки, рубки, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні рубки і рубки переформування) – на 50 відсотків. Знижки у відсотках обчислюються за кожною ставкою рентної плати окремо.

256.10. За заготівлю другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів ставки рентної плати встановлюються Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

256.11. Порядок нарахування податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів

256.11.1. Сума рентної плати обчислюється суб'єктами лісових відносин, які видають спеціальні дозволи, і зазначається у таких дозволах.

256.11.2. Сума рентної плати, зазначена в лісорубному та в лісовому квитках, підлягає перерахунку суб'єктом лісових відносин, який видає спеціальні дозволи, у разі коли:

загальна кількість фактично заготовленої деревини під час її відпуску з обліком за площею перевищує зазначену в лісорубному квитку та кількість більше ніж на 10 відсотків;

фактичний обсяг використання лісових ресурсів перевищує зазначений у лісовому квитку на весь обсяг такого перевищення.

Підставою для перерахунку є спеціальні дозволи та акти огляду місць використання лісових ресурсів.

256.11.3. Суб'єктом лісових відносин, який видає спеціальні дозволи, перерахунок рентної плати за заготівлю деревини і заготівлю другорядних лісових матеріалів, побічні лісові користування та використання корисних властивостей лісів здійснюється також у разі:

а) виправлення технічних помилок, які можуть бути допущені під час проведення матеріальної і грошової оцінки лісосік, другорядних лісових матеріалів, побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів, відпущених за лісорубними квитками або лісовими квитками, неправильного застосування сортиментних таблиць, поясів, розрядів та ставок рентної плати, а також виправлення арифметичних помилок, допущених під час підрахунків;

б) анулювання лісорубного та/або лісового квитка у зв'язку з вилученням земель для інших потреб. В інших випадках анулювання або видачі дубліката лісорубного квитка та/або лісового квитка перерахунок рентної плати не здійснюється і вся нарахована за такими квитками сума рентної плати повністю сплачується до відповідних бюджетів;

в) надання лісокористувачеві відстрочки:

на заготівлю деревини – сума рентної плати за заготівлю залишеної на пні деревини збільшується на 1,5 відсотка незалежно від строку, на який надано відстрочку;

на вивезення деревини – сума рентної плати за невивезену вчасно деревину збільшується на 1,5 відсотка за кожний місяць відстрочки;

г) додаткового продовження строку вивезення, але не більш як на три місяці. При цьому лісокористувачем сума рентної плати за обсяг невивезеної вчасно деревини збільшується на 5 відсотків за кожний місяць відстрочки.

256.11.4. Незалежно від способу обліку деревини, що відпускається на пні (за площею, пеньками, приблизною кількістю), лісокористувачі, які допустили неповну заготівлю деревини, що дозволена для вирубки за виписаними лісорубними квитками, або взагалі її не проводили, рентну плату обчислюють і сплачують повністю за всю дозволена для заготівлі кількість деревини, що зазначена в дозволі.

256.11.5. Лісокористувачі, у яких за результатами діяльності здійснюється перерахунок рентної плати, відображають донараховані суми рентної плати в податковій декларації.

256.11.6. Лісокористувачі щокварталу складають податкову декларацію з рентної плати наростаючим підсумком з початку року, за винятком:

а) лісокористувачів, якими до отримання лісорубних та лісових квитків рентна плата вноситься в каси суб'єктів лісових відносин, які їх видають:

фізичних осіб, а також фізичних осіб – підприємців, яким видано лісорубні та лісові квитки;

лісокористувачів (крім фізичних осіб, а також фізичних осіб – підприємців, яким видано лісові квитки), у яких сума рентної плати в лісорубному чи лісовому квитках не перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня року, в якому сплачується рентна плата;

б) лісокористувачів з іншої області, які сплачують рентну плату повністю до видачі їм спеціального дозволу за місцезнаходженням лісової ділянки, на якій здійснюється заготівля деревини.

256.11.7. Про надходження суми рентної плати в касу суб'єкта лісових відносин, що видає спеціальні дозволи, у спеціально заведеній книзі робиться запис і лісокористувачеві видається квитанція. Одночасно в лісорубних та лісових квитках робиться позначка про сплату рентної плати в касу (зазначаються номер і дата квитанції про сплату).

256.11.8. При отриманні дозволу в поточному році (або донарахуванні суми рентної плати) після чергового строку сплати рентної плати лісокористувачі сплачують усі суми рентної плати за строками, що минули.

256.12. Порядок подання декларації, строки сплати, відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням визначено статтями 257 і 258 цього Кодексу.

256¹. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України

256¹.1. Платниками рентної плати є суб'єкти господарювання, які експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування (переміщення) вантажу трубопроводами України.

Платником рентної плати за транзит природного газу територією України є уповноважений Кабінетом Міністрів України суб'єкт господарювання, який надає (організовує) послуги з його транзиту територією України.

256¹.2. Об'єктом оподаткування рентною платою:

для нафти та нафтопродуктів є їх фактичні обсяги, що транспортуються територією України у податковому (звітному) періоді;

для природного газу та аміаку є сума добутків відстаней відповідних маршрутів їх транспортування (переміщення), узгоджених між платником рентної плати та замовником на відповідний податковий (звітний) період, на обсяги природного газу та аміаку, транспортованих (переміщених) кожним маршрутом транспортування.

256¹.3. Ставки оподаткування:

0,21 долара США за транзитне транспортування 1000 куб. метрів природного газу за кожні 100 кілометрів відстані відповідних маршрутів його транспортування;

0,56 долара США за транспортування однієї тонни нафти магістральними нафтопроводами;

0,56 долара США за транспортування однієї тонни нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами;

0,64 долара США за транзитне транспортування однієї тонни аміаку за кожні 100 кілометрів відстані відповідних маршрутів його транспортування.

У разі зміни тарифів до ставок рентної плати застосовується коригуючий коефіцієнт, який обчислюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, крім ставки рентної плати за транзитне транспортування природного газу.

256^{1.4.} Сума податкових зобов'язань з рентної плати обчислюється як добуток відповідного об'єкта оподаткування, визначеного у підпункті 256 1.2 цього пункту, на відповідну ставку оподаткування, визначену у підпункті 256 1.3 цього пункту, та з урахуванням коригуючого коефіцієнта, визначеного в установленому порядку.

256^{1.5.} Сума податкових зобов'язань з рентної плати за податковий (звітний) період сплачується виходячи з:

фактичних обсягів природного газу та аміаку і відстані відповідних маршрутів їх транспортування територією України у відповідному місяці;

фактичних обсягів нафти і нафтопродуктів, що транспортуються територією України у відповідному місяці.

256^{1.6.} Для цілей цієї статті застосовуються такі терміни:

вантаж – природний газ, нафта та продукти її переробки (нафтопродукти), а також аміак;

відповідний маршрут – шлях транспортування (переміщення) вантажу, що визначається видом транспортних послуг під час його транзиту трубопроводами, зокрема:

а) між прикордонними пунктами приймання (відправлення) та призначення або перевалювальним комплексом для вантажу, що надійшов з територій інших держав і призначений для споживачів за межами України;

б) магістральними трубопроводами, у тому числі з наданням послуг з тимчасового зберігання або переробки вантажу на території України, з подальшим переміщенням за її межі;

маршрут транспортування – шлях транспортування (переміщення) вантажу між пунктами приймання (відправлення) та призначення, що визначені сторонами в істотних умовах договору з надання транспортних послуг;

послуги – транспортування (переміщення) вантажу магістральними трубопроводами України;

тариф – вартість транспортування облікової одиниці вантажу магістральними трубопроводами України (без податку на додану вартість), що встановлюється:

на транспортування для споживачів України – центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Президентом України;

для транзиту територією України – на підставі договорів.

Стаття 257. Подання декларації і строки сплати рентної плати

257.1. Базовий податковий (звітний) період для рентної плати дорівнює календарному кварталу.

257.2. Платники рентної плати самостійно обчислюють суму податкових зобов'язань з рентної плати.

257.3. Платник рентної плати до закінчення визначеного розділом II цього Кодексу граничного строку подання податкових декларацій за податковий (звітний) період, що дорівнює календарному кварталу, подає до відповідного контролюючого органу за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, податкову декларацію, яка містить додатки:

257.3.1. з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин:

за місцезнаходженням ділянки надр, з якої видобуті корисні копалини, у разі розміщення такої ділянки надр у межах території України;

за місцем обліку платника рентної плати у разі розміщення ділянки надр, з якої видобуто корисні копалини, в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України;

257.3.2. з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин – за місцезнаходженням ділянки надр;

257.3.3. з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України – за місцем податкової реєстрації;

257.3.4. з рентної плати за спеціальне використання води – за місцем податкової реєстрації;

257.3.5. з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів – за місцезнаходженням лісової ділянки;

257.3.6. з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України – за місцем його податкової реєстрації.

257.4. У податковому (звітному) періоді платники рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та уповноважена особа, які здійснюють видобування нафти, конденсату, газу природного, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, платники рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та платники рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України сплачують авансові внески з рентної плати у податковому (звітному) періоді до 30 числа кожного місяця (у лютому – до 28 або 29 числа). Розмір таких авансових внесків складається з однієї третини суми податкових зобов'язань з рентної плати, визначеної у податковій декларації за попередній податковий (звітний) період.

257.5. Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) період, сплачується платником до бюджету протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації з урахуванням фактично сплачених авансових внесків.

257.6. У разі якщо місце обліку платника рентної плати не збігається з місцезнаходженням ділянки надр, платник рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та платник рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, подає за місцем податкової реєстрації платника або уповноваженої особи копію податкової декларації та копію платіжного документа про сплату податкових зобов'язань з рентної плати.

Стаття 258. Відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням

258.1. Відповідальність платників рентної плати

258.1.1. На платника рентної плати покладається відповідальність за правильність обчислення, повноту і своєчасність її внесення до бюджету, а також за своєчасність подання контролюючим органам відповідних податкових декларацій згідно із нормами цього Кодексу та інших законодавчих актів.

258.1.2. На суму податкових зобов'язань з рентної плати, що нарахована платником рентної плати за податковий (звітний) період, але не сплачена протягом 10 календарних днів, що настають за останнім календарним днем граничного строку подання податкової декларації, нараховується пеня в порядку, встановленому розділом II цього Кодексу.

258.2. Контроль за правильністю обчислення, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати

258.2.1. Контроль за правильністю обчислення, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати здійснюють контролюючі органи.

258.2.2. Особливості контролю за справлянням рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин

Контролюючі органи для забезпечення контролю за правильністю обчислення платником суми рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин в частині визначення обсягу (кількості) видобутих корисних копалин у межах наданої йому ділянки надр, а також коригуючих коефіцієнтів згідно з пунктом 252.2 статті 252 цього Кодексу у встановленому законодавством порядку можуть залучати центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері державного гірничого нагляду, а також у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

За фактами, які відбуваються протягом шести місяців, щодо невнесення, несвоечасного внесення платником рентної плати сум податкових зобов'язань або невиконання платником податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, порушує перед відповідним центральним органом виконавчої влади питання зупинення дії відповідного спеціального дозволу.

До доходів, що виникли у платника в результаті реалізації таким платником прав користування ділянкою надр у період невнесення, несвоєчасного внесення платником сум податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (за виключенням випадків донарахувань та штрафних санкцій за результатами перевірок контролюючих органів) протягом шести місяців, а також на період зупинення дії відповідного спеціального дозволу, застосовується адміністративно-господарська санкція у вигляді вилучення отриманого (нарахованого) платником або відповідним контролюючим органом прибутку (доходу) від господарської діяльності з видобування корисних копалин.

Органи державного гірничого нагляду у місячний строк після прийняття відповідного рішення надсилають до контролюючого органу за місцем податкової реєстрації платника, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, повідомлення про надання такому платнику дозволу на початок ведення видобувних робіт або погодження на проведення дослідно-промислової розробки.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр, у місячний строк після прийняття відповідного рішення надсилає до контролюючого органу за місцем податкової реєстрації платника, який буде здійснювати видобуток корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення, копію затверджених платником схем руху видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) на виробничих ділянках та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу та вимог до кінцевої продукції з конкретизацією порядку визначення якості сировини та кінцевого продукту, визначення вмісту основної та супутньої корисної копалини в лабораторіях, атестованих згідно з правилами уповноваження та атестації у державній метрологічній системі.

258.2.3. Контроль за правильністю визначення обсягів використання надр в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду, який подає у місячний строк з дня видачі чи вилучення акта про надання гірничого відводу контролюючим органам за місцезнаходженням ділянки надр інформацію про зміни у переліку користувачів надр.

258.2.4. У разі несплати рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України або сплати її в неповному обсязі платниками рентної плати протягом шести місяців контролюючі органи подають інформацію про таких платників до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для вжиття до них заходів згідно із законодавством.

Інформацію про платників рентної плати, які користуються радіочастотним ресурсом України для розповсюдження телерадіопрограм і протягом шести місяців не сплатили рентну плату або сплатили її не в повному обсязі, контролюючі органи подають до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення для вжиття до них заходів згідно із законодавством.

258.2.5. Особливості контролю за справами за сплатою рентної плати за спеціальне використання води

Органи, що видають дозволи на спеціальне водокористування, щороку до 20 січня подають контролюючим органам та органам водного господарства інформацію про водокористувачів, яким видано такі дозволи.

Водокористувачі, яким видано дозволи на спеціальне водокористування та які здійснюють постачання води іншим водокористувачам, щороку до 20 січня подають контролюючим органам та органам водного господарства перелік водокористувачів – абонентів.

У разі зміни умов водокористування, видачі протягом року нових дозволів на спеціальне водокористування, укладення договорів на поставку води водокористувачі, які отримали переоформлені дозволи на спеціальне водокористування, договори на поставку води, зобов'язані протягом 10 днів повідомити про це контролюючим органам та органам водного господарства.

У разі несплати рентної плати або сплати її не в повному обсязі протягом шести місяців контролюючі органи подають інформацію про платників рентної плати до органів, що видають дозволи на спеціальне водокористування, для вжиття до них заходів згідно із законом;

258.2.6. Суб'єкти лісових відносин, які видають спеціальні дозволи, до 10 числа місяця, що настає за звітним кварталом, направляють контролюючим органам перелік лісокористувачів, яким видано лісорубні квитки та лісові квитки, за формою, встановленою центральним органом виконавчої

влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового господарства»;

77) розділи X «Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні» і XI «Плата за користування надрами» виключити;

78) у назві розділу XII слова «Місцеві податки і збори» замінити словами «Податок на майно»;

79) статтю 265 викласти в такій редакції:

«Стаття 265. Склад податку на майно

265.1. Податок на майно складається з:

265.1.1. податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

265.1.2. транспортного податку;

265.1.3. плати за землю»;

80) статтю 266 викласти в такій редакції:

«Стаття 266. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

266.1. Платники податку

266.1.1. Платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

266.1.2. Визначення платників податку в разі перебування об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості у спільній частковій або спільній сумісній власності кількох осіб:

а) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку;

б) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

в) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

266.2. Об'єкт оподаткування

266.2.1. Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

266.2.2. Не є об'єктом оподаткування:

а) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

б) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки;

в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;

г) гуртожитки;

г) житлова нерухомість непридатна для проживання, в тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради;

д) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються одиницями матерями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину;

е) об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;

є) будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств;

ж) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо у сільськогосподарській діяльності;

з) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств.

266.3. База оподаткування

266.3.1. Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

266.3.2. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності.

266.3.3. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

266.4. Пільги із сплати податку

266.4.1. База оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи платника податку, зменшується:

- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості – на 60 кв. метрів;
- б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості – на 120 кв. метрів;
- в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), – на 180 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).

Сільські, селищні, міські ради можуть збільшувати граничну межу житлової нерухомості, на яку зменшується база оподаткування встановлена цим підпунктом.

266.4.2. Сільські, селищні, міські ради встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, релігійних організацій України, статути (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями). Пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової нерухомості для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів.

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для фізичних осіб не надаються на:

об'єкт/об'єкти оподаткування, якщо площа такого/таких об'єкта/об'єктів перевищує п'ятикратний розмір неоподаткованої площі, затвердженої рішенням органів місцевого самоврядування;

об'єкти оподаткування, що використовуються їх власниками з метою одержання доходів (здаються в оренду, лізинг, позичку, використовуються у підприємницькій діяльності).

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються в залежності від майна, яке є об'єктом оподаткування.

Органи місцевого самоврядування до 1 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням об'єкта житлової нерухомості відомості стосовно пільг, наданих ними відповідно до абзацу першого та другого цього підпункту.

266.5. Ставка податку

266.5.1. Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради в залежності від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 2 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування.

266.6. Податковий період

266.6.1. Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

266.7. Порядок обчислення суми податку

266.7.1. Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості у такому порядку:

а) за наявності у власності платника податку одного об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його частки, податок обчислюється, виходячи з бази оподаткування, зменшеної відповідно до підпунктів «а» або «б» підпункту 266.4.1 пункту 266.4 цієї статті, та пільги органів місцевого самоврядування з неоподаткованої площі таких об'єктів (у разі її встановлення) та відповідної ставки податку;

б) за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу, в тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів зменшеної відповідно до підпунктів «а» або «б» підпункту 266.4.1 пункту 266.4 цієї статті та пільги органів місцевого самоврядування з неоподаткованої площі таких об'єктів (у разі її встановлення), та відповідної ставки податку;

в) за наявності у власності платника податку об'єктів житлової нерухомості різних видів, у тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів, зменшеної відповідно до підпункту «в» підпункту 266.4.1 пункту 266.4 цієї статті та пільги органів місцевого самоврядування з неоподаткованої площі таких об'єктів (у разі її встановлення), та відповідної ставки податку;

г) сума податку, обчислена з урахуванням підпунктів 2 і 3 цього підпункту, розподіляється контролюючим органом пропорційно до питомої ваги загальної площі кожного з об'єктів житлової нерухомості.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості виходячи із загальної площі кожного з об'єктів нежитлової нерухомості та відповідної ставки податку.

266.7.2. Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку, обчисленого згідно з підпунктом 266.7.1 пункту 266.7 цієї статті, та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

Контролюючі органи за місцем проживання (реєстрації) платників податку в десятиденний строк інформують відповідні контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості про надіслані (вручені) платнику податку податкові повідомлення-рішення про сплату податку у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Нарахування податку та надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень про сплату податку фізичним особам – нерезидентам здійснюють контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності таких нерезидентів.

266.7.3. Платники податку мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за місцем проживання (реєстрації) для проведення звірки даних щодо:

об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності платника податку;

розміру загальної площі об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності платника податку;

права на користування пільгою із сплати податку;

розміру ставки податку;

нарахованої суми податку.

У разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, зокрема документів на право власності, контролюючий орган за місцем проживання (реєстрації) платника податку проводить перера-

хунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

266.7.4. Органи державної реєстрації прав на нерухоме майно, а також органи, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, зобов'язані щоквартально у 15-денний строк після закінчення податкового (звітного) кварталу подавати контролюючим органам відомості, необхідні для розрахунку податку, за місцем розташування такого об'єкта нерухомого майна станом на перше число відповідного кварталу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

266.7.5. Платники податку – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості декларація юридичною особою – платником подається протягом 30 календарних днів з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

266.8. Порядок обчислення сум податку в разі зміни власника об'єкта оподаткування податком

266.8.1. У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом календарного року податок обчислюється для попереднього власника за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а для нового власника – починаючи з місяця, в якому виникло право власності.

266.8.2. Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

266.9. Порядок сплати податку

266.9.1. Податок сплачується за місцем розташування об'єкта/об'єктів оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України.

Фізичні особи можуть сплачувати податок у сільській та селищній місцевості через каси сільських (селищних) рад за квитанцією про прийняття податків.

266.10. Строки сплати податку

266.10.1. Податкове зобов'язання за звітний рік з податку сплачується:

- а) фізичними особами – протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;
- б) юридичними особами – авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації»;

81) статтю 267 викласти в такій редакції:

«Стаття 267. Транспортний податок

267.1. Платники податку

267.1.1. Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, що відповідно до підпункту 267.2.1 пункту 267.2 цієї статті є об'єктами оподаткування.

267.2. Об'єкт оподаткування

267.2.1. Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, які використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.

267.3. База оподаткування

267.3.1. Базою оподаткування є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування відповідно до підпункту 267.2.1 пункту 267.2 цієї статті.

267.4. Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування відповідно до підпункту 267.2.1 пункту 267.2 цієї статті.

267.5. Податковий період

267.5.1. Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

267.6. Порядок обчислення та сплати податку

267.6.1. Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування фізичних осіб здійснюється контролюючим органом за місцем реєстрації платника податку.

267.6.2. Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його реєстрації до 1 липня року базового податкового (звітного) періоду (року).

Щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

Нарахування податку та надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень про сплату податку фізичним особам – нерезидентам здійснюють контролюючі органи за місцем реєстрації об'єктів оподаткування, що перебувають у власності таких нерезидентів.

267.6.3. Органи внутрішніх справ зобов'язані до 1 квітня 2015 року подати контролюючим органам за місцем реєстрації об'єкта оподаткування відомості, необхідні для розрахунку податку.

З 1 квітня 2015 року органи внутрішніх справ зобов'язані щомісячно, у 10-денний строк після закінчення календарного місяця подавати контролюючим органам відомості, необхідні для розрахунку податку, за місцем реєстрації об'єкта оподаткування станом на перше число відповідного місяця.

Форма подачі інформації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної податкової політики.

267.6.4. Платники податку – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, декларація юридичною особою – платником подається протягом місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

267.6.5. У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом звітного року податок обчислюється попереднім власником за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а новим власником – починаючи з місяця, в якому він набув право власності на цей об'єкт.

Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

267.6.6. За об'єкти оподаткування, придбані протягом року, податок сплачується пропорційно кількості місяців, які залишилися до кінця року, починаючи з місяця, в якому проведено реєстрацію транспортного засобу.

267.7. Порядок сплати податку

267.7.1. Податок сплачується за місцем реєстрації об'єктів оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України.

267.8. Строки сплати податку

267.8.1. Транспортний податок сплачується:

- а) фізичними особами – протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;
- б) юридичними особами – авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації»;

82) статтю 268 викласти у такій редакції:

«Стаття 268. Туристичний збір

268.1. Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

268.2. Платники збору

268.2.1. Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

268.2.2. Платниками збору не можуть бути особи, які:

- а) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;
- б) особи, які прибули у відрядження;
- в) інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);
- г) ветерани війни;
- г) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
- д) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- е) діти віком до 18 років;
- є) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

268.3. Ставка збору

268.3.1. Ставка встановлюється у розмірі від 0,5 до 1 відсотка до бази справляння збору, визначеної пунктом 268.4 цієї статті.

268.4. База справляння збору

268.4.1. Базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, визначених підпунктом 268.5.1 цієї статті, за вирахуванням податку на додану вартість.

268.4.2. До вартості проживання не включаються витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), телефонні рахунки, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, витрати на усний та письмовий переклади, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду.

268.5. Податкові агенти

268.5.1. Згідно з рішенням сільської, селищної та міської ради справляння збору може здійснюватися:

а) адміністраціями готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та іншими закладами готельного типу, санаторно-курортними закладами;

б) квартирно-посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб на поселення у будинки (квартири), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;

в) юридичними особами або фізичними особами – підприємцями, які уповноважуються сільською, селищною або міською радою справляти збір на умовах договору, укладеного з відповідною радою.

268.6. Особливості справляння збору

268.6.1. Податкові агенти справляють збір під час надання послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням (ночівлею), і зазначають суму сплаченого збору окремим рядком у рахунку (квитанції) на проживання.

268.7. Порядок сплати збору

268.7.1. Сума туристичного збору, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням податкових агентів.

268.7.2. Податковий агент, який має підрозділ без статусу юридичної особи, що надає послуги з тимчасового проживання (ночівлі) не за місцем реєстрації такого податкового агента, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як податкового агента туристичного збору у контролюючому органі за місцезнаходженням підрозділу.

268.7.3. Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу»;

83) доповнити статтею 268¹ такого змісту:

«Стаття 268¹. Збір за місця для паркування транспортних засобів

268¹. Платники збору

268¹.1.1. Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи – підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

268¹.1.2. Перелік спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної або міської ради про встановлення збору.

Таке рішення разом з переліком осіб, які уповноважені організувати та провадити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів, надається виконавчим органом сільської, селищної, міської ради контролюючому органу в порядку, встановленому розділом I цього Кодексу.

268¹.2. Об'єкт і база оподаткування збором

268¹.2.1. Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених статтею 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

268¹.2.2. Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

268¹.3. Ставки збору

268¹.3.1. Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі від 0,03 до 0,15 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

268¹.3.2. При визначенні ставки збору сільські, селищні та міські ради враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

268.4. Особливості встановлення збору

268¹.4.1. Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною або міською радою.

268¹.5. Порядок обчислення та строки сплати збору

268¹.5.1. Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування.

268¹.5.2. Платник збору, який має підрозділ без статусу юридичної особи, що провадить діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на земельній ділянці не за місцем реєстрації такого платника збору, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як платника збору у контролюючому органі за місцезнаходженням земельної ділянки.

268¹.5.3. Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу);

84) слова «Розділ XIII. Плата за землю» виключити;

85) у назві статті 269 слово «податку» замінити словами «земельного податку»;

86) назву статті 270 доповнити словами «земельним податком»;

87) у статті 271:

назву доповнити словами «земельним податком»;

пункт 271.2 після слів «земельних ділянок» доповнити словами «розташованих у межах населених пунктів»;

88) статтю 272 виключити;

89) у статті 273:

назву доповнити словами «земельним податком»;

у пункті 273.1 слова «плати за спеціальне використання лісових ресурсів» замінити словами «рентної плати»;

пункт 273.2 після слова «встановлюються» доповнити словами і цифрами «відповідно до статті 274 цього Кодексу»;

підпункти 273.2.1 та 273.2.2 пункту 273.2 виключити;

90) у статті 274:

у назві після слова «Ставка» доповнити словом «земельного»;

у пункті 274.1 цифру і слово «1 відсотка» замінити словами і цифрою «не більше 3 відсотків» та слова і цифри «за винятком земельних ділянок, зазначених у статтях 272, 273, 276 цього Кодексу» замінити словами і цифрою «а для сільськогосподарських угідь – не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки»;

доповнити пунктом 274.2 такого змісту:

«274.2. Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності)»;

91) статті 275 та 276 виключити;

92) у статті 277:

назву статті викласти у такій редакції:

«Стаття 277. Ставки земельного податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено»;

у пункті 277.1 слова «за один гектар несільськогосподарських угідь, зайнятих господарськими будівлями (спорудами)» замінити словами «за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів» та після слів «у розмірі» доповнити словами «не більше»;

пункт 277.2 виключити;

93) статті 278, 279 та 280 виключити;

94) у статті 281:

назву після слова «сплати» доповнити словом «земельного»; у пункті 281.3 слова «фіксованого сільськогосподарського податку» замінити словами «єдиного податку четвертої групи»;

95) статтю 282 викласти у такій редакції:

«Стаття 282. Пільги щодо сплати податку для юридичних осіб

282.1. Від сплати податку звільняються:

282.1.1. санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів;

282.1.2. громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці.

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який надається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

У разі порушення вимог цієї норми зазначені громадські організації інвалідів, їх підприємства та організації зобов'язані сплатити суми податку за відповідний період, проіндексовані з урахуванням інфляції, а також штрафні санкції згідно із законодавством;

282.1.3. бази олімпійської та паралімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України»;

96) у статті 283:

назву доповнити словами «земельним податком»;

пункт 283.1 доповнити підпунктом 283.1.8 такого змісту:

«283.1.8. земельні ділянки, надані для будівництва і обслуговування культових та інших будівель, необхідних для забезпечення діяльності релігійних організацій України, статуту (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку»;

97) у статті 284:

назву викласти у такій редакції:

«Стаття 284. Особливості оподаткування платою за землю»;

абзаци перший та другий пункту 284.1 викласти у такій редакції:

«284.1. Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

Органи місцевого самоврядування до 25 грудня року, що передує звітному, подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки рішення щодо ставок земельного податку та наданих пільг зі сплати земельного податку юридичним та/або фізичним особам»;

98) назву статті 285 доповнити словами «для плати за землю»;

99) абзац перший пункту 286.1 статті 286 після слів «на нерухоме майно» доповнити словами «у сфері будівництва»;

100) у статті 287:

у пункті 287.4 слова «новій звітній» виключити;

у пункті 287.6 слова «нерухоме майно» замінити словами «таку земельну ділянку»;

у пункті 287.7 слова і цифри «у тому числі зазначеними у пунктах 276.1, 276.4 статті 276» виключити;

101) у статті 288:

у пункті 288.1:

абзац перший доповнити словами «оформлений та зареєстрований відповідно до законодавства»; доповнити абзацом третім такого змісту:

«Форма надання інформації затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної податкової політики»;

пункт 288.5 викласти у такій редакції:

«288.5. Розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу:

288.5.1. не може бути меншою 3 відсотків нормативної грошової оцінки;

288.5.2. не може перевищувати 12 відсотків нормативної грошової оцінки»;

102) у пункті 289.2 статті 289:

формулу викласти у такій редакції:

« $K_i = I : 100$ »;

цифри «110» замінити цифрами «100»;

103) статтю 290 виключити;

104) у статті 291:

у пункті 291.4:

у підпункті 1 цифри «150000» замінити цифрами «300000»;

у підпункті 2:

в абзаці третьому цифри «1000000» замінити цифрами «1500000»;

друге речення абзацу четвертого викласти в такій редакції: «Такі фізичні особи – підприємці належать виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи»;

підпункти 3 і 4 викласти в такій редакції:

«3) третя група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 20000000 гривень»;

4) четверта група – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків»;

підпункти 5 і 6 виключити;

доповнити підпунктами 291.4.2 – 291.4.7 такого змісту:

«291.4.2. У селекційних центрах, на підприємствах (в об'єднаннях) з племінної справи у тваринництві до продукції власного виробництва сільськогосподарського товаровиробника також належать

племінні (генетичні) ресурси, придбані в інших селекційних центрах, на підприємствах (в об'єднаннях) із племінної справи у тваринництві та реалізовані вітчизняним підприємствам для осіменіння маточного поголів'я тварин.

291.4.3. Якщо сільськогосподарський товаровиробник утворюється шляхом злиття, приєднання, перетворення, поділу або виділення згідно з відповідними нормами Цивільного кодексу України, то норма щодо дотримання частки сільськогосподарського товаровиробництва, яка дорівнює або перевищує 75 відсотків за попередній податковий (звітний) рік, поширюється на:

- усіх осіб окремо, які зливаються або приєднуються;
- кожну окрему особу, утворену шляхом поділу або виділу;
- особу, утворену шляхом перетворення.

291.4.4. Сільськогосподарські товаровиробники, утворені шляхом злиття або приєднання, можуть бути платниками податку в рік утворення, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік всіма товаровиробниками, які беруть участь у їх утворенні, дорівнює або перевищує 75 відсотків.

291.4.5. Сільськогосподарські товаровиробники, утворені шляхом перетворення платника податку, можуть бути платниками податку в рік перетворення, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків.

291.4.6. Сільськогосподарські товаровиробники, утворені шляхом поділу або виділення, можуть бути платниками податку з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків.

291.4.7. Новоутворені сільськогосподарські товаровиробники можуть бути платниками податку з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків»;

у пункті 291.5:

абзац перший викласти у такій редакції:

«291.5. Не можуть бути платниками єдиного податку першої – третьої груп»;

підпункт 1 підпункту 291.5.1 після слів «азартних ігор» доповнити словами «лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора)»;

доповнити пунктом 291.5¹ такого змісту:

«291.5¹. Не можуть бути платниками єдиного податку четвертої групи:

291.5¹.1. суб'єкти господарювання, у яких понад 50 відсотків доходу, отриманого від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра (крім хутрової сировини);

291.5¹.2. суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 – 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції;

291.5¹.3. суб'єкт господарювання, який станом на 1 січня базового (звітного) року має податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин)»;

пункт 291.6 після слів «єдиного податку» доповнити словами «першої – третьої груп»;

105) у статті 292:

назву викласти у такій редакції:

«Стаття 292. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої – третьої груп»;

пункт 292.2 викласти в такій редакції:

«292.2. При продажу основних засобів юридичними особами – платниками єдиного податку дохід визначається як сума коштів, отриманих від продажу таких основних засобів.

Якщо основні засоби продані після їх використання протягом 12 календарних місяців з дня введення в експлуатацію, дохід визначається як різниця між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу»;

у пункті 292.3:

абзац третій викласти в такій редакції:

«До суми доходу платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість за звітний період також включається сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності»;

в абзаці четвертому слова «четвертої та шостої груп» замінити словами «третьої групи (юридичні особи)»;

пункт 292.4 після слів «договорами доручення» доповнити словом «комісії»;

у пункті 292.6:

друге речення абзацу першого викласти в такій редакції: «Для платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість, датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності»;

в абзаці другому слова «четвертої та шостої груп» замінити словами «третьої групи (юридичні особи)»;

в абзаці другому пункту 292.16 слова «першої – третьої» замінити словами «першої і другої», а цифру «5» – цифрою «3»;

106) доповнити статтею 292¹ такого змісту:

«Стаття 292¹. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи

292¹.1. Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди.

Права власності/користування земельними ділянками повинні бути оформлені та зареєстровані відповідно до законодавства.

292¹.2. Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для сільськогосподарських товаровиробників є нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень), з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого розділом XII цього Кодексу.

Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ) є нормативна грошова оцінка ріллі в Автономній Республіці Крим або в області, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого розділом XII цього Кодексу.

292¹.3. Підставою для нарахування єдиного податку платникам четвертої групи є дані державного земельного кадастру та/або дані з державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин та у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця, а також за запитом відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням земельної ділянки подають інформацію, необхідну для обчислення і справляння податку у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

107) у статті 293:

пункт 293.1 викласти в такій редакції:

«293.1. Ставки єдиного податку для платників першої – другої груп встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі – мінімальна заробітна плата), та третьої групи – у відсотках до доходу (відсоткові ставки)»;

у пункті 293.2:

у підпункті 1 слово і цифру «від 1» виключити;

у підпункті 2 слово і цифру «від 2» виключити;

пункт 293.3 викласти в такій редакції:

«293.3. Відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі:

1) 2 відсотки доходу – у разі сплати податку на додану вартість згідно з цим Кодексом;

2) 4 відсотки доходу – у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Для фізичних осіб – підприємців, які здійснюють діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння, ставка єдиного податку встановлюється у розмірі, визначеному підпунктом 2 пункту 293.3 цієї статті»;

у пункті 293.4:

в абзаці першому слова «третьої і п'ятої груп» замінити словами «третьої групи (фізичні особи – підприємці)»;

у підпункті 1 цифри і слово «1, 2, 3 і 5» замінити цифрами і словом «1, 2 і 3»;

доповнити підпунктом 5 такого змісту:

«5) до доходу, отриманого платниками першої або другої групи від провадження діяльності, яка не передбачена у підпунктах 1 або 2 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу відповідно»;

у пункті 293.5:

в абзаці першому слова «четвертої та шостої груп» замінити словами «третьої групи (юридичні особи)»;

у підпункті 1 слова і цифри «підпунктах 4 і 6» замінити словом і цифрою «підпункті 3»;

у пункті 293.8:

в абзаці першому підпункту 1 слова «або п'ятої» виключити;

в абзаці першому підпункту 2 слова «або п'ятої» виключити;

підпункт 3 викласти у такій редакції:

«3) платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які перевищили у податковому (звітному) періоді обсяг доходу, визначений для таких платників у пункті 291.4 статті 291 цього Кодексу, до суми перевищення застосовують ставку єдиного податку у розмірі 15 відсотків, а також зобов'язані у порядку, встановленому цією главою перейти на сплату інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом.

Платники єдиного податку третьої групи (юридичні особи), які перевищили у податковому (звітному) періоді обсяг доходу, визначений для таких платників у пункті 291.4 статті 291 цього Кодексу, до суми перевищення застосовують ставку єдиного податку у подвійному розмірі ставок, визначених пунктом 293.3 цієї статті, а також зобов'язані у порядку, встановленому цією главою, перейти на сплату інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом.

Заява подається не пізніше 20 числа місяця, наступного за календарним кварталом, у якому допущено перевищення обсягу доходу»;

у підпункті 4:

абзац перший викласти у такій редакції:

«4) ставка єдиного податку, визначена для третьої групи у розмірі 2 відсотки, може бути обрана»;

підпункт «б» викласти у такій редакції:

«б) платником єдиного податку третьої групи, який обрав ставку єдиного податку в розмірі 4 відсотки, у разі добровільної зміни ставки єдиного податку шляхом подання заяви щодо зміни ставки єдиного податку не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, в якому буде застосовуватися нова ставка та реєстрації такого платника єдиного податку платником податку на додану вартість у порядку, встановленому розділом V цього Кодексу»;

підпункт 5 викласти у такій редакції:

«5) у разі анулювання реєстрації платника податку на додану вартість у порядку, встановленому розділом V цього Кодексу, платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату єдиного податку за ставкою у розмірі 4 відсотків (для платників єдиного податку третьої групи) або відмовитися від застосування спрощеної системи оподаткування шляхом подання заяви щодо зміни ставки єдиного податку чи відмови від застосування спрощеної системи оподаткування не пізніше ніж за 15 кален-

дарних днів до початку наступного календарного кварталу, в якому здійснено анулювання реєстрації платником податку на додану вартість»;

доповнити пунктом 293.9 такого змісту:

«293.9. Для платників єдиного податку четвертої групи розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування):

293.9.1. для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди) – 0,45;

293.9.2. для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,27;

293.9.3. для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,27;

293.9.4. для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,09;

293.9.5. для земель водного фонду – 1,35;

293.9.6. для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди, – 3.

Під спеціалізацією на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті слід розуміти перевищення частки доходу, отриманого від реалізації такої продукції та продукції її переробки двох третин доходу (66 відсотків) від реалізації усієї власновиробленої сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки.

Перелік гірських зон та поліських територій визначається Кабінетом Міністрів України; 108) у статті 294:

у пункті 294.1:

в абзаці першому слова «першої та другої» замінити словами «першої, другої та четвертої»;

в абзаці другому слова «третьої – шостої груп» замінити словами «третьої групи»;

пункт 294.2 доповнити абзацами другим та третім такого змісту:

«Попередній податковий (звітний) рік для новоутворених сільськогосподарських товаровиробників – період з дня державної реєстрації до 31 грудня того ж року.

Податковий (звітний) період для сільськогосподарських товаровиробників, що ліквідуються, – період з початку року до їх фактичного припинення»;

абзац другий пункту 294.4 викласти в такій редакції:

«Для зареєстрованих в установленому законом порядку суб'єктів господарювання (новостворених), які протягом 10 календарних днів з дня державної реєстрації подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для третьої групи, перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, в якому відбулася державна реєстрація»;

109) у статті 295:

у пункті 295.3 слова «третьої – шостої груп» замінити словами «третьої групи»;

пункт 295.4 після слова «податку» доповнити словами «платниками першої – третьої груп»;

пункт 295.8 викласти в такій редакції:

«295.8. У разі припинення платником єдиного податку провадження господарської діяльності податкові зобов'язання із сплати єдиного податку нараховуються такому платнику до останнього дня (включно) календарного місяця, в якому до контролюючого органу подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з припиненням провадження господарської діяльності або анульовано реєстрацію за рішенням контролюючого органу на підставі отриманого від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності.

У разі анулювання реєстрації платника єдиного податку за рішенням контролюючого органу податкові зобов'язання із сплати єдиного податку нараховуються такому платнику до останнього дня (включно) календарного місяця, в якому проведено анулювання реєстрації»;

доповнити пунктом 295.9 такого змісту:

«295.9. Платники єдиного податку четвертої групи:

295.9.1. самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу;

295.9.2. сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах:

у I кварталі – 10 відсотків;

у II кварталі – 10 відсотків;

у III кварталі – 50 відсотків;

у IV кварталі – 30 відсотків;

295.9.3. утворені протягом року шляхом злиття, приєднання або перетворення у звітному податковому періоді, у тому числі за набуті ними площі нових земельних ділянок, вперше сплачують податок протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, в якому відбулося утворення (виникнення права на земельну ділянку), а надалі – у порядку, визначеному підпунктом 295.9.2 цього пункту;

295.9.4. що припиняються шляхом злиття, приєднання, перетворення, поділу у податковому (звітному) періоді, зобов'язані подати у період до їх фактичного припинення контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та місцем розташування земельних ділянок уточнену податкову декларацію;

295.9.5. зобов'язані у разі, коли протягом податкового (звітного) періоду змінилася площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у зв'язку з набуттям (втратою) на неї права власності або користування:

уточнити суму податкових зобов'язань з податку на період починаючи з дати набуття (втрати) такого права до останнього дня податкового (звітного) року;

подати протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним періодом, контролюючим органам за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки декларацію з уточненою інформацією про площу земельної ділянки, а також відомості про наявність земельних ділянок та їх нормативну грошову оцінку;

295.9.6. у разі надання сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду в оренду іншому платникові податку, враховують орендовану площу земельних ділянок у своїй декларації. У декларації орендаря така земельна ділянка не враховується;

295.9.7. у разі оренди ними сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду в особи, яка не є платником податку, враховують орендовану площу земельних ділянок у своїй декларації;

295.9.8. перераховують в установлений строк загальну суму коштів на відповідний рахунок місцевого бюджету за місцем розташування земельної ділянки»;

110) у статті 296:

абзац перший після слів «єдиного податку» доповнити словами «першої – третьої груп»;

підпункти 296.1.1 – 296.1.3 викласти в такій редакції:

«296.1.1. Платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів.

Форма книги обліку доходів, порядок її ведення затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Для реєстрації Книги обліку доходів такі платники єдиного податку подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги, у разі обрання способу ведення Книги у паперовому вигляді.

296.1.2. Платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які є платниками податку на додану вартість, ведуть облік доходів та витрат за формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. Для реєстрації Книги обліку доходів такі платники єдиного податку подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги.

296.1.3. Платники єдиного податку третьої групи (юридичні особи) використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з урахуванням положень пунктів 44.2, 44.3 статті 44 цього Кодексу»;

у пункті 296.3 слова «третьої – шостої груп» замінити словами «третьої групи»;

у пункті 296.5:

в абзаці першому підпункту 296.5.1 слова «другої, третьої або п'ятої групи» замінити словами «другої або третьої (фізичні особи – підприємці) груп»;

в абзаці першому підпункту 296.5.3 слова «або п'ятої групи» замінити словами «групи (фізичні особи – підприємці)»;

в абзаці першому підпункту 296.5.4 слова «четвертої та шостої груп» замінити словами «третьої групи (юридичні особи)»;

пункт 296.10 викласти у такій редакції:

«296.10. Платники єдиного податку другої і третьої (фізичні особи – підприємці) груп при здійсненні діяльності на ринках, при продажу товарів дрібнороздрібною торговельною мережі через засоби пересувної мережі, а також платники єдиного податку першої групи не застосовують реєстратори розрахункових операцій»;

111) у пункті 297.1 статті 297:

підпункти 2 – 5 викласти у такій редакції:

«2) податку на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої – третьої групи (фізичної особи) та оподатковані згідно з цією главою;

3) податку на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, крім податку на додану вартість, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які обрали ставку єдиного податку, визначену підпунктом 1 пункту 293.3 статті 293 цього Кодексу, а також що сплачується платниками єдиного податку четвертої групи;

4) податку на майно (в частині земельного податку), крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку першої – третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва;

5) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи»;

підпункт 6 виключити;

112) у статті 298:

у пункті 298.1:

абзац перший після слова «оподаткування» доповнити словами «платниками єдиного податку першої – третьої груп»;

в абзаці другому підпункту 298.1.2 слова «третьої – шостої груп» замінити словами «третьої групи, яка не передбачає сплату податку на додану вартість»;

друге речення підпункту 298.1.5 викласти у такій редакції: «При цьому у платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість, анулюється реєстрація платника податку на додану вартість у порядку, встановленому цим Кодексом, у разі обрання ним першої або другої групи чи ставки єдиного податку, встановленої для третьої групи, яка включає податок на додану вартість до складу єдиного податку»;

у пункті 298.2:

абзац перший після слова «оподаткування» доповнити словами «платниками єдиного податку першої – третьої груп»;

у підпункті 298.2.3:

у підпункті 1 слова «першої – третьої груп» замінити словами «першої і другої груп»;

підпункт 2 викласти у такій редакції:

«2) у разі перевищення протягом календарного року обсягу доходу, встановленого підпунктом 3 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу, платниками єдиного податку першої і другої груп, які використали право на застосування інших ставок, встановлених для третьої групи, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому відбулося таке перевищення»;

у підпункті 3 слова «п'ятої і шостої груп» замінити словами «третьої групи»;
доповнити підпунктом 9 такого змісту:

«9) у разі здійснення платниками першої або другої групи діяльності, яка не передбачена у підпунктах 1 або 2 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу відповідно, – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому здійснювалася така діяльність»;

у пункті 298.3:

підпункт 2 виключити;

у підпункті 5 слова «фізичною особою – підприємцем першої та другої груп» замінити словами «суб'єктом господарювання»;

у пункті 298.6 слова «третьої – шостої груп» замінити словами «третьої групи»;

доповнити пунктом 298.8 такого змісту:

«298.8. Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування платниками єдиного податку четвертої групи здійснюється відповідно до підпунктів 298.8.1 – 298.8.4 цієї статті.

298.8.1. Сільськогосподарські товаровиробники для переходу на спрощену систему оподаткування або щорічного підтвердження статусу платника єдиного податку подають до 20 лютого поточного року:

загальну податкову декларацію з податку на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок, з яких справляється податок (сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень), та/або земель водного фонду внутрішніх водойм (озер, ставків та водосховищ), – контролюючому органу за своїм місцезнаходженням (місцем перебування на податковому обліку);

звітну податкову декларацію з податку на поточний рік окремо щодо кожної земельної ділянки – контролюючому органу за місцем розташування такої земельної ділянки;

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва – контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику;

відомості (довідку) про наявність земельних ділянок – контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок.

У відомостях (довідці) про наявність земельних ділянок зазначаються дані про кожний документ, що встановлює право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі про кожний договір оренди земельної частки (паю).

298.8.2. Сільськогосподарські товаровиробники, утворені протягом року шляхом злиття, приєднання або перетворення, подають протягом 20 календарних днів місяця, що настає за місяцем його утворення, до контролюючих органів за своїм місцезнаходженням та за місцем розташування земельних ділянок декларацію з податку за період від дати утворення до кінця поточного року для набуття статусу платника податку, а також усіх прав і обов'язків щодо погашення податкових зобов'язань або боргів, які передані йому як правонаступнику.

298.8.3. Дохід сільськогосподарського товаровиробника, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки (крім підакцизних товарів, за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 – 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, включає доходи, отримані від:

реалізації продукції рослинництва, що вироблена (вирощена) на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, а також продукції рибництва, виловленої (зібраної), розведеної, вирощеної у внутрішніх водоймах (озерах, ставках і водосховищах), та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

реалізації продукції рослинництва на закритому ґрунті та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

реалізації продукції тваринництва і птахівництва та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях;

реалізації сільськогосподарської продукції, що вироблена із сировини власного виробництва на давальницьких умовах, незалежно від територіального розміщення переробного підприємства.

У разі коли сільськогосподарське підприємство утворюється шляхом злиття, приєднання, перетворення, поділу або виділення, у рік такого утворення до суми, отриманої від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки (крім підакцизних товарів за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 – 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, включаються також доходи, отримані протягом останнього податкового (звітного) періоду від надання супутніх послуг:

послуги із збирання врожаю, його брикетування, складування, пакування та підготовки продукції до збуту (сушіння, обрізування, сортування, очистка, розмелювання, дезінфекція (за наявності ліцензії), силосування, охолодження), які надаються покупцю такої продукції сільгосппідприємством-виробником (з моменту набуття права власності на таку продукцію за договором до дати її фактичної передачі покупцю);

послуги з догляду за худобою і птицею, які надаються її покупцю сільгосппідприємством-виробником (з моменту набуття права власності на таку продукцію за договором до дати її фактичної передачі покупцю);

послуги із зберігання сільськогосподарської продукції, які надаються її покупцю сільгосппідприємством-виробником (з моменту набуття права власності на таку продукцію за договором до дати її фактичної передачі покупцю);

послуги з відгодівлі та забою свійської худоби і птиці, які надаються її покупцю сільгосппідприємством-виробником (з моменту набуття права власності на таку продукцію до дати її фактичної передачі покупцю).

298.8.4. У разі коли у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва становить менш як 75 відсотків, сільськогосподарський товаровиробник сплачує податки у наступному податковому (звітному) році на загальних підставах.

Якщо така частка не перевищує 75 відсотків у зв'язку із виникненням обставин непереборної сили у попередньому податковому (звітному) році, до платника податку в наступному податковому (звітному) році зазначена вимога не застосовується. Такі платники податку для підтвердження статусу платника єдиного податку подають податкову декларацію разом із рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних рад про наявність обставин непереборної сили та перелік суб'єктів господарювання, що постраждали внаслідок таких обставин;

113) у статті 299:

у підпункті 8 пункту 299.7 слова «першої та другої груп» виключити;

пункт 299.10 доповнити підпунктом 4 такого змісту:

«4) якщо у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва платника єдиного податку четвертої групи становить менш як 75 відсотків»;

пункт 299.11 викласти у такій редакції:

«299.11. У разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку першої – третьої груп вимог, встановлених цією главою, анулювання реєстрації платника єдиного податку першої – третьої груп проводиться за рішенням такого органу, прийнятим на підставі акта перевірки, з першого числа місяця, наступного за кварталом, в якому допущено порушення. У такому випадку суб'єкт господарювання має право обрати або перейти на спрощену систему оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення контролюючим органом.

У разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення виїзних документальних перевірок платника єдиного податку четвертої групи невідповідності вимогам підпункту 4 пункту 291.4 та пункту 291.5¹ статті 291 цього Кодексу у податковому (звітному) році або у попередніх періодах, такому платнику за такі періоди нараховуються податки та збори, від сплати яких він звільнявся як платник єдиного податку четвертої групи, та штрафні (фінансові) санкції (штрафи), передбачені главою 11 розділу II цього Кодексу. Такий платник податку зобов'язаний перейти до сплати податків за загальною системою оподаткування, починаючи з наступного місяця після місяця, у якому встановлено таке порушення»;

в абзаці сьомому пункту 299.13 слова «першої та другої груп» виключити;

114) глави 2 «Фіксований сільськогосподарський податок», 3 «Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну і теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками» і 4 «Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності» розділу XIV «Спеціальні податкові режими» та розділи XV «Збір за користування радіочастотним ресурсом України», XVI «Збір за спеціальне використання води» і XVII «Збір за спеціальне використання лісових ресурсів» виключити;

115) у підпункті «в» пункту 335.2 статті 335 слово «плату» замінити словами «рентну плату»;

116) у статті 338:

у назві слово «плати» замінити словами «рентної плати»;

у пункті 338.1:

в абзаці першому слово «плати» замінити словами «рентної плати»;

в абзаці другому слово «плати» замінити словами «рентної плати», а цифри «XI» – цифрами «IX»;

в абзаці третьому слово «плати» замінити словами «рентної плати»;

в абзаці четвертому слова «податковий розрахунок з плати за користування надрами» замінити словами «податкову декларацію з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин»;

в абзаці п'ятому слова «податкові розрахунки з плати за користування надрами для видобування корисних копалин та сплачує таку плату за користування надрами» замінити словами «податкову декларацію з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та сплачує таку рентну плату»;

у пункті 338.2 слово «плати» замінити словами «рентної плати»;

117) у розділі XIX «Прикінцеві положення»:

у пункті 1:

в абзаці восьмому цифри «2015» та «2014» замінити відповідно цифрами «2016» та «2015»;

абзац десятий виключити;

підпункти 1 – 10 пункту 4 замінити підпунктами 1 – 3 такого змісту:

«1) акцизний податок;

2) екологічний податок;

3) рентна плата»;

118) у розділі XX «Перехідні положення»:

у підрозділі 2:

в абзаці першому пункту 3 слова та цифри «до 1 січня 2015 року» замінити словами та цифрами «до 1 січня 2018 року»;

у пункті 11:

перше речення абзацу шостого виключити;

доповнити абзацом восьмим такого змісту:

«З 1 лютого 2015 року реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних підлягають всі податкові накладні та розрахунки коригування до податкових накладних (у тому числі які не надаються покупцю, виписані за операціями з постачання товарів/послуг, які звільнені від оподаткування) незалежно від розміру податку на додану вартість в одній податковій накладній / розрахунку коригування»;

доповнити пунктом 15² такого змісту:

«15². Тимчасово до 31 грудня 2017 року включно від оподаткування податком на додану вартість звільняються операції з постачання на митній території України зернових культур товарних позицій 1001 – 1008 згідно з УКТ ЗЕД та технічних культур товарних позицій 1205 і 1206 00 згідно з УКТ ЗЕД, крім першого постачання таких зернових та технічних культур сільськогосподарськими підприємствами – виробниками та підприємствами, які безпосередньо придбали такі зернові та технічні культури у сільськогосподарських підприємств – виробників.

Операції з вивезення в митному режимі експорту зернових та технічних культур, зазначених в абзаці першому цього пункту, звільняються від оподаткування податком на додану вартість.

При формуванні податкового кредиту по придбаних та/або виготовлених необоротних активах, які одночасно використовуються в оподатковуваних і не оподатковуваних податком на додану вартість операціях, зазначених в абзацах першому та другому цього пункту, норми статті 199 цього

Кодексу не застосовуються, сплачені (нараховані) суми податку на додану вартість по таких необоротних активах включаються до податкового кредиту.

Норми цього пункту не застосовуються до операцій з постачання зернових культур товарної позиції 1006 та товарної підкатегорії 1008 10 00 00 згідно з УКТ ЗЕД і такі операції оподатковуються податком на додану вартість у порядку, встановленому цим Кодексом.

До 31 грудня 2017 року включно призупинити дію пункту 197.21 статті 197 цього Кодексу»; в абзаці першому пункту 23 цифри «2015» замінити цифрами «2017»; доповнити пунктами 33 – 37 такого змісту:

«33. За вибором платника податку, який він відображає у заяві, що подається у складі податкової декларації, непогашені залишки сум податку на додану вартість, що були заявлені платниками податку до бюджетного відшкодування за звітні (податкові) періоди до 1 лютого 2015 року, задекларовані до бюджетного відшкодування за звітні (податкові) періоди до 1 лютого 2015 року в рахунок зменшення податкових зобов'язань з податку на додану вартість наступних звітних (податкових) періодів, від'ємне значення суми, розрахованої згідно з пунктом 200.1 статті 200 цього Кодексу, та залишок від'ємного значення попередніх звітних (податкових) періодів після бюджетного відшкодування, задекларовані платниками податку за звітні (податкові) періоди до 1 лютого 2015 року:

а) або без проведення перевірок, передбачених статтею 200 цього Кодексу, збільшують розмір суми податку, на яку платник має право зареєструвати податкові накладні / розрахунки коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, визначену пунктом 200^{1.3} статті 200¹ цього Кодексу, з одночасним збільшенням розміру суми податкового кредиту у податковій декларації за звітний (податковий) період, в якому було здійснено таке збільшення.

Суми такого від'ємного значення та/або бюджетного відшкодування можуть бути перевірені контролюючим органом у загальновстановленому порядку;

б) або підлягають поверненню платнику у порядку, визначеному статтею 200 Кодексу у редакції, що діяла станом на 31 січня 2014 року.

34. Встановити, що 1 липня 2015 року зареєстрованим платникам податку автоматично збільшується розмір суми податку, на яку платник має право зареєструвати податкові накладні / розрахунки коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, визначену пунктом 200^{1.3} статті 200¹ цього Кодексу, на суму середньомісячного розміру сум податку, задекларованих платником до сплати до бюджету та погашених за останні 12 звітних (податкових) місяців / 4 квартали.

Така сума збільшення щокварталу підлягає автоматичному перерахунку з урахуванням показника середньомісячного розміру сум податку, задекларованих платником до сплати до бюджету та погашених за останні 12 звітних (податкових) місяців / 4 квартали, станом на дату такого перерахунку. Такий перерахунок здійснюється шляхом віднімання суми попереднього збільшення та додавання суми збільшення згідно з поточним перерахунком.

Суми помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань з податку на додану вартість станом на 1 липня 2015 року автоматично збільшують суму податку, на яку платник має право зареєструвати податкові накладні / розрахунки коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, визначену пунктом 200^{1.3} статті 200¹ цього Кодексу. На суму такого збільшення:

зменшується сума, задекларована до сплати до бюджету звітного періоду або збільшується сума від'ємного значення, задекларована в звітному періоді;

помилково та/або надміру сплачені грошові зобов'язання з податку на додану вартість вважаються погашеними.

35. Норми абзацу другого пункту 120^{1.1} статті 120¹ цього Кодексу не застосовуються при порушенні термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкових накладних / розрахунків коригування, складених в період з 1 лютого 2015 року до 1 липня 2015 року.

Період з 1 лютого 2015 року до 1 липня 2015 року є перехідним періодом, протягом якого реєстрація податкових накладних / розрахунків коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється без обмеження сумою податку, обчисленою за формулою, визначеною пунктом 200^{1.3} статті 200¹ цього Кодексу.

36. Платник податку може включити на підставі бухгалтерської довідки до податкового кредиту виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 цього Кодексу, суми податку, сплачені (нараховані) у вартості товарів/послуг, необоротних активів, придбаних до

1 липня 2015 року, що не були включені до складу податкового кредиту до 1 липня 2015 року при придбанні або виготовленні таких товарів/послуг, необоротних активів, та/або з яких до 1 липня 2015 року були визначені податкові зобов'язання відповідно до пункту 198.5 статті 198 цього Кодексу у редакції, що діяла до 31 січня 2015 року, у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи починають використовуватися після 1 липня 2015 року повністю або частково в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, у тому числі переведення невиробничих необоротних активів до складу виробничих необоротних активів.

3 метою застосування цього пункту податковий кредит визначається на дату початку фактичного використання товарів/послуг, необоротних активів, визначену в первинних документах, складених відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

37. Встановити, що контролюючі органи не здійснюють документальні позапланові виїзні перевірки щодо достовірності сум бюджетного відшкодування з податку на додану вартість, заявлених платниками у звітних періодах, що настають після 1 липня 2015 року.

З 1 липня 2015 року призупиняється дія підпункту 78.1.8 пункту 78.1 статті 78, абзацу четвертого пункту 82.4 статті 82, пункту 200.11 статті 200 цього Кодексу, а також дія пункту 200.14 статті 200 цього Кодексу в частині проведення документальних позапланових виїзних перевірок»;

у підрозділі 4:

пункт 3 викласти у такій редакції:

«3. Пункт 150.1 статті 150 Кодексу, у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, застосовується:

у 2011 році з урахуванням такого:

якщо результатом розрахунку об'єкта оподаткування платника податку з числа резидентів за підсумками першого кварталу 2011 року є від'ємне значення, то сума такого від'ємного значення підлягає включенню до витрат другого календарного кварталу 2011 року.

Розрахунок об'єкта оподаткування за наслідками другого, другого і третього кварталів, другого – четвертого кварталів 2011 року здійснюється з урахуванням від'ємного значення, отриманого платником податку за перший квартал 2011 року, у складі витрат таких податкових періодів наростаючим підсумком до повного погашення такого від'ємного значення;

у 2012 – 2015 роках з урахуванням такого:

якщо результатом розрахунку об'єкта оподаткування платника податку з числа резидентів платників з доходом за 2011 рік 1 мільйон гривень та більше станом на 1 січня 2012 року є від'ємне значення (з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування станом на 1 січня 2011 року), то сума цього значення підлягає включенню до витрат у 2012 – 2014 роках та зменшенню фінансового результату до оподаткування у 2015 році:

звітних (податкових) періодів починаючи з I півріччя і наступних звітних періодів 2012 року у розмірі 25 відсотків суми такого від'ємного значення. У разі якщо 25 відсотків суми від'ємного значення об'єкта оподаткування не погашається протягом цього і за наслідками наступних податкових періодів 2012 року, то непогашена сума підлягає врахуванню при визначенні податкових зобов'язань у наступних податкових періодах;

звітних (податкових) періодів 2013 року у розмірі 25 відсотків суми такого від'ємного значення та сум від'ємного значення, не погашених за 2012 податковий рік. У разі якщо 25 відсотків суми від'ємного значення об'єкта оподаткування не погашається протягом відповідних звітних (податкових) періодів 2013 року, то непогашена сума підлягає врахуванню при визначенні податкових зобов'язань у наступних періодах;

звітних (податкових) періодів 2014 року у розмірі 25 відсотків суми такого від'ємного значення та сум від'ємного значення, не погашених за 2013 податковий рік. У разі якщо 25 відсотків суми від'ємного значення об'єкта оподаткування не погашається протягом відповідних звітних (податкових) періодів 2014 року, то непогашена сума підлягає врахуванню при визначенні податкових зобов'язань у наступних періодах;

звітних (податкових) періодів 2015 року у розмірі 25 відсотків суми такого від'ємного значення та сум від'ємного значення, не погашених за 2014 податковий рік. У разі якщо 25 відсотків суми від'ємного значення об'єкта оподаткування не погашається протягом відповідних звітних (податкових) періодів 2015 року, то непогашена сума підлягає врахуванню при визначенні податкових зобов'язань у наступних періодах до повного погашення такого від'ємного значення.

При цьому платники податку на прибуток ведуть окремий облік показника від'ємного значення об'єкта оподаткування, що склався станом на 1 січня 2012 року та включається до витрат наступних податкових періодів або зменшує фінансовий результат до оподаткування наступних податкових періодів і сум, не погашених протягом 2012 – 2015 років. Таке від'ємне значення погашається в першу чергу. В другу чергу погашається від'ємне значення об'єкта оподаткування, що виникло після 31 грудня 2011 року.

Для підприємств з доходом за 2011 рік менше 1 мільйона гривень пункт 150.1 статті 150 Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, застосовується з урахуванням такого:

якщо результатом розрахунку об'єкта оподаткування платника податку за наслідками 2011 податкового року є від'ємне значення, то сума такого значення підлягає включенню до витрат звітного (податкового) періоду I півріччя 2012 року та наступних звітних періодів, що припадають на 2012 – 2014 роки або зменшує фінансовий результат до оподаткування звітних (податкових) періодів, починаючи з 2015 року до повного погашення такого від'ємного значення»;

пункт 9 викласти у такій редакції:

«9. У січні – грудні 2015 року та січні – травні 2016 року платники зобов'язані сплачувати щомісячні авансові внески з податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 57.1 статті 57 цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року. При цьому сума щомісячних авансових внесків за березень – травень 2016 року обчислюється у розмірі не менше 1/12 нарахованої суми податку на прибуток підприємств за 2014 звітний (податковий) рік»;

у пункті 10:

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«з 1 січня 2014 року по 31 грудня 2014 року включно – 18 відсотків, а для суб'єктів індустрії програмної продукції, які застосовують особливості оподаткування, передбачені у пункті 15 підрозділу 10 цього розділу, – 5 відсотків»;

абзаци восьмий – одинадцятий виключити;

пункт 11 викласти у такій редакції:

«11. При розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів відповідно до пункту 138.3 статті 138 цього Кодексу балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів станом на 1 січня 2015 року має дорівнювати балансовій вартості таких активів, що визначена станом на 31 грудня 2014 року відповідно до статей 144 – 146 та 148 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року»;

пункт 15 виключити;

пункти 16 – 22 та 24 викласти у такій редакції:

«16. На період до 1 січня 2016 року застосовується ставка 0 відсотків для платників податку на прибуток, у яких чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності, за останній річний звітний період не перевищує трьох мільйонів гривень та нарахованої за кожний місяць звітного періоду заробітної плати (доходу) працівників, які перебувають з платником податку у трудових відносинах, є не меншим, ніж дві мінімальні заробітні плати, розмір якої встановлено законом, та які відповідають одному із таких критеріїв:

а) утворені в установленому законом порядку після 1 квітня 2011 року;

б) діючі, у яких протягом трьох послідовних попередніх років (або протягом усіх попередніх періодів, якщо з моменту їх утворення пройшло менше трьох років), щорічний обсяг доходів задекларовано в сумі, що не перевищує 3 мільйонів гривень, та у яких середньооблікова кількість працівників протягом цього періоду не перевищувала 20 осіб;

в) які були зареєстровані платниками єдиного податку в установленому законодавством порядку в період до набрання чинності цим Кодексом та у яких за останній календарний рік обсяг виручки від реалізації продукції (товарів робіт, послуг) становив до 1 мільйона гривень та середньооблікова кількість працівників становила до 50 осіб.

При цьому, якщо платники податку, які застосовують норми цього пункту, у будь-якому звітному періоді досягли показників щодо отриманого доходу, середньооблікової чисельності або середньої заробітної плати працівників, з яких хоча б один не відповідає критеріям, зазначеним у цьому пункті, то такі платники податку зобов'язані оподаткувати прибуток, отриманий у такому звітному періоді, за ставкою, встановленою пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу.

Дія цього пункту не поширюється на суб'єктів господарювання, які:

- 1) утворені в період після набрання чинності цим Кодексом шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення), приватизації та корпоратизації;
- 2) здійснюють:
  - 2.1) діяльність у сфері розваг, визначену в підпункті 14.1.46 пункту 14.1 статті 14 розділу I;
  - 2.2) виробництво, оптовий продаж, експорт, імпорт підакцизних товарів;
  - 2.3) виробництво, оптовий та роздрібний продаж пально-мастильних матеріалів;
  - 2.4) видобуток, серійне виробництво та виготовлення дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення, що підлягають ліцензуванню відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»;
  - 2.5) фінансову діяльність (гр. 65 – гр. 67 Секції J КВЕДДК 009:2005),
  - 2.6) діяльність з обміну валют;
  - 2.7) видобуток та реалізацію корисних копалин загальнодержавного значення;
  - 2.8) операції з нерухомим майном, оренду (у тому числі надання в оренду торгових місць на ринках та/або у торговельних об'єктах) (гр. 70, 71 КВЕДДК 009:2005);
  - 2.9) діяльність з надання послуг пошти та зв'язку (гр. 64 КВЕДДК 009:2005);
  - 2.10) діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;
  - 2.11) діяльність з надання послугу сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»;
  - 2.12) охоронну діяльність;
  - 2.13) зовнішньоекономічну діяльність (крім діяльності у сфері інформатизації);
  - 2.14) виробництво продукції на давальницькій сировині;
  - 2.15) оптову торгівлю і посередництво в оптовій торгівлі;
  - 2.16) діяльність у сфері виробництва та розподілення електроенергії, газу та води;
  - 2.17) діяльність у сферах права, бухгалтерського обліку, інжинірингу; надання послуг підприємцям (гр. 74 КВЕДДК 009:2005).

Платники податку, зазначені у підпунктах «а», «б», «в» цього пункту, які здійснюють нарахування та виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам), нараховують та вносять до бюджету авансовий внесок із податку в порядку, встановленому пунктом 57.11 статті 57 цього Кодексу, та сплачують податок на прибуток за ставкою, встановленою пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу, за звітний податковий період, у якому здійснювалося нарахування та виплата дивідендів.

17. З метою оподаткування відображення в обліку продавця та покупця заборгованості, що виникла у зв'язку із затримкою в оплаті товарів, виконаних робіт, наданих послуг, якщо заходи щодо стягнення таких боргів розпочато відповідно до пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, здійснюється до повного погашення чи визнання такої заборгованості безнадійною у такому порядку:

1.1. Платник податку – продавець у разі, якщо суд не задовольняє позову (заяви) продавця або задовольняє його частково чи не приймає позову (заяви) до провадження (розгляду) або задовольняє позов (заяву) покупця про визнання недійсними вимог щодо погашення цієї заборгованості або її частини (крім припинення судом провадження у справі повністю або частково, у зв'язку з погашенням покупцем заборгованості або її частини після подання продавцем позову (заяви)) зобов'язаний:

а) збільшити фінансовий результат до оподаткування відповідного податкового періоду на суму заборгованості (її частини), попередньо віднесеної ним до зменшення доходу згідно з підпунктом 159.1.1 пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року;

б) зменшити фінансовий результат до оподаткування відповідного податкового періоду на собівартість (її частини, визначеної пропорційно сумі заборгованості, включеної до доходу відповідно до цього пункту) товарів, робіт, послуг, за якими виникла така заборгованість, попередньо віднесена ним до зменшення витрат відповідно до пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року.

На суму додаткового податкового зобов'язання, розрахованого внаслідок такого коригування фінансового результату до оподаткування, нараховується пеня, визначена з розрахунку 120 відсотків річної облікової ставки Національного банку України, що діяла на день виникнення додаткового

податкового зобов'язання. Зазначена пеня розраховується за строк із першого дня податкового періоду, що настає за періодом, протягом якого відбулося зменшення доходу та витрат згідно з підпунктом 159.1.1 пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, до останнього дня податкового періоду, на який припадає коригування фінансового результату до оподаткування, та сплачується незалежно від значення податкового зобов'язання платника податку за відповідний звітний період. Пеня не нараховується на заборгованість (її частину), списану або розстрочену внаслідок укладення мирової угоди відповідно до законодавства з питань банкрутства, починаючи з дати укладення такої мирової угоди.

Платник податку – покупець зобов'язаний збільшити фінансовий результат до оподаткування після 1 січня 2015 року на вартість заборгованості, визнану судом чи за виконавчим написом нотаріуса, у податковому періоді, на який припадає день набрання законної сили рішення суду про визнання (стягнення) такої заборгованості (її частини) або вчинення нотаріусом виконавчого напису.

1.2. Якщо в наступних податкових періодах після 1 січня 2015 року покупець погашає суму визнаної заборгованості або її частину (самостійно або за процедурою примусового стягнення) та віднесеної на зменшення витрат згідно з підпунктом 159.1.2 пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, такий покупець зменшує фінансовий результат до оподаткування на суму такої заборгованості (її частини) за наслідками податкового періоду, на який припадає таке погашення.

Водночас продавець, який зменшив суму доходу звітного періоду на вартість відвантажених товарів, виконаних робіт, наданих послуг, відповідно до підпункту 159.1.1 пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, збільшує фінансовий результат до оподаткування на суму заборгованості (її частини) за такі товари, роботи, послуги, погашену покупцем, та зменшує фінансовий результат до оподаткування на собівартість (її частину, визначену пропорційно сумі погашеної заборгованості) цих товарів, робіт, послуг за наслідками податкового періоду, на який припадає таке погашення.

1.3. Заборгованість, попередньо віднесена на зменшення доходу згідно з підпунктом 159.1.1 пункту 159.1 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, або відшкодована за рахунок страхового резерву згідно з пунктом 159.3 статті 159 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, яка визнається безнадійною внаслідок недостатності активів покупця, визнаного банкрутом у встановленому порядку, або внаслідок її списання згідно з умовами мирової угоди, укладеної відповідно до законодавства з питань банкрутства, не коригує фінансовий результат до оподаткування як покупця, так і продавця у зв'язку з таким визнанням.

18. За операціями, по яких дохід для цілей оподаткування податком на прибуток до 1 січня 2015 року визначався за датою надходження коштів на банківський рахунок або в касу платника податку, і станом на 1 січня 2015 року у платника податку була наявна дебіторська заборгованість за такими операціями, при розрахунку об'єкта оподаткування сума коштів, що надійшла на банківський рахунок або в касу платника податку після 1 січня 2015 року, збільшує фінансовий результат до оподаткування.

За операціями, по яких витрати для цілей оподаткування податком на прибуток до 1 січня 2015 року визначалися за датою перерахування коштів на банківський рахунок або в касу контрагента платника податку, і станом на 1 січня у платника податку була наявна кредиторська заборгованість за такими операціями, при розрахунку об'єкта оподаткування сума коштів, що була перерахована на банківський рахунок або в касу контрагента платника податку після 1 січня 2015 року, зменшує фінансовий результат до оподаткування.

19. Сума амортизації, нарахована в бухгалтерському обліку на необоротні активи, що залишилися не введеними в експлуатацію станом на 1 січня 2015 року, вартість яких в бухгалтерському обліку збільшена на суму витрат, що враховані при визначенні об'єкта оподаткування з податку на прибуток відповідно до підпункту «з» підпункту 138.8.5 пункту 138.8 статті 138 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, збільшує фінансовий результат до оподаткування після 1 січня 2015 року.

Сума визнаних втрат від зменшення корисності тих необоротних активів, що залишилися не введеними в експлуатацію станом на 1 січня 2015 року, вартість яких в бухгалтерському обліку збільшена на суму витрат, що враховані при визначенні об'єкта оподаткування з податку на прибуток відповідно до

підпункту «з» підпункту 138.8.5 пункту 138.8 статті 138 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, збільшує фінансовий результат до оподаткування після 1 січня 2015 року.

Сума витрат з розвідки/дорозвідки та облаштування нафтових та газових родовищ, які визнані в бухгалтерському обліку витратами звітного періоду у зв'язку з технічною неможливістю та/або економічною недоцільністю подальшого видобутку корисних копалин, та були враховані при визначенні об'єкта оподаткування з податку на прибуток відповідно до підпункту «з» підпункту 138.8.5 пункту 138.8 статті 138 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, збільшує фінансовий результат до оподаткування після 1 січня 2015 року.

20. Витрати на сплату процентів, які відповідали вимогам пункту 141.1 статті 141 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, але не віднесені до складу витрат виробництва (обігу) згідно з положеннями пункту 141.2 статті 141 розділу III цього Кодексу у редакції, що діяла до 1 січня 2015 року, підлягають врахуванню при визначенні фінансового результату до оподаткування майбутніх звітних податкових періодів з 1 січня 2015 року з урахуванням обмеження, передбаченого пунктом 140.3 статті 140 розділу III цього Кодексу.

21. Станом на 1 січня 2015 року банк зобов'язаний здійснити перерахунок резерву у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів.

Резерв, сформований банком у зв'язку із зменшенням корисності активів згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності станом на кінець 2014 року, у сумі, що не перевищує ліміт у розмірі 30 відсотків вартості, яка розраховується як сукупна балансова вартість активів, знецінення яких визнається шляхом формування резерву, збільшена на суму резерву за такими активами, згідно з даними фінансової звітності за 2014 рік, вважається резервом на 1 січня 2015 року, визнаним для оподаткування. Сума перевищення резерву над таким лімітом не змінює об'єкт оподаткування поточного або попередніх податкових (звітних) періодів, у тому числі не збільшує та не зменшує фінансовий результат до оподаткування, та вважається перевищенням резерву, що виникло у попередніх звітних (податкових) періодах.

Позитивна (від'ємна) різниця між резервом, розрахованим відповідно до розділу III цього Кодексу на кінець 2014 року, та резервом на 1 січня 2015 року, визнаним для оподаткування згідно з цим пунктом, збільшує (зменшує) фінансовий результат до оподаткування рівними частками протягом трьох років.

У розрахунок різниць згідно з підпунктом 139.3.5 пункту 139.3 статті 139 розділу III цього Кодексу не враховуються суми фактичної оплати банком наданих фінансових гарантій за рахунок резерву, включеного до витрат згідно з цим Кодексом до 1 січня 2015 року.

22. Норма пункту 57.1 статті 57 у редакції, викладеній в Законі України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», в частині граничного терміну подання декларації з податку на прибуток підприємств застосовується, починаючи із подання декларації з цього податку за звітний рік, в якому набирає чинності редакція розділу III Кодексу, викладена в Законі України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»;

«24. До складу витрат включаються витрати на оплату відпусток працівникам та інші виплати, пов'язані з оплатою праці, які відшкодовані після 1 січня 2015 року за рахунок резервів та забезпечень, сформованих до 1 січня 2015 року відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у випадку, якщо такі витрати не були враховані при визначенні об'єкта оподаткування до 1 січня 2015 року»;

пункти 27 та 29 виключити;

пункт 8 підрозділу 5 виключити;

у підрозділі 6:

у пункті 1 слова та цифри «до 1 січня 2015 року» замінити словами та цифрами «до 1 січня 2018 року»;

пункти 2 – 5 виключити;

підрозділ 7 доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3. Суб'єкти господарювання, які порушили порядок отримання та використання торгового патенту за період до 1 січня 2015 року, несуть відповідальність в порядку та на умовах, що діяли до 1 січня 2015 року»;

підрозділ 8 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4. Платники єдиного податку третьої – шостої груп, які перебували на обліку в контролюючих органах до 1 січня 2015 року, з 1 січня 2015 року вважаються платниками єдиного податку третьої групи відповідно до норм глави 1 розділу XIV цього Кодексу»;

підрозділ 9¹ викласти у такій редакції:

«Підрозділ 9¹. Особливості справляння рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин

Тимчасово, до 1 липня 2015 року, встановлюються такі особливості застосування деяких норм розділу IX «Рентна плата» цього Кодексу:

1.1. Ставки рентної плати за користування надрами для видобування газу природного, визначені пунктом 252.20 статті 252 цього Кодексу, за природний газ, видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність, встановлюються на період, визначений абзацом першим цього підрозділу, у відсотках від вартості товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у таких розмірах:

у період з 1 січня до 31 березня 2015 року (включно) – 60 відсотків;

у період з 1 квітня до 30 червня 2015 року (включно) – 65 відсотків;

з 1 липня 2015 року – застосовується ставка, визначена пунктом 252.20 статті 252 цього Кодексу;

у підрозділі 10:

пункти 4, 15, 16 та 17 виключити;

у пункті 16¹:

в абзаці першому слова і цифри «до 1 січня 2015 року» замінити словами «до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України»;

підпункт 1.2 викласти в такій редакції:

«1.2. Об'єктом оподаткування збором є доходи, визначені статтею 163 цього Кодексу»;

пункт 18 викласти в такій редакції:

«18. З метою формування реєстру платників податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, власники об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості (фізичні особи) на підставі оригіналів документів про право власності на об'єкти нерухомості можуть здійснювати звірку відомостей щодо об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у їх власності, до 31 грудня 2015 року (включно)»;

доповнити пунктами 27 – 33 такого змісту:

«27. Установити, що за результатами провадження господарської діяльності за останній звітний (податковий) період 2014 року платники збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності, збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності, збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору, збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, збору за першу реєстрацію транспортного засобу, збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками, збору за спеціальне використання лісових ресурсів, збору за користування радіочастотним ресурсом України, збору за спеціальне використання води, плати за користування надрами, плати за землю, єдиного податку, фіксованого сільськогосподарського податку, екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення, акцизного податку з операцій з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами, подають податкові декларації (розрахунки) з таких податків та зборів у порядку, встановленому цим Кодексом.

28. Установити, що платники єдиного податку другої і третьої (фізичні особи – підприємці) груп, крім тих, які здійснюють діяльність на ринках, продаж товарів дрібнороздрібною торговельною мережею через засоби пересувної мережі, які з 1 січня 2015 року до 30 червня 2015 року включно почали застосовувати у власній господарській діяльності зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій, з дати початку застосування реєстраторів розрахункових операцій до 1 січня 2017 року звільняються від проведення відповідно до норм цього Кодексу перевірок з питань дотримання порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій.

29. Тимчасово, до 1 січня 2016 року, встановлюється збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.

1.1. Платниками збору є суб'єкти господарювання та їх відокремлені підрозділи, у тому числі уповноважені особи договорів простого товариства, які:

а) провадять діяльність з постачання природного газу споживачам на підставі укладених з ними договорів;

б) споживають імпортований ними природний газ як паливо або сировину;

в) споживають видобутий ними природний газ як паливо або сировину.

1.2. Об'єктом оподаткування збором є вартість природного газу в обсязі:

а) відпущеному кожній категорії споживачів у звітному періоді, яка визначається на підставі актів приймання-передачі газу, підписаних платником та відповідним споживачем (для населення – на підставі облікових документів), з урахуванням відповідного тарифу, для платників, що визначені у підпункті «а» підпункту 1.1 цього пункту;

б) імпортованому у звітному періоді платником, що визначений у підпункті «б» підпункту 1.1 цього пункту;

в) видобутому та спожитому як паливо або сировина нафтогазовидобувним підприємством або його підрозділами, що визначені платниками у підпункті «в» підпункту 1.1 цього пункту, за виключенням обсягу природного газу, визнаного рециркулюючим відповідно до розділу I, який визначається платником за показниками вимірювальних пристроїв, що зазначені у журналі обліку видобутих корисних копалин із дотриманням самостійно затверджених платником відповідно до вимог ліцензійних умов схем руху видобутої вуглеводневої сировини на виробничих дільницях та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу.

1.3.1. Збір справляється у розмірі 2 відсотків на обсяги природного газу, що постачаються для таких категорій споживачів:

а) підприємства комунальної теплоенергетики, теплові електростанції, електроцентралі та котельні суб'єктів господарювання, зокрема блочні (модульні) котельні (в обсязі, що використовується для надання населенню послуг з опалення та гарячого водопостачання, за умови ведення такими суб'єктами окремого приладового та бухгалтерського обліку тепла і гарячої води);

б) бюджетні установи;

в) промислові та інші суб'єкти господарювання та їх відокремлені підрозділи, що використовують природний газ;

г) суб'єкти господарювання, що визначені у підпункті «б» підпункту 1.1 цього пункту;

г) суб'єкти господарювання, у тому числі уповноважені особи простих товариств, що визначені у підпункті «в» підпункту 1.1 цього пункту.

1.3.2. На обсяги природного газу, що постачається для населення, збір справляється у розмірі 4 відсотків.

1.4. Споживачами є такі категорії: населення, бюджетні установи, підприємства комунальної теплоенергетики, теплові електростанції, електроцентралі та котельні суб'єктів господарювання, в тому числі блочні (модульні) котельні, інші суб'єкти господарювання та їх відокремлені підрозділи, які використовують природний газ для виробництва товарів та надання послуг, на інші власні потреби.

1.5. Під діючим тарифом слід розуміти:

а) ціну природного газу для відповідної категорії споживачів без урахування тарифів на його транспортування і постачання споживачам та суми податку на додану вартість для платників, що визначені у підпункті «а» підпункту 1.1 цього пункту;

б) митну вартість оформлення природного газу для платників, що визначені у підпункті «б» підпункту 1.1 цього пункту;

в) середню митну вартість імпортованого природного газу для платників, що визначені у підпункті «в» підпункту 1.1 цього пункту. Середня митна вартість імпортованого природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий (звітний) період, обчислюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, та передається ним до 5 числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, який

до 10 числа місяця, наступного за податковим (звітним) періодом, розміщує на своєму офіційному веб-сайті у спеціальному розділі.

1.6. Базовий податковий (звітний) період для збору дорівнює календарному місяцю.

1.7. Податкові декларації збору подаються платниками збору контролюючим органам у строки, визначені для місячного податкового (звітного) періоду, за місцем податкової реєстрації.

Форма податкової декларації встановлюється у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу.

Збір сплачується платниками збору у строки, визначені для місячного податкового (звітного) періоду, за місцем податкової реєстрації.

1.8. Платники, що визначені у підпункті «б» підпункту 1.1 цього пункту, сплачують збір до або в день подання митної декларації.

30. Установити, що тимчасово, протягом дії ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки (включаючи агрегати, системи та їх комплектуючі для космічних комплексів, космічних ракет-носіїв, космічних апаратів та наземних сегментів космічних систем), але не пізніше 1 січня 2018 року, резиденти – суб'єкти космічної діяльності, які отримали ліцензію на право її здійснення та беруть участь у реалізації таких договорів (угод), звільняються від сплати податку на майно, відмінне від земельної ділянки згідно з переліком, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

31. За наслідками діяльності у 2015 році штрафні (фінансові) санкції до платників податку на прибуток підприємств за порушення порядку обчислення, правильності заповнення податкових декларацій з податку на прибуток підприємств та повноти його сплати не застосовуються.

32. Тимчасово, до 1 липня 2015 року, встановити, що у випадках, коли податковий борг виник у результаті несплати грошового зобов'язання, самостійно визначеного платником податків у податковій декларації або уточнюючому розрахунку, що подається контролюючому органу у встановлені цим Кодексом строки, стягнення коштів за рахунок готівки, що належить такому платнику податків та/або коштів з рахунків такого платника у банках, здійснюється за рішенням керівника контролюючого органу без звернення до суду за умови, якщо такий податковий борг перевищує 5 мільйонів гривень та відсутні зобов'язання держави щодо повернення такому платнику податків помилково та/або надміру сплачених ним грошових зобов'язань.

У таких випадках:

рішення про стягнення коштів з рахунків такого платника у банках є вимогою стягувача до боржника, що підлягає негайному та обов'язковому виконанню шляхом ініціювання переказу у платіжній системі за правилами відповідної платіжної системи;

рішення про стягнення готівкових коштів вручається такому платнику податків і є підставою для стягнення. Стягнення готівкових коштів здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

33. Установити, що на 2015 рік ставки податку для об'єктів нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, визначені пунктом 266.5.1. пункту 265.5 статті 265 цього Кодексу, не можуть перевищувати 1 відсоток мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року за 1 кв. метр для об'єктів нежитлової нерухомості».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2015 року, крім:

абзаців четвертого і п'ятого, шістдесят сьомого і шістдесят восьмого пункту 5 розділу I (щодо зміни до підпунктів 14.1.5 і 14.1.144 пункту 14.1 статті 14) розділу I цього Закону та абзаців другого – одинадцятого підпункту 10 пункту 2 розділу II цього Закону (щодо змін до преамбули та статті 1 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів») стосовно віднесення пива до алкогольних напоїв, які набирають чинності з 1 липня 2015 року;

абзаців шостого та вісімдесят восьмого пункту 5 (щодо змін до підпунктів 5 і 14.1.224 пункту 14.1 статті 14), пункту 19 (щодо доповнення пункту 80.2 статті 80 новим підпунктом 80.2.5), пунктів 35 (щодо доповнення Кодексу статтею 128¹) та 74 (щодо змін до статті 230) розділу I цього Закону стосовно запровадження акцизних складів на підприємствах, що виробляють нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та скраплений газ, які набирають чинності з 1 квітня 2015 року;

абзаців шостого – дев'ятого, дванадцятого – шістнадцятого пункту 45 (щодо змін до статті 198), пункту 46 (щодо змін до статті 199), абзацу тридцять першого пункту 49 (щодо змін до статті 201), абзаців двадцять шостого і двадцять сьомого пункту 118 (щодо доповнення підрозділу 2 новим пунктом 36) розділу I цього Закону стосовно системи електронного адміністрування податку на додану вартість, які набирають чинності з 1 липня 2015 року;

абзаців третього і четвертого пункту 60 (щодо змін до пункту 220.2 статті 220) розділу I цього Закону стосовно подання в електронній формі декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари, які набирають чинності через три місяці з дня опублікування цього Закону;

абзаців п'ятнадцятого і шістнадцятого пункту 110 розділу I цього Закону (щодо змін до пункту 296.10 статті 296) стосовно застосування реєстраторів розрахункових операцій, які набирають чинності: для платників єдиного податку третьої групи – з 1 липня 2015 року; для платників єдиного податку другої групи – з 1 січня 2016 року.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у статті 28 Кодексу України про надра (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 36, ст. 340): у пунктах 1 і 2 частини другої слово «плати» замінити словами «рентної плати»;

частину третю виключити;

частину п'яту викласти у такій редакції:

«Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин та рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, встановлюються Податковим кодексом України»;

у частині шостій слова «Плата за користування надрами» замінити словами «Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин»;

2) у частині першій статті 30 Водного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 24, ст. 189) слово «збір» замінити словами «рентну плату»;

3) у назві та частині другій статті 77 Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170) слово «Збір» замінити словами «Рентна плата»;

4) у назві та частині першій статті 199 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25 – 26, ст. 131) слово «збору» замінити словом «податку»;

5) частину першу статті 183³ Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35 – 37, ст. 446) доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу за рахунок майна платника податків, що перебуває у податковій заставі»;

6) у Бюджетному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 50 – 51, ст. 572):

у частині другій статті 29:

у пункті 23 слово і цифри «і 13» замінити цифрами і словом «13 і 13¹»;

пункт 51 після слова «сплачуються» доповнити словами «з операцій з купівлі іноземної валюти в готівковій формі», а слова «при торгівлі ювелірними виробами із золота (крім обручок), платини і дорогоцінного каміння» замінити словами «при поданні ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів на клеймування державним пробірним клеймом до казенних підприємств пробірного контролю»;

частину першу статті 64 доповнити пунктом 37¹ такого змісту:

«37¹) адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що зараховуються за місцем вчинення порушення»;

частину першу статті 69 доповнити новим пунктом 13¹ такого змісту:

«13¹) адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що зараховуються за місцем вчинення порушення»;

7) у пункті «л» статті 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546; 1998 р., № 34, ст. 230; 2011 р., № 23, ст. 160) слова «збору» і «плати» замінити словами «рентної плати»;

8) абзац десятий частини другої статті 16 Закону України «Про дорожній рух» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 31, ст. 338 із наступними змінами) виключити;

9) у частині третій статті 4 Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 14, ст. 60; 2011 р., № 23, ст. 160) слова «збору за першу реєстрацію транспортного засобу, збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності в частині торгівельної діяльності нафтопродуктами, скрапленим та стиснутим газом на стаціонарних, малогабаритних і пересувних автозаправних станціях, заправних пунктах» виключити;

10) у Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 46, ст. 345 із наступними змінами):

в абзаці другому преамбули слова «виробництво і торгівлю пивом» виключити;

у статті 1:

в абзаці сьомому:

цифри та слова «понад 1,2 відсотка» замінити цифрами та словами «понад 0,5 відсотка»;

цифри «2204» замінити цифрами «2203, 2204»;

в абзаці восьмому:

слово та цифри «від 1,2» замінити словом та цифрами «від 0,5»;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«пиво – насичений діоксидом вуглецю пінистий алкогольний напій із вмістом спирту етилового від 0,5 відсотка об'ємних одиниць, отриманий під час бродіння охмеленого сусла пивними дріжджами, що відноситься до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2203»;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

«місце торгівлі – місце реалізації товарів, у тому числі на розлив, в одному торговому приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування, для тютюнових виробів та пива – без обмеження площі, для алкогольних напоїв, крім пива, – торговельною площею не менше 20 кв. метрів, обладнане реєстраторами розрахункових операцій (незалежно від їх кількості) або де є книги обліку розрахункових операцій (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів;

у статті 3:

у частині четвертій:

абзаци третій, четвертий та десятий виключити;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«У заяві на видачу ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів зазначається визначена законом інформація».

У зв'язку з цим частини п'яту – п'ятнадцяту вважати відповідно частинами шостою – шістнадцятою;

у частині шістнадцятій слова «товарні позиції» замінити словом та цифрами «коди 2103 90 30 00, 2106 90, 2203»;

у статті 5:

назву після слова «видачу» доповнити словом «переоформлення»;

текст статті викласти в такій редакції:

«Органи ліцензування, що уповноважені видавати ліцензії, зобов'язані надати контролюючому органу за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб – підприємців інформацію про видані, переоформлені, призупинені або анульовані ліцензії у п'ятиденний строк з дня здійснення таких дій»;

частину другу статті 11 після абзацу двадцять першого доповнити абзацом такого змісту:

«Розлив пива здійснюється виключно у передбачені діючими стандартами скляну тару, металеві банки із харчового алюмінію, полімерні пляшки ПЕТФ, сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла, глазурованої кераміки, а також у алюмінієві бочки, бочки із нержавіючої сталі (кеги) та інші види тари згідно з чинною нормативною документацією».

У зв'язку з цим абзац двадцять другий вважати абзацом двадцять третім;

у статті 15:

друге речення частини двадцятої виключити;

частину двадцять другу викласти в такій редакції:

«У заяві про видачу ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями додатково зазначаються адреса місця торгівлі, перелік реєстраторів розрахункових операцій (книг обліку розрахункових операцій), які знаходяться у місці торгівлі, а також інформація про них: модель, модифікація, заводський номер, виробник, дата виготовлення; реєстраційні номери посвідчень реєстраторів розрахункових операцій (книг обліку розрахункових операцій), які знаходяться у місці торгівлі, та дата початку їх обліку в органах державної фіскальної служби»;

після частини тридцять третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«Органи ліцензування, що уповноважені видавати ліцензії на імпорт, експорт, оптову і роздрібну торгівлю алкогольних напоїв та тютюнових виробів, зобов'язані надати контролюючому органу за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб – підприємців інформацію про видані, переоформлені, призупинені або анульовані ліцензії у п'ятиденний строк з дня здійснення таких дій».

У зв'язку з цим частини тридцять четверту – сорок другу вважати відповідно частинами тридцять п'ятою – сорок третьою;

у частині другій статті 17:

абзац чотирнадцятий після слів «імпортерами таких тютюнових виробів» доповнити словами «збільшеними на суми акцизного податку з реалізації через роздрібну торговельну мережу тютюнових виробів»;

доповнити абзацом такого змісту:

«розливу алкогольних напоїв у тару, не передбачену статтею 11 цього Закону, – 200 відсотків вартості виробленої (реалізованої) продукції (за оптово-відпускними цінами), але не менше 85000 гривень»;

11) у пункті 12 частини другої статті 8 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 44, ст. 391; 2013 р., № 41, ст. 551) слова «платежів за користування надрами» замінити словами «рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин»;

12) у статті 8 Закону України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 50, ст. 260; 2011 р., № 23, ст. 160) слова «які сплатили збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з Податковим кодексом України» замінити словами «транспортні засоби яких зареєстровано у відповідних підрозділах Міністерства внутрішніх справ України, що забезпечують безпеку дорожнього руху»;

13) у назві та частині другій статті 57 Закону України «Про радіочастотний ресурс України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 48, ст. 526) слово «Збір» замінити словами «Рентна плата»;

14) у Законі України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 37, ст. 237 із наступними змінами):

у статті 1:

підпункти 5 і 6 викласти в такій редакції:

«5) фізичні особи, які здійснюють операції з купівлі іноземної валюти в готівковій формі (крім фізичних осіб, що здійснюють операції з купівлі іноземної валюти для погашення кредитів).

Порядок проведення операції з купівлі іноземної валюти фізичними особами для погашення кредитів встановлюється Національним банком України.

Національний банк України забезпечує організацію і контроль за сплатою (утриманням) збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні операцій з купівлі іноземної валюти юридичними та фізичними особами, крім банківських установ, у готівковій формі.

Банки подають до 20 числа місяця, що настає за звітним, до органів Пенсійного фонду України звіт про нарахування (утримання) та сплату збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні операцій з купівлі іноземної валюти юридичними та фізичними особами, крім банківських установ, у готівковій формі у порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України;

6) фізичні особи та суб'єкти господарювання, які подають ювелірні та побутові вироби з дорогоцінних металів на клеймування державним пробірним клеймом до казенних підприємств пробірного контролю.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, забезпечує організацію сплати (утримання) збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при

здійсненні казенними підприємствами пробірною контролю клеймування державним пробірним клеймом ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, поданих фізичними особами та суб'єктами господарювання, у безготівковій та/або готівковій формі.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, здійснює контроль за сплатою (утриманням) збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні казенними підприємствами пробірною контролю клеймування державним пробірним клеймом ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, поданих фізичними особами та суб'єктами господарювання, у безготівковій та/або готівковій формі.

Казенні підприємства пробірною контролю подають до 20 числа місяця, що настає за звітним, до органів Пенсійного фонду України звіт про нарахування (утримання) та сплату збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні клеймування виробів державним пробірним клеймом у порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Суб'єкти підприємницької діяльності, які застосовують спрощений режим оподаткування (єдиний податок), та юридичні і фізичні особи, що розташовані (проживають) у зонах гарантованого добровільного відселення та посиленого радіоекологічного контролю, сплачують збір на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні операцій з купівлі іноземної валюти в безготівковій та/або готівковій формі, торгівлі ювелірними виробами із золота (крім обручок), платини і дорогоцінного каміння, під час набуття права власності на легкові автомобілі у випадках, зазначених у пункті 7 частини першої цієї статті, з операцій купівлі-продажу нерухомого майна, з надання послуг стільникового рухомого зв'язку на загальних підставах»;

у статті 2:

у пункті 4 слова «безготівковій та/або» виключити;

пункт 5 викласти в такій редакції:

«5) для платників збору, визначених пунктом 6 статті 1 цього Закону, – вартість основного дорогоцінного металу (золото, срібло, платина, паладій), у перерахунку на вагу чистого металу, що міститься у сплаві, з якого виготовлено ювелірний чи побутовий виріб, визначена за офіційним курсом Національного банку України на банківські метали на час подання платником збору ювелірних та побутових виробів на клеймування до казенного підприємства пробірною контролю»;

частину третю статті 3 викласти в такій редакції:

«Платники збору, визначені пунктами 5 – 7, 9 і 10 статті 1 цього Закону, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування сплачують на бюджетні рахунки для зарахування надходжень до державного бюджету, відкриті в головних управліннях центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів. Ці кошти в установленому порядку зараховуються до загального фонду державного бюджету і використовуються згідно із законом про Державний бюджет України»;

у статті 4:

пункт 6 викласти в такій редакції:

«6) для платників збору, визначених пунктом 5 статті 1 цього Закону, – 2 відсотки від об'єкта оподаткування, встановленого пунктом 4 статті 2 цього Закону»;

доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) для платників збору, визначених пунктом 5¹ статті 1 цього Закону, – 2 відсотки від об'єкта оподаткування, встановленого пунктом 4¹ статті 2 цього Закону»;

пункт 7 викласти в такій редакції:

«7) для платників збору, визначених пунктом 6 статті 1 цього Закону, – 10,0 відсотка від об'єкта оподаткування, визначеного пунктом 5 статті 2 цього Закону»;

15) у частині другій статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389; 2014 р., № 36, ст. 1189):

після слів «що виникають під час здійснення заходів» доповнити словами «контролю органами державної фіскальної служби»;

слова «митного контролю на кордоні» виключити;

16) у Законі України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 38, ст. 315 із наступними змінами):

у статті 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

«**Стаття 3.** Суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для подальшого її переказу зобов'язані»;

пункти 2 і 9 викласти в такій редакції:

«2) видавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, включаючи ті, замовлення або оплата яких здійснюється з використанням мережі Інтернет, при отриманні товарів (послуг) в обов'язковому порядку розрахунковий документ встановленої форми на повну суму проведеної операції»;

«9) щоденно друкувати на реєстраторах розрахункових операцій (за виключенням автоматів з продажу товарів (послуг) фіскальні звітні чеки у разі здійснення розрахункових операцій і забезпечувати їх зберігання в книгах обліку розрахункових операцій»;

у статті 9:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1) при здійсненні торгівлі продукцією власного виробництва підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, крім підприємств торгівлі та громадського харчування, у разі проведення розрахунків у касах цих підприємств, установ і організацій з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, підписаних і завірених печаткою у встановленому порядку;

2) при виконанні усіх банківських послуг, крім операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, та операцій комерційних агентів банків з приймання готівки для подальшого її переказу»;

пункт 3 виключити;

пункт 6 викласти в такій редакції:

«6) при продажу товарів (наданні послуг) фізичними особами – підприємцями, які відносяться відповідно до Податкового кодексу України до груп платників єдиного податку, що не застосовують реєстратори розрахункових операцій»;

пункт 13 виключити;

у розділі II «Прикінцеві положення»:

пункт 8 доповнити абзацом третім такого змісту:

«Дозволяється до 1 січня 2016 року використання електронних контрольно-касових апаратів, введених в експлуатацію до 1 січня 2015 року, що створюють контрольну стрічку в друкованому вигляді та подають до органів доходів і зборів по дротових або бездротових каналах зв'язку тільки інформацію про обсяг розрахункових операцій, виконаних у готівковій та/або в безготівковій формі, яка міститься в їх фіскальній пам'яті, і при цьому не подають електронних копій розрахункових документів»;

пункт 9 викласти в такій редакції:

«9. Тимчасово до 1 липня 2015 року суб'єкти господарювання звільняються від санкцій за порушення вимог цього Закону при наданні послуг у разі проведення розрахунків у касах з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, підписаних і завірених печаткою у встановленому порядку; при виконанні операцій з купівлі-продажу іноземної валюти у разі, якщо ці операції виконуються у касах уповноважених банків з оформленням розрахункових документів відповідно до нормативних актів Національного банку України, та операцій комерційних агентів банків з приймання готівки для подальшого її переказу; при продажу товарів у системах електронної торгівлі (комерції)»;

17) у Законі України від 31 липня 2014 року № 1621-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 31, ст. 2006):

у розділі I:

підпункти 2, 3, 8 – 10, 12 – 17, абзац другий підпункту 18, абзаци третій – шостий підпункту 21 пункту 1 виключити;

пункт 4 виключити;

розділ II виключити;

абзац п'ятий пункту 1 розділу III виключити;

18) абзац восьмий частини другої статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251; 2003 р., № 38, ст. 313; 2004 р., № 2, ст. 6, № 11, ст. 140; із змінами, внесеними Законом України від 21 жовтня 2014 року № 1709-VII) викласти в такій редакції:

«оподаткування майна згідно з законом, крім випадків визначення розміру податку при спадкуванні власності, вартість якої оподатковується за нульовою ставкою»;

19) у Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31 – 32, ст. 263; 2010 р., № 8, ст. 51, № 37, ст. 498; 2011 р., № 46, ст. 512):

абзац другий частини дванадцятої статті 19 після слів «У разі надходження» доповнити словами «(поштовим відправленням або в електронному вигляді в порядку взаємообміну)»;

у частині дев'ятій статті 36:

в абзаці першому та п'ятому слова «в електронній формі та на паперовому носії» замінити словами «в електронній формі або на паперовому носії»;

в абзаці шостому слово «відкликати» замінити словами «в електронній формі або на паперовому носії відкликати»;

абзац сьомий виключити;

у статті 38 ¹:

абзац третій частини другої після слів «поштовим відправленням» доповнити словами «або в електронному вигляді в порядку взаємообміну»;

абзац перший частини третьої після слова «надіслати» доповнити словами «(поштовим відправленням або в електронному вигляді в порядку взаємообміну)».

3. Установити, що у 2015 та 2016 роках перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України. Зазначене обмеження не поширюється:

з 1 січня 2015 року на перевірки суб'єктів господарювання, що ввозять на митну територію України та/або виробляють та/або реалізують підакцизні товари, на перевірки дотримання норм законодавства з питань наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, відшкодування податку на додану вартість;

з 1 липня 2015 року на перевірки платників єдиного податку другої і третьої (фізичні особи – підприємці) груп, крім тих, які здійснюють діяльність на ринках, продаж товарів у дрібнороздрібній торговельній мережі через засоби пересувної мережі, за винятком платників єдиного податку, визначених пунктом 27 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, з питань дотримання порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій.

4. Рекомендувати органам місцевого самоврядування:

у місячний термін з дня опублікування цього Закону переглянути рішення щодо встановлення на 2015 рік податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) для об'єктів житлової нерухомості, а також прийняти та оприлюднити рішення щодо встановлення у 2015 році податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) для об'єктів нежитлової нерухомості, податку на майно (в частині транспортного податку) та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів.

Установити, що в 2015 році до рішень місцевих рад про встановлення місцевих податків на 2015 рік не застосовуються вимоги, встановлені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

5. На часткову зміну положень статті 220 цього Кодексу виробники та/або імпортери тютюнових виробів можуть протягом трьох робочих днів з дня, наступного за днем опублікування цього Закону, подати нову декларацію про встановлені максимальні роздрібні ціни, які запроваджуються з наступного після подання такої декларації дня.

6. Кабінету Міністрів України до 1 липня 2015 року розробити і внести до Верховної Ради України проект закону щодо внесення змін до Податкового кодексу України в частині перегляду системи оподаткування підприємств усіх форм власності, які здійснюють господарську діяльність з видобутку нафти, конденсату та газу природного.

7. Кабінету Міністрів України провести аналіз ефективності запровадження системи електронного адміністрування податку на додану вартість та протягом першого півріччя 2015 року поінформувати про результати її запровадження у перехідний період.

За окремим рішенням Верховної Ради України, але не пізніше 1 липня 2015 року, термін перехідного періоду може бути скорочено.

8. Кабінету Міністрів України до 1 березня 2015 року розробити та подати на розгляд Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо формування «нульової» бази оподаткування для здійснення у подальшому контролю за доходами і витратами громадян, яка передбачатиме обов'язкове одноразове декларування фізичними особами своїх активів (матеріальних, нематеріальних, грошових) з наданням таким фізичним особам – декларантам державних гарантій щодо звільнення від оподаткування задекларованих активів, звільнення від відповідальності за несплату податків із задекларованих активів під час їх одержання (набуття у власність) та відсутності вимог до обов'язкового розміщення задекларованих грошових коштів на банківських рахунках, а також запровадження непрямих методів контролю за відповідністю доходів і витрат фізичних осіб, передбачивши на рівні закону конкретні механізми та порядок здійснення непрямих методів контролю.

9. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом: прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону; привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

10. Рекомендувати Національному банку України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону, та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
28 грудня 2014 року
№ 71-VIII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 11, ст. 83; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 28; 2014 р., № 20 – 21, ст. 745):

1) частину сьому статті 22 викласти у такій редакції:

«Установити, що пільги, передбачені частинами четвертою, п'ятою та шостою цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

2) частину п'яту статті 23 викласти у такій редакції:

«За дітьми працівника міліції, який загинув або помер у зв'язку з виконанням службових обов'язків, до досягнення ними повноліття, а також за непрацездатними членами сім'ї, які перебували на його утриманні, зберігається право на пільги по оплаті житла, комунальних послуг, палива за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

2. У статті 2 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 16, ст. 198; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 177; 2014 р., № 22, ст. 816):

абзац п'ятий частини другої виключити;

частину п'яту викласти у такій редакції:

«Межі цих зон установлюються та переглядаються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, за погодженням з Національною академією наук, центральними органами виконавчої влади, сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, безпеки використання ядерної енергії, управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення, на основі експертних висновків».

3. У статті 50¹ Закону України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793 із наступними змінами):

у частинах другій та п'ятій цифри «70» замінити цифрами «60»;

у частині одинадцятій слова «вчиненням корупційного правопорушення, пов'язаного з порушенням обмежень, передбачених Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» замінити словами «притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією»;

частину чотирнадцяту викласти у такій редакції:

«За пенсіонерами і членами їхніх сімей зберігаються пільги і гарантії соціального захисту, передбачені цим Законом та іншими законами, крім пільг, які встановлені абзацом першим частини третьої статті 49 цього Закону. Пенсіонери і члени їхніх сімей, що проживають разом із ними, мають також право на медичне обслуговування в тих медичних закладах, в яких вони перебували на обліку до виходу на пенсію працівника прокуратури»;

частину вісімнадцяту викласти у такій редакції: «Умови та порядок перерахунку призначених пенсій працівникам прокуратури визначаються Кабінетом Міністрів України».

4. У Законі України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178 із наступними змінами):

1) статтю 2 виключити;

2) пункт 2 частини першої статті 21 виключити;

3) у статті 22:

пункти 2 і 13 частини першої виключити;

доповнити частиною третьою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктом 1 частини першої та частиною другою цієї статті в частині пільг, передбачених пунктами 1, 2, 11 статті 20, пунктом 14 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

4) статтю 23 виключити;

5) у статті 24:

слова і цифри «і пунктом 2 статті 23» виключити;

доповнити частиною другою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктом 1 статті 20, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

6) у статті 30:

у частині першій:

пункти 1, 3, 5, 6, 8, 12 виключити;

у пункті 10 абзац другий виключити;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктом 4 частини першої та пунктами 8, 9 частини третьої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

7) статті 31, 37, 39 та 45 виключити;

8) статтю 48 викласти у такій редакції:

«Стаття 48. Компенсації за шкоду, заподіяну здоров'ю, особам, які стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та сім'ям за втрату годувальника

Одноразова компенсація учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, дітям-інвалідам, сім'ям, які втратили годувальника із числа осіб, віднесених до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, батькам померлого, щорічна допомога на оздоровлення виплачується у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України»;

9) текст статті 50 викласти у такій редакції:

«Особам, віднесеним до категорії 1, призначається щомісячна додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України»;

10) текст статті 51 викласти у такій редакції:

«Особам, віднесеним до категорій 2, 3, 4 призначається щомісячна додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України»;

11) частини першу та другу статті 52 замінити однією частиною такого змісту:

«Щомісячна компенсація у разі втрати годувальника призначається на кожного непрацевдатного члена сім'ї, який був на його утриманні, у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України».

У зв'язку з цим частини третю – п'яту вважати відповідно частинами другою – четвертою;

12) текст статті 53 викласти у такій редакції:

«Додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, та щомісячна компенсація сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи з урахуванням інших доходів не можуть перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

13) текст статті 54 викласти у такій редакції:

«Пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986 – 1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається згідно із законодавством.

В усіх випадках розмір середньомісячної заробітної плати для обчислення пенсії за роботу у зоні відчуження у 1986 – 1990 роках не може перевищувати 3,0 тис. карбованців.

Умови, порядок призначення та мінімальні розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи визначаються актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань»;

14) статтю 60 викласти у такій редакції:

«Стаття 60. Право вибору пільг та компенсацій особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, які мають одночасно право на інші пільги та компенсації, передбачені законодавством України, надаються за їх вибором пільги та компенсації відповідно до одного із законів України».

5. У частині другій статті 5 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399; 2006 р., № 37, ст. 318) слова «за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища» замінити словами «за умисне кримінальне правопорушення, вчинене з використанням свого посадового становища, або притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією».

6. У Законі України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 21, ст. 84; 2004 р., № 8, ст. 67; 2006 р., № 12, ст. 104; № 28, ст. 242; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41, № 37 – 38, ст. 2004):

1) абзац четвертий частини другої статті 12 викласти у такій редакції:

«організовує забезпечення підручниками учнів»;

2) абзац восьмий частини першої статті 14 викласти у такій редакції:

«можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

3) частину першу статті 25 викласти у такій редакції:

«Організація та відповідальність за харчування у навчальних закладах державної та комунальної форми власності покладається на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, керівників навчальних закладів»;

4) частину другу статті 35 викласти у такій редакції:

«2. Держава гарантує молоді право на отримання повної загальної середньої освіти і оплачує її здобуття. Повна загальна середня освіта в Україні є обов'язковою і може отримуватися у різних типах навчальних закладів. Держава гарантує безоплатне забезпечення підручниками учнів загальноосвітніх навчальних закладів із числа дітей-сиріт, дітей-інвалідів/інвалідів I – III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». Учні загальноосвітніх навчальних закладів, які вивчають мови національних меншин, забезпечуються підручниками у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

5) частину четверту статті 36 викласти у такій редакції:

«4. Створення загальноосвітніх навчальних закладів здійснюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Реорганізація і ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної і приватної форм власності – за рішенням засновника (засновників)»;

6) частину п'яту статті 41 викласти у такій редакції:

«5. Учні державних та комунальних професійно-технічних навчальних закладів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і дітей, які потребують особливих умов виховання, перебувають на повному утриманні держави. Порядок забезпечення учнів державних та комунальних професійно-технічних навчальних закладів стипендією, організації харчування учнів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, дітей-інвалідів/інвалідів I – III групи та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», визначається Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства можуть забезпечувати харчуванням учнів інших категорій та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

7) частину третю статті 53 викласти у такій редакції:

«3. Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

8) друге речення абзацу першого частини четвертої статті 57 викласти у такій редакції: «Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені абзацом першим цього пункту, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

7. Друге речення частини п'ятої статті 6 Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 32, ст. 453; 1997 р., № 22, ст. 158) викласти у такій редакції: «Реорганізація та ліквідація закладів бюджетної сфери комунальної форми власності здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної і приватної форм власності – за рішенням засновника (засновників)».

8. Абзац другий пункту «ї» частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19; 2014 р., № 20 – 21, ст. 745) викласти у такій редакції:

«Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені абзацом першим цього пункту, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

9. У Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами):

1) у статті 14:

пункти 7 та 16 частини першої виключити;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 18 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

2) у статті 15:

пункти 7 та 18 частини першої виключити;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 20 частини першої цієї статті надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

3) у статті 16:

у частині першій:

у пункті 6 слова «з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад» і «розмір та порядок виплати компенсації» виключити;

пункти 15 та 16 виключити;

доповнити частиною другою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 4, 5, 7 та 12 цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

10. Частину п'яту статті 9 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 27, ст. 211) викласти у такій редакції:

«Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів».

11. У Законі України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст. 490; 2003 р., № 14, ст. 97; 2006 р., № 1, ст. 18; 2012 р., № 12 – 13, ст. 82; 2014 р., № 20 – 21, ст. 745):

1) частини четверту та шосту статті 31 виключити;

2) у статті 37:

у частині першій цифри «70» замінити цифрами «60»;

третє речення частини четвертої виключити;

3) текст статті 37¹ викласти у такій редакції:

«Умови та порядок перерахунку призначених пенсій державним службовцям визначаються Кабінетом Міністрів України».

12. У Законі України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18 із наступними змінами):

1) у статті 7:

пункт 2 доповнити словами «за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

пункт 12 виключити;

2) у статті 9:

у частині першій:

у пункті 6 слова «з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад» і «розмір та порядок виплати компенсації» виключити;

пункти 15 та 16 виключити;

частину другу викласти у такій редакції:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 4, 5, 7 та 12 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

3) статтю 21 виключити.

13. У розділі 4 Положення про порядок комплектування, матеріально-технічного, військового, фінансового та соціально-побутового забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 16 грудня 1993 року (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 20; 2001 р., № 9, ст. 38):

у пункті 4.1:

у підпункті 4.1.1 слова «установах банків» замінити словами «органах казначейства»;

підпункти 4.1.2 – 4.1.5 виключити;

доповнити новим підпунктом 4.1.7 у такій редакції:

«4.1.7. Умови оплати праці працівників підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ визначаються Кабінетом Міністрів України»;

у пункті 4.2:

підпункти 4.2.2, 4.2.5 – 4.2.9 виключити;

підпункт 4.2.10 викласти у такій редакції:

«4.2.10. Працівники підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ та члени їх сімей користуються правовими і соціальними гарантіями відповідно до Закону України «Про міліцію» та інших актів законодавства».

14. Частину третю статті 30 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 7, ст. 45) викласти у такій редакції:

«Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені частиною другою цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

15. Частину третю статті 28 Закону України «Про музеї та музейну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 25, ст. 191; 1999 р., № 28, ст. 231; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2010 р., № 5, ст. 45; 2014 р., № 5, ст. 62) викласти у такій редакції:

«Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені частиною другою цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

16. У Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170; 1999 р., № 41, ст. 372; 2001 р., № 49, ст. 259; 2013 р., № 52, ст. 729):

1) абзац другий пункту 30 частини першої статті 26 викласти у такій редакції:

«Реорганізація або ліквідація навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням місцевої ради»;

2) у статті 32:

підпункт 4 пункту «а» викласти у такій редакції:

«4) забезпечення пільгового проїзду учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів»;

підпункт 6 пункту «б» викласти у такій редакції:

«6. Забезпечення школярів із числа дітей-сиріт, дітей-інвалідів/інвалідів I – III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», які навчаються в державних і комунальних навчальних закладах, безоплатними підручниками, створення умов для самоосвіти».

17. У Законі України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 50, ст. 302):

1) перше речення частини третьої статті 4 після слова «доставку» доповнити словом «державних»;

2) у частині другій статті 9 слова «друкованих періодичних видань» замінити словами «державних друкованих засобів масової інформації».

18. У Законі України «Про професійно-технічну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 32, ст. 215; 2004 р., № 8, ст. 67; 2013 р., № 52, ст. 729):

1) частину третю статті 21 виключити;

2) абзац сьомий статті 22 викласти у такій редакції:

«організація харчування учнів з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, дітей-інвалідів/інвалідів I – III групи та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»;

3) абзац одинадцятий статті 37 викласти у такій редакції:

«Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів».

19. Частину п'яту статті 20 Закону України «Про захист рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 50, ст. 310; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2014 р., № 20 – 21, ст. 745) викласти у такій редакції:

«Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням, передбачені частиною четвертою цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

20. У Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 2 – 3, ст. 20; 2012 р., № 12 – 13, ст. 82; 2006 р., № 47, ст. 463; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41, № 37 – 38, ст. 2004):

1) частину четверту статті 14 викласти у такій редакції:

«Фінансування заходів щодо утримання і збереження наукових об'єктів, які включені до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством»;

2) у статті 24:

у частині третій цифри «80» замінити цифрами «60»;

в абзаці другому частини двадцятої та двадцять другої цифри «80» і «60» замінити відповідно цифрами «60» і «50»;

частину двадцять дев'яту виключити;

доповнити частиною такого змісту:

«Науковий (науково-педагогічний) працівник, звільнений з роботи у зв'язку із засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, або притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, позбавляється права на одержання пенсії, передбаченого цією статтею. У таких випадках пенсія науковим (науково-педагогічним) працівникам призначається на загальних підставах».

21. У статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 4, ст. 33; 2001 р., № 27, ст. 133; 2004 р., № 51, ст. 546):

1) пункт «в» частини другої виключити;

2) у частині дев'ятій слова та цифри «а також відшкодування витрат Пенсійного фонду України, пов'язаних з достроковим виходом на пенсію понад термін, установлений підпунктом «г» частини першої пункту 1 статті 26 Закону України «Про зайнятість населення» виключити.

22. У Законі України «Про загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 28, ст. 230; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41, № 30, ст. 1011):

1) частину шосту статті 11 викласти у такій редакції:

«6. Реорганізація і ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної і приватної форм власності – за рішенням засновника (засновників)»;

2) абзаци другий та третій частини першої статті 21 замінити одним абзацом такого змісту:

«Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

3) абзац шостий частини другої статті 37 викласти у такій редакції:

«організовує забезпечення підручниками учнів».

23. У Гірничому законі України (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 50, ст. 433; 2001 р., № 32, ст. 172; 2008 р., № 42 – 43, ст. 293; 2009 р., № 51, ст. 758; 2012 р., № 5, ст. 39; 2014 р., № 22, ст. 796):

1) частину дев'яту статті 43 викласти у такій редакції:

«Працівники гірничих підприємств, які проживають у будинках, що мають центральне опалення, забезпечуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України»;

2) частини п'яту – восьму статті 48 замінити однією частиною такого змісту:

«Після ліквідації або консервації гірничого підприємства надається субсидія на придбання твердого палива або на оплату житлово-комунальних послуг у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України».

У зв'язку з цим частину дев'яту вважати частиною шостою.

24. У Законі України «Про жертви нацистських переслідувань» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 182; 2005 р., № 5, ст. 120; 2006 р., № 16, ст. 137; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2010 р., № 40, ст. 525; 2011 р., № 30, ст. 285):

1) у статті 6¹:

у частині першій:

пункти 7 та 17 виключити;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 18 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

2) у статті 6²:

у частині першій:

пункти 7 та 21 виключити;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 10 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

3) у статті 6³:

у частині першій:

пункти 7 та 16 виключити;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 17 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

4) у статті 6⁴:

у частині першій:

пункти 7 та 18 виключити;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 4, 5, 6 та 19 частини першої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

25. У Законі України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 46, ст. 393; 2005 р., № 28, ст. 372):

1) абзац третій частини другої статті 9 викласти у такій редакції:

«збереження та розвиток мережі державних та комунальних позашкільних навчальних закладів без права їх перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття, передачі приміщень, обладнання, техніки в оренду»;

2) статтю 14 доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Реорганізація і ліквідація позашкільних навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної і приватної форм власності – за рішенням засновника (засновників)»;

3) частину восьму статті 20 викласти у такій редакції:

«Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців, слухачів до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

4) у частині четвертій статті 21:

перше речення абзацу четвертого викласти у такій редакції:

«Педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів, які працюють у сільській місцевості і селищах, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають в них, держава відповідно до законодавства забезпечує безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

абзац п'ятий викласти у такій редакції:

«Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

5) абзац четвертий частини другої статті 26 після слів «(школах естетичного виховання)» доповнити словами «та у дитячо-юнацьких спортивних школах».

26. У Законі України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142 із наступними змінами):

1) абзац шостий частини третьої статті 5 викласти у такій редакції:

«можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців, студентів до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів»;

2) статтю 13 доповнити частиною восьмою такого змісту:

«Установити, що пільги, передбачені пунктами 1, 2, 3 та 4 частини третьої та пунктом 1 частини шостої цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

3) частину п'яту статті 19 замінити двома частинами такого змісту:

«Учні державних та комунальних професійно-технічних навчальних закладів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і дітей, які потребують особливих умов виховання, перебувають на повному утриманні держави. Порядок забезпечення учнів державних та комунальних професійно-технічних навчальних закладів стипендією, організації харчування учнів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, дітей-інвалідів/інвалідів I – III групи та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», визначається Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства можуть забезпечувати харчуванням учнів інших категорій та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів».

У зв'язку із цим частини шосту – дванадцяту вважати відповідно частинами сьомою – тринадцятою.

27. Статтю 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 33, ст. 175; 2003 р., № 46, ст. 367; 2004 р., № 10, ст. 104; 2005 р., № 2, ст. 32; 2006 р., № 1, ст. 18; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2012 р., № 12 – 13, ст. 82) доповнити частиною чотирнадцятою такого змісту:

«Посадова особа місцевого самоврядування, звільнена з посади або яка достроково припинила свої повноваження у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо неї або набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення її до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, позбавляється права на одержання пенсії, передбаченої частиною сьомою цієї статті. У таких випадках пенсія посадовій особі місцевого самоврядування призначається на загальних підставах».

28. У Законі України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 42, ст. 212 із наступними змінами):

1) у частині дванадцятій статті 20:

в абзаці першому цифри «70» замінити цифрами «60»;

абзац одинадцятий викласти у такій редакції:

«Умови та порядок перерахунку призначених пенсій народним депутатам України визначаються Кабінетом Міністрів України»;

доповнити абзацом такого змісту:

«Положення, передбачені абзацами першим – восьмим, одинадцятим цієї частини не поширюються на народного депутата України, повноваження якого припинено достроково у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком щодо нього, або за рішенням суду у разі невиконання вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, або якого було притягнуто до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, наслідком чого не стало дострокове припинення повноважень цього народного депутата. У таких випадках пенсія народному депутату України призначається на загальних підставах»;

2) частини першу та другу статті 32 виключити;

3) у частині шостій статті 34 слово «тримісячної» замінити словами «середньої місячної».

29. У Законі України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 259; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41):

1) абзаци перший та другий частини шостої статті 16 замінити одним абзацом такого змісту:

«6. Реорганізація і ліквідація дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності (крім закладів, визначених у частині четвертій цієї статті) здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної форми власності – за рішенням засновника (засновників)».

У зв'язку з цим абзаци третій та четвертий вважати відповідно абзацами другим і третім;

2) частину п'яту статті 35 викласти у такій редакції:

«5. Батьки або особи, які їх замінюють, вносять плату за харчування дітей у державному та комунальному дошкільному навчальному закладі у розмірі, що становить не менше 60 відсотків (у міській місцевості) та не менше 40 відсотків (у сільській місцевості) від вартості харчування на день.

Від плати за харчування дитини звільняються батьки або особи, які їх замінюють, у сім'ях, у яких сукупний дохід на кожного члена сім'ї за попередній квартал не перевищував рівня забезпечення прожиткового мінімуму (гарантованого мінімуму), який щороку встановлюється законом про Державний бюджет України для визначення права на звільнення від плати за харчування дитини у державних і комунальних дошкільних навчальних закладах».

30. Статтю 2 Закону України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 16, ст. 115; 2002 р., № 43, ст. 313; 2004 р., № 10, ст. 95; 2014 р., № 15, ст. 326, № 20 – 21, ст. 745) викласти у такій редакції:

«**Стаття 2.** Затвердити загальну чисельність Міністерства внутрішніх справ України (за винятком чисельності Національної гвардії України, що визначається Законом України «Про Національну гвардію України») у кількості 210000 осіб. За рахунок Державного бюджету України утримуються 152000 працівників органів внутрішніх справ, з яких чисельність осіб рядового і начальницького складу не може перевищувати величину, визначену із розрахунку 300 осіб на 100000 населення».

31. Статтю 5 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 15, ст. 111) доповнити частиною шостою такого змісту:

«Проведення індексації грошових доходів населення здійснюється у межах фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного фонду України та бюджетів інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на відповідний рік».

32. У розділі XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49 – 51, ст. 376 із наступними змінами):

пункт 7 виключити;

у пункті 12 слова «Президент України» замінити словами «Кабінет Міністрів України».

33. Частини другу та третю статті 38 1 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст. 252; Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 37, ст. 453; 2012 р., № 31, ст. 381) викласти у такій редакції:

«Інваліди I та II групи, діти-інваліди та особи, які супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше однієї особи, яка супроводжує інваліда I групи або дитину-інваліда), мають право на безплатний проїзд у пасажирському міському транспорті (крім таксі)».

34. У Законі України «Про соціальний захист дітей війни» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 4, ст. 94; 2006 р., № 9 – 11, ст. 96, № 19 – 20, ст. 166; 2008 р., №№ 5 – 8, ст. 78; 2010 р., № 19, ст. 150):

1) у статті 5:

абзац шостий включити;

в абзаці сьомому після слів «у межах середніх норм споживання» доповнити словами «за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

2) у частині першій статті 6 слова «у розмірі надбавки, встановленої для учасників війни» замінити словами «у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України».

35. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 7, ст. 50; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41):

1) статтю 10 доповнити частинами сьомою та восьмою такого змісту:

«Порядок та розмір плати за навчання у дитячо-юнацьких спортивних школах встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Діти із багатодітних сімей, діти із малозабезпечених сімей, діти-інваліди, діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, навчаються у дитячо-юнацьких спортивних школах безоплатно»;

2) у статті 26:

частину третю виключити;

у частині п'ятій слово «трьох» замінити словом «двох»;

3) частину дванадцятую статті 48 виключити.

36. У Законі України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 41 – 45 із наступними змінами):

1) у статті 129:

у частині першій слова «та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами» виключити;

у частині третій:

в абзаці першому цифри «15» замінити цифрами «10»;

абзац шостий виключити;

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

«9. Судді з моменту закінчення його повноважень до моменту прийняття рішення про його звільнення (відставку) здійснюється виплата суддівської винагороди у розмірі однієї мінімальної заробітної плати у розрахунку за повний календарний місяць»;

2) у статті 138:

у частині першій слова і цифри «статтею 37 Закону» замінити словом «Законом»;

у другому реченні частини другої слова і цифри «призначається пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України «Про державну службу» замінити словами «пенсії на умовах, передбачених Законом України «Про державну службу», або пенсії, передбаченої іншими законами України»;

частини третю та четверту викласти у такій редакції:

«3. Щомісячне довічне грошове утримання виплачується судді у розмірі 60 відсотків грошового утримання судді, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року – страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, який працює на відповідній посаді.

4. Умови та порядок перерахунку раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання суддів Конституційного Суду України визначаються Кабінетом Міністрів України»;

3) у пункті 2 частини першої статті 139 слова «за вчинення умисного злочину» замінити словами «за вчинення умисного кримінального правопорушення, або у зв'язку із притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією»;

4) частину шосту статті 149 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Загальна чисельність працівників апаратів судів не може перевищувати величину, визначену із розрахунку 3,7 посади працівників на одну посаду судді, виходячи із загальної кількості посад суддів в цілому у місцевих та апеляційних судах»;

5) частину другу статті 150 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Загальна чисельність працівників апаратів судів не може перевищувати величину, визначену із розрахунку 4 посади працівників на одну посаду судді».

37. Розділ VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2 – 3, ст. 11 із наступними змінами) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

«1¹. Зупинити дію підпункту 8 частини першої статті 1, підпунктів 7, 8 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи) та 9 частини другої статті 6, абзацу другого підпункту 1 частини третьої статті 20, статті 22 цього Закону до 1 січня 2017 року».

38. Абзац другий частини п'ятої статті 29 Закону України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168) викласти у такій редакції:

«Пільги на безплатне користування житлом з опаленням та освітленням надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

39. У Законі України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243; 2014 р., № 20 – 21, ст. 712, № 24, ст. 886, № 37 – 38, ст. 2004):

1) в абзаці другому частини першої статті 26 слова «коштів Державного бюджету України для забезпечення молоді, яка здобула професійно-технічну або вищу освіту, першим робочим місцем за отриманою професією (спеціальністю)» виключити;

2) статті 28 та 49 виключити.

40. У частині другій статті 120 Кодексу цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 34 – 35, ст. 453) слова «особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членам їхніх сімей, які перебувають на їх утриманні» виключити.

41. Підпункт 3 пункту 5 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37 – 38, ст. 2004) виключити.

42. У Законі України від 14 жовтня 2014 року «Про прокуратуру»:

1) частину першу статті 14 викласти у такій редакції:

«1. Загальна чисельність працівників органів прокуратури становить 15000 осіб.

Структура та чисельність Генеральної прокуратури України, регіональних та місцевих прокуратур, Національної академії прокуратури України затверджуються наказом Генерального прокурора України за погодженням з Радою прокурорів України з урахуванням обсягу роботи прокуратури та у межах видатків, затверджених у Державному бюджеті України на утримання органів прокуратури»;

2) у статті 86:

у частинах другій та п'ятій цифри «70» замінити цифрами «60»;

частину дванадцятую викласти у такій редакції:

«12. Особи, звільнені з роботи в порядку дисциплінарного стягнення з позбавленням класного чину або позбавлені класного чину за вироком суду, втрачають право на пенсійне забезпечення за вислугою років. Права на одержання пенсії, передбаченої цією статтею, позбавляються також особи, звільнені з роботи у зв'язку з засудженням за умисне кримінальне правопорушення, вчинене з використанням свого посадового становища, або притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією. У таких випадках пенсія прокурорам і слідчим призначається на загальних підставах»;

частини шістнадцятую, сімнадцятую та вісімнадцятую виключити;

частину двадцятку викласти у такій редакції:

«20. Умови та порядок перерахунку призначених пенсій працівникам прокуратури визначаються Кабінетом Міністрів України»;

3) частину третю статті 89 виключити;

4) абзац третій підпункту 2 пункту 13 розділу XIII «Перехідні положення» виключити.

II. Визнати такими, що втратили чинність:

Закон України «Про введення мораторію на ліквідацію та реорганізацію закладів охорони здоров'я» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 12, ст. 191);

Постанову Верховної Ради України від 5 червня 2014 року «Про схвалення Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 29, ст. 952);

Постанову Верховної Ради України від 6 вересня 2005 року «Про недопущення закриття об'єктів соціально-культурного призначення в сільській місцевості» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 46 – 47, ст. 469);

Постанову Верховної Ради України від 19 грудня 2008 року «Про впровадження мораторію на закриття загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 24, ст. 301);

Постанову Верховної Ради України від 8 лютого 2012 року «Про впровадження мораторію на закриття державних і комунальних закладів культури у сільській місцевості» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 36, ст. 429);

Постанову Верховної Ради України від 18 червня 2014 року «Про встановлення мораторію на закриття загальноосвітніх навчальних закладів державної і комунальної форм власності» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 32, ст. 1144).

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2015 року, крім пункту 42 розділу I цього Закону, який набирає чинності з 25 квітня 2015 року.

2. Установити, що норми цього Закону в частині врахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї при наданні пільг набувають чинності з 1 липня 2015 року.

3. Установити, що скорочення чисельності працівників Міністерства внутрішніх справ України та органів прокуратури відповідно до положень цього Закону та розрахунки із звільненими особами здійснюються до 31 грудня 2015 року.

4. Установити, що витрати на виплату пенсії, достроково призначену згідно з умовами статті 49 Закону України «Про зайнятість населення» до набрання чинності цим Законом, та оплату послуг за її доставку відшкодовуються Пенсійному фонду України за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики та Пенсійним фондом України.

5. Передбачити за рахунок коштів Державного бюджету України відшкодування витрат Пенсійного фонду України на фінансування достроково призначених пенсій за віком з урахуванням пункту «в» частини другої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» та статті 21 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» щодо пенсій, призначених до набрання чинності цим Законом.

6. Установити, що достроково призначені пенсії за віком з урахуванням пункту «в» частини другої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему», статті 21 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» та статті 49 Закону України «Про зайнятість населення», до набрання чинності цим Законом, працюючим пенсіонерам не виплачуються.

7. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, відповідно до цього Закону, її розмір зменшується, пенсія виплачується в раніше встановленому розмірі.

8. Установити, що перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців контролюючими органами (крім Державної фіскальної служби України та Державної фінансової інспекції України) здійснюються протягом січня – червня 2015 року виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки.

9. Керівникам органів виконавчої влади та інших державних органів (крім органів, які беруть участь в антитерористичних операціях, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, звільненні цих об'єктів у разі захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою) з метою забезпечення раціонального використання бюджетних коштів вжити заходів щодо скорочення чисельності працівників цих органів на 20 відсотків, надання працівникам відпусток без збереження заробітної плати, встановлення для працівників режиму роботи на умовах неповного робочого часу, зменшення або скасування стимулюючих виплат, зменшення надбавок і доплат, які встановлені у граничних розмірах, переглянути укладені договори на придбання товарів, робіт, послуг.

Надати право керівникам зазначених органів у межах бюджетних призначень без згоди та попередження працівників встановлювати для них режим роботи на умовах неповного робочого часу та надавати відпустки без збереження заробітної плати на визначений цими керівниками термін.

Установити, що під час здійснення органами виконавчої влади та іншими державними органами цих заходів:

положення статті 26 Закону України «Про відпустки» та статей 32, 56 та 84 Кодексу законів про працю України (у частині обмеження терміну відпустки без збереження заробітної плати, необхідності повідомлення не пізніше ніж за два місяці та погодження з працівником встановлення режиму роботи на умовах неповного робочого часу) не застосовуються;

до працівників, які перебувають у відпустках без збереження заробітної плати відповідно до цього Закону, обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, встановлені статтею 7 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», не застосовуються.

10. Установити, що у 2015 році максимальний місячний розмір заробітної плати (грошового забезпечення) народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України, прокурорів, працівників державних органів (крім Національного антикорупційного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції) та інших бюджетних установ, працівників Національного банку України, суддівської винагороди обмежується 7 розмірами мінімальної заробітної плати, а при скороченні чисельності працівників – 10 розмірами мінімальної заробітної плати (виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги для оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та оплата часу щорічної відпустки не враховується у зазначеному максимальному розмірі).

Зазначене обмеження не застосовується до максимального розміру місячного грошового забезпечення (заробітної плати) військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, працівників, які беруть участь в антитерористичних операціях, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, звільненні цих об'єктів у разі захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

Кабінету Міністрів України забезпечити встановлення у 2015 році максимального розміру місячної заробітної плати працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки не більше 10 розмірів мінімальної заробітної плати (крім суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України).

11. Установити, що норми цього Закону в частині вилучення пільгового проїзду окремих категорій громадян набувають чинності з 1 червня 2015 року, крім норм щодо забезпечення пільговим проїздом інвалідів I та II групи, дітей-інвалідів, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, учнів із малозабезпечених сімей та осіб, які їх супроводжують і які супроводжують інваліда I групи, учасників бойових дій.

12. Обласним, Київській міській державним адміністраціям здійснити заходи щодо удосконалення мережі районних (міських) методичних кабінетів галузі освіти та скорочення видатків на їх утримання.

13. Оприлюднення заробітних плат керівництва державних корпорацій, національних акціонерних компаній та державних банків здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

14. Кабінету Міністрів України за результатами першого півріччя 2015 року та з урахуванням економічної ситуації затвердити порядок проведення індексації заробітної плати, грошового забезпечення, пенсійних та соціальних виплат.

15. Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо скорочення на 20 відсотків чисельності адміністративно-управлінського персоналу підприємств державного сектору економіки, скорочення на таких підприємствах кількості легкових автомобілів, припинення придбання меблів, мобільних телефонів, побутової техніки.

16. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом: забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
28 грудня 2014 року
№ 76-VIII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 46 – 47, ст. 403 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Цей Закон відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючих громадян щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, охорони життя та здоров'я.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) види соціального страхування:

у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;

від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (далі – страхування від нещасного випадку);

медичне;

2) електронний реєстр листків непрацездатності – система накопичення, зберігання та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності;

3) загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – соціальне страхування) – система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення, страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України;

4) мінімальний страховий внесок – сума коштів, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати і розміру єдиного внеску на соціальне страхування, встановлених законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід);

5) нещасний випадок – обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть;

6) об'єкт соціального страхування – страховий ризик та страховий випадок, із настанням яких у застрахованих осіб (членів їх сімей, інших осіб) виникає право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону залежно від видів соціального страхування;

7) професійне захворювання – захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності застрахованого та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних з роботою;

8) страховий стаж – період (строк), протягом якого особа підлягає соціальному страхуванню відповідно до видів соціального страхування;

9) страховик – Фонд соціального страхування України (далі – Фонд);

10) страхові випадки:

за соціальним страхуванням від нещасних випадків – нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання (у тому числі встановлене чи виявлене в період, коли потерпілий не перебував у трудових відносинах з підприємством, на якому він захворів), що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму; нещасний випадок або професійне захворювання, яке сталося внаслідок порушення застрахованим нормативних актів про охорону праці;

за соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності – подія, з настанням якої виникає право застрахованої особи, членів її сім'ї або іншої особи на отримання відповідно до цього Закону матеріального забезпечення або соціальних послуг;

11) страхові внески – кошти відрахувань на окремі види загальнообов'язкового державного соціального страхування, сплачені згідно із законодавством, що діяло до набрання чинності Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», кошти, що надходять від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

12) страхові кошти – акумульовані страхові внески, суми від фінансових санкцій та інші надходження відповідно до законодавства для здійснення матеріального забезпечення, страхових виплат та надання соціальних послуг згідно з цим Законом;

13) страхові ризики:

за соціальним страхуванням від нещасного випадку – обставини, внаслідок яких може статися нещасний випадок або професійне захворювання;

за соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності – обставина, внаслідок якої застрахована особа або члени її сім'ї можуть тимчасово втратити засоби існування та потребувати матеріального забезпечення або надання соціальних послуг згідно з цим Законом;

14) суб'єкти соціального страхування – застрахована особа, члени її сім'ї або інша особа у випадках, передбачених цим Законом, страхувальник та страховик.

2. Терміни «застрахована особа», «страхувальники» та «роботодавці» вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Стаття 2. Законодавство України про соціальне страхування

1. Законодавство про соціальне страхування складається із Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Кодексу законів про працю України, цього Закону, інших законодавчих актів та прийнятих відповідно до них інших нормативно-правових актів.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про соціальне страхування, застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 3. Принципи соціального страхування

1. Соціальне страхування здійснюється за принципами:

1) законодавчого визначення умов і порядку здійснення соціального страхування;

2) обов'язковості страхування осіб відповідно до видів соціального страхування та можливості добровільності страхування у випадках, передбачених законом;

3) державних гарантій реалізації застрахованими особами своїх прав;

4) обов'язковості фінансування Фондом витрат, пов'язаних із наданням матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг, в обсягах, передбачених цим Законом;

5) формування та використання страхових коштів на засадах солідарності та субсидування;

6) диференціації розміру виплати допомоги залежно від страхового стажу;

7) диференціювання страхового тарифу з урахуванням умов і стану безпеки праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності на кожному підприємстві;

8) економічної заінтересованості суб'єктів страхування в поліпшенні умов і безпеки праці;

- 9) цільового використання коштів соціального страхування;
 10) відповідальності роботодавців та Фонду за реалізацію права застрахованої особи на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за цим Законом.

Розділ II **ФОНД СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ**

Стаття 4. Фонд соціального страхування України

1. Фонд соціального страхування України є органом, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та здійснює інші функції згідно із затвердженим статутом.

2. Фонд є некомерційною самоврядною організацією, що діє на підставі статуту, який затверджується його правлінням.

3. Фонд, якщо інше не передбачено законами України, не може займатися іншою діяльністю, крім тієї, для якої його створено, та використовувати свої кошти на цілі, не пов'язані з цією діяльністю.

4. Кошти Фонду не включаються до складу Державного бюджету України та використовуються тільки за цільовим призначенням.

До коштів Фонду застосовується казначейська форма обслуговування в порядку, передбаченому для обслуговування Державного бюджету України.

5. Бюджет Фонду затверджує Кабінет Міністрів України.

6. Фонд є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, символіку, яка затверджується його правлінням.

Фонд набуває прав юридичної особи з дня реєстрації статуту в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації (легалізації) статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Стаття 5. Управління Фондом соціального страхування України

1. Управління Фондом здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців.

2. Безпосереднє управління Фондом здійснюють його правління та виконавча дирекція.

Стаття 6. Правління Фонду соціального страхування України

1. До складу правління Фонду входять по сім представників держави, застрахованих осіб та роботодавців, які виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Представники держави призначаються Кабінетом Міністрів України, представники застрахованих осіб обираються (делегуються) репрезентативними на національному рівні всеукраїнськими об'єднаннями профспілок, а представники роботодавців – репрезентативними на національному рівні всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців. Порядок обрання (делегування) таких представників визначається сторонами соціального діалогу самостійно.

2. Строк повноважень членів правління Фонду становить шість років і закінчується в день першого засідання нового складу правління.

3. Правління Фонду очолює голова, який обирається з членів правління Фонду строком на два роки по чергово від представників кожної сторони. Обраним головою вважається член правління, за якого проголосувало більше половини членів правління від кожної сторони. Голова правління має двох заступників, які разом з головою представляють три сторони.

4. Засідання правління Фонду проводяться відповідно до затвердженого ним плану, але не рідше одного разу на квартал. Позачергові засідання правління Фонду можуть проводитися за ініціативою його голови або за пропозицією однієї з трьох представницьких сторін правління чи на вимогу однієї третини членів правління Фонду.

5. Правління правомочне приймати рішення за наявності на засіданні більшості складу кожної представницької сторони. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів правління від кожної сторони. У разі рівного розподілу голосів голос голови правління є вирішальним.

У разі якщо під час прийняття рішення однією із трьох представницьких сторін оголошено про відмову брати участь в голосуванні, дане питання переноситься на наступне засідання правління. У період між засіданнями правління це питання обговорюється представницькими сторонами шляхом проведення консультацій та переговорів з метою врегулювання проблеми.

Якщо при розгляді цього питання на наступному засіданні та сама сторона повторно відмовляється брати участь в голосуванні, рішення приймається більшістю складу правління.

6. Рішення правління Фонду, прийняте в межах його компетенції, є обов'язковим для виконання, у тому числі всіма страхувальниками та застрахованими особами, яких воно стосується. Рішення правління Фонду оформляється постановою. Постанови правління Фонду підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті Фонду протягом 20 робочих днів після їх прийняття.

7. Рішення правління Фонду, які відповідно до закону є регуляторними актами, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Стаття 7. Повноваження правління Фонду соціального страхування України

1. Правління Фонду:

1) обирає із своїх членів строком на два роки голову правління Фонду та двох його заступників. При цьому забезпечується почергове представництво на цих посадах кожної із трьох представницьких сторін;

2) спрямовує і контролює діяльність виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів; щорічно, а також у разі потреби заслуховує звіти директора виконавчої дирекції Фонду про її діяльність;

3) створює на паритетних засадах для вирішення найбільш важливих завдань Фонду постійні та тимчасові комісії Фонду за напрямками роботи;

4) подає на розгляд центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, для внесення на затвердження Кабінету Міністрів України пропозиції щодо визначення розміру внесків за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

5) щорічно готує та подає у встановленому порядку пропозиції щодо розмірів страхових тарифів на соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві за видами економічної діяльності;

6) призначає та звільняє директора виконавчої дирекції Фонду в порядку, визначеному цим Законом;

7) за поданням директора виконавчої дирекції Фонду призначає та звільняє його заступників;

8) затверджує: статут Фонду;

регламент роботи правління Фонду;

регламент роботи постійних та тимчасових комісій Фонду;

звіти про виконання бюджетів (постатейно за доходами і видатками, визначеними законом), порядок використання коштів бюджету та коштів резерву Фонду;

Положення про виконавчу дирекцію Фонду;

структуру органів Фонду, граничну чисельність працівників, схеми їх посадових окладів, видатки на адміністративно-господарські витрати Фонду (за погодженням із центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної фінансової політики, державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення);

річні програми робіт та звіти про їх виконання;

Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань;

Положення про порядок використання коштів лікувально-профілактичними, навчальними та іншими закладами, які надають Фонду соціальні послуги, та контроль за їх цільовим використанням;

Положення про навчально-інформаційні центри;

Порядок призначення, перерахування та проведення страхових виплат;

Порядок розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду, на депозитних рахунках банківських установ (за погодженням із центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної фінансової політики, державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення);

інші нормативно-правові акти та документи, що регламентують діяльність Фонду з виконання його статутних завдань;

9) встановлює розмір допомоги на поховання;

10) схвалює проект річного бюджету Фонду (постатейно за доходами і видатками, визначеними законом) та подає його в установленому порядку центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, для внесення на затвердження Кабінету Міністрів України;

11) розпоряджається майном, яке перебуває у власності Фонду;

12) створює резерв коштів для забезпечення виконання завдань за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

13) готує подання щорічних звітів про діяльність Фонду;

14) здійснює контроль за цільовим використанням коштів Фонду, веденням і достовірністю обліку та звітності щодо їх надходження та використання;

15) вирішує питання формування та використання резерву коштів для забезпечення фінансової стабільності Фонду в сумі, необхідній для фінансування матеріального забезпечення в розрахунку не менш як на п'ять календарних днів;

16) представляє Фонд у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян з питань соціального захисту громадян, а також органами соціального страхування зарубіжних країн, міжнародними організаціями, діяльність яких пов'язана із захистом соціальних прав людини;

17) здійснює інші функції, передбачені статутом Фонду.

Стаття 8. Виконавча дирекція Фонду соціального страхування України

1. Виконавча дирекція Фонду є постійно діючим виконавчим органом правління Фонду.

Виконавча дирекція є підзвітною правлінню Фонду та провадить діяльність від імені Фонду в межах та в порядку, визначених статутом Фонду та положенням про виконавчу дирекцію Фонду, що затверджується його правлінням, організовує та забезпечує виконання рішень правління Фонду.

2. Виконавчу дирекцію очолює директор, який призначається та звільняється правлінням Фонду, а в разі неприйняття правлінням Фонду рішення про призначення директора виконавчої дирекції протягом двох місяців таку кандидатуру для затвердження Кабінетом Міністрів України вносить керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, за погодженням з комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого відносяться питання загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Директор виконавчої дирекції Фонду входить до складу правління Фонду з правом дорадчого голосу.

3. Робочими органами виконавчої дирекції Фонду є її управління в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, відділення в районах і містах обласного значення. Робочі органи виконавчої дирекції Фонду є юридичними особами, мають самостійні кошториси, печатки із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

Робочі органи виконавчої дирекції Фонду провадять свою діяльність від імені виконавчої дирекції Фонду в межах та в порядку, визначених цим Законом, статутом Фонду, типовим положенням про робочі органи виконавчої дирекції Фонду, що затверджується його правлінням, та положенням, затвердженим директором виконавчої дирекції Фонду.

4. Керівників управлінь і відділень Фонду призначає директор виконавчої дирекції Фонду за погодженням з правлінням Фонду.

5. Виконавча дирекція Фонду здійснює матеріально-технічне забезпечення роботи правління Фонду.

Стаття 9. Основні завдання і функції Фонду соціального страхування України та його робочих органів

1. Основними завданнями Фонду та його робочих органів є:

- 1) реалізація державної політики у сферах соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, медичного страхування;
- 2) надання матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг відповідно до цього Закону;
- 3) профілактика нещасних випадків;
- 4) віднесення страхувальника до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду його економічної діяльності;
- 5) проведення перевірок достовірності поданих страхувальниками відомостей про види економічної діяльності (у тому числі основний) підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання для віднесення страхувальника до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду його економічної діяльності;
- 6) здійснення перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності застрахованим особам, у тому числі на підставі інформації з електронного реєстру листків непрацездатності;
- 7) здійснення контролю за використанням роботодавцями та застрахованими особами коштів Фонду;
- 8) аналіз та прогнозування надходження коштів від сплати єдиного внеску.

2. Фонд та його робочі органи відповідно до покладених на них завдань:

- 1) здійснюють управління та оперативне розпорядження фінансовими ресурсами Фонду в межах бюджету Фонду, затвердженого Кабінетом Міністрів України, управління майном;
- 2) проводять розслідування страхових випадків та обґрунтованості виплати матеріального забезпечення, страхових виплат;
- 3) здійснюють заходи з профілактики страхових випадків;
- 4) забезпечують функціонування інформаційно-аналітичних систем;
- 5) здійснюють обмін інформацією з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, реалізації державної податкової політики та з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Пенсійним фондом України для виконання Фондом покладених на нього функцій і завдань, визначених законодавством України;
- 6) здійснюють контроль за використанням коштів Фонду, веденням і достовірністю обліку та звітності щодо їх надходження та використання, застосовують в установленому законодавством порядку фінансові санкції та накладають адміністративні штрафи;
- 7) беруть участь у проведенні наукових досліджень з питань соціального страхування населення, вивчають міжнародний досвід з метою запровадження інноваційних форм соціального страхування, виступають замовником наукових робіт, досліджень і методичного забезпечення;
- 8) беруть участь у здійсненні міжнародного співробітництва для розв'язання проблем та обміну досвідом у сфері соціального страхування;
- 9) здійснюють інші функції, передбачені статутом Фонду.

Стаття 10. Права, обов'язки та відповідальність Фонду соціального страхування України

1. Фонд має право:

- 1) користуватися в установленому порядку відомостями Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, даними електронного реєстру листків непрацездатності, необхідними для забезпечення виконання покладених на нього функцій;
- 2) одержувати безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій (у тому числі від органів доходів і зборів, банківських, інших фінансово-кредитних установ) та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності відомості щодо використання страхових коштів;
- 3) перевіряти достовірність відомостей, поданих роботодавцем для отримання коштів Фонду, дотримання порядку використання роботодавцем виділених йому коштів Фонду та зупиняти виплати з

Фонду в разі відмови або перешкоджання з боку роботодавця у проведенні перевірки, виявлення фактів подання ним Фонду недостовірних відомостей або порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду;

4) отримувати необхідні пояснення (у тому числі в письмовій формі) з питань, що виникають під час перевірки;

5) накладати і стягувати фінансові санкції та адміністративні штрафи, передбачені законом за порушення вимог цього Закону;

6) вимагати від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також від фізичних осіб усунення виявлених фактів порушення законодавства про соціальне страхування;

7) порушувати відповідно до законодавства питання про притягнення посадових осіб до відповідальності за порушення законодавства у сфері соціального страхування, вимагати надання інформації про вжиті заходи;

8) утворювати підприємства, установи, організації для виконання своїх статутних завдань.

2. Фонд зобов'язаний:

1) забезпечувати фінансування та виплачувати матеріальне забезпечення, страхові виплати і надавати соціальні послуги, передбачені цим Законом;

2) здійснювати контроль за дотриманням порядку використання страхувальником страхових коштів;

3) вживати заходів щодо раціонального використання коштів і забезпечення фінансової стабільності Фонду;

4) контролювати правильність витрат за соціальним страхуванням, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань соціального страхування;

5) стягувати надміру виплачені кошти з юридичних і фізичних осіб у встановленому законом порядку;

6) вести облік і звітність щодо страхових коштів;

7) надавати безоплатно застрахованим особам і страхувальникам консультації з питань застосування законодавства про соціальне страхування;

8) вести облік показників для визначення класу професійного ризику виробництва;

9) щорічно складати звіт про результати своєї діяльності та після його затвердження правлінням Фонду подавати Кабінету Міністрів України і оприлюднювати;

10) інформувати страхувальників та застрахованих осіб про результати своєї роботи через засоби масової інформації;

11) укладати угоди з лікувально-профілактичними закладами та окремими лікарями на обслуговування потерпілих на виробництві, а також угоди із санаторно-курортними закладами для обслуговування застрахованих осіб, що направляються безпосередньо із стаціонару лікувального закладу до реабілітаційних відділень.

3. Фонд несе відповідальність згідно із законом за шкоду, заподіяну з його вини застрахованим особам внаслідок несвоєчасної або неповної виплати матеріального забезпечення, страхових виплат, ненадання або несвоєчасне надання соціальних послуг, передбачених цим Законом.

4. Працівники Фонду за порушення законодавства про соціальне страхування несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 11. Формування та використання коштів Фонду соціального страхування України

1. Джерелами формування коштів Фонду є:

1) страхові внески страхувальників та застрахованих осіб;

2) суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до цього Закону, інших законів до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб – підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення;

3) суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за соціальним страхуванням;

4) доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду;

5) капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страхувальників у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

- б) доходи від реалізації майна, придбаного за рахунок коштів Фонду;
- 7) добровільні внески та інші надходження відповідно до закону.

2. Кошти Фонду використовуються на:

1) виплату матеріального забезпечення, страхових виплат та надання соціальних послуг, фінансування заходів з профілактики страхових випадків, передбачених цим Законом;

2) фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності Фонду, його робочих органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду;

3) формування резерву коштів Фонду.

3. З метою забезпечення фінансової стабільності Фонду формується резерв коштів.

Порядок формування та використання резерву коштів Фонду затверджується правлінням Фонду.

4. Закупівля товарів, робіт і послуг (крім послуг з реабілітації застрахованих осіб) за рахунок коштів Фонду здійснюється відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель».

Стаття 12. Страхові внески

1. Кошти, що надходять до Фонду від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, повинні забезпечувати:

1) виплату застрахованим особам матеріального забезпечення та надання соціальних послуг, передбачених цим Законом;

2) створення резерву коштів Фонду в розмірі суми, необхідної для виплати всіх видів матеріального забезпечення, страхових виплат, передбачених цим Законом, в розрахунку не менш як на п'ять календарних днів;

3) фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності Фонду, його робочих органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, матеріальне та соціально-побутове забезпечення його працівників; розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду;

4) фінансування заходів з профілактики страхових випадків.

2. На відносини у сфері здійснення контролю за своєчасністю подання та достовірністю поданих роботодавцем відомостей щодо отримання коштів Фонду та дотримання порядку їх використання не поширюється дія Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Стаття 13. Майно та матеріально-технічне забезпечення Фонду соціального страхування України

1. Джерелами формування майна, яке перебуває у власності Фонду, є майно, придбане за рахунок коштів соціального страхування, а також майно, передане йому у власність іншими власниками.

Майно, що передається Фонду для провадження страхової діяльності, використовується ним у порядку, встановленому законодавством України.

2. Матеріально-технічне забезпечення Фонду, включаючи будівництво, реконструкцію або придбання службових та виробничих приміщень, здійснюється за рахунок коштів Фонду.

Стаття 14. Відносини з органами виконавчої влади

1. Фонд та його робочі органи з метою реалізації завдань, покладених на них відповідно до цього Закону та інших законів України, взаємодіють з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування шляхом обміну відповідною інформацією, проведення інших заходів з виконання цього Закону.

Розділ III
ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦЯ
ЯК СТРАХУВАЛЬНИКА І ЗАСТРАХОВАНИХ ОСІБ

Стаття 15. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника

1. Роботодавець як страхувальник має право на:

- 1) безоплатне отримання в органах Фонду інформації про порядок використання коштів Фонду;
- 2) отримання інформації про результати проведення перевірки використання коштів Фонду;
- 3) судовий захист своїх прав.

2. Роботодавець зобов'язаний:

- 1) надавати та оплачувати застрахованим особам у разі настання страхового випадку відповідний вид матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг згідно із цим Законом;
- 2) вести облік коштів соціального страхування і своєчасно надавати Фонду встановлену звітність щодо цих коштів;
- 3) під час перевірки правильності використання коштів Фонду та достовірності поданих роботодавцем даних надавати посадовим особам Фонду необхідні документи та пояснення з питань, що виникають під час перевірки;
- 4) подавати в установленому порядку відповідно до законодавства відомості про: розмір заробітної плати та використання робочого часу працівників; річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), кількість нещасних випадків і професійних захворювань на підприємстві за минулий календарний рік; використання коштів Фонду за іншими визначеними цим Законом напрямками в порядку, встановленому правлінням Фонду;
- 5) інформувати про: кожний нещасний випадок або професійне захворювання на підприємстві; зміну виду діяльності підприємства для переведення його до відповідного класу професійного ризику;
- 6) безоплатно створювати всі необхідні умови для роботи на підприємстві представників Фонду;
- 7) повідомляти працівникам підприємства про адреси та номери телефонів Фонду, а також лікувально-профілактичних закладів та лікарів, які за угодами з Фондом обслуговують підприємство;
- 8) подавати звітність до Фонду у строки, в порядку та за формою, що встановлені правлінням Фонду;
- 9) повернути Фонду суму виплаченого матеріального забезпечення та вартість наданих соціальних послуг потерпілому на виробництві у разі невиконання своїх зобов'язань щодо сплати страхових внесків.

3. Достовірність зазначених у документах даних перевіряється Фондом. У разі подання недостовірних відомостей, використання роботодавцем коштів Фонду з порушенням встановленого порядку роботодавець добровільно чи на підставі рішення суду повинен відшкодувати страховику заподіяну шкоду.

4. Роботодавцеві забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до прийняття ним разом із застрахованою особою спільного рішення, яке може в подальшому зашкодити цій особі або членам її сім'ї реалізувати своє право на матеріальне забезпечення та отримання соціальних послуг відповідно до цього Закону.

5. Роботодавець несе відповідальність за:

- 1) порушення порядку використання коштів Фонду, несвоєчасне або неповне їх повернення;
- 2) несвоєчасне подання або неподання відомостей, встановлених цим Законом;
- 3) подання недостовірних відомостей про використання коштів Фонду;
- 4) шкоду, заподіяну застрахованим особам або Фонду внаслідок невиконання або неналежного виконання обов'язків, визначених цим Законом.

6. У разі порушення порядку використання страхових коштів роботодавці відшкодовують Фонду в повному обсязі неправомірно витрачену суму страхових коштів та/або вартість наданих соціальних послуг і сплачують штраф у розмірі 50 відсотків такої суми.

За несвоєчасне повернення або повернення не в повному обсязі страхових коштів на страхувальників та інших отримувачів коштів Фонду накладається штраф у розмірі 10 відсотків несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі страхових коштів.

Одночасно на суми несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі страхових коштів і штрафних санкцій нараховується пеня в розмірі 0,1 відсотка зазначених сум коштів, розрахована за кожний день прострочення платежу.

7. Своєчасно не сплачені фінансові санкції та адміністративні штрафи стягуються із страхувальника в дохід Фонду в порядку, встановленому законом.

8. Право застосовувати фінансові санкції та накладати адміністративні штрафи від імені Фонду мають директор виконавчої дирекції Фонду та його заступники, керівники робочих органів Фонду та їх заступники.

Стаття 16. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб

1. Застраховані особи мають право на:

1) безоплатне отримання інформації про порядок витрачання страхових коштів Фонду та роз'яснення з питань соціального страхування;

2) отримання у разі настання страхового випадку матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг, передбачених цим Законом;

3) участь у розслідуванні страхового випадку, у тому числі за участі представника профспілкового органу або своєї довіреної особи;

4) послуги медичної реабілітації;

5) послуги професійної реабілітації, включаючи збереження робочого місця, навчання або перекваліфікацію, якщо загальна тривалість професійної реабілітації не перевищує двох років;

6) відшкодування витрат під час проходження медичної і професійної реабілітації на проїзд до місця лікування чи навчання і назад, витрат на житло та харчування, транспортування багажу, на проїзд особи, яка його супроводжує;

7) послуги соціальної реабілітації, включаючи придбання автомобіля, протезів, допомогу у веденні домашнього господарства, що надаються відповідно до законодавства;

8) оскарження дії страховика, страхувальника-роботодавця щодо надання матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг;

9) судовий захист своїх прав.

2. Застраховані особи зобов'язані:

1) надавати страхувальнику, страховику достовірні документи, на підставі яких призначається матеріальне забезпечення та надаються соціальні послуги відповідно до цього Закону;

2) своєчасно повідомляти страхувальника та страховика про обставини, що впливають на умови або зміни розміру матеріального забезпечення та соціальних послуг;

3) знати та виконувати вимоги законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону праці, що стосуються застрахованого, а також дотримуватися зобов'язань щодо охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором, контрактом) та правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи, організації;

4) у разі настання нещасного випадку або професійного захворювання:

лікуватися в лікувально-профілактичних закладах або в медичних працівників, з якими Фонд уклав угоди на медичне обслуговування;

дотримуватися правил поведінки та режиму лікування, визначених лікарями, які його лікують;

не ухилятися від професійної реабілітації та виконання вказівок, спрямованих на якнайшвидше повернення його до трудової діяльності;

5) дотримуватися режиму, визначеного лікарем на період тимчасової непрацездатності;

6) виконувати інші вимоги, передбачені цим Законом.

3. Застрахована особа несе відповідальність згідно із законом за незаконне одержання з її вини (підроблення, виправлення в документах, подання недостовірних відомостей тощо) матеріального забезпечення та соціальних послуг за соціальним страхуванням.

Стаття 17. Вирішення спорів

1. Спори, що виникають із правовідносин за цим Законом, вирішуються в судовому порядку.
2. Строк давності в разі стягнення штрафних санкцій, передбачених цим Законом, а також інших видів заборгованості перед Фондом не застосовується.
3. Спори щодо визначення класу професійного ризику виробництва, а також щодо розміру шкоди та прав на її відшкодування, накладення штрафів та з інших питань вирішуються в судовому порядку. За бажанням заінтересована особа може звернутися з питань вирішення спору до спеціальної комісії Фонду. До складу цієї комісії на громадських і паритетних засадах входять представники держави, застрахованих осіб і страхувальників.
Такі самі комісії на тих самих засадах створюються при робочих органах Фонду із залученням представників місцевих органів виконавчої влади, застрахованих осіб і страхувальників.
Положення про діяльність цих комісій затверджується правлінням Фонду.
4. Рішення комісії при робочому органі виконавчої дирекції Фонду може бути оскаржено до комісії, створеної при виконавчій дирекції цього Фонду, а рішення останньої – до його правління.

Розділ IV

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Стаття 18. Особи, які підлягають страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності та господарювання, у тому числі в іноземних дипломатичних та консульських установах, інших представництвах нерезидентів або у фізичних осіб, а також обрані на виборні посади в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та в інших органах.

Стаття 19. Право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи час випробування та день звільнення), якщо інше не передбачено законом.

2. Громадяни України, які працюють за межами території України і не застраховані в системі соціального страхування країни, в якій вони перебувають, мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону за умови сплати страхових внесків до Фонду згідно із законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Особи, які забезпечують себе роботою самостійно (займаються підприємницькою, адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з одержанням доходу безпосередньо від цієї діяльності, в тому числі члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону за умови сплати страхових внесків до Фонду згідно із законом.

4. Застраховані особи, які протягом дванадцяти місяців перед настанням страхового випадку за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування мають страховий стаж менше шести місяців, мають право на матеріальне забезпечення відповідно до цього Закону в таких розмірах:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності – виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачуються страхові внески, але в розрахунку на місяць не вище за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку;

2) допомога по вагітності та пологах – виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачуються страхові внески, але в розрахунку на місяць не вище двократного розміру мінімальної заробітної плати та не менше за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку.

Стаття 20. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. За страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності надаються такі види матеріального забезпечення та соціальних послуг:

- 1) допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);
- 2) допомога по вагітності та пологах;
- 3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- 4) оплата лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Стаття 21. Обчислення страхового стажу

1. Страховий стаж – період (строк), протягом якого особа підлягала страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та за який щомісяця сплачено нею та роботодавцем або нею страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок, крім випадків, передбачених абзацом другим цієї частини.

Період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, отримання виплат за окремими видами соціального страхування, крім пенсій усіх видів (за винятком пенсії по інвалідності), включається до страхового стажу як період, за який сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску.

2. Страховий стаж обчислюється за даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а за періоди до його запровадження – у порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.

3. Страховий стаж обчислюється в місяцях.

Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків менша, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу за формулою:

$$ТП = Св : В,$$

де ТП – тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу та визначається у місяцях;

Св – сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого за відповідний місяць;

В – мінімальний розмір страхового внеску за відповідний місяць.

4. До страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням».

Стаття 22. Умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності та тривалість її виплати

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), у разі настання в неї одного з таких страхових випадків:

- 1) тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві;
- 2) необхідності догляду за хворою дитиною;
- 3) необхідності догляду за хворим членом сім'ї;
- 4) догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною;

- 5) карантину, накладеного органами санітарно-епідеміологічної служби;
- 6) тимчасового переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу;
- 7) протезування з поміщенням у стаціонар протезно-ортопедичного підприємства;
- 8) перебування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

2. Допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, виплачується Фондом застрахованим особам починаючи з шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або до встановлення медико-соціальною експертною комісією (далі – МСЕК) інвалідності (встановлення іншої групи, підтвердження раніше встановленої групи інвалідності) незалежно від звільнення застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством.

Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, здійснюється за рахунок коштів роботодавця у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, виплачується Фондом застрахованим інвалідам, які працюють на підприємствах та в організаціях товариств УТОГ і УТОС, починаючи з першого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності незалежно від звільнення застрахованої особи в період втрати працездатності у порядку та розмірах, встановлених законодавством.

Застрахованим особам, які працюють на сезонних і тимчасових роботах, допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, надається не більш як за 75 календарних днів протягом календарного року.

У разі настання тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, під час перебування у щорічній (основній чи додатковій) відпустці допомога надається у порядку та розмірах, установлених цим Законом.

3. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років виплачується застрахованій особі з першого дня за період, протягом якого дитина за висновком лікаря потребує догляду, але не більш як за 14 календарних днів.

Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років, якщо вона потребує стаціонарного лікування, виплачується застрахованій особі з першого дня за весь час її перебування в стаціонарі разом з хворою дитиною.

Застрахованим особам, які працюють на сезонних і тимчасових роботах, у разі здійснення догляду за хворою дитиною віком до 14 років допомога по тимчасовій непрацездатності призначається і виплачується в порядку та розмірах, передбачених абзацом четвертим частини другої цієї статті та статтею 25 цього Закону.

4. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворим членом сім'ї (крім догляду за хворою дитиною віком до 14 років) надається застрахованій особі з першого дня, але не більш як за три календарні дні, а у виняткових випадках, з урахуванням тяжкості хвороби члена сім'ї та побутових обставин, – не більш як за сім календарних днів.

5. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 18 років, надається застрахованій особі, яка здійснює догляд за дитиною, з першого дня за весь період захворювання в порядку та розмірах, встановлених цим Законом.

6. Допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років, по догляду за хворим членом сім'ї та в разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або дитиною-інвалідом віком до 18 років, не надається, якщо застрахована особа перебувала у цей час у щорічній (основній чи додатковій) відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням або творчій відпустці.

7. Якщо тимчасова непрацездатність застрахованої особи викликана карантинном, накладеним органами санітарно-епідеміологічної служби, надається допомога по тимчасовій непрацездатності з першого дня за весь час відсутності на роботі з цієї причини.

8. У разі тимчасового переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу цій особі надається допомога по тимчасовій непрацездатності з першого дня за час такої роботи, але не більш як за два місяці. Ця допомога обчислюється за загальними правилами, але надається в розмірі, який разом із заробітком за тимчасово виконувану роботу не може перевищувати суми повного заробітку до часу переведення.

9. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі здійснення протезування за медичними показаннями в стаціонарі протезно-ортопедичного підприємства надається застрахованій особі з першого дня за весь період перебування в цьому підприємстві з урахуванням часу на проїзд до протезно-ортопедичного підприємства і назад.

10. Допомога по тимчасовій непрацездатності в разі здійснення санаторно-курортного лікування надається застрахованій особі, якщо тривалість щорічної (основної та додаткової) відпустки недостатня для лікування та проїзду до санаторно-курортного закладу і назад.

Застрахованій особі, яка направляється на лікування в реабілітаційне відділення санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм безпосередньо із стаціонару лікувального закладу, допомога по тимчасовій непрацездатності надається за весь час перебування у санаторно-курортному закладі (з урахуванням часу на проїзд до санаторно-курортного закладу і у зворотному напрямку) у розмірах, встановлених цим Законом.

Допомога по тимчасовій непрацездатності застрахованій особі, яка виховує дитину-інваліда віком до 18 років, надається за весь період санаторно-курортного лікування дитини-інваліда (з урахуванням часу на проїзд до санаторно-курортного закладу і у зворотному напрямку) за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за нею.

11. У разі настання тимчасової непрацездатності застрахованої особи у період вирішення спору про незаконність її звільнення з роботи допомога по тимчасовій непрацездатності надається за умови поновлення застрахованої особи на роботі з дня винесення такого рішення відповідним органом.

Стаття 23. Підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності не надається:

- 1) у разі одержання застрахованою особою травм або її захворювання при вчиненні нею злочину;
- 2) у разі навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби;
- 3) за час перебування під арештом і за час проведення судово-медичної експертизи;
- 4) за час примусового лікування, призначеного за постановою суду;
- 5) у разі тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням або травмою, що сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням;
- 6) за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати, творчій відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням.

2. Застраховані особи, які в період отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності порушують режим, встановлений для них лікарем, або не з'являються без поважних причин у призначений строк на медичний огляд, у тому числі на лікарсько-консультативну комісію (ЛКК) чи медико-соціальну експертну комісію (МСЕК), втрачають право на цю допомогу з дня допущення порушення на строк, що встановлюється рішенням органу, який призначає допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Стаття 24. Розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується застрахованим особам залежно від страхового стажу в таких розмірах:

- 1) 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років;
- 2) 60 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від трьох до п'яти років;
- 3) 70 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років;
- 4) 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років;

5) 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, віднесеним до 1 – 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до Закону України «Про жертви нацистських переслідувань»; донорам, які мають право на пільгу, передбачену статтею 10 Закону України «Про донорство крові та її компонентів».

2. Сума допомоги по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною або хворим членом сім'ї) в розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду.

Стаття 25. Умови надання і тривалість виплати допомоги по вагітності та пологах

1. Допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке компенсує втрату заробітної плати (доходу) за період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

Допомога по вагітності та пологах застрахованій особі виплачується за весь період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, тривалість якої становить 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ускладнених пологів або народження двох чи більше дітей – 70) календарних днів після пологів. Жінкам, віднесеним до 1 – 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, допомога по вагітності та пологах виплачується за 180 календарних днів зазначеної відпустки (90 – до пологів та 90 – після пологів). Розмір зазначеної допомоги обчислюється сумарно та надається застрахованій особі в повному обсязі незалежно від кількості днів відпустки, фактично використаних до пологів.

2. Допомога по вагітності та пологах виплачується застрахованій особі, яка усиновила дитину протягом двох місяців з дня її народження, зазначеного у свідоцтві про народження, за період з дня усиновлення і до закінчення 56 календарних днів (70 календарних днів у разі одночасного усиновлення двох і більше дітей, 90 календарних днів – для жінок, віднесених до 1 – 4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи).

3. У разі надання застрахованій особі відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами у період її тимчасової непрацездатності листок непрацездатності по тимчасовій непрацездатності закривається і з дня настання цієї відпустки видається інший листок непрацездатності. Кожен із зазначених листків оплачується за відповідними нормами цього Закону.

У разі надання застрахованій особі відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами у період простою підприємства, установи, організації не з вини застрахованої особи, щорічної (основної чи додаткової) відпустки, відпустки без збереження заробітної плати, додаткової відпустки у зв'язку з навчанням, творчої відпустки допомога по вагітності та пологах надається з дня виникнення права на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.

За період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, що збігається з відпусткою для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, допомога по вагітності та пологах виплачується незалежно від допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Стаття 26. Розмір допомоги по вагітності та пологах

1. Допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу), обчисленої у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, і не залежить від страхового стажу.

2. Сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду, та не може бути меншою, ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку.

Стаття 27. Право на допомогу на поховання

1. Допомога на поховання надається у разі смерті застрахованої особи, а також членів сім'ї, які перебували на її утриманні:

- 1) дружини (чоловіка);
- 2) дітей, братів, сестер та онуків, які не досягли 18 років або старших цього віку, якщо вони стали інвалідами до 18 років (братів, сестер та онуків – за умови, що вони не мають працездатних батьків), а студентів та учнів середніх професійно-технічних та вищих навчальних закладів з денною формою навчання – до 23 років;
- 3) батька, матері;
- 4) діда та баби за прямою лінією спорідненості.

2. Не вважаються такими, що перебували на утриманні застрахованої особи, члени сім'ї, які мали самостійні джерела засобів до існування (одержували заробітну плату, пенсію тощо).

3. Допомога надається застрахованій особі, члену її сім'ї або іншим юридичним чи фізичним особам, які здійснили поховання.

Стаття 28. Розмір допомоги на поховання

1. Допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні, надається в розмірі, що встановлюється правлінням Фонду, але не менше розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Стаття 29. Лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів

1. Для забезпечення відновлення здоров'я застрахована особа має право на лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань і травм за рахунок коштів Фонду.

Стаття 30. Призначення та виплата матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору (контракту), призначаються та надаються за основним місцем роботи (крім допомоги по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомоги по вагітності та пологах, які надаються за основним місцем роботи та за сумісництвом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України).

У разі ліквідації (реорганізації) підприємства, установи, організації матеріальне забезпечення за страховими випадками, які настали до їх ліквідації (реорганізації), виплачується застрахованим особам їх правонаступником, а в разі відсутності правонаступника – робочим органом Фонду за місцем здійснення обліку ліквідованого підприємства, установи, організації як страхувальника.

Застрахованим особам, стосовно яких страхувальником не виконано обов'язків щодо нарахування та виплати матеріального забезпечення за страховими випадками у зв'язку з відсутністю можливості встановлення місцезнаходження цього страхувальника, що підтверджується даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування та актами перевірки центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, призначення та виплата матеріального забезпечення здійснюються робочим органом Фонду за місцем реєстрації їх місця проживання чи перебування у порядку, встановленому правлінням Фонду.

2. Добровільно застрахованим особам призначення та виплата матеріального забезпечення, а також надання соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності здійснюються робочим органом Фонду за місцем здійснення їх обліку як страхувальників.

3. Рішення про призначення матеріального забезпечення та надання соціальних послуг приймається комісією (уповноваженим) із соціального страхування, що створюється (обирається) на підприємстві, в установі, організації, до складу якої входять представники адміністрації підприємства, установи, організації та застрахованих осіб (виборних органів первинної профспілкової організації (профспілкового представника) або інших органів, які представляють інтереси застрахованих осіб).

Комісія (уповноважений) із соціального страхування здійснює контроль за правильним нарахуванням і своєчасною виплатою матеріального забезпечення, приймає рішення про відмову в його призначенні, про припинення виплати матеріального забезпечення (повністю або частково), розглядає підставу і правильність видачі листків непрацездатності та інших документів, які є підставою для надання матеріального забезпечення та соціальних послуг.

Комісія (уповноважений) із соціального страхування виконує свої функції відповідно до положення про комісію (уповноваженого) із страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, яке затверджується правлінням Фонду.

Стаття 31. Документи, необхідні для призначення матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності, а в разі роботи за сумісництвом – копія листка непрацездатності, засвідчена підписом керівника і печаткою за основним місцем роботи. Порядок і умови видачі, продовження та обліку листків непрацездатності, здійснення контролю за правильністю їх видачі встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, за погодженням з Фондом.

2. Для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) застраховані особи, зазначені в абзаці шостому частини першої статті 25 цього Закону, додають копії відповідних посвідчень або інші документи, які підтверджують право на пільгу.

3. Допомога на поховання застрахованої особи призначається сім'ї померлого або особі, яка здійснила поховання, на підставі свідоцтва про смерть, виданого центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів громадянського стану, виконавчим органом сільської, селищної чи міської (крім міст обласного значення) ради.

4. Допомога на поховання члена сім'ї застрахованої особи призначається застрахованій особі на підставі свідоцтва про смерть, виданого центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів громадянського стану, виконавчим органом сільської, селищної чи міської (крім міст обласного значення) ради, та довідки з місця проживання про перебування померлого члена сім'ї на утриманні застрахованої особи.

Стаття 32. Строки розгляду документів, призначення та виплати матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

1. Документи для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах розглядаються не пізніше десяти днів з дня їх надходження.

Повідомлення про відмову в призначенні допомоги із зазначенням причин відмови та порядку оскарження видається або надсилається заявникові не пізніше п'яти днів після винесення відповідного рішення.

2. Допомога по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах виплачується:

1) застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору (контракту), – у найближчий після дня призначення допомоги строк, установлений для виплати заробітної плати;

2) добровільно застрахованим особам – протягом десяти днів після призначення допомоги.

3. Допомога на поховання призначається не пізніше дня, що настає за днем звернення, і виплачується не пізніше наступного робочого дня після отримання страхувальником страхових коштів від Фонду відповідно до цього Закону.

4. Призначене, але не одержане у зв'язку зі смертю застрахованої особи матеріальне забезпечення виплачується членам сім'ї, які проживали разом з нею, або спадкоємцям.

Призначене, але не одержане застрахованою особою своєчасно матеріальне забезпечення виплачується за минулий час у розмірі, встановленому на час настання страхового випадку.

Суми матеріального забезпечення, не одержані з вини органу, що призначає матеріальне забезпечення, виплачуються застрахованій особі за минулий час з дотриманням вимог законодавства про індексацію грошових доходів населення.

Надміру виплачені суми матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності внаслідок зловживань з боку застрахованої особи або членів її сім'ї стягуються з них у судовому порядку.

5. Матеріальне забезпечення, передбачене цим Законом, виплачується у разі, якщо звернення за його призначенням надійшло не пізніше дванадцяти календарних місяців з дня відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерті застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні.

Стаття 33. Порядок розрахунку середньої заробітної плати (доходу) для обчислення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах

1. При обчисленні середньої заробітної плати (доходу) для забезпечення допомогою по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах враховуються всі види заробітної плати (доходу) в межах граничної суми місячної заробітної плати (доходу), на яку нараховуються страхові внески на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

2. Порядок обчислення середньої заробітної плати для надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 34. Порядок фінансування Фондом соціального страхування України страхувальників

1. Фінансування страхувальників-роботодавців для надання матеріального забезпечення найманим працівникам здійснюється робочими органами Фонду в порядку, встановленому правлінням Фонду.

Підставою для фінансування страхувальників робочими органами Фонду є оформлена за встановленим зразком заява-розрахунок, що містить інформацію про нараховані застрахованим особам суми матеріального забезпечення за їх видами.

Робочі органи Фонду здійснюють фінансування страхувальників-роботодавців протягом десяти робочих днів після надходження заяви.

У разі якщо сума отриманих страхувальником від Фонду страхових коштів перевищує фактичні витрати на надання матеріального забезпечення, невикористані страхові кошти повертаються до робочого органу Фонду, що здійснив фінансування, протягом трьох робочих днів.

2. Страхувальник-роботодавець відкриває окремий поточний рахунок для зарахування страхових коштів у банках у порядку, встановленому Національним банком України.

Страхувальник-роботодавець, який є бюджетною установою, відкриває окремий рахунок для зарахування страхових коштів в органі, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Кошти Фонду, що надходять на зазначений рахунок, обліковуються на окремому субрахунку.

Страхові кошти, зараховані на окремий поточний рахунок у банку або на окремий рахунок в органі, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів (далі – окремий рахунок), можуть бути використані страхувальником виключно на надання матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам. Страхові кошти, зараховані на окремий рахунок, не можуть бути спрямовані на задоволення вимог кредиторів, на стягнення на підставі виконавчих та інших документів, за якими здійснюється стягнення відповідно до закону.

Розділ V

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ, ЯКІ СПРИЧИНИЛИ ВТРАТУ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Стаття 35. Особи, які підлягають страхуванню від нещасного випадку

1. Страхуванню від нещасного випадку підлягають:

1) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту);

2) учні та студенти навчальних закладів, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти, залучені до будь-яких робіт під час, перед або після занять; під час занять, коли вони набувають професійних навичок; у період проходження виробничої практики (стажування), виконання робіт на підприємствах;

3) особи, які утримуються у виправних закладах та залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами.

2. Заподіяння шкоди зародку внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання жінки під час її вагітності, у зв'язку з чим дитина народилася інвалідом, прирівнюється до нещасного випадку, який трапився із застрахованим. Така дитина відповідно до медичного висновку вважається застрахованою і до 18 років або до закінчення навчання, але не більш як до досягнення нею 23 років, їй надається допомога Фонду.

Усі особи, перелічені у частині першій цієї статті, вважаються застрахованими з моменту набрання чинності цим Законом незалежно від фактичного виконання страхувальниками своїх зобов'язань щодо сплати страхових внесків.

3. Добровільно від нещасного випадку можуть застрахуватися:

1) особи, які забезпечують себе роботою самостійно, – займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності, члени фермерського господарства, особистого селянського господарства, якщо вони не є найманими працівниками;

2) громадяни – суб'єкти підприємницької діяльності.

Стаття 36. Страхові виплати

1. Страховими виплатами є грошові суми, які Фонд виплачує застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

2. Факт нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання розслідується в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, відповідно до Закону України «Про охорону праці».

3. Підставою для оплати потерпілому витрат на медичну допомогу, проведення медичної, професійної та соціальної реабілітації, а також страхових виплат є акт розслідування нещасного випадку або акт розслідування професійного захворювання (отруєння) за встановленими формами.

4. Перелік обставин, за яких настає страховий випадок, та перелік професійних захворювань визначаються Кабінетом Міністрів України.

5. В окремих випадках, за наявності підстав, Фонд може:

1) визнати страховим нещасний випадок, що стався за обставин, не визначених відповідним переліком;

2) визнати страховим випадком захворювання, не внесене до переліку професійних захворювань, якщо на момент прийняття рішення медична наука має нові відомості, які дають підстави вважати це захворювання професійним.

6. Порушення правил охорони праці застрахованим, яке спричинило нещасний випадок або професійне захворювання, не звільняє страховика від виконання зобов'язань перед потерпілим.

7. Страхові виплати складаються із:

1) страхової виплати втраченого заробітку (або відповідної його частини) залежно від ступеня втрати потерпілим професійної працездатності (далі – щомісячна страхова виплата);

2) страхової виплати в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на утриманні померлого);

3) страхової виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності;

4) страхових витрат на медичну та соціальну допомогу.

8. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди потерпілим від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань і членам їхніх сімей не є страховою виплатою та здійснюється незалежно від часу настання страхового випадку відповідно до положень Цивільного кодексу України та Кодексу законів про працю України.

Стаття 37. Перерахування розміру страхових виплат

1. Перерахування сум щомісячних страхових виплат і витрат на медичну та соціальну допомогу провадиться в разі:

1) зміни ступеня втрати професійної працездатності;

2) зміни складу сім'ї померлого.

2. Перерахування сум щомісячних страхових виплат провадиться також у разі зростання у попередньому календарному році середньої заробітної плати у галузях національної економіки за даними центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики. Таке перерахування провадиться з 1 березня наступного року. При цьому визначена раніше сума щомісячної страхової виплати зменшенню не підлягає.

Стаття 38. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим

1. Ступінь втрати працездатності потерпілим установлюється МСЕК за участю Фонду і визначається у відсотках професійної працездатності, яку мав потерпілий до ушкодження здоров'я. МСЕК установлює обмеження рівня життєдіяльності потерпілого, визначає професію, з якою пов'язане ушкодження здоров'я, причину, час настання та групу інвалідності у зв'язку з ушкодженням здоров'я, а також необхідні види медичної та соціальної допомоги.

2. Огляд потерпілого, складання та корегування індивідуальної програми реабілітації інваліда, в якій визначаються види реабілітаційних заходів та строки їх виконання, провадиться МСЕК за умови подання акта про нещасний випадок на виробництві, акта розслідування професійного захворювання за встановленими формами, висновку спеціалізованого медичного закладу (науково-дослідного інституту профпатології чи його відділення) про професійний характер захворювання, направлення лікувально-профілактичного закладу або роботодавця чи профспілкового органу підприємства, на якому потерпілий одержав травму чи професійне захворювання, або робочого органу виконавчої дирекції Фонду, суду чи прокуратури.

3. Позачергова експертиза провадиться МСЕК за заявою потерпілого, страховика чи інших заінтересованих осіб, суду чи прокуратури.

Стаття 39. Тимчасове переведення потерпілого на легшу, нижчеоплачувану роботу

1. За потерпілим, тимчасово переведеним на легшу нижчеоплачувану роботу, зберігається його середньомісячний заробіток на строк, визначений ЛКК, або до встановлення стійкої втрати професійної працездатності.

2. Стійкою втратою професійної працездатності вважається будь-яка втрата професійної працездатності, визначена МСЕК.

3. Необхідність переведення потерпілого на іншу роботу, її тривалість та характер установлюються ЛКК або МСЕК.

4. За згодою потерпілого роботодавець зобов'язаний надати йому рекомендовану ЛКК або МСЕК роботу за наявності відповідних вакансій.

5. Якщо у встановлений ЛКК або МСЕК строк роботодавець не забезпечує потерпілого відповідною роботою, Фонд сплачує потерпілому страхову виплату в розмірі його середньомісячного заробітку.

6. Середньомісячний заробіток, передбачений частинами першою та п'ятою цієї статті, обчислюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 40. Страхові виплати потерпілому під час його професійної реабілітації

1. Потерпілому, який проходить професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальною програмою реабілітації (якщо з часу встановлення ступеня втрати професійної працездатності минуло не більше одного року), Фонд провадить щомісячні страхові виплати в розмірі середньомісячного заробітку протягом строку, визначеного програмою реабілітації.

2. Фонд оплачує вартість придбаних потерпілим інструментів, протезів та інших пристосувань, відшкодовує потерпілому інші необхідні витрати, пов'язані з його професійною підготовкою.

3. Середньомісячний заробіток, передбачений частиною першою цієї статті, обчислюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 41. Право на страхові виплати в разі смерті потерпілого

1. У разі смерті потерпілого право на одержання щомісячних страхових виплат мають непрацездатні особи, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержан-

ня від нього утримання, а також дитина померлого, яка народилася протягом не більш як десяти-місячного строку після його смерті.

2. Такими непрацездатними особами є:

1) діти, які не досягли 16 років; діти з 16 до 18 років, які не працюють, або старші за цей вік, але через вади фізичного або розумового розвитку самі не спроможні заробляти; діти, які є учнями, студентами (курсантами, слухачами, стажистами) денної форми навчання, – до закінчення навчання, але не більш як до досягнення ними 23 років;

2) особи, які досягли пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», якщо вони не працюють;

3) інваліди – члени сім'ї потерпілого на час інвалідності;

4) неповнолітні діти, на утримання яких померлий виплачував або був зобов'язаний виплачувати аліменти;

5) непрацездатні особи, які не перебували на утриманні померлого, але мають на це право.

3. Право на одержання страхових виплат у разі смерті потерпілого мають також дружина (чоловік) або один з батьків померлого чи інший член сім'ї, якщо він не працює та доглядає дітей, братів, сестер або онуків потерпілого, які не досягли восьмирічного віку.

Стаття 42. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди

1. Сума щомісячної страхової виплати встановлюється відповідно до ступеня втрати професійної працездатності та середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я.

Щомісячна страхова виплата не повинна перевищувати середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я.

У разі якщо потерпілому одночасно із щомісячною страховою виплатою призначено пенсію по інвалідності у зв'язку з одним і тим самим нещасним випадком, їх сума не повинна перевищувати середньомісячний заробіток, який потерпілий мав до ушкодження здоров'я. Визначені раніше сума щомісячної страхової виплати та пенсія по інвалідності зменшенню не підлягають.

2. У разі стійкої втрати професійної працездатності, встановленої МСЕК, Фонд проводить одноразову страхову виплату потерпілому, розмір якої визначається відповідно до ступеня втрати професійної працездатності, виходячи з 17 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права потерпілого на страхову виплату.

У разі якщо при подальших обстеженнях МСЕК потерпілому встановлено інший, вищий ступінь втрати стійкої професійної працездатності з урахуванням іншої професійної хвороби або іншого каліцтва, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, йому провадиться одноразова виплата, розмір якої визначається відповідно до відсотка, на який збільшено ступінь втрати працездатності, щодо попереднього обстеження МСЕК, виходячи з розрахунку 17 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права потерпілого на страхову виплату.

Якщо комісією з розслідування нещасного випадку встановлено, що ушкодження здоров'я настало не лише з вини роботодавця, а й внаслідок порушення потерпілим нормативних актів про охорону праці, розмір одноразової допомоги зменшується на підставі висновку цієї комісії, але не більш як на 50 відсотків.

3. Фонд фінансує витрати на медичну та соціальну допомогу, у тому числі на додаткове харчування, придбання ліків, спеціальний медичний, постійний сторонній догляд, побутове обслуговування, протезування, медичну реабілітацію, санаторно-курортне лікування, придбання спеціальних засобів пересування тощо, якщо потребу в них визначено висновками МСЕК та індивідуальною програмою реабілітації інваліда (у разі її складення). Фонд організовує цілеспрямоване та ефективне лікування потерпілого у власних спеціалізованих лікувально-профілактичних закладах або на договірній основі в інших лікувально-профілактичних закладах з метою якнайшвидшого відновлення здоров'я застрахованого.

Якщо внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання потерпілий тимчасово втратив працездатність, Фонд фінансує всі витрати на його лікування.

Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується в розмірі 100 відсотків середнього заробітку (оподаткованого доходу). При цьому перші п'ять днів тимчасової непрацездатності оплачуються власником або уповноваженим ним органом за рахунок коштів підприємства, установи, організації.

Допомога по тимчасовій непрацездатності, страхова виплата у разі переведення потерпілого на легшу нижчеоплачувану роботу, відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг надаються в порядку, встановленому правлінням Фонду.

Додаткове харчування призначається на конкретно визначений строк за раціоном, який складає дієтолог чи лікар, який лікує, та затверджує МСЕК. Неможливість забезпечення потерпілого додатковим харчуванням у лікувально-профілактичному або реабілітаційному закладі підтверджується довідкою за підписом головного лікаря (директора) цього закладу. У цьому разі компенсація витрат на додаткове харчування здійснюється Фондом на підставі інформації центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики, про середні ціни на продукти харчування у торговельній мережі того місяця, в якому їх придбали.

Витрати на ліки, лікування, протезування (крім протезів з дорогоцінних металів), придбання санаторно-курортних путівок, предметів догляду за потерпілим визначаються на підставі виданих лікарями рецептів, санаторно-курортних карток, довідок або рахунків про їх вартість.

Сума витрат на необхідний догляд за потерпілим залежить від характеру цього догляду, встановленого МСЕК, і не може бути меншою (на місяць) за:

1) розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, – на спеціальний медичний догляд (масаж, уколи тощо);

2) половину розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, – на постійний сторонній догляд;

3) чверть розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, – на побутове обслуговування (прибирання, прання білизни тощо).

Витрати на догляд за потерпілим відшкодовуються Фондом незалежно від того, ким вони здійснюються.

Потребу потерпілих у спеціальному медичному, постійному сторонньому догляді та побутовому обслуговуванні визначає МСЕК.

Якщо МСЕК встановлено, що потерпілий потребує кількох видів допомоги, оплата проводиться за кожним її видом окремо.

4. Потерпілому, який став інвалідом, періодично, але не рідше одного разу на три роки, а інвалідам I групи щорічно безоплатно за медичним висновком надається путівка для санаторно-курортного лікування; у разі самостійного придбання путівки її вартість компенсує Фонд у розмірі, встановленому правлінням Фонду.

Потерпілому, який став інвалідом, компенсуються також витрати на проїзд до місця лікування і назад. Особі, яка супроводжує потерпілого до місця лікування і назад (крім санаторно-курортного лікування), Фонд компенсує за наявності підтверджуючих документів (оригіналів) витрати на проїзд і житло за розмірами згідно із законодавством про службові відрядження. Особу, яка супроводжує на санаторно-курортне лікування інваліда, якому за висновком МСЕК або індивідуальною програмою реабілітації інваліда визначено потребу в супроводі, Фонд забезпечує путівкою без лікування (лише проживання та харчування) або компенсує такі витрати у разі самостійного придбання путівки.

Потерпілому, який став інвалідом та використав щорічну відпустку до одержання путівки у санаторно-курортний заклад, роботодавець надає додаткову відпустку для лікування (включаючи час проїзду) із збереженням на цей час середньомісячного заробітку, який він мав до ушкодження здоров'я, або заробітку, що склався перед відпусткою (за вибором потерпілого).

Щомісячні страхові виплати потерпілому протягом цього часу провадяться на загальних підставах.

5. За наявності медичних показань для одержання автомобіля і наявності або відсутності протипоказань до керування ним Фонд забезпечує потерпілого автомобілем безоплатно чи на пільгових умовах, організовує та оплачує навчання водінню автомобіля, а також виплачує компенсацію на бензин (пальне), ремонт і технічне обслуговування автомобілів або на транспортне обслуговування в порядку та на умовах, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

У разі самостійного придбання потерпілим автомобіля його вартість компенсує Фонд у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Згідно з висновком МСЕК Фонд може відшкодувати також інші витрати.

6. У разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві виплачується одноразова допомога його сім'ї у сумі, що дорівнює 100 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних

осіб, встановленого законом на день настання права на страхову виплату, та одноразова допомога кожній особі, яка перебувала на його утриманні, а також на його дитину, яка народилася протягом не більш як десятимісячного строку після смерті потерпілого, у сумі, що дорівнює 20 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права на страхову виплату.

7. У разі смерті потерпілого від нещасного випадку або професійного захворювання витрати на його поховання несе Фонд згідно з порядком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

8. У разі смерті потерпілого суми страхових виплат особам, які мають на це право, визначаються із середньомісячного заробітку потерпілого за вирахуванням частки, яка припадала на потерпілого та працездатних осіб, що перебували на його утриманні, але не мали права на ці виплати.

У разі якщо смерть потерпілого, який одержував щомісячні страхові виплати, настала внаслідок ушкодження здоров'я від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, розмір щомісячної страхової виплати особам, які мають на це право, встановлюється виходячи з розміру щомісячної страхової виплати на день смерті потерпілого. Причинний зв'язок смерті потерпілого з одержаним каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я має підтверджуватися висновками відповідних медичних закладів. Одноразова допомога сім'ї та особам, які перебували на утриманні, у цьому випадку не виплачується.

Сума страхових виплат кожній особі, яка має на це право, визначається шляхом ділення частини заробітку потерпілого, що припадає на зазначених осіб, на кількість цих осіб.

Сума страхових виплат непрацездатним особам, які не перебували на утриманні померлого, але мають на це право, визначається в такому порядку:

- 1) якщо кошти на утримання стягувалися за рішенням суду, страхові виплати визначаються в сумі, призначеній судом;
- 2) якщо кошти на утримання не стягувалися в судовому порядку, сума страхової виплати встановлюється Фондом.

У разі якщо право на страхові виплати мають одночасно непрацездатні особи, які перебували на утриманні померлого, і непрацездатні особи, які не перебували на його утриманні, спочатку визначається сума страхових виплат особам, які не перебували на утриманні померлого.

Установлена зазначеним особам сума страхових виплат виключається із заробітку годувальника, а потім визначається сума страхових виплат особам, які перебували на утриманні померлого, у порядку, передбаченому абзацами першим та другим цього пункту.

Страхові виплати особам, які втратили годувальника, з урахуванням призначеної їм пенсії у разі втрати годувальника та інших доходів не можуть перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність.

9. Середньомісячний заробіток для обчислення суми страхових виплат потерпілому у зв'язку із втраченим ним заробітком (або відповідної його частини) визначається згідно з порядком обчислення середньої заробітної плати для виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

10. Під час обчислення середньомісячного заробітку враховуються всі види виплат, на які нараховувалися страхові внески.

11. У разі повторного ушкодження здоров'я середньомісячний заробіток, за бажанням потерпілого, обчислюється за відповідні періоди, що передували першому або повторному ушкодженню здоров'я. Сума страхової виплати в цьому разі визначається згідно із ступенем (у відсотках) втрати професійної працездатності, що встановлюється МСЕК за сукупністю випадків ушкодження здоров'я.

Якщо повторне ушкодження здоров'я працівника настало з вини іншого роботодавця, страхова виплата провадиться на загальних підставах.

12. Якщо на час звернення за страховою виплатою документи про заробіток потерпілого до ушкодження здоров'я не збереглися, сума страхової виплати визначається за діючою на час звернення тарифною ставкою (окладом) за професією (посадою) на підприємстві (в галузі), на якому працював потерпілий, або за відповідною тарифною ставкою (окладом) подібної професії (посади), але не менше розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати. Відсутність документів про заробіток підтверджується довідкою роботодавця або відповідного архіву.

13. У разі ушкодження здоров'я в період виробничого навчання (практики) сума страхової виплати визначається за діючою на підприємстві ставкою (окладом) тієї професії (спеціальності), якій навчався потерпілий, але не нижче найменшого розряду тарифної сітки відповідної професії.

Якщо у період навчання (практики) потерпілий одержував заробіток, сума страхової виплати визначається, за його згодою, із середньомісячного заробітку за цей період. За бажанням потерпілого сума страхової виплати може бути визначена із середньомісячного заробітку до початку виробничого навчання (практики).

14. Неповнолітній особі, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання матері під час її вагітності, або особам, які стали інвалідами під час зазначених у пункті 2 частини першої статті 36 цього Закону відповідних занять або робіт, Фонд провадить щомісячні страхові виплати як інвалідам дитинства, а після досягнення ними 18 років – у розмірі середньомісячного заробітку, що склався на території області (міста) проживання цих осіб, але не менше середньомісячного заробітку в країні на день виплати.

15. Індексація суми страхової виплати провадиться відповідно до законодавства.

16. У разі якщо ступінь втрати працездатності є невеликим, за бажанням потерпілого на виробництві щомісячна страхова виплата може бути замінена робочим органом Фонду виплатою одноразової допомоги. Умови та порядок заміни щомісячної страхової виплати одноразовою визначаються правлінням Фонду.

Стаття 43. Документи для розгляду справ про страхові виплати

1. Для розгляду справ про страхові виплати до Фонду подаються:

1) акт розслідування нещасного випадку або акт розслідування професійного захворювання за встановленими формами та/або висновок МСЕК про ступінь втрати професійної працездатності застрахованого чи копія свідоцтва про його смерть;

2) документи про необхідність подання додаткових видів допомоги.

2. Фонд приймає рішення про виплати у разі втрати годувальника за умови подання таких документів, які видаються відповідними організаціями у триденний строк з моменту звернення заявника:

1) копії свідоцтва органу реєстрації актів цивільного стану про смерть потерпілого;

2) довідки житлово-експлуатаційної організації, а за її відсутності – довідки виконавчого органу ради чи інших документів про склад сім'ї померлого, у тому числі про тих, хто перебував на його утриманні, або копії відповідного рішення суду;

3) довідки житлово-експлуатаційної організації, а за її відсутності – виконавчого органу ради про батьків або іншого члена сім'ї померлого, який не працює та доглядає дітей, братів, сестер чи онуків померлого, які не досягли восьмирічного віку;

4) довідки навчального закладу про те, що член сім'ї потерпілого віком від 18 до 23 років, який має право на відшкодування шкоди, навчається за денною формою навчання;

5) довідки навчального закладу інтернатного типу про те, що член сім'ї потерпілого, який має право на відшкодування шкоди, перебуває на утриманні цього закладу.

3. Факт перебування на утриманні потерпілого у разі відсутності відповідних документів і неможливості їх відновлення встановлюється в судовому порядку.

4. Якщо застрахований або члени його сім'ї за станом здоров'я чи з інших причин не спроможні самі одержати зазначені вище документи, їх одержує та подає відповідний страховий експерт Фонду.

Стаття 44. Розгляд справ про страхові виплати

1. Фонд розглядає справу про страхові виплати на підставі заяви потерпілого або заінтересованої особи за наявності усіх необхідних документів і приймає відповідні рішення у десятиденний строк, не враховуючи дня надходження зазначених документів.

2. Рішення оформляється постановою, в якій зазначаються дані про осіб, які мають право на страхові виплати, розміри виплат на кожного члена сім'ї та їх строки або обґрунтування відмови у виплатах; до постанови додаються копії необхідних документів.

3. Фонд може затримати страхові виплати до з'ясування підстав для виплат, якщо документи про нещасний випадок оформлені з порушенням установлених вимог.

Стаття 45. Відмова у страхових виплатах і наданні соціальних послуг

1. Фонд відмовляє у страхових виплатах і наданні соціальних послуг застрахованому, якщо мали місце:

- 1) навмисні дії, а також бездіяльність (приховування захворювань, невиконання приписів та обмежень лікаря) потерпілого, спрямовані на створення умов для настання страхового випадку;
- 2) подання роботодавцем, іншими органами, що беруть участь у встановленні страхового випадку, або потерпілим Фонду свідомо неправдивих відомостей про страховий випадок;
- 3) вчинення застрахованим умисного злочину, що призвів до настання страхового випадку.

2. Фонд відмовляє у виплатах і наданні соціальних послуг застрахованому, якщо нещасний випадок згідно із законодавством не визнаний пов'язаним з виробництвом.

Стаття 46. Припинення страхових виплат і надання соціальних послуг

1. Страхові виплати і надання соціальних послуг припиняються:

- 1) на весь час проживання потерпілого за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 2) на весь час, протягом якого потерпілий перебуває на державному утриманні, за умови, що частка виплати, яка перевищує вартість такого утримання, надається особам, які перебувають на утриманні потерпілого;
- 3) якщо з'ясувалося, що виплати призначено на підставі документів, які містять неправдиві відомості. Сума витрат на страхові виплати, отримані застрахованим, стягується в судовому порядку;
- 4) якщо страховий випадок настав внаслідок навмисного наміру заподіяння собі травми;
- 5) якщо потерпілий ухиляється від медичної чи професійної реабілітації або не виконує правил, пов'язаних з установленням чи переглядом обставин страхового випадку, або порушує правила поведінки та встановлений для нього режим, що перешкоджає одужанню;
- 6) в інших випадках, передбачених законодавством.

2. Якщо на утриманні потерпілого перебувають члени сім'ї, які проживають на території України, виплати у випадках, передбачених пунктами 1 і 5 цієї статті, не припиняються, а лише зменшуються на суму, що не перевищує 25 відсотків усієї суми виплат.

Стаття 47. Строки проведення страхових виплат

1. Страхові виплати провадяться щомісячно в установлені Фондом дні на підставі постанови цього Фонду або рішення суду:

- 1) потерпілому – з дня втрати працездатності внаслідок нещасного випадку або з дати встановлення професійного захворювання;
- 2) особам, які мають право на виплати у зв'язку зі смертю годувальника, – з дня смерті потерпілого, але не раніше дня виникнення права на виплати.

2. Одноразова допомога виплачується потерпілому в місячний строк з дня визначення МСЕК стійкої втрати професійної працездатності, а в разі смерті потерпілого – у місячний строк з дня смерті застрахованого особам, які мають на це право.

3. Якщо справи про страхові виплати розглядаються вперше по закінченню трьох років з дня втрати потерпілим працездатності внаслідок нещасного випадку або з дня смерті годувальника, страхові виплати провадяться з дня звернення.

4. Виплати, призначені, але не одержані своєчасно потерпілим або особою, яка має право на одержання виплат, провадяться за весь минулий час, але не більш як за три роки з дня звернення за їх одержанням.

5. Страхові виплати провадяться протягом строку, на який встановлено втрату працездатності у зв'язку із страховим випадком, а фінансування додаткових витрат згідно з цим Законом – протягом строку, на який визначено потребу в них.

6. Страхові виплати провадяться протягом строку, встановленого МСЕК або ЛКК. Строк проведення страхових виплат продовжується з дня їх припинення і до часу, встановленого при наступному огляді МСЕК або ЛКК, незалежно від часу звернення потерпілого або заінтересованих осіб до Фонду. При цьому сума страхових виплат за минулий час виплачується за умови підтвердження МСЕК втрати працездатності та причинного зв'язку між настанням непрацездатності та ушкодженням здоров'я.

7. Якщо потерпілому або особам, які мають право на одержання страхової виплати, з вини Фонду своєчасно не визначено або не виплачено суми страхової виплати, ця сума виплачується без обмеження протягом будь-якого строку та підлягає коригуванню у зв'язку із зростанням цін на споживчі товари та послуги в порядку, встановленому статтею 34 Закону України «Про оплату праці».

8. Страхові виплати за поточний місяць провадяться протягом місяця з дня настання страхового випадку. Доставка і переказ сум, що виплачуються потерпілим, провадяться за рахунок Фонду.

За бажанням одержувачів ці суми можуть перераховуватися на їх особові рахунки в банку.

9. Суми, одержані в рахунок страхових виплат потерпілим або особою, яка має право на ці виплати, можуть бути утримані Фондом, якщо рішення про їх виплату прийнято на підставі підроблених документів або подано свідомо неправдиві відомості, а також якщо допущено помилку, яка впливає на суму страхових виплат.

10. Належні суми страхових виплат, що з вини Фонду не були своєчасно виплачені особам, які мають на них право, у разі смерті цих осіб виплачуються членам їхніх сімей, а в разі їх відсутності – включаються до складу спадщини.

Стаття 48. Страхові виплати у разі перебування особи, яка їх одержує, в особливих умовах

1. Потерпілим, які проживають у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, пансіонатах для ветеранів війни та праці, щомісячні суми страхових виплат перераховуються на рахунок зазначених установ з виплатою різниці між сумою страхової виплати та вартістю утримання в них, але не менш як 25 відсотків призначеної суми страхової виплати (втраченого заробітку).

2. Якщо на утриманні потерпілого, який проживає у будинку-інтернаті для громадян похилого віку та інвалідів, пансіонаті для ветеранів війни та праці, є непрацездатні члени сім'ї, сума страхової виплати сплачується в такому порядку: на одну непрацездатну особу, яка перебуває на утриманні, – чверть, на двох – третина, на трьох і більше – половина суми страхової виплати. Частина суми страхової виплати, що залишається після відрахування вартості утримання в цих установах, але не менш як 25 відсотків, виплачується потерпілому.

3. Суми страхових виплат, нараховані особі, яка їх одержує в період її перебування в дитячому будинку, закладі інтернатного типу, перераховуються на спеціальний рахунок і виплачуються їй після закінчення навчання у цьому закладі.

4. У разі відбування потерпілим покарання у вигляді позбавлення волі належні йому суми страхових виплат перераховуються на спеціальний рахунок і виплачуються йому після звільнення з місця позбавлення волі, а особи, які перебувають на утриманні потерпілого, одержують виплати в установленому порядку.

5. У разі виїзду потерпілого або осіб, які мають право на страхові виплати, на постійне місце проживання за межі України визначені на зазначені цілі суми переказуються Фондом на їх адресу в порядку, передбаченому міждержавними угодами.

Стаття 49. Зберігання справ про страхові виплати

1. Справи про страхові виплати потерпілих на виробництві та заінтересованих осіб з усіма необхідними документами зберігаються в територіальних органах Фонду протягом 75 років після зняття застрахованої особи з обліку. Після закінчення строку зберігання справи про страхові виплати підлягають знищенню в установленому законодавством порядку.

Стаття 50. Профілактика нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

1. Фонд здійснює заходи, спрямовані на запобігання нещасним випадкам, усунення загрози здоров'ю працівників, викликані умовами праці, у тому числі:

1) вивчає стан умов, безпеки, охорони праці та профілактичної роботи на підприємствах, у фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, з метою надання страховальникам необхідних консультацій у створенні ними та реалізації ефективної системи управління охороною праці;

2) бере участь:

у навчанні, підвищенні рівня знань працівників, які вирішують питання охорони праці;

у здійсненні наукових досліджень у сфері охорони та медицини праці;

3) перевіряє стан профілактичної роботи та охорони праці на підприємствах, бере участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві, а також професійних захворювань;

4) веде пропаганду безпечних та нешкідливих умов праці, організовує створення тематичних кінофільмів, радіо- і телепередач, видає та розповсюджує нормативні акти, підручники, журнали, іншу спеціальну літературу, плакати, пам'ятки тощо з питань соціального страхування від нещасного випадку та охорони праці;

5) бере участь у розробленні законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці;

6) вивчає та поширює позитивний досвід створення безпечних та нешкідливих умов виробництва;

7) виконує інші профілактичні роботи.

Стаття 51. Страхові експерти з охорони праці

1. Виконання статутних функцій та обов'язків Фонду щодо запобігання нещасним випадкам покладається на страхових експертів з охорони праці.

2. Страховими експертами з охорони праці можуть бути особи з вищою спеціальною освітою за фахом спеціаліста з охорони праці або особи з вищою технічною або медичною освітою, які мають стаж практичної роботи на підприємстві не менше трьох років та відповідне посвідчення, яке видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.

3. Страхові експерти з охорони праці мають право:

1) безперешкодно та в будь-який час відвідувати підприємства для перевірки стану умов і безпеки праці та проведення профілактичної роботи з цих питань;

2) у складі відповідних комісій брати участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, а також у перевірці знань з охорони праці працівників підприємств;

3) одержувати від роботодавців пояснення та інформацію, у тому числі у письмовій формі, про стан охорони праці та види здійснюваної діяльності;

4) брати участь у роботі комісій з питань охорони праці підприємств та у комісіях з перевірки знань з питань охорони праці;

5) вносити роботодавцям обов'язкові для виконання подання про порушення законодавства про охорону праці, а центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, – подання про застосування адміністративних стягнень або притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили ці порушення, а також про заборону подальшої експлуатації робочих місць, дільниць і цехів, робота на яких загрожує здоров'ю або життю працівників;

6) складати протоколи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

7) брати участь як незалежні експерти в роботі комісій з випробувань та приймання в експлуатацію виробничих об'єктів, засобів виробництва та індивідуального захисту, апаратури та приладів контролю.

4. Страхові експерти з охорони праці провадять свою діяльність відповідно до Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Стаття 52. Порядок визначення класу професійного ризику

1. Визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності здійснюється Фондом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Розмір страхового внеску підприємства залежить від класу професійного ризику виробництва, до якого належить підприємство за видом економічної діяльності. У разі якщо страхувальник провадить свою діяльність за декількома видами економічної діяльності, віднесення підприємства до класу професійного ризику виробництва здійснюється за основним видом його економічної діяльності.

3. У разі зміни виду економічної діяльності підприємства Фонд відповідно змінює належність цього підприємства до класу професійного ризику виробництва. Зміна класу професійного ризику здійснюється один раз на рік за результатами роботи страхувальника за минулий календарний рік. Новий клас професійного ризику встановлюється з початку поточного року.

4. У разі систематичного порушення нормативно-правових актів з охорони праці, внаслідок чого підвищується ризик настання нещасних випадків і професійних захворювань, а також у разі непрове-

дення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до законодавства підприємство у будь-який час за рішенням територіального органу Фонду може бути віднесено на основі відповідного подання страхового експерта, який обслуговує це підприємство, до іншого, вищого класу професійного ризику виробництва. Такий захід може мати і зворотну дію з початку фінансового року, зокрема у разі проведення атестації та затвердження заходів щодо поліпшення умов праці.

Розділ VI

КОНТРОЛЬ ТА НАГЛЯД У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 53. Контроль за діяльністю Фонду соціального страхування України

1. Метою контролю є забезпечення виконання Фондом його статутних завдань і цільового використання коштів цього Фонду.

2. Контроль за діяльністю Фонду здійснює Громадська рада Фонду, що утворюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 54. Державний нагляд у сфері соціального страхування

1. Державний нагляд у сфері соціального страхування здійснює уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади та інші органи, визначені законом.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення:

1) здійснює державний нагляд у сфері соціального страхування від нещасного випадку та у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності у частині забезпечення відповідності законодавству рішень правління Фонду;

2) спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, подає на затвердження Кабінету Міністрів України проект бюджету Фонду на бездефіцитній основі, у тому числі у разі схвалення правлінням Фонду незбалансованого проекту бюджету Фонду;

3) у разі невиконання директором виконавчої дирекції Фонду завдань і функцій, визначених цим Законом, порушень законодавства, вносить пропозиції органу, який його призначив, щодо його звільнення.

3. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з охорони праці:

1) опрацьовує за участю міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Фонду, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і професійних спілок проекти загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і контролює її виконання, бере участь у розробленні та виконанні інших державних і галузевих програм;

2) проводить розслідування та веде облік аварій і нещасних випадків, які підлягають спеціальному розслідуванню, аналізує їх причини, готує пропозиції щодо запобігання таким аваріям і випадкам;

3) проводить технічне розслідування обставин та причин виникнення аварій, пов'язаних з використанням газу в побуті;

4) здійснює контроль за своєчасністю та об'єктивністю розслідування нещасних випадків на виробництві, їх документальним оформленням та обліком, виконанням заходів з усунення причин нещасних випадків;

5) бере участь у розслідуванні обставин і причин аварій, розкращання та втрат вибухових матеріалів, приймає за матеріалами зазначеного розслідування у межах своєї компетенції відповідні рішення, спільно з представниками інших органів виконавчої влади бере участь у комісіях з розслідування нещасних випадків на виробництві.

4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері контролю за додержанням законодавства про соціальне страхування від нещасного випадку та у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, безперешкодно здійснює перевірки в адміністративних приміщеннях робочих органів виконавчої дирекції Фонду з питань призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення, передбачених цим Законом, має право з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб ознайомлюватися під час проведення перевірок з інформацією, документами і матеріалами та одержувати від Фонду необхідні для виконання своїх повноважень копії або витяги з документів.

5. Метою нагляду є контроль за додержанням страхувальниками та Фондом законодавства про соціальне страхування.

6. Якщо Фондом прийнято рішення з порушенням законодавства про соціальне страхування або страхувальник не виконує вимог цього Закону, органи державного нагляду, зазначені у частині першій цієї статті, вказують на допущені порушення та встановлюють строк для їх усунення. Якщо у строк, установлений органами державного нагляду, Фонд або страхувальник не усуне порушення, органи державного нагляду скасовують незаконне рішення з наступним відшкодуванням збитків за рахунок Фонду або страхувальника. Невиконання цієї вимоги тягне за собою встановлену законодавством відповідальність посадових осіб Фонду або страхувальника з подальшим виконанням вимог органів державного нагляду. У двотижневий строк Фонд або страхувальник може оскаржити рішення органів державного нагляду в суді.

7. У разі потреби органи державного нагляду мають право вимагати скликання позачергового засідання правління Фонду. Якщо цю вимогу не буде виконано, органи державного нагляду мають право самі скликати та провести засідання правління Фонду.

За рішенням органу державного нагляду члени правління Фонду в разі невиконання своїх обов'язків можуть бути позбавлені своїх повноважень.

З ініціативи органу державного нагляду може призначатися проведення аудиторської перевірки діяльності Фонду та органів його управління.

Фонд та страхувальники зобов'язані подавати органам державного нагляду або їх уповноваженим усі документи та довідки, необхідні для виконання ними функцій контролю у сфері соціального страхування.

Розділ VII ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2015 року, крім статті 44 цього Закону, яка набирає чинності з 1 липня 2015 року.

2. Установити, що дія абзацу третього частини першої статті 30 цього Закону щодо виплати матеріального забезпечення територіальними органами Фонду поширюється на застрахованих осіб за фактами невиконання їм страхувальниками матеріального забезпечення за страховими випадками, які настали до дня набрання чинності цим Законом.

3. Особливості надання соціальних послуг та виплати матеріального забезпечення за соціальним страхуванням внутрішньо переміщеним особам (громадянам України, які переселилися з тимчасово окупованої території, території проведення антитерористичної операції або зони надзвичайної ситуації) визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Утворити Фонд соціального страхування України, реорганізувавши шляхом злиття Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Утворити робочі органи виконавчої дирекції Фонду, реорганізувавши шляхом злиття відповідних робочих органів виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та робочих органів виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та його відділень.

5. Фонд соціального страхування України та його робочі органи є правонаступниками Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, його виконавчої дирекції та управлінь виконавчої дирекції цього Фонду в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, відділення в районах і містах обласного значення – Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, його виконавчої дирекції, відділень виконавчої дирекції цього Фонду в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, виконавчих дирекцій або уповноважених представників відділень у районах та містах республіканського (Автономної Республіки Крим) та обласного значення.

6. До завершення заходів, пов'язаних з утворенням Фонду соціального страхування України та його робочих органів, виконання функцій та завдань, передбачених цим Законом, забезпечують у межах компетенції відповідні виконавчі дирекції та їх робочі органи Фонду соціального страхування від

нешасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

7. Фонду соціального страхування України після завершення в установленому законом порядку реєстрації та відкриття рахунку в органах казначейства забезпечити:

1) фінансування видатків на утримання та забезпечення діяльності виконавчих дирекцій та робочих органів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (до завершення заходів з їх ліквідації);

2) вжиття заходів з раціонального та ефективного використання майна, що перебувало на балансі виконавчих дирекцій Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та їх робочих органів, реалізацію надлишкового майна, яке не використовується Фондом та його робочими органами.

8. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

9. Нормативно-правові та розпорядчі акти Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності діють до затвердження відповідних рішень Фондом.

10. Установити, що у разі, якщо потерпілому на виробництві до набрання чинності цим Законом одночасно із щомісячною страховою виплатою призначено пенсію по інвалідності у зв'язку з одним і тим самим нещасним випадком, їх сума не повинна перевищувати середньомісячний заробіток, який потерпілий мав до ушкодження здоров'я. Визначені до 1 квітня 2001 року суми щомісячної страхової виплати та пенсія по інвалідності зменшенню не підлягають.

11. Зупинити з 1 січня 2015 року до стабілізації фінансово-економічного становища держави перерахунок сум щомісячних страхових виплат, який проводиться з 1 березня наступного року у разі зростання у попередньому календарному році середньої заробітної плати у галузях національної економіки за даними центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики. Відновлення такого перерахунку визначається законом.

12. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законів України у відповідність із цим Законом;

2) підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування;

3) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

4) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

5) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

6) вжити заходів щодо запровадження електронного реєстру листків непрацездатності;

7) вжити заходів щодо формування правління Фонду соціального страхування України за участю репрезентативних на національному рівні всеукраїнських об'єднань профспілок та організацій роботодавців;

8) затвердити схвалений правлінням Фонду соціального страхування України та внесений в установленому порядку бюджет Фонду на 2015 рік.

13. До приведення законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування у відповідність із цим Законом, пенсія по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та пенсія у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, виплачуються за рахунок коштів Пенсійного фонду України».

2. У Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

1) у статті 24:

частину третю викласти в такій редакції:

«Працівник не може бути допущений до роботи без укладення трудового договору, оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу, та повідомлення центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування про прийняття працівника на роботу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

частину четверту виключити;

2) статтю 24¹ виключити;

3) у статті 48:

частину другу доповнити словами «студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів, які проходять стажування на підприємстві, в установі, організації»;

частину третю доповнити другим реченням такого змісту: «Студентам вищих та учням професійно-технічних навчальних закладів трудова книжка оформляється не пізніше п'яти днів після початку проходження стажування»;

4) частини третю і четверту статті 49² викласти в такій редакції:

«Одночасно з попередженням про звільнення у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці власник або уповноважений ним орган пропонує працівникові іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації. При відсутності роботи за відповідною професією чи спеціальністю, а також у разі відмови працівника від переведення на іншу роботу на тому самому підприємстві, в установі, організації працівник, на власний розсуд, звертається за допомогою до державної служби зайнятості або працевлаштовується самостійно. У разі якщо вивільнення є масовим відповідно до статті 48 Закону України «Про зайнятість населення», власник або уповноважений ним орган доводить до відома державної служби зайнятості про заплановане вивільнення працівників.

Державна служба зайнятості інформує працівників про роботу в тій самій чи іншій місцевості за їх професіями, спеціальностями, кваліфікаціями, а у разі їх відсутності – здійснює підбір іншої роботи з урахуванням індивідуальних побажань і суспільних потреб. У разі потреби особу може бути направлено, за її згодою, на професійну перепідготовку або підвищення кваліфікації відповідно до законодавства»;

5) статтю 196 викласти в такій редакції:

«Стаття 196. Додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню

Для працевлаштування молоді, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби) і вперше приймається на роботу, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу, а також інших категорій осіб, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, підприємствам, установам та організаціям встановлюється квота відповідно до Закону України «Про зайнятість населення»;

б) частину першу статті 232 доповнити пунктом 6 такого змісту:

«б) працівників про оформлення трудових відносин у разі виконання ними роботи без укладення трудового договору та встановлення періоду такої роботи»;

7) у статті 235:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 235. Поновлення на роботі, зміна формулювання причин звільнення, оформлення трудових відносин з працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи»;

після частини п'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

«При винесенні рішення про оформлення трудових відносин з працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи чи роботи на умовах

неповного робочого часу, у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, в установі, організації, орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про нарахування та виплату такому працівникові заробітної плати у розмірі не нижче середньої заробітної плати за відповідним видом економічної діяльності у регіоні у відповідному періоді без урахування фактично виплаченої заробітної плати, про нарахування та сплату відповідно до законодавства податку на доходи фізичних осіб та суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за встановлений період роботи».

У зв'язку з цим частину шосту вважати частиною сьомою;

8) частину першу статті 259 викласти в такій редакції:

«Державний нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання, фізичними особами – підприємцями, які використовують найману працю, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

9) статтю 265 викласти в такій редакції:

«Стаття 265. Відповідальність за порушення законодавства про працю

Посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, винні у порушенні законодавства про працю, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Юридичні та фізичні особи – підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу в разі:

фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, та виплати заробітної плати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;

порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць, виплата їх не в повному обсязі – у трикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці – у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;

порушення інших вимог трудового законодавства, крім передбачених абзацами другим – четвертим частини другої цієї статті – у розмірі мінімальної заробітної плати.

Штрафи, накладення яких передбачено частиною другою цієї статті, є фінансовими санкціями і не належать до адміністративно-господарських санкцій, визначених главою 27 Господарського кодексу України.

Штрафи, зазначені у частині другій цієї статті, накладаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Штрафи, зазначені в абзаці другому частини другої цієї статті, можуть бути накладені центральним органом виконавчої влади, зазначеним у частині четвертій цієї статті, без здійснення заходу державного нагляду (контролю) на підставі рішення суду про оформлення трудових відносин із працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи чи роботи на умовах неповного робочого часу в разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, в установі, організації.

Виконання постанови центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, покладається на Державну виконавчу службу.

Сплата штрафу не звільняє від усунення порушень законодавства про працю».

3. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) статтю 41 викласти в такій редакції:

«Стаття 41. Порушення вимог законодавства про працю та про охорону праці

Порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплата їх не в повному обсязі, терміну надання посадовими особами підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та фізичними особами – підприємцями працівникам, у тому числі колишнім, на їхню вимогу документів стосовно їх трудової діяльності на даному підприємстві, в установі, організації чи у фізичної особи – підприємця, необхідних для призначення пенсії (про стаж, заробітну плату тощо), визначеного Законом України «Про звернення громадян», або надання зазначених документів, що містять недостовірні дані, порушення терміну проведення атестації робочих місць за умовами праці та порядку її проведення, а також інші порушення вимог законодавства про працю –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, або ті самі діяння, вчинені щодо неповнолітнього, вагітної жінки, одинокого батька, матері або особи, яка їх замінює і виховує дитину віком до 14 років або дитину-інваліда, –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Фактичний допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), допуск до роботи іноземця або особи без громадянства та осіб, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо надання статусу біженця, на умовах трудового договору (контракту) без дозволу на застосування праці іноземця або особи без громадянства –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб підприємців, які використовують найману працю, від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною третьою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, крім порушення, передбаченого частиною шостою цієї статті, –

тягне за собою накладення штрафу на працівників від чотирьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення встановленого порядку повідомлення (надання інформації) центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, про нещасний випадок на виробництві –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, і на фізичних осіб, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

2) у статті 165 ¹:

в абзаці другому частини першої слова «посадових осіб від двадцяти до тридцяти» замінити словами «посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу – підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від тридцяти до сорока»;

в абзаці другому частини другої слова «посадових осіб від тридцяти до сорока» замінити словами «посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу – підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від сорока до п'ятдесяти»;

в абзаці другому частини третьої слова «посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти» замінити словами «посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу – підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від сорока до вісімдесяти»;

в абзаці другому частини четвертої слова «посадових осіб від п'ятдесяти до ста» замінити словами «посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу – підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від вісімдесяти до ста двадцяти»;

в абзаці другому частини п'ятої слова «посадових осіб від ста» замінити словами «посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу – підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від ста п'ятдесяти»;

3) в абзаці першому частини першої статті 165⁴ слова «від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності» та «від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань» виключити;

4) у статті 165⁵:

у назві слова «та витратами, зумовленими похованням» виключити;

в абзаці першому частини першої слова «у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» виключити;

5) у частині першій статті 188²³ слова «Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» замінити словами «Фонду соціального страхування України»;

6) у статті 221 слова та цифри «частиною першою статті 41» замінити словами та цифрами «частинами першою – четвертою статті 41»;

7) у статті 231:

у частині першій слова та цифри «частини друга (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм) і третя статті 41» замінити словами та цифрами «частини п'ята (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм) і шоста статті 41»;

в абзаці першому пункту 1 частини другої слова та цифри «частинами другою (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм) і третьою статті 41» замінити словами та цифрами «частинами п'ятою (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм) і шостою статті 41»;

8) у частині першій та пункті 2 частини другої статті 236 слова та цифри «частиною другою статті 41» замінити словами та цифрами «частиною п'ятою статті 41»;

9) статтю 244¹⁰ викласти в такій редакції:

«Стаття 244¹⁰. Органи Фонду соціального страхування України

Органи Фонду соціального страхування України розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (стаття 165⁴), про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (стаття 165⁵), а також перешкоджанням уповноваженим особам органів Фонду соціального страхування України у здійсненні перевірок (стаття 188²³).

Від імені Фонду соціального страхування України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівник виконавчої дирекції Фонду, його заступники, керівники робочих органів виконавчої дирекції Фонду та їх заступники»;

10) статтю 244¹¹ виключити;

11) в абзаці «центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю (частина перша статті 41, статті 41¹ – 41³, 188¹)» пункту 1 частини першої статті 255 слова «частина перша» замінити словами «частини перша – четверта».

4. У статті 92 Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170):

1) частину другу викласти в такій редакції:

«Посадові особи державної лісової охорони підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

2) частини третю, шосту – восьму та десятую виключити;

3) у частині одинадцятій слова «виплати допомоги у разі загибелі чи отриманні тілесних ушкоджень» виключити.

5. У Кримінальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25 – 26, ст. 131):

1) статтю 172 викласти в такій редакції:

«Стаття 172. Грубе порушення законодавства про працю»

1. Незаконне звільнення працівника з роботи з особистих мотивів чи у зв'язку з повідомленням ним про порушення вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» іншою особою, а також інше грубе порушення законодавства про працю –

караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років.

2. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або щодо неповнолітнього, вагітної жінки, одинокого батька, матері або особи, яка їх замінює і виховує дитину віком до 14 років або дитину-інваліда, – караються штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців»;

2) у статті 212¹:

в абзаці другому частини першої слова «від п'ятисот до тисячі п'ятисот» замінити словами «від однієї тисячі до двох тисяч»;

в абзаці другому частини другої слова «від тисячі п'ятисот» замінити словами «від двох тисяч»;

в абзаці другому частини третьої слова «від десяти тисяч» замінити словами «від п'ятнадцяти тисяч».

6. У частині другій статті 28 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 25, ст. 283; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 13, ст. 66; 2003 р., № 10 – 11, ст. 87) слова «Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» замінити словами «Фонду соціального страхування України».

7. У статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546; 2013 р., № 46, ст. 640):

частину четверту викласти в такій редакції:

«Посадові особи спеціальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частини п'яту – сьому виключити.

8. У статті 50 Закону України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793 із наступними змінами):

частину четверту викласти в такій редакції:

«Працівники прокуратури підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частину п'яту виключити.

9. У тексті Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 32 – 33, ст. 413 із наступними змінами) слова «Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» та «Фонд соціального

страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» у всіх відмінках замінити словами «Фонд соціального страхування України» у відповідному відмінку.

10. У статті 17 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 110 із наступними змінами):

частини першу – третю та восьму виключити;

частину сьому викласти в такій редакції:

«Службові особи органу державного фінансового контролю підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

11. Частину третю статті 7 Закону України «Про колективні договори і угоди» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 36, ст. 361) доповнити словами «зокрема щодо дитячого оздоровлення та придбання новорічних подарунків для дітей працівників тощо».

12. У статті 29 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472 із наступними змінами):

частину другу викласти в такій редакції:

«Працівники Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень, службові обов'язки яких полягають у безпосередньому виконанні функцій, визначених статтею 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частини третю та п'яту виключити.

13. У статті 32 Закону України «Про захист прав споживачів» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 7, ст. 84; 2014 р., № 4, ст. 61):

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Службові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

абзац другий частини третьої виключити.

14. У Законі України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18; 2006 р., № 227 ст. 199):

1) частину першу статті 11 після слів «цільовими програмами» доповнити словами «територіальними та місцевими програмами»;

2) у статті 16:

частину третю викласти в такій редакції:

«Громадяни похилого віку, які зберегли працездатність і бажають працювати, у разі звернення до державної служби зайнятості мають право на соціальні послуги з пошуку підходящої роботи, професійної переорієнтації, інформаційні та консультаційні послуги з питань зайнятості населення та соціального страхування. Працівники похилого віку мають право на профілактичні заходи та допомогу по частковому безробіттю відповідно до закону»;

доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Громадяни похилого віку, які не досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», у разі їх реєстрації в установленому порядку як безробітних мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги на випадок безробіття за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття».

15. Частину третю статті 38 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 27, ст. 218) викласти в такій редакції:

«Працівники державної санітарно-епідеміологічної служби підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

16. У статті 35 Закону України «Про оплату праці» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 17, ст. 121 із наступними змінами):

частину першу викласти в такій редакції:

«Контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю;

органи доходів і зборів»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«Громадський контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють професійні спілки та їх об'єднання».

17. Частину третю статті 16 Закону України «Про лікарські засоби» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 22, ст. 86 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

18. У статті 33 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 37, ст. 449):

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Державні інспектори підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

абзац перший частини четвертої виключити.

19. Частину п'яту статті 20 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 20, ст. 99) викласти в такій редакції:

«Уповноважений і його представники, які працюють на постійній основі, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

20. В Основах законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 23, ст. 121 із наступними змінами):

1) частину третю статті 2 викласти в такій редакції:

«Завданням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування є встановлення гарантій щодо захисту прав та інтересів громадян, які мають право на пенсію, а також на інші види соціального захисту, що включають право на забезпечення їх у разі хвороби, постійної або тимчасової втрати працездатності; безробіття з незалежних від них обставин, необхідності догляду за дитиною-інвалідом, хворим членом сім'ї, смерті громадянина та членів його сім'ї тощо»;

2) у статті 4:

абзац третій частини першої викласти в такій редакції:

«страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності»;

у частині другій слово «окремими» виключити;

3) абзац п'ятий статті 5 викласти в такій редакції:

«обов'язковості фінансування страховими фондами витрат, пов'язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг, у обсягах, передбачених законами про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

4) частину п'яту статті 6 викласти в такій редакції:

«Страховиками є цільові страхові фонди з:

пенсійного страхування;

страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, медичного страхування;

страхування на випадок безробіття»;

5) у частині другій статті 7 слова «з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «за видами»;

6) друге речення частини першої статті 9 викласти в такій редакції: «Особливості обчислення страхового стажу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування визначаються законом»;

7) у частині другій статті 11 слова «з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

8) у статті 14:

у частині першій слово «окремими» замінити словами «за визначеними законом»;

у частині сьомій слова «з окремих видів» замінити словами «за видами»;

9) у статті 15:

у частинах другій і п'ятій слова «з окремих видів» замінити словами «за видами»;

у частині четвертій:

абзац шостий викласти в такій редакції:

«призначає та звільняє директора виконавчої дирекції фонду, погоджує кандидатури його заступників у порядку, визначеному законами України за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування»;

абзац восьмий виключити;

10) у частині третій статті 16 слова «з окремих видів» замінити словами «за видами»;

11) статтю 17 викласти в такій редакції:

«Стаття 17. Нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування»

Державний нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснює уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади (далі – центральний орган виконавчої влади) та інші органи, визначені законом»;

12) у другому реченні статті 20 слова «відповідними законами з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «законами про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

13) у статті 22 слова «з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

14) у статті 25:

у частині першій:

пункт 1 доповнити абзацами шостим і сьомим такого змісту:

«пенсія по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

пенсія у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;

допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);

допомога по вагітності та пологах»;

абзаци шостий та сьомий пункту 4 виключити;

абзац п'ятий пункту 5 викласти в такій редакції:

«дотація роботодавцю для працевлаштування безробітних, у тому числі молоді на перше робоче місце»;

у частині другій слова «з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

у частині третій слова «з окремих видів» замінити словами «за видами»;

15) у статті 26:

абзац третій частини першої викласти в такій редакції:

«вагітність та пологи»;

у частині другій слова «з окремих видів» замінити словами «за видами»;

частину четверту виключити;

16) у статті 31 слова «в законах України з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування» замінити словами «в законах про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

21. У статті 16 Закону України «Про державну виконавчу службу» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36 – 37, ст. 243):

частину першу викласти в такій редакції:

«Державні виконавці підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
частини другу, третю та п'яту виключити.

22. У статті 20 Закону України «Про захист рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 50 – 51, ст. 310):

частину другу викласти в такій редакції:

«Спеціалісти із захисту рослин підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
частину третю виключити.

23. Частина третю статті 11 Закону України «Про гідрометеорологічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 16, ст. 95) викласти в такій редакції:

«Працівники національної гідрометеорологічної служби підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

24. У статті 40 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 18, ст. 132 із наступними змінами):

частину першу викласти в такій редакції:

«Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, посадові особи та егері користувачів мисливських угідь, уповноважені на охорону державного мисливського фонду, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частини другу – четверту виключити.

25. У статті 39 Закону України «Про дипломатичну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 5, ст. 29; 2011 р., № 31, ст. 296):

частину першу викласти в такій редакції:

«Працівники дипломатичної служби підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
частини третю – шосту виключити.

26. У статті 60 Закону України «Про тваринний світ» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 14, ст. 97 із наступними змінами):

частину п'яту викласти в такій редакції:

«Державні інспектори спеціальних підрозділів підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частину шосту виключити.

27. У Законі України «Про охорону праці» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 2, ст. 10):

частину четверту статті 19 викласти в такій редакції:

«На підприємствах, що утримуються за рахунок бюджету, розмір витрат на охорону праці встановлюється у колективному договорі з урахуванням фінансових можливостей підприємства, установи, організації»;

у тексті Закону слова «Фонд соціального страхування від нещасних випадків» у всіх відмінках замінити словами «Фонд соціального страхування України» у відповідному відмінку.

28. Абзац шістнадцятий частини першої статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31 – 32, ст. 263 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«фонди соціального страхування – Фонд соціального страхування України та Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття».

29. У статті 13 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 350):

частину третю викласти в такій редакції:

«Посадові особи спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері державного контролю за використанням та охороною земель підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частини четверту – сьому виключити.

30. Частину другу статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389; 2014 р., № 36, ст. 1186) доповнити словами «державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення».

31. Статтю 24 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 45, ст. 313; 2009 р., № 41, ст. 597) доповнити частиною третьою такого змісту:

«Оздоровлення дітей інших категорій, в тому числі дітей працюючих осіб, здійснюється за рахунок коштів підприємств, установ та організацій (відповідно до колективних договорів і угод), професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел».

32. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 7, ст. 50; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41):

1) у частині шостій статті 10 слова «Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» виключити;

2) абзац другий частини другої статті 47 виключити.

33. У Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2 – 3, ст. 11 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 1:

у пункті 2 слова «та членів їхніх сімей» виключити;

доповнити пунктом 12 такого змісту:

«12) основне місце роботи – місце роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору, де знаходиться (оформлена) його трудова книжка, до якої вноситься відповідний запис про роботу»;

2) у частині першій статті 4:

у пункті 4 слова «та члени сімей цих осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності» виключити;

пункт 5 викласти в такій редакції:

«5) особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності»;

3) пункт 4 частини другої статті 6 після слів «подавати звітність» доповнити словами «та сплачувати»;

4) у частині першій статті 7:

у пункті 1:

абзац перший після слова «нарахованої» доповнити словами «кожній застрахованій особі»;

абзац другий після слів «грошового забезпечення» доповнити словами «кожної застрахованої особи»;

пункти 2 і 3 викласти в такій редакції:

«2) для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 цього Закону, – на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску»;

3) для платників, зазначених у пункті 4 частини першої статті 4 цього Закону, які обрали спрощену систему оподаткування, – на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску»;

5) у статті 8:

частину п'яту доповнити абзацами такого змісту:

«У разі якщо база нарахування єдиного внеску (крім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставки єдиного внеску, встановлені цією частиною, застосовуються до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру без застосування коефіцієнта бази нарахування»;

частину шосту доповнити абзацом такого змісту:

«У разі якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (грошове забезпечення, дохід), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (грошове забезпечення, дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника»;

частину одинадцяту доповнити абзацом шостим такого змісту:

«У разі якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника»;

б) в абзаці третьому частини восьмої статті 9 слова «та членів сімей таких осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності» виключити;

7) у статті 10:

друге речення абзацу першого частини п'ятої доповнити словами «(крім осіб, зазначених в абзацах другому – четвертому частини першої цієї статті)»;

абзац четвертий замінити шістьма абзацами такого змісту:

«єдиний внесок для осіб, зазначених в абзацах третьому – п'ятому частини першої цієї статті, які виявили бажання брати участь у декількох видах загальнообов'язкового державного соціального страхування, єдиний внесок до частини бази нарахування єдиного внеску, що не перевищує двократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць нарахування, встановлюється у розмірі:

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні та загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття єдиний внесок встановлюється у розмірі 34,8 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття та загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,5 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,41 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у разі якщо зазначені особи виявили бажання бути застрахованими за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (пенсійним, на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності), єдиний внесок встановлюється у розмірі 38,11 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску.

У разі якщо база нарахування єдиного внеску для випадків, зазначених у цій частині, не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та обраної ставки єдиного внеску»;

8) у частині одинадцятій статті 25:

у пункті 2 цифри «10» замінити цифрами «20»;

у пункті 3 цифру і слово «5 відсотків» замінити цифрами і словом «10 відсотків»;

доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої цим Законом, органом доходів і зборів здійснюється накладення штрафу в розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою.

Ті самі дії, вчинені платником єдиного внеску, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, –

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 60 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою звітності, передбаченої цим Законом».

34. У пункті 18 частини першої статті 5 Закону України «Про судовий збір» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) слова «Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності» замінити словами «Фонду соціального страхування України».

35. У пункті 7 частини першої статті 31 Закону України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 2 – 3, ст. 3) слова «Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» замінити словами «Фонду соціального страхування України».

36. Абзац другої частини першої статті 3 Закону України «Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 49, ст. 558) викласти в такій редакції:

«органи державного нагляду (контролю), їх посадові особи проводять планові та позапланові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням санітарного законодавства, законодавства про працю, зайнятість (у тому числі зайнятість та працевлаштування інвалідів), про рекламу щодо реклами про вакансії (прийом на роботу), про загальнообов'язкове державне соціальне страхування в частині призначення, нарахування та виплати матеріального забезпечення страхових виплат, надання соціальних послуг».

37. У частині першій статті 1 Закону України «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу – учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 32, ст. 413) слова «Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України (далі – соціальні фонди)» замінити словами «Фонду соціального страхування України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – фонди соціального страхування)».

38. У розділі «Обсяги та джерела фінансування» Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014 – 2018 роки, затвердженої Законом України «Про затвердження Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014 – 2018 роки» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 10, ст. 112):

у частині першій слова «Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» виключити;

частину другу виключити.

39. У назві та тексті Закону України «Про погашення заборгованості державних підприємств вугільної галузі із сплати страхових внесків та штрафних санкцій (пені) до Фонду соціального страху-

вання від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 13, ст. 220) слова «Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» у всіх відмінках замінити словами «Фонд соціального страхування України» у відповідному відмінку.

40. У частині другій статті 7 Закону України «Про утилізацію транспортних засобів» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 20 – 21, ст. 719) слова «управлінням виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» замінити словами «робочим органом Фонду соціального страхування України».

41. У статті 22 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 47, ст. 2051):

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

«Особи начальницького складу та працівники Національного бюро підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частину четверту та п'яту виключити.

42. У статті 15 Закону України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056):

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Члени та працівники апарату Національного агентства підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

частину третю виключити.

43. Частина першу статті 84 Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII викласти в такій редакції:

«1. Прокурор підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

44. Статтю 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. Внутрішньо переміщені особи з тимчасово окупованої території мають право на отримання матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, безпосередньо у робочих органах Фонду соціального страхування України за фактичним місцем проживання, перебування.

Матеріальне забезпечення, страхові виплати призначаються за наявності необхідних документів, що підтверджують право на ці виплати, а в разі їх відсутності – за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування у порядку, встановленому правлінням Фонду соціального страхування України.

У разі відсутності в зазначеному Реєстрі необхідних відомостей матеріального забезпечення, страхові виплати надаються у мінімальному розмірі, встановленому правлінням Фонду соціального страхування України, з наступним перерахуванням сум матеріального забезпечення після надходження документів, що підтверджують право застрахованих осіб на їх надання».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2015 року, крім підпунктів 3, 5, 9 та 10 пункту 3 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 квітня 2015 року.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 14, ст. 71 із наступними змінами).

3. Установити, що з 1 січня 2015 року при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного внеску, встановлені частиною п'ятою статті 8 та статтею 10 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску».

ку на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» для платників єдиного внеску, визначених в абзацах другому та третьому пункту 1 частини першої статті 4 та статті 10, застосовуються з коефіцієнтом 0,4 (крім виключень, передбачених цією частиною), у випадку, якщо платником виконуються одночасно такі умови:

1) загальна база нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, в 2,5 рази або більше перевищує загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нарахування єдиного внеску не перевищує в 2,5 рази, або більше загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник замість коефіцієнту 0,4 застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода, за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути менше 0,4);

2) середня заробітна плата по підприємству збільшилася мінімум на 30 відсотків у порівнянні з середньою заробітною платою за 2014 рік;

3) середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта складе не менше ніж 700 гривень;

4) середня заробітна плата по підприємству складе не менше трьох мінімальних заробітних плат.

З 1 січня 2016 року при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного внеску, встановлені частиною п'ятою статті 8 та статтею 10 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» для платників єдиного внеску, визначених в абзацах другому та третьому пункту 1 частини першої статті 4 та статті 10, застосовуються з коефіцієнтом 0,6.

4. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

1) підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

3) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

4) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ

28 грудня 2014 року

№ 77-VIII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про заходи, спрямовані на сприяння капіталізації та реструктуризації банків

Цей Закон спрямований на захист економічної безпеки держави, посилення фінансової спроможності банківської системи України та підвищення рівня довіри до неї і поширюється на банки, що потребують додаткової капіталізації.

Стаття 1

1. Банк, який за результатами діагностичного обстеження, проведеного за власний рахунок із залученням однієї з аудиторських фірм, визначених Національним банком України, на вимогу Національного банку України за визначеною Національним банком України методикою, потребує додаткової капіталізації (далі – банк), зобов'язаний здійснити капіталізацію банку та/або реструктуризацію, реорганізацію банку з метою забезпечення дотримання банком показника достатності капіталу першого рівня у розмірі не менше 7 відсотків з урахуванням необхідності дотримання нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу у розмірі не менше 10 відсотків та показника достатності капіталу першого рівня у розмірі не менше 4,5 відсотка, розрахованих за базовим та песимістичним макроекономічними сценаріями відповідно на період 2014 – 2016 років. Капіталізація та/або реструктуризація, реорганізація банку мають бути проведені у строк, визначений Національним банком України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

2. Банк у строк, встановлений Національним банком України, та відповідно до його вимог зобов'язаний подати на затвердження Національному банку України програму капіталізації банку або план реструктуризації банку.

3. У разі якщо банк не надав програму капіталізації / план реструктуризації банку, що відповідає вимогам Національного банку України, або учасники банку не спроможні забезпечити рівень капіталізації, передбачений частиною першою цієї статті, Національний банк України приймає рішення про:

1) надання Кабінету Міністрів України пропозиції про забезпечення капіталізації банку державою; або

2) віднесення банку до категорії неплатоспроможних із застосуванням процедур, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з урахуванням особливостей, встановлених статтями 2, 5 та 7 цього Закону; або

3) віднесення банку до категорії неплатоспроможних із застосуванням процедур, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Пропозиція про забезпечення капіталізації банку державою може бути надана Національним банком України виключно щодо банку, який відповідає критеріям та умовам, затвердженим Експертно-аналітичною радою з питань участі держави у статутному капіталі банків, утвореною Кабінетом Міністрів України (далі – критерії участі держави). Капіталізація банку забезпечується державою з урахуванням вимог цього Закону.

Стаття 2

1. Капіталізація, реорганізація банку здійснюється за спрощеною процедурою, яка передбачає, що:

1) повідомлення про проведення загальних зборів учасників банку для прийняття рішень, необхідних для проведення капіталізації, у тому числі про збільшення або зменшення статутного капіталу банку, реорганізації банку згідно з цим Законом, публікується в офіційному друкованому органі згідно з вимогами законодавства України про акціонерні товариства не менше ніж за п'ять робочих днів до дати проведення загальних зборів;

2) учасники банку та інвестори, які мають намір набути/збільшити істотну участь у банку, звільняються від обов'язку попередньо повідомляти про свої наміри Національний банк України;

3) учасникам банку надається переважне право на придбання акцій додаткової емісії;

4) договори з учасниками банку та інвесторами про купівлю-продаж акцій укладаються у строк до двох робочих днів після прийняття загальними зборами учасників банку рішення про збільшення або зменшення статутного капіталу банку. Учасники та інвестори зобов'язані здійснити повну оплату акцій відповідно до умов розміщення у строк до п'яти робочих днів з дати укладення договорів про купівлю-продаж акцій. Учасники та інвестори повинні відповідати вимогам Національного банку України щодо бездоганної ділової репутації;

5) дата подання заяви, рішення про капіталізацію банку, у тому числі про збільшення або зменшення статутного капіталу банку, змін до статуту банку та статуту банку- правонаступника, проспекту емісії до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку вважається датою реєстрації випуску акцій та проспекту емісії;

6) дата подання змін до статуту банку, статуту банку- правонаступника на погодження Національному банку України та на реєстрацію державному реєстратору вважається відповідно датою їх погодження Національним банком України та датою реєстрації державним реєстратором;

7) дата подання документів для реєстрації випуску акцій банку до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку вважається датою реєстрації звіту про розміщення цінних паперів;

8) Антимонопольний комітет України надає висновок та/або дозвіл на концентрацію не пізніше двох робочих днів з дня подання банком відповідних документів;

9) Національний банк України погоджує кандидатури керівників банку, у капіталізації якого бере участь держава, не пізніше двох робочих днів з дня подання Міністерством фінансів України відповідних документів, що відповідають вимогам Національного банку України;

10) Керівником банку, що капіталізується/реорганізується за участю держави, не може бути:

а) особа, яка обіймала керівну посаду в цьому банку протягом одного року до прийняття рішення про капіталізацію/реорганізацію;

б) особа, яка обіймала посаду в органах управління інших банків протягом одного року до запровадження в них тимчасової адміністрації та/або ліквідації банку (зазначена вимога діє протягом наступних трьох років з дня настання події) і не відповідає іншим вимогам щодо бездоганної ділової репутації згідно із законодавством;

11) Національний банк України надає попередній дозвіл та затверджує план реорганізації банку за рішенням власників не пізніше двох робочих днів з дня подання банком відповідних документів, що відповідають вимогам Національного банку України;

12) Національний банк України приймає рішення про надання банківської ліцензії, генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій банку, створюваному в результаті злиття, за умови відповідності його вимогам Національного банку України, протягом двох тижнів з дня подання банком відповідних документів, що відповідають вимогам Національного банку України;

13) не застосовуються положення законодавства щодо:

а) необхідності повідомлення всіх кредиторів банку про рішення загальних зборів учасників щодо зменшення статутного капіталу банку/припинення банку в результаті реорганізації;

б) права кредиторів вимагати забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладення договорів застави чи поруки, дострокового припинення або дострокового виконання зобов'язань та відшкодування збитків у зв'язку із зменшенням статутного капіталу банку/припинення банку в результаті реорганізації;

в) недопущення зменшення статутного капіталу банку за наявності заперечень кредиторів, учасників банку;

г) необхідності ліквідації банку, якщо розмір його статутного капіталу стає меншим за мінімальний розмір статутного капіталу банку, визначений законом;

г) необхідності відшкодування збитків акціонерам-учасникам банку, пов'язаних із зменшенням статутного капіталу банку;

д) обмеження щодо мінімальної номінальної вартості акції;

е) обов'язкового викупу акцій на вимогу учасників банку;

є) кворуму загальних зборів учасників. Рішення загальних зборів учасників, необхідні для проведення капіталізації, у тому числі про збільшення або зменшення статутного капіталу банку, реорганізації банку згідно із цим Законом, затвердження результатів розміщення акцій, приймаються простою більшістю голосів.

2. Дата подання належних документів до Національного банку України, державного реєстратора, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку визначається за відміткою відповідного державного органу про прийняття документів (реєстраційним індексом).

3. Обмеження стосовно отримання інформації, що містить банківську таємницю, передбачені Законом України «Про банки і банківську діяльність», не поширюються на працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) та Міністерства фінансів України при здійсненні ними функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та цим Законом.

Стаття 3

1. Кабінет Міністрів України у визначеному ним порядку за пропозицією Національного банку України та з урахуванням аналізу господарсько-фінансової діяльності банку, здійсненого на вимогу Міністерства фінансів України, приймає рішення про участь у капіталізації банку, який відповідає критеріям участі держави.

2. Держава бере участь у капіталізації банку шляхом:

1) придбання акцій при їх додатковому розміщенні в обмін на державні облігації України;

2) надання позики у вигляді державних облігацій України на умовах субординованого боргу під забезпечення, надане учасниками банку із забезпеченням права держави розпоряджатися та користуватися акціями банку в обсязі не менше ніж 75 відсотків.

3. Держава бере участь у капіталізації банку за умов:

1) прийняття загальними зборами учасників банку рішень про:

а) капіталізацію банку за участю держави;

б) набуття державою права власності на акції банку або права розпоряджатися та користуватися акціями банку в обсязі не менше ніж 75 відсотків плюс одна акція;

в) зменшення розміру статутного капіталу банку на максимальну суму збитків, розрахованих за результатами діагностичного обстеження;

г) збільшення статутного капіталу банку за рахунок спрямування до статутного капіталу зобов'язань банку за вкладами (депозитами) власників істотної участі, що володіють не менш як 5 відсотками статутного капіталу, членів спостережної ради, правління, ревізійної комісії банку (за їх згодою) на дату прийняття рішення про капіталізацію банку за участю держави. Надання згоди на спрямування до статутного капіталу зобов'язань банку за такими вкладами (депозитами) у повному обсязі підтверджується заявами (розпорядженнями) відповідних осіб;

г) здійснення аудиторською фірмою аналізу господарсько-фінансової діяльності банку на вимогу Міністерства фінансів України за рахунок банку;

д) зменшення розміру статутного капіталу банку на суму збитків, визначених за результатами аналізу господарсько-фінансової діяльності банку, здійсненого на вимогу Міністерства фінансів України;

е) погодження на призначення за поданням Міністерства фінансів України на посаду радника голови правління банку уповноваженої особи, яка від імені держави здійснює моніторинг і звітує про ключові напрями діяльності та повідомляє про наявність практик керівництва і управління та про розробку і реалізацію плану операційної та/або структурної реструктуризації, складає звіти на регулярній основі і подає їх структурному підрозділу Міністерства фінансів України з питань участі держави у капіталізації банків, який виконує функцію управління корпоративними правами держави в банках, у капіталізації яких взяла участь держава. Умови контракту уповноваженої особи з банком та розмір винагороди встановлюються наглядовою (спостережною) радою банку;

2) зменшення розміру статутного капіталу банку на максимальну суму збитків, розрахованих за результатами діагностичного обстеження;

3) спрямування до статутного капіталу коштів за вкладами (депозитами) власників істотної участі, що володіють не менше як 10 відсотками статутного капіталу, членів спостережної ради, правління, ревізійної комісії банку;

4) зменшення розміру статутного капіталу банку на суму збитків, визначених за результатами аналізу господарсько-фінансової діяльності банку, здійсненого на вимогу Міністерства фінансів України.

4. Якщо банк до 90 календарних днів після прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про участь у капіталізації банку не виконав умови, передбачені частиною третьою цієї статті, Національний банк України, на підставі повідомлення Кабінету Міністрів України, приймає рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

Реалізацію заходів, необхідних для виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави, здійснює Фонд відповідно до процедур, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Стаття 4

1. Управління корпоративними правами держави у статутному капіталі банку (крім державних банків), що набуті відповідно до цього Закону, здійснюється Міністерством фінансів України.

2. Працівники Міністерства фінансів України, які визначені ним для вирішення питань щодо участі держави у капіталізації банку, перебувають під захистом закону:

1) фінансова відповідальність, у тому числі за шкоду, заподіяну внаслідок професійної помилки, життя та здоров'я працівників повинні бути застраховані відповідно до законодавства;

2) працівники не несуть відповідальності за дії та бездіяльність, якщо вони діяли добросовісно, відповідно до законодавства і в межах своїх службових обов'язків. Позови, подані проти таких осіб, вважаються позовами, поданими проти Міністерства фінансів України;

3) образа працівника, опір, погроза, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на працівника завдань, тягнуть за собою встановлену законом відповідальність.

Міністерство фінансів України забезпечує правовий захист таких працівників у разі подання проти них позовів, пов'язаних із забезпеченням виконання ними функцій з вирішення питань щодо участі держави у капіталізації банку.

3. Кабінет Міністрів України в установленому законом порядку приймає рішення про продаж акцій, що належать державі у статутному капіталі банку. Кошти від їх продажу зараховуються до Державного бюджету України.

Стаття 5

1. Національний банк України за 30 календарних днів до прийняття рішення, передбаченого абзацом третім частини третьої статті 1 цього Закону (далі – рішення Національного банку України):

1) звертається до Фонду з приводу проведення ним оцінки активів банку Фондом;

2) готує разом з Фондом план врегулювання банку;

3) готує висновок щодо фінансового стану потенційного приймаючого банку / банку, до якого здійснюватиметься приєднання неплатоспроможного банку, та спроможності приймаючого банку виконати зобов'язання перед вкладниками – фізичними особами.

2. Фонд за зверненням Національного банку України:

1) проводить оцінку активів банку (за встановленою ним методикою) або визначеним ним суб'єктом оціночної діяльності;

2) складає перелік вкладників, які мають право на відшкодування коштів за вкладами за рахунок Фонду, та перелік вкладників, кошти яких не підлягають відшкодуванню Фондом.

Банк зобов'язаний забезпечити доступ працівників Фонду та/або визначених ним суб'єктів оціночної діяльності до всієї інформації та документації, баз даних, необхідних для проведення дій, передбачених частиною другою цієї статті.

Банк, до якого здійснюватиметься приєднання неплатоспроможного банку, до дати, визначеною у частині першій цієї статті, зобов'язаний прийняти всі рішення та здійснити всі необхідні дії для забезпечення приєднання до нього неплатоспроможного банку.

3. Рішення Національного банку України доводиться Фонду у день його прийняття.

Фонд не пізніше наступного календарного дня після офіційного отримання рішення Національного банку України розпочинає здійснення тимчасової адміністрації в банку; розміщує інформацію про запровадження тимчасової адміністрації в банку на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет; призначає з числа працівників Фонду уповноважену особу Фонду; затверджує план врегулювання.

4. У плані врегулювання визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів:

1) передача вкладів усіх вкладників та частини активів неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;

2) реорганізація неплатоспроможного банку шляхом приєднання до платоспроможного банку.

5. У плані врегулювання, в залежності від обраного способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, має бути визначений приймаючий банк або банк, до якого здійснюватиметься приєднання неплатоспроможного банку.

6. Уповноважена особа Фонду забезпечує відчуження активів неплатоспроможного банку за ціною, визначеною Фондом за встановленою ним методикою або суб'єктом оціночної діяльності, визначеним Фондом.

7. Фонд наступного дня після завершення відчуження активів і передачі вкладів неплатоспроможного банку подає Національному банку України пропозицію про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію неплатоспроможного банку.

8. Уповноважена особа Фонду не пізніше трьох робочих днів з дня її призначення забезпечує передачу банку, до якого здійснюється приєднання, усіх активів та зобов'язань неплатоспроможного банку та протягом 60 календарних днів проводить повну реорганізацію неплатоспроможного банку.

Стаття 6

1. На час дії цього Закону запроваджується мораторій на:

1) розподіл чистого прибутку банку (нарахування, виплати дивідендів, у тому числі за привілейованими акціями), крім розподілу чистого прибутку для збільшення статутного капіталу банку та формування резервного фонду, сплати до Державного бюджету України дивідендів банками з державною часткою в розмірі, пропорційному державній частці у їх статутних капіталах;

2) викуп банком розміщених ним акцій.

Стаття 7

1. Оскарження або судовий розгляд, пов'язані із капіталізацією, реструктуризацією, деномінацією акцій, не зупиняють заходів та інших рішень, що приймаються відповідно до цього Закону.

Стаття 8. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім підпункту «г» підпункту 2 та підпункту 5 пункту 10 цієї статті, які набирають чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Цей Закон, крім пунктів 5, 6, 9 та 10 цієї статті, діє до прийняття Верховною Радою України у зв'язку із стабілізацією фінансово-економічної ситуації в Україні рішення щодо втрати ним чинності, але не пізніше ніж до 1 січня 2017 року.

2. На період дії цього Закону закони України та інші нормативно-правові акти у сфері банківської діяльності діють з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

3. На банки, у яких держава володіє акціями в обсязі не менше ніж 75 відсотків плюс одна акція (крім державних банків), банки, в яких діагностичне обстеження на вимогу Національного банку України не проводилося, поширюються положення статті 2 цього Закону, а також, за умови відповідності визначеним Національним банком України критеріям, положення статті 5 цього Закону.

4. Капіталізація банку, у якому держава володіє часткою понад 75 відсотків (крім державних та санаційного банку), здійснюється за результатами діагностичного обстеження, а також аналізу господарсько-фінансової діяльності банку з урахуванням положень статті 2 цього Закону.

5. Національний банк України має право продовжити на 180 днів строки, встановлені статтями 75 та 76 Закону України «Про банки і банківську діяльність» для приведення діяльності банків, зазначених у статті 1 цього Закону, у відповідність до законодавства України.

6. Дія цього Закону не поширюється на державні банки, крім положень підпунктів 5 – 7 частини першої, частини другої та частини третьої статті 2, підпункту 1 частини другої статті 3 та цього пункту. Капіталізація державних банків здійснюється у порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України.

При здійсненні капіталізації державних банків відповідно до цього Закону вимоги статті 8 Закону України «Про акціонерні товариства» в частині оцінки ринкової вартості акцій таких державних банків та вартості державних облігацій України, що передаються до статутного капіталу державного банку, не застосовуються.

Рішення про приватне розміщення акцій державного банку, затвердження результатів укладення договорів з першими власниками у процесі приватного розміщення акцій, результатів приватного розміщення акцій, звіту про результати приватного розміщення акцій державного банку на підставі актів Кабінету Міністрів України про збільшення статутного капіталу такого банку із збереженням у власності держави 100 відсотків акцій приймає виконавчий орган державного банку, якщо інше не визначено його статутом.

7. Банки-нерезиденти чи банківські групи – нерезиденти, що беруть участь у збільшенні капіталу банків-резидентів України, власниками яких вони є чи є одним із власників, не потребують отримання ними погодження Національного банку України на таке збільшення та набуття істотної участі в банку, а також дозволу Антимонопольного комітету України на здійснення узгоджених дій та/або концентрацію.

8. Протягом дії цього Закону зобов'язання неплатоспроможного банку в іноземній валюті передаються перехідному (приймаючому) банку в національній валюті в перерахунку за офіційним курсом Національного банку України на день початку запровадження процедури виведення Фондом банку з ринку.

9. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб має право встановлювати розмір річної ставки регулярного збору, у тому числі диференційованого, відмінний від того, що встановлений в абзаці першому частини першої статті 22 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

10. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

а) доповнити статтею 7¹ такого змісту:

«Стаття 7¹. Особливості забезпечення стабільності банківської системи

Національний банк України за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи країни, має право визначати тимчасові особливості регулювання та нагляду за банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку України, у тому числі особливості підтримання ліквідності банків, застосування економічних нормативів, формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями банків, запроваджувати обмеження на їх діяльність, у тому числі обмежувати або забороняти видачу коштів з поточних та вкладних (депозитних) рахунків фізичних та юридичних осіб, а також обмежувати або тимчасово забороняти проведення валютних операцій на території України, зокрема операцій з вивезення, переказування і пересилання за межі України валютних цінностей.

Наявність ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи країни, підтверджується відповідним рішенням Ради з фінансової стабільності, повноваження якої визначаються указом Президента України»;

б) в абзаці другому пункту 5 частини першої статті 68 слова «зазначенням суми кредиту» замінити словами «зазначенням найменування банку, суми та виду кредиту»;

2) у Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5 – 6, ст. 30 із наступними змінами):

а) пункт 3 частини чотирнадцятої статті 34 виключити;

б) частину другу статті 58 після слів «у разі» доповнити словами «прийняття Національним банком України рішення про запровадження обмежень на діяльність банків»;

в) у пункті 2 частини першої статті 75 слова «у строк з вини банку» замінити словами «банком у встановлений законодавством України строк»;

г) частину третю статті 79 викласти у такій редакції:

«Оскарження рішення або дії Національного банку України не зупиняє їх виконання. Забезпечення позову шляхом зупинення рішень Національного банку України про застосування до банків та інших осіб, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку України відповідно до закону, заходів впливу, санкцій, відкликання (позбавлення) відповідних ліцензій, виданих Національним банком України, не допускається»;

3) у Законі України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 19 – 20, ст. 142 із наступними змінами):

а) пункт 9 частини першої статті 37 викласти у такій редакції:

«9) запровадження тимчасової адміністрації банку-боржника»;

б) у статті 49:

частину першу доповнити новим пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку-боржника»;

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Постанова про закінчення виконавчого провадження у разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку-боржника вноситься державним виконавцем не пізніше наступного дня, коли йому стало відомо про такі обставини. При цьому виконавчий документ надсилається до уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб»;

4) у Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564; 2014 р., № 33, ст. 1162):

а) в абзаці першому частини дев'ятої статті 39 слово та цифри «4 і 5» замінити цифрами «2 – 4»;

б) абзаци другий та третій частини другої статті 41 після слів «здійснення узгоджених дій» доповнити словами «та/або концентрацію»;

в) у статті 41¹:

у частині першій:

абзац перший доповнити словами та цифрами «у спосіб, визначений пунктами 3 та 5 частини другої статті 39 цього Закону»;

в абзаці другому слова «за рахунок коштів державного бюджету» замінити словами «за рахунок державного бюджету»;

у частині другій після слів «у виведенні неплатоспроможного банку з ринку» доповнити словами та цифрами «у спосіб, визначений пунктом 5 частини другої статті 39 цього Закону»;

абзац другий частини п'ятої після слів «здійснення узгоджених дій» доповнити словами «та/або концентрацію»;

г) у статті 42:

в абзаці першому частини першої слова «неплатоспроможного банку» замінити словами «одного або декількох неплатоспроможних банків»;

в абзацах другому та третьому частини дев'ятої слова «здійснення узгоджених дій» доповнити словами «та/або концентрацію»;

пункт 3 частини сімнадцятої викласти у такій редакції:

«3) його утворення здійснюється після отримання письмового зобов'язання інвестора щодо придбання перехідного банку та зарахування інвестором коштів на накопичувальний рахунок, відкритий йому у Національному банку України, у розмірі, визначеному фондом. Національний банк України застосовує режим блокування коштів на цьому рахунку до укладення Фондом з інвестором договору купівлі-продажу всіх акцій перехідного банку»;

г) пункт 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити абзацом другим такого змісту:

«До перехідного банку, створеного відповідно до пункту 1 частини шістнадцятої статті 42 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», на дату втрати ним статусу перехідного застосовуються вимоги пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на

стабільність банківської системи». Розмір статутного капіталу такого банку, на дату втрати ним статусу перехідного, не може бути меншим ніж розмір статутного капіталу, встановлений Національним банком України на визначену дату для банків, що утворені до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» – 120 мільйонів гривень»;

5) у підпункті 11 пункту 3 розділу X «Прикінцеві положення» Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 50 – 51, ст. 2057):

в абзацах десятому та одинадцятому цифру «8» замінити цифрою «9»;

в останньому абзаці слово «систематичного» замінити словами «встановлено систематичне».

11. Кабінету Міністрів України, Національному банку України, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
28 грудня 2014 року
№ 78-VIII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Державний бюджет України на 2015 рік

Стаття 1. Визначити на 2015 рік:

доходи Державного бюджету України у сумі 475.939.248,7 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України – у сумі 451.881.852,5 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 24.057.396,2 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону;

видатки Державного бюджету України у сумі 527.893.651 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України – у сумі 502.047.280,5 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 25.846.370,5 тис. гривень;

повернення кредитів до Державного бюджету України у сумі 4.025.821,3 тис. гривень, у тому числі повернення кредитів до загального фонду Державного бюджету України – у сумі 2.015.454,7 тис. гривень та повернення кредитів до спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 2.010.366,6 тис. гривень;

надання кредитів з Державного бюджету України у сумі 15.741.019 тис. гривень, у тому числі надання кредитів із загального фонду Державного бюджету України – у сумі 1.652.631,1 тис. гривень та надання кредитів із спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 14.088.387,9 тис. гривень;

граничний обсяг дефіциту Державного бюджету України у сумі 63.669.600 тис. гривень, у тому числі граничний обсяг дефіциту загального фонду Державного бюджету України – у сумі 49.802.604,4 тис. гривень та граничний обсяг дефіциту спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 13.866.995,6 тис. гривень, згідно з додатком № 2 до цього Закону;

оборотний залишок бюджетних коштів у розмірі до двох відсотків видатків загального фонду Державного бюджету України, визначених цією статтею.

Стаття 2. Затвердити бюджетні призначення головним розпорядникам коштів Державного бюджету України на 2015 рік у розрізі відповідальних виконавців за бюджетними програмами, розподіл видатків на централізовані заходи між адміністративно-територіальними одиницями, розподіл видатків на здійснення правосуддя в розрізі місцевих та апеляційних судів згідно з додатками № 3, № 4, № 5 і № 8 до цього Закону.

Стаття 3. Затвердити на 2015 рік міжбюджетні трансферти згідно з додатками № 6, № 7 до цього Закону.

Стаття 4. Затвердити перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України у 2015 році від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних програм (проектів) згідно з додатком № 9 до цього Закону.

Дозволити Міністерству фінансів України вносити зміни до розпису державного бюджету з метою відображення фактичного надходження у 2015 році таких кредитів (позик) та витрат за відповідними бюджетними програмами в межах загального обсягу залучення цих кредитів (позик) у 2015 році, затвердженого у додатку № 9 до цього Закону, на підставі рішення Кабінету Міністрів України, погодженого з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету, про здійснення за спеціальним фондом державного бюджету перерозподілу видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за відповідними бюджетними програмами в межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника коштів державного бюджету або між головними розпорядниками коштів державного бюджету.

Стаття 5. Визначити на 31 грудня 2015 року граничний обсяг державного боргу в сумі 1.176.060.356,4 тис. гривень.

Стаття 6. Установити, що у 2015 році державні гарантії можуть надаватися в обсязі до 25.000.000 тис. гривень за такими напрямками:

1) за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання – резидентів України за кредитами (позиками), що залучаються для фінансування інвестиційних проектів та програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави.

Програми, пов'язані із підвищенням обороноздатності і безпеки держави, затверджуються Кабінетом Міністрів України до надання державних гарантій.

Суб'єкти господарювання, щодо яких приймається рішення про надання державних гарантій для фінансування програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави, за рішенням Кабінету Міністрів України можуть звільнитися від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань та сплачувати до державного бюджету плату за їх отримання;

2) на підставі міжнародних договорів України за такими можливими напрямками: фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України, проектів, спрямованих на підвищення енергоефективності та зміцнення конкурентних переваг українських підприємств.

Стаття 7. Установити у 2015 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня 2015 року – 1176 гривень, з 1 грудня – 1330 гривень, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років: з 1 січня 2015 року – 1032 гривень, з 1 грудня – 1167 гривень;

дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня 2015 року – 1286 гривень, з 1 грудня – 1455 гривень;

працездатних осіб: з 1 січня 2015 року – 1218 гривень, з 1 грудня – 1378 гривень;

осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2015 року – 949 гривень, з 1 грудня – 1074 гривні.

Стаття 8. Установити у 2015 році мінімальну заробітну плату:

у місячному розмірі: з 1 січня – 1218 гривень, з 1 грудня – 1378 гривень;

у погодинному розмірі: з 1 січня – 7,29 гривні, з 1 грудня – 8,25 гривні.

Стаття 9. Установити, що у 2015 році рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для призначення допомоги відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб – 21 відсоток, для дітей – 85 відсотків, для осіб, які втратили працездатність, та інвалідів – 100 відсотків відповідно до прожиткового мінімуму.

Розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у 2015 році не може бути більше ніж 75 відсотків від рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

У 2015 році здійснюється виплата державної соціальної допомоги, передбаченої пунктом 1¹ статті 15 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для визначення права на звільнення від плати за харчування дитини у державних і комунальних дитячих дошкільних закладах відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» у 2015 році збільшується відповідно до зростання прожиткового мінімуму.

Стаття 10. Установити, що у загальному фонді Державного бюджету України на 2015 рік:

до доходів належать надходження, визначені частиною другою статті 29 Бюджетного кодексу України із врахуванням особливостей, визначених пунктом 17 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України, а також податок на дохід, який сплачують суб'єкти, що здійснюють букмекерську діяльність, діяльність з випуску та проведення лотерей, азартних ігор (у тому числі казино), у повному обсязі, збір з операцій з купівлі іноземної валюти в готівковій формі, надходження від реалізації автомобілів, засобів наземного, водного та повітряного транспорту, сільськогосподарської техніки, обладнання та устаткування, що перебувають на балансі органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, плата за користування суб'єктами малого підприємництва мікрокредитами з державного бюджету;

джерелами формування у частині фінансування є надходження, визначені частиною першою статті 15 Бюджетного кодексу України щодо державного бюджету (крім надходжень, визначених статтею 12 цього Закону), в тому числі надходження від реалізації державних резиденцій, державних дач, будинків відпочинку, оздоровчих закладів, іншого нерухомого майна, що перебувають на балансі

органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету;

джерелами формування у частині кредитування є надходження, визначені частиною другою статті 30 Бюджетного кодексу України, а також повернення мікрокредитів, наданих з державного бюджету суб'єктам малого підприємництва.

Стаття 11. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2015 рік у частині доходів є надходження, визначені частиною третьою статті 29 Бюджетного кодексу України із врахуванням особливостей, визначених пунктом 17 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України, а також такі надходження:

1) кошти від сплати інвалідами часткової вартості автомобілів та кошти від реалізації автомобілів, повернутих інвалідами;

2) кошти, отримані від продажу частин встановленої кількості викидів парникових газів, передбаченого статтею 17 Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату;

3) плата за продукцію, документи, що видаються при наданні адміністративних послуг з придбання, перевезення, зберігання і носіння зброї, а також відповідно до законів України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» і «Про дорожній рух»;

4) 50 відсотків коштів від реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, нерухомого військового майна Збройних Сил України та коштів від відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України;

5) кошти від реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, нерухомого військового майна Збройних Сил України та кошти від відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України, отримані понад обсяги, визначені за загальним і спеціальним фондами державного бюджету у додатку № 1 до цього Закону;

б) конфісковані кошти та кошти від реалізації конфіскованого майна, які були привласнені корупційними методами.

Стаття 12. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2015 року частині фінансування є надходження, визначені частиною третьою статті 15 Бюджетного кодексу України, а також такі надходження:

1) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу;

2) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження від державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» відповідно до статей 7 та 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», які надійшли у минулі періоди.

Стаття 13. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2015 рік у частині кредитування є надходження, визначені частиною третьою статті 30 Бюджетного кодексу України, а також такі надходження:

1) повернення бюджетних позичок, наданих на закупівлю сільськогосподарської продукції за державним замовленням (контрактом) 1994 – 1997 років;

2) повернення коштів у частині відшкодування вартості сільськогосподарської техніки, переданої суб'єктам господарювання на умовах фінансового лізингу;

3) кошти, що надійдуть у рахунок погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, переданої сільськогосподарським товаровиробникам та іншим суб'єктам господарювання;

4) повернення коштів, наданих Міністерству аграрної політики та продовольства України для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу, а також закупівлі племінних нетелів та корів, вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу, з наступною їх реалізацією сільськогосподарським підприємствам на умовах фінансового лізингу;

5) повернення безвідсоткових бюджетних позик, наданих у 2004 році підприємствам державної форми власності паливно-енергетичного комплексу та у 2005 році підприємствам та організаціям вугільної промисловості на погашення заборгованості із заробітної плати працівникам;

6) повернення коштів, наданих з державного бюджету для кредитування окремих категорій громадян, які відповідно до чинного законодавства мають право на отримання таких кредитів на будівництво (придбання) житла, та науково-педагогічних і педагогічних працівників, і пеня;

7) повернення кредитів у сумі 6.745,1 тис. гривень, наданих у 2007 році з Державного бюджету України на реалізацію інноваційних та інвестиційних проектів у галузях економіки, у першу чергу із впровадження передових енергозберігаючих технологій і технологій з виробництва альтернативних джерел палива;

8) повернення коштів, наданих публічному акціонерному товариству «Укргідроенерго» на поворотній основі для реалізації проектів соціально-економічного розвитку.

Стаття 14. Установити, що у 2015 році кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України згідно з відповідними пунктами частини третьої статті 15, частини третьої статті 29 і частини третьої статті 30 Бюджетного кодексу України, спрямовуються на реалізацію програм та заходів, визначених частиною четвертою статті 30 Бюджетного кодексу України, а кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України згідно з відповідними пунктами статей 11, 12 і 13 цього Закону, спрямовуються відповідно на:

1) придбання Фондом соціального захисту інвалідів автомобілів для інвалідів та інші заходи щодо соціального захисту інвалідів (за рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 11 цього Закону);

2) державну підтримку заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату (за рахунок джерел, визначених пунктом 2 статті 11 цього Закону);

3) реалізацію програм допомоги Європейського Союзу, що включає заходи щодо: ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження; захисту прав споживачів, стандартизації, метрології, сертифікації, підтвердження відповідності та управління якістю; підтримки реалізації державної екологічної політики; підтримки реалізації державної політики у сфері транспорту; управління державним кордоном та підтримки регіональної політики (за рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 12 цього Закону);

4) придбання Міністерством енергетики та вугільної промисловості України цінних паперів відповідно до статті 9 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (за рахунок джерел, визначених пунктом 2 статті 12 та пунктом 7 статті 13 цього Закону);

5) заходи, пов'язані з формуванням державного резервного насінневого фонду (за рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 13 цього Закону);

6) збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії «Укראгролізинг» для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу (за рахунок джерел, визначених пунктами 2 і 3 статті 13 цього Закону);

7) фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу (за рахунок джерел, визначених пунктом 4 статті 13 цього Закону);

8) реструктуризацію вугільної та торфодобувної промисловості у частині видатків на підготовку вугледобувних підприємств до ліквідації (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 статті 13 цього Закону);

9) надання кредитів на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників (за рахунок джерел, визначених пунктом 6 статті 13 цього Закону);

10) виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, з метою реалізації проектів соціально-економічного розвитку (за рахунок джерел, визначених пунктом 8 статті 13 цього Закону);

11) закупівлю продукції, документів, що видаються при наданні адміністративних послуг з придбання, перевезення, зберігання і носіння зброї, а також відповідно до законів України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» і «Про дорожній рух» (за рахунок джерел, визначених пунктом 3 статті 11 цього Закону);

12) будівництво (придбання) житла для військовослужбовців Збройних Сил України (за рахунок джерел, визначених пунктом 4 статті 11 цього Закону);

13) підготовку військ, створення, закупівлю та ремонт озброєння і військової техніки Збройних Сил України та інші заходи з розвитку Збройних Сил України (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 статті 11 цього Закону);

14) реалізацію заходів щодо підвищення обороноздатності і безпеки держави, а також на відновлення об'єктів Донецької та Луганської областей (за рахунок джерел, визначених пунктом 6 статті 11 цього Закону).

Стаття 15. Установити, що Національний банк України здійснює розподіл прибутку до розподілу за 2014 рік та перераховує не пізніше 11 травня 2015 року до Державного бюджету України кошти на загальну суму не менше як 65.400.000 тис. гривень.

Зазначене перерахування може бути частково відтерміноване на підставі звернення Національного банку України у разі його погодження Міністерством фінансів України.

Установити, що у період з початку року до 11 травня 2015 року на вимогу Міністерства фінансів України кошти у розмірі до 25 відсотків обсягу, передбаченого в абзаці першому цієї статті, перераховуються Національним банком України до Державного бюджету України відповідно до графіка, встановленого Міністерством фінансів України.

Стаття 16. Надати право Кабінету Міністрів України здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики в межах обсягів, установлених додатком № 2 до цього Закону, у сумі 36.500.000 тис. гривень та у разі необхідності понад обсяги, встановлені додатком № 2 до цього Закону, з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії банків з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу, визначеного цим Законом.

На обсяг випущених облігацій внутрішньої державної позики Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку № 2 до цього Закону.

Стаття 17. Надати право Кабінету Міністрів України здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики в межах обсягів, установлених додатком № 2 до цього Закону, у сумі 20.000.000 тис. гривень та у разі необхідності понад обсяги, встановлені додатком № 2 до цього Закону, в обмін на ці облігації векселів, виданих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу, визначеного цим Законом.

На обсяг випущених облігацій внутрішньої державної позики Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку № 2 до цього Закону.

Стаття 18. Надати право Кабінету Міністрів України здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики понад обсяги, встановлені додатком № 2 до цього Закону, з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії господарських товариств паливно-енергетичного комплексу, 100 відсотків акцій яких перебуває у державній власності, з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу, визначеного цим Законом.

На обсяг випущених облігацій внутрішньої державної позики Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку № 2 до цього Закону.

Стаття 19. Надати право Кабінету Міністрів України здійснити випуск облігацій внутрішньої державної позики в межах обсягів, встановлених у додатку № 2 до цього Закону, у сумі 31.500.000 тис. гривень з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Стаття 20. Установити, що видатки, які здійснені Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності по виплаті допомоги по тимчасовій непрацездатності громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, станом на 1 січня 2015 року не підлягають відшкодуванню з Державного бюджету України.

Стаття 21. Дозволити Міністерству оборони України у 2015 році для забезпечення безперервності процесу харчування особового складу Збройних Сил України продовжити до 31 березня

2015 року у межах відповідних бюджетних асигнувань Міністерства оборони України дію договорів про закупівлю послуг з харчування, які діяли у 2014 році.

Стаття 22. Установити, що у 2015 році вартість робіт з утилізації боєприпасів, проведених за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання – виконавців цих робіт, зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України як власні надходження бюджетних установ Міністерства оборони України і спрямовується на утилізацію звичайних видів боєприпасів, непридатних для подальшого використання і зберігання, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Надати право Кабінету Міністрів України у встановленому ним порядку реструктуризувати фактичну заборгованість обсягом до 7.544.562.370 гривень, що виникла станом на 1 січня 2015 року за рішеннями судів, виконання яких гарантовано державою, а також за рішеннями Європейського суду з прав людини, прийнятих за наслідками розгляду справ проти України, шляхом часткового погашення за рахунок коштів, передбачених цим Законом на ці цілі, у розмірі до 10 відсотків від суми за зазначеними рішеннями та видачі на решту суми фінансових казначейських векселів строком обігу до семи років, з відстроченням платежів за цією заборгованістю на два роки та відсотковою ставкою 3 відсотки річних. Право видачі таких векселів надати органам, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Стаття 24. Установити, що обсяг видатків, передбачених за бюджетною програмою «Заходи щодо оптимізації системи центральних органів виконавчої влади та скорочення кількості контролюючих органів», розподіляється Кабінетом Міністрів України без погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету після врегулювання питань оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, ліквідації надлишкових контрольно-наглядових повноважень та затвердження граничної чисельності працівників цих органів, з відкриттям нових бюджетних програм та визначенням головними розпорядниками бюджетних коштів (відповідальними виконавцями) за цими бюджетними програмами новоутворених центральних органів виконавчої влади або передачею частини бюджетних призначень органам, яким передаються функції, на бюджетні програми, за якими передбачені видатки на забезпечення їх діяльності.

Видатки, передбачені за вказаною програмою, можуть також розподілятися Кабінетом Міністрів України без погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету для забезпечення заходів, пов'язаних з реорганізацією (ліквідацією) центральних органів виконавчої влади.

Видатки за бюджетною програмою «Заходи щодо оптимізації системи центральних органів виконавчої влади та скорочення кількості контролюючих органів» можуть збільшуватися Кабінетом Міністрів України без погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету за рахунок інших бюджетних програм, за якими передбачені видатки на забезпечення діяльності центральних органів виконавчої влади, у разі прийняття рішень про скорочення функцій та відповідно граничної чисельності працівників цих органів, а також виникнення економії коштів при виконанні заходів, пов'язаних з реорганізацією (ліквідацією) центральних органів виконавчої влади.

Стаття 25. Установити на 2015 рік наступний порядок розподілу медичної субвенції між місцевими бюджетами:

показник обсягу медичної субвенції для обласного бюджету (V_{zob}) визначається за такими формулами:

$$V_{zob} = H_{zob} \times N_i \times (1 - \lambda + \lambda \times K_{zi2}) + S_{ex(ob)} + V_{zgi} + S_{zi} + S_{zexi},$$

$$H_{zob} = (V_{zu} - V_{zgu} - S_{zu} - S_{zexu}) \times K_{zob1} \times K_{zob4} / N_u,$$

$$S_{ex(ob)} = \sum (H_{zm(r)i} \times K_{zm(r)3} \times (N_i - N_{dm(r)i} - N_{wm(r)i} \times K_{zm(r)5}) \times (1 - \lambda + \lambda \times K_{zi2})) \times K_{zex(m)} + \sum (H_{zm(r)i} \times K_{zm(r)3} \times (N_i - N_{dm(r)i} - N_{wm(r)i} \times K_{zm(r)5}) \times (1 - \lambda + \lambda \times K_{zi2})) \times K_{zex(r)},$$

де H_{zob} – фінансовий норматив бюджетної забезпеченості медичної субвенції для обласного бюджету;

V_{zu} – загальний показник обсягу медичної субвенції для місцевих бюджетів на планований бюджетний період;

V_{zgu} – загальний показник обсягу медичної субвенції місцевих бюджетів згідно із Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», визначений за окремим розрахунком;

V_{zgi} – обсяг медичної субвенції місцевого бюджету згідно із Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», визначений за окремим розрахунком;

$S_{ex(ob)}$ – сумарний обсяг коштів, розрахований для обласних бюджетів для надання екстреної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу»;

$K_{zex(mr)}$ – коефіцієнт коригування частки обсягу медичної субвенції місцевих бюджетів, який застосовується для визначення обсягу медичної субвенції обласних бюджетів на надання екстреної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу». Для бюджетів міст обласного значення $K_{zex(m)}$ дорівнює 0,109, бюджетів районів $K_{zex(r)}$ – 0,085;

K_{zob1} – частка обсягу медичної субвенції обласних бюджетів у загальному обсязі медичної субвенції, що становить 0,354 і відповідає показникові, визначеному як відношення сумарних витрат на охорону здоров'я обласних бюджетів до загального обсягу видатків на цю мету за даними зведення місцевих бюджетів. У розрахунках K_{zob1} враховано розмежування видатків між бюджетами згідно з главою 13 Бюджетного кодексу України;

K_{zob4} – коефіцієнт коригування частки обсягу медичної субвенції обласних бюджетів у загальному обсязі медичної субвенції залежно від співвідношення видатків на заробітну плату в загальній сумі видатків на охорону здоров'я таких бюджетів. Для обласних бюджетів K_{zob4} дорівнює 0,951;

λ – коефіцієнт рівня застосування впливу вікової структури населення. На планований бюджетний період λ дорівнює 0,5;

K_{zi2} – коефіцієнт відносної вартості витрат на надання медичних послуг залежно від статеві та вікової структури населення адміністративно-територіальної одиниці, обчислений за офіційними рекомендаціями ВООЗ на основі таких еквівалентних одиниць надання медичної допомоги одній особі залежно від віку і статі:

Вікові групи	(одиниць)	
	Еквівалент надання медичної допомоги чоловікам	Еквівалент надання медичної допомоги жінкам
0 – 1	10	5
2 – 4	7	3,5
5 – 9	3,7	3
10 – 14	3	2,5
15 – 19	2,2	3
20 – 24	2,6	3,5
25 – 29	2	4
30 – 34	2	4
35 – 39	2,5	4,5
40 – 44	3,5	5
45 – 49	4,5	5,5
50 – 54	5	6,5
55 – 59	6,5	7
60 – 64	7,5	8,5
65 – 69	8	9,5
70 і старші	10,5	11;

N_{u} – чисельність наявного населення України станом на 1 січня року, що передує планованому;

N_{i} – чисельність наявного населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці станом на 1 січня року, що передує планованому;

S_{zu} – загальний обсяг цільових коштів для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет;

S_{zi} – обсяг цільових коштів обласного бюджету для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет, що визначається за окремим розрахунком.

Під час формування та затвердження відповідних місцевих бюджетів на планований бюджетний період не допускається зменшення обсягу цільових коштів для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет;

S_{zexu} – загальний обсяг цільових коштів для забезпечення додаткових виплат медичним працівникам системи екстреної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу»;

S_{zexi} – обсяг цільових коштів обласного бюджету для забезпечення додаткових виплат медичним працівникам системи екстреної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу», розподілений відповідно до чисельності наявного населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці станом на 1 січня року, що передує планованому.

Показник обсягу медичної субвенції для зведеного бюджету міста обласного значення, району ($V_{zm(r)i}$) визначається за такою формулою:

$$V_{zm(r)i} = (H_{zm(r)i} \times K_{zm(r)3} \times (N_i - N_{dm(r)i} - N_{wm(r)i} \times K_{zm(r)5}) \times (1 - \lambda + \lambda \times K_{zi2})) \times K_{zex(mr)} + V_{zgi} + V_{zyi},$$

$$H_{zm(r)i} = (V_{zu} - V_{zgu} - S_{zu} - S_{zexu}) \times K_{zm(r)1} \times K_{zm(r)4} / (N_u - N_{dm(r)u} - N_{wm(r)u} \times K_{zm(r)5}),$$

де $H_{zm(r)i}$ – фінансовий норматив бюджетної забезпеченості медичної субвенції для зведеного бюджету міста обласного значення, району;

V_{zyi} – показник обсягу медичної субвенції місцевих бюджетів, що передається до відповідних місцевих бюджетів (переадресування витрат) у зв'язку з відсутністю (недостатністю) мережі бюджетних установ на підставі спільних рішень і договорів органів місцевого самоврядування міст обласного значення та районів;

$K_{zm(r)1}$ – частка обсягу медичної субвенції зведених бюджетів міст обласного значення та районів у загальному обсязі медичної субвенції, яка визначається за питомою вагою сумарних витрат на охорону здоров'я бюджетів таких міст і районів у загальній сумі витрат на цю мету за даними зведення місцевих бюджетів з урахуванням розмежування видатків між бюджетами згідно з главою 13 Бюджетного кодексу України. $K_{zm(r)1}$ дорівнює 0,646;

K_{zi2} – коефіцієнт відносної вартості витрат на надання медичних послуг залежно від статевої та вікової структури населення адміністративно-територіальної одиниці, обчислений за офіційними рекомендаціями ВООЗ на основі еквівалентних одиниць надання медичної допомоги одній особі залежно від віку і статі:

Вікові групи	(одиниць)	
	Еквівалент надання медичної допомоги чоловікам	Еквівалент надання медичної допомоги жінкам
0 – 1	10	5
2 – 4	7	3,5
5 – 9	3,7	3
10 – 14	3	2,5
15 – 19	2,2	3
20 – 24	2,6	3,5
25 – 29	2	4
30 – 34	2	4
35 – 39	2,5	4,5
40 – 44	3,5	5
45 – 49	4,5	5,5
50 – 54	5	6,5
55 – 59	6,5	7
60 – 64	7,5	8,5
65 – 69	8	9,5
70 і старші	10,5	11;

$K_{zm(r)3}$ – коефіцієнт диференціації рівня витрат на одного жителя (місто обласного значення – 1,065; район – 0,934), визначений за середнім співвідношенням рівнів видатків зведених бюджетів міст обласного значення та районів за даними зведення місцевих бюджетів з урахуванням розмежування видатків між бюджетами згідно з главою 13 Бюджетного кодексу України. Для бюджету міста Києва $K_{zm(r)3}$ дорівнює 1;

$K_{zm(r)4}$ – коефіцієнт коригування частки обсягу медичної субвенції зведених бюджетів міст обласного значення та районів у загальному обсязі медичної субвенції залежно від питомої ваги видатків на заробітну плату в загальній сумі видатків таких бюджетів. $K_{zm(r)4}$ дорівнює 1,027;

$K_{zm(r)5}$ – коефіцієнт коригування чисельності наявного населення адміністративно-територіальної одиниці, якому медична допомога частково надається відомчими закладами охорони здоров'я, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. $K_{zm(r)5}$ дорівнює 0,5;

$K_{zex(mr)}$ – коефіцієнт коригування частки обсягу медичної субвенції місцевих бюджетів, який застосовується для визначення обсягу медичної субвенції бюджетів міст обласного значення та районів на надання первинної та вторинної медичної допомоги відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу». Для бюджетів міст обласного значення $K_{zex(m)}$ дорівнює 0,891, для бюджетів районів $K_{zex(r)}$ – 0,915;

$N_{dm(r)u}$ – загальна чисельність наявного населення міст обласного значення та районів, в яких відсутня мережа закладів охорони здоров'я, що фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів (обслуговується закладами, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету);

$N_{wm(r)u}$ – загальна чисельність наявного населення міст обласного значення та районів, яке частково обслуговується закладами охорони здоров'я, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, які належать до сфери управління Державного управління справами та Національної академії наук України;

$N_{dm(r)i}$ – чисельність наявного населення міста обласного значення та району, в яких відсутня мережа закладів охорони здоров'я, що фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів (обслуговується закладами, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету), станом на 1 січня року, що передує планованому;

$N_{wm(r)i}$ – чисельність наявного населення міста обласного значення та району, яке частково обслуговується закладами охорони здоров'я, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, які належать до сфери управління Державного управління справами та Національної академії наук України, станом на 1 січня року, що передує планованому.

Показник обсягу медичної субвенції для зведеного бюджету міста Києва (V_{zkyiv}) визначається за такою формулою:

$$V_{zkyiv} = V_{zob} + V_{zm(r)i}$$

Стаття 26. Установити на 2015 рік такий порядок розподілу субвенції на підготовку робітничих кадрів між місцевими бюджетами:

1. Показник обсягу субвенції на підготовку робітничих кадрів для обласного бюджету (V_{ptnz}) визначається за такою формулою:

$$V_{ptnz} = H_u \times (U_{ptnz} + U_{ptnzc} \times K_{ptnzc} + U_{ptnzg} \times K_{ptnzg}) + S_{st} + S_{gd},$$

де H_u – фінансовий норматив бюджетної забезпеченості одного учня професійно-технічного навчального закладу;

U_{ptnz} – кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів (крім учнів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і учнів професійно-технічних навчальних закладів, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських) станом на 1 січня року, що передує планованому;

U_{ptnzc} – кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

K_{ptnzc} – коефіцієнт приведення кількості учнів професійно-технічних навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у відповідність з кількістю учнів професійно-технічних навчальних закладів. На планований бюджетний період K_{ptnzc} дорівнює 1,9;

U_{ptnzg} – кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_{ptnzg} – коефіцієнт приведення кількості учнів професійно-технічних навчальних закладів, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів професійно-технічних навчальних закладів. На планований бюджетний період K_{ptnzg} дорівнює 1,1;

S_{st} – додаткові асигнування на планований бюджетний період, обсяг яких визначається за окремим розрахунком, для виплати щорічної допомоги на придбання навчальної літератури в розмірі трьох мінімальних ординарних (звичайних) академічних стипендій особам віком від 18 до 23 років з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, учням та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків;

S_{gd} – додаткові асигнування на планований бюджетний період на виплату одноразової грошової допомоги в розмірі шести прожиткових мінімумів дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, що перебували під опікою (піклуванням) або на повному державному утриманні, під час працевлаштування їх після закінчення навчального закладу, що визначаються за окремим розрахунком.

2. Показник обсягу субвенції на підготовку робітничих кадрів для зведеного бюджету міста Києва ($V_{ptnzkyiv}$) визначається за такою формулою:

$$V_{ptnzkyiv} = H_u \times (U_{ptnzkyiv} + U_{ptnzkyiv} \times K_{ptnzc}) + S_{st} + S_{gd},$$

де $U_{ptnzkyiv}$ – кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів міста Києва (крім дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування) станом на 1 січня року, що передусє планованому;

$U_{ptnzkyiv}$ – кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів міста Києва з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Стаття 27. Установити на 2015 рік такий порядок розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами:

1. Показник обсягу освітньої субвенції для обласного бюджету (V_o) визначається за такою формулою:

$$V_o = H_o \times (U_f \times K_f + U_w \times K_w + U_{gt} \times K_{gt} + U_t \times K_t + U_{si} \times K_{si} + U_{gz} \times K_{gz} + U_z + U_h \times K_h + U_{gh} \times K_{gh} + U_d \times K_d + U_c \times K_c) + V_{znz} + S_{gd},$$

де H_o – фінансовий норматив бюджетної забезпеченості одного учня;

U_f – кількість учнів, крім учнів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, загальноосвітніх шкіл-інтернатів (ліцеїв) з посиленою військово-фізичною підготовкою;

K_f – коефіцієнт приведення кількості учнів загальноосвітніх шкіл-інтернатів (ліцеїв) з посиленою військово-фізичною підготовкою у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_f дорівнює 6,5;

U_w – кількість учнів (включаючи студентів), крім учнів (студентів) з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, училищ (у тому числі олімпійського резерву), шкіл-інтернатів (ліцеїв) фізичної культури і спорту;

K_w – коефіцієнт приведення кількості учнів (включаючи студентів) училищ (у тому числі олімпійського резерву), шкіл-інтернатів (ліцеїв) фізичної культури і спорту у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_w дорівнює 8,4;

U_{gt} – кількість вихованців, крім вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, загальноосвітніх шкіл-інтернатів, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_{gt} – коефіцієнт приведення кількості вихованців загальноосвітніх шкіл-інтернатів, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{gt} дорівнює 5,7;

U_t – кількість вихованців загальноосвітніх шкіл-інтернатів, крім вихованців шкіл-інтернатів (ліцеїв) з посиленою військово-фізичною підготовкою, вихованців загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів та вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

K_t – коефіцієнт приведення кількості вихованців загальноосвітніх шкіл-інтернатів у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_t дорівнює 5;

U_{si} – кількість вихованців загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів, крім вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

K_{si} – коефіцієнт приведення кількості вихованців загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{si} дорівнює 5,4;

U_{gz} – кількість учнів, що приходять на навчання, у загальноосвітніх школах-інтернатах, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_{gz} – коефіцієнт приведення кількості учнів, що приходять на навчання, у загальноосвітніх школах-інтернатах, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{gz} дорівнює 1,1;

U_z – кількість учнів загальноосвітніх шкіл-інтернатів, що приходять на навчання;

U_h – кількість вихованців, крім вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку;

K_h – коефіцієнт приведення кількості вихованців спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_h дорівнює 6,6;

U_{gh} – кількість вихованців, крім вихованців з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_{gh} – коефіцієнт приведення кількості вихованців спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, що розташовані у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{gh} дорівнює 7,5;

U_d – кількість учнів спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, що приходять на навчання;

K_d – коефіцієнт приведення кількості учнів, що приходять на навчання до спеціальних шкіл-інтернатів для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_d дорівнює 2,5;

U_c – кількість учнів та вихованців, що перебувають на повному державному утриманні, у різних типах загальноосвітніх навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

K_c – коефіцієнт приведення кількості учнів та вихованців, що перебувають на повному державному утриманні, у різних типах загальноосвітніх навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у відповідність з кількістю учнів загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_c дорівнює 12,02;

S_{gd} – додаткові асигнування на планований бюджетний період на виплату одноразової грошової допомоги в розмірі шести прожиткових мінімумів дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, що перебували під опікою (піклуванням) або на повному державному утриманні, під час працевлаштування їх після закінчення навчального закладу, що визначаються за окремим розрахунком.

V_{znz} – обсяг видатків на надання загальної середньої освіти у державних спеціалізованих школах; а також у таких загальноосвітніх навчальних закладах, як спеціалізовані школи-інтернати, ліцеї-інтернати, гімназії-інтернати, колегіуми-інтернати у разі, якщо не менше 70 відсотків кількості учнів, які здобувають освіту у відповідному загальноосвітньому навчальному закладі, є жителями населених пунктів, розташованих на території області (крім населеного пункту, де розташований такий заклад), який визначається за такою формулою:

$$V_{znz} = H_o \times ((U_m + U_{mr}) \times K_{znzm} + (U_{gm} + U_{gmr}) \times K_{znzgm} + U_s \times K_s + U_{gs} \times K_{gs}).$$

На планований бюджетний період K_{znzm} дорівнює 0,841, K_{znzgm} – 0,968.

2. Показник обсягу освітньої субвенції для зведеного бюджету міста обласного значення, району (V_{omr}) визначається за такою формулою:

$$V_{omr} = H_o \times (U_{gm} \times K_{gm} + U_{gmr} \times K_{gmr} + U_{gs} \times K_{gs} + U_m \times K_m + U_{mr} \times K_{mr} + U_s \times K_s + U_{bm(r)} \times K_{bm(r)} + U_{jm(r)} \times K_j + U_f + K_f + U_w \times K_w + U_{gt} \times K_{gt} + U_t \times K_t + U_{gz} \times K_{gz} + U_z + U_c \times K_c) + S_{gd},$$

де U_{gm} – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості міст обласного значення, яким надано статус гірських, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів;

K_{gm} – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості міст обласного значення, яким надано статус гірських, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{gm} дорівнює 0,968;

U_{gmr} – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості районів, якій надано статус гірської, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів;

K_{gmr} – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості районів, якій надано статус гірської, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{gmr} дорівнює 1,064;

U_{gs} – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, якій надано статус гірської, та учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів;

K_{gs} – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, якій надано статус гірської, та учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл, який має п'ять значень – залежно від середньої наповнюваності класів і класів-комплектів у таких школах станом на 5 вересня року, що передуює поточному.

Розмір K_{gs} на планований бюджетний період становить:

Середня наповнюваність класів і класів-комплектів у денних загальноосвітніх школах, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, якій надано статус гірської, та денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладах у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім класів загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивним навчанням та спеціальних класів загальноосвітніх навчальних закладів, учнів	K_{gs}
Понад 22,2	1,162
17,8 – до 22,2	1,355
14,8 – до 17,8	1,5
11,7 – до 14,8	1,645
До 11,7	1,936

Віднесення міст обласного значення та районів до груп за середньою наповнюваністю класів і класів-комплектів проводиться раз на три роки на підставі результатів аналізу мережі та контингенту учнів загальноосвітніх шкіл;

U_m – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості міст обласного значення, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_m – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості міст обласного значення, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених

пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_m дорівнює 0,841;

U_{mr} – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості районів, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_{mr} – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у міській місцевості районів, крім учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{mr} дорівнює 0,926;

U_s – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, та учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських;

K_s – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, та учнів денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, та учнів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл, який має п'ять значень – залежно від середньої наповнюваності класів і класів-комплектів у таких школах станом на 5 вересня року, що передує поточному.

Розмір K_s на планований бюджетний період становить:

Середня наповнюваність класів і класів-комплектів у денних загальноосвітніх школах, що розташовані у сільській місцевості міст обласного значення і районів, та денних малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладах у шахтарських, інших малих монофункціональних містах, крім класів з інклюзивним навчанням, спеціальних класів загальноосвітніх навчальних закладів та класів шкіл, розташованих у населених пунктах, яким надано статус гірських, учнів	K_s
Понад 22,2	1,01
17,8 – до 22,2	1,178
14,8 – до 17,8	1,305
11,7 – до 14,8	1,431
До 11,7	1,751

Віднесення міст обласного значення і районів до груп за середньою наповнюваністю класів і класів-комплектів проводиться раз на три роки на підставі результатів аналізу мережі та контингентів загальноосвітніх шкіл;

$U_{bm(r)}$ – кількість учнів вечірніх загальноосвітніх шкіл адміністративно-територіальної одиниці;

$K_{bm(r)}$ – коефіцієнт приведення кількості учнів вечірніх загальноосвітніх шкіл адміністративно-територіальної одиниці у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_{bm} дорівнює 0,43, K_{br} – 0,29;

$U_{jm(r)}$ – кількість учнів спеціальних шкіл для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів;

K_j – коефіцієнт приведення кількості учнів спеціальних шкіл для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів, у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_j дорівнює 2,5.

До малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів належать навчальні заклади, наповнюваність яких не перевищує 11,7 учня на клас.

До малих монофункціональних міст належать міста з чисельністю населення до 50 тис. осіб, спеціалізацію праці економічно активного населення яких визначають підприємства здебільшого однієї – двох профільюючих галузей економіки, що формують дохідну частину бюджету міста, забезпечують функціонування соціальної інфраструктури та інших об'єктів життєзабезпечення населення.

До шахтарських міст належать малі міста з чисельністю населення не більш як 50 тис. осіб, які побудовано з метою забезпечення діяльності гірничих підприємств і переважна частина жителів яких зайнята або була зайнята на таких підприємствах.

3. Показник обсягу освітньої субвенції для зведеного бюджету міста Києва (V_{okyiv}) визначається за такою формулою:

$$V_{okyiv} = H_o \times (U_{kyiv} \times K_m + U_s \times K_s + U_{bkyiv} \times K_{bm} + U_{jkyiv} \times K_j + U_f \times K_f + U_w \times K_w + U_t \times K_t + U_{si} \times K_{si} + U_z + U_h \times K_h + U_d \times K_d + U_c \times K_c) + V_{znz} + S_{gd},$$

де U_{kyiv} – кількість учнів денних загальноосвітніх шкіл міста Києва, крім учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів;

K_m – коефіцієнт приведення кількості учнів денних загальноосвітніх шкіл міста Києва у відповідність з кількістю учнів усіх загальноосвітніх шкіл. На планований бюджетний період K_m дорівнює 0,841;

U_{bkyiv} – кількість учнів вечірніх загальноосвітніх шкіл міста Києва;

U_{jkyiv} – кількість учнів спеціальних шкіл міста Києва для дітей, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку, учнів, які потребують корекції розумового та/або фізичного розвитку і навчаються у класах з інклюзивним навчанням та у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Стаття 28. Кабінету Міністрів України до 1 січня 2015 року забезпечити передачу в установленому порядку закладів, установ, організацій та заходів, визначених у додатку № 10 до цього Закону, на фінансування/надання фінансової підтримки з місцевих бюджетів.

Установити, що видатки на фінансування/надання фінансової підтримки закладам, установам, організаціям та проведення заходів, визначених у додатку № 10 до цього Закону, плануються на 2015 рік у відповідних місцевих бюджетах.

Видатки на заходи з проведення лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних робіт, утримання ветеринарних лікарень та ветеринарних лабораторій в областях та місті Києві плануються на 2015 рік у обласних бюджетах та бюджеті міста Києва.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2015 року.

2. Додатки №№ 1 – 10 до цього Закону є його невід'ємною частиною.

3. Кабінету Міністрів України до 15 лютого 2015 року:

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції змін до Державного бюджету України на 2015 рік за результатами впровадження змін до законодавства, на основі яких сформовано Державний бюджет України, та перемовин з міжнародними фінансовими організаціями, передбачивши, зокрема:

субвенцію з державного бюджету міському бюджету міста Києва в обсязі 1,9 млрд гривень на виконання зобов'язань за здійсненими запозиченнями;

збільшення видатків на дитячу онкологію та гемодіаліз;

видатки на придбання цифрових мамографів та ультразвукових діагностичних приладів вітчизняного виробництва;

подальшу реалізацію галузевих реформ, у тому числі шляхом оптимізації видатків та надання кредитів бюджету;

не здійснювати розподілу державних капітальних видатків та коштів державного фонду регіонального розвитку до внесення змін до Державного бюджету України на 2015 рік.

4. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у першому кварталі 2015 року здійснити перегляд цін на природний газ для споживачів з метою зменшення дефіциту публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та забезпечення Кабінетом Міністрів України фінансування в повному обсязі пільг і субсидій для населення.

5. Положення частини першої статті 11 та частини першої статті 23 Закону України «Про акціонерні товариства» (щодо заборони оплати цінних паперів борговими емісійними цінними паперами, емітентом яких є набувач) у 2015 році застосовуються з урахуванням положень статей 16 та 18 цього Закону у разі придбання у державну власність акцій додаткової емісії банків та господарських товариств в обмін на облігації внутрішньої державної позики.

6. У 2015 році положення частини другої статті 32 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (щодо формування статутного капіталу шляхом грошових внесків) у разі придбання у державну власність акцій банків в обмін на облігації внутрішньої державної позики застосовуються з урахуванням статті 16 цього Закону.

7. Розділ XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами) доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6. Установити, що Національний банк здійснює відрахування до загальних резервів згідно із статтею 5¹ цього Закону поки сума загальних резервів у 2014, 2015 та 2016 роках не дорівнюватиме у ці роки відповідно 3, 5 та 7 відсотків обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку.

Надати право Національному банку у першому кварталі 2015 року здійснити перерахування прибутку до Державного бюджету України, але не більше 25 відсотків від річної суми».

8. Зупинити на 2015 рік дію частини сьомої статті 7 Закону України «Про утилізацію транспортних засобів» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 20 – 21, ст. 719).

9. Установити, що:

Кабінетом Міністрів України затверджується особливий порядок проведення індексації грошових доходів населення у межах фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного фонду України та бюджетів інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на 2015 рік;

норми і положення статей 20, 21, 22, 23, 30, 31, 37, 39, 48, 50, 51, 52 та 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178 із наступними змінами), статей 5 та 6 Закону України «Про соціальний захист дітей війни» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 4, ст. 94 із наступними змінами), Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 15, ст. 111 із наступними змінами), статей 14, 22, 36, 37 та 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399 із наступними змінами), частини другої статті 12, пункту «ж» частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами), статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами), статті 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18 із наступними змінами), статті 43 Гірничого закону України (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 50, ст. 433 із наступними змінами), статей 6¹, 6², 6³ та 6⁴ Закону України «Про жертви нацистських переслідувань» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 182 із наступними змінами), стаття 4 Закону України «Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 12, ст. 187), Закону України «Про вищу освіту» (Голос України, 2014 р., 08, 06.08.2014, № 148, Урядовий кур'єр, 2014 р., 08, 13.08.2014, № 146, Офі-

ційний вісник України, 2014 р., № 63 (15.08.2014), ст. 1728); частини першої статті 25, частини другої статті 35, частини четвертої статті 36, частини п'ятої статті 41, статті 57, частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 34, ст. 451); абзацу другого частини шостої статті 11, частин першої, другої, п'ятої статті 14, статті 21, абзацу другого – дев'ятого частини першої статті 25 Закону України «Про загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 28, ст. 230; 2014 р., № 2, ст. 41); абзацу першого частини другої, абзаців другого, четвертого та п'ятого частини третьої статті 18, абзацу третього частини четвертої статті 21, абзацу першого частини першої статті 22 Закону України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 46, ст. 393; 2005 р., № 26, ст. 1484; 2014 р., № 2 – 3, ст. 41); частини другої статті 14, абзацу другого частини шостої статті 16, абзацу другого частини третьої статті 30, частини п'ятої статті 35 Закону України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 259); абзацу другого частини першої статті 26, статті 28 Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243); статті 5 Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 42 – 43, ст. 293; 2013 р., № 30, ст. 341); абзацу першого статті 25, статті 26 Закону України «Про дипломатичну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 5, ст. 29; 2011 р., № 31, ст. 296); частини третьої статті 22, частини третьої статті 29 Закону України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168); статті 14 Закону України «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 27, ст. 904); статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 45, ст. 397); частини третьої статті 119, статті 250 Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375 із наступними змінами); частини другої статті 13, частини першої статті 14, абзацу восьмого статті 21 Закону України «Про театри і театральну справу» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 26, ст. 350); абзаців восьмого та дев'ятого частини другої статті 28 Закону України «Про музеї та музейну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 25, ст. 191); частини четвертої статті 19 Закону України «Про охорону праці» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 49, ст. 668); частин четвертої статті 23, частин третьої, дев'ятнадцятої, двадцятої, двадцять дев'ятої статті 24, частини третьої статті 34 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 12, ст. 165); частин третьої, четвертої та п'ятої статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 14, ст. 80); частини третьої статті 69, статті 129, частини першої статті 144 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 41 – 42, ст. 529; 2010 р., № 43, ст. 529; 2010 р., № 44 – 45); абзацу п'ятого частини третьої статті 5, частини п'ятої статті 19 Закону України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142); абзацу другого пункту тридцятого частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170); другого речення частини п'ятої статті 6 Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1990 р., № 45, ст. 602); абзацу третього частини другої статті 47 Закону України «Про професійно-технічну освіту» (Урядовий кур'єр, 1998 р., 03, 12.03.98, № 48 – 49, Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 32, ст. 215; Офіційний вісник України, 1998 р., № 9 (19.03.98), ст. 319); частини третьої статті 15 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 7 (14.02.95), ст. 45); частин четвертої, п'ятої, шостої статті 14 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 50, ст. 302); частини першої статті 25 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 45, ст. 313; 2009 р., № 41, ст. 597); Закону України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 26, ст. 273; із змінами, внесеними законами України від 20 листопада 2012 року № 5483-VI та від 19 грудня 2013 року № 714-VII), частини першої статті 21 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 385), абзаців третього – четвертого підпункту 8 пункту 8 розділу I Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 29, ст. 942), пункту 3 статті 8, статей 9¹,

12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190); частин п'ятої та сьомої статті 21 Закону України «Про Національну гвардію України» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 24, ст. 728), статей 1, 9, 40, 48¹ Житлового кодексу Української РСР (Відомості Верховної Ради УРСР, 1983 р., додаток до № 28, ст. 573); статей 6 і 7 Закону України «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 26, ст. 896); частини другої статті 33, статті 81 Закону України «Про прокуратуру» (Голос України, 25.10.2014, № 206) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

10. Кабінету Міністрів України затвердити у двотижневий термін Перелік об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2015 році, який забезпечить надходження до Державного бюджету України коштів від приватизації державного майна в розмірі, встановленому цим Законом.

11. З метою ефективного використання земельних ділянок, що перебувають у державній власності, органам виконавчої влади, до повноважень яких належить передача в оренду таких земельних ділянок, Національній та галузевим академіям наук забезпечити передачу в оренду земельних ділянок державної власності на конкурентних засадах (земельних торгах).

12. Дозволити Міністерству фінансів України, за згодою Національного банку України як власника більше 60 відсотків державних облігацій, протягом першого півріччя 2015 року, здійснити правочин з державним боргом шляхом обміну за номінальною вартістю державних облігацій, що знаходяться в його власності, на нові облігації внутрішніх державних позик у таких самих обсягах із строком обігу до 20 років, відсотковою ставкою до 5 відсотків річних.

13. Публічному акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» забезпечити до 10 квітня 2015 року перерахування дивідендів за 2011 – 2013 роки господарськими організаціями, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) яких належить Компанії, до загального фонду Державного бюджету України у сумі не менше 1.779.625 тис. гривень.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
28 грудня 2014 року
№ 80-VIII

**УКАЗ
Президента України**

Про звільнення членів Ради Національного банку України

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 106 Конституції України та статті 10 Закону України «Про Національний банк України» **постановляю**:

1. Звільнити членів Ради Національного банку України Портнова А. В., Хорошковського В. І.
2. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 16 квітня 2010 року № 545 «Про членів Ради Національного банку України» в частині, яка стосується осіб, зазначених у статті 1 цього Указу.
3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
18 грудня 2014 року
№ 940/2014

Нормативні акти Національного банку України

**ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 8 грудня 2014 р. № 798**

**Про затвердження Змін до Інструкції
щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі**

Відповідно до вимог статей 6, 7, 15, 56 Закону України «Про Національний банк України», з метою вдосконалення роботи банківської системи в надзвичайному режимі Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2014 року № 435, що додаються.

2. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

*ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
8 грудня 2014 року № 798*

**ЗМІНИ
до Інструкції щодо організації роботи банківської системи
в надзвичайному режимі**

1. Абзац другий пункту 10 розділу I викласти в такій редакції:

«Банки, Операційне та територіальні управління після узгодження з Національним банком можуть здійснювати операції за рахунками банків, роботу яких у СЕП тимчасово припинено, у межах залишку коштів на їх рахунках із застосуванням для такого банку режиму блокування коштів на кореспондентському рахунку в сумі наявного кредиту та процентів за користування ним на строк до його повернення. Процентна ставка за користування таким кредитом може бути встановлена на рівні бланкового кредиту овернайт».

2. Пункти 3, 4 розділу III викласти в такій редакції:

«3. Учасник СЕП має право організувати роботу в приміщенні іншої організації за попереднім погодженням з територіальним управлінням/Центральною розрахунковою палатою і з дотриманням правил використання і зберігання засобів захисту в разі запровадження надзвичайного режиму роботи. Учасник СЕП зобов'язаний надіслати копію розпорядчого документа про роботу в приміщенні іншої організації територіальному управлінню/Центральній розрахунковій палаті.

4. Учасник СЕП має право в разі необхідності визначити тимчасовий порядок використання та зберігання засобів захисту за попереднім погодженням з територіальним управлінням/Центральною розрахунковою палатою. Учасник СЕП зобов'язаний надіслати копію розпорядчого документа про введення в дію тимчасового порядку територіальному управлінню/Центральній розрахунковій палаті».

3. У розділі IV:

абзац шостий пункту 1 викласти в такій редакції:

«Центральна розрахункова палата розсилає лист усім учасникам СЕП, Управлінню інформаційної безпеки за підписом начальника Центральної розрахункової палати про зупинення роботи учасника до з'ясування ситуації. Управління інформаційної безпеки на підставі цього листа вживає відповідних заходів, що унеможливають сертифікацію відкритих ключів цього учасника до з'ясування ситуації»;

доповнити розділ новим пунктом такого змісту:

«4. У разі вилучення учасника з Довідника учасників СЕП Управління інформаційної безпеки вживає відповідних заходів, що скасовують чинність засобів захисту інформації цього учасника».

4. Пункт 4 розділу VI викласти в такій редакції:

«4. Якщо є ризик того, що сторонні особи могли мати доступ до засобів захисту інформації Національного банку, то ці засоби є скомпрометованими. Учасник СЕП зобов'язаний негайно повідомити про це територіальне управління/Центральну розрахункову палату. Управління інформаційної безпеки на підставі повідомлення від територіального управління/Центральної розрахункової палати про цю подію вживає відповідних заходів, що скасовують чинність засобів захисту інформації цього учасника. Учасник СЕП зобов'язаний звернутися до територіального управління/Центральної розрахункової палати за новими засобами захисту інформації та здійснити регенерацію всіх ключів, потрібних для роботи в СЕП.

Учасник, який тимчасово здійснює своє функціонування в іншій області, отримує програмний модуль генерації ключів у територіальному управлінні Національного банку/Центральній розрахунковій палаті за місцем здійснення роботи, як виняток, без переукладання договорів про використання засобів захисту інформації Національного банку».

5. Пункт 2 розділу VIII викласти в такій редакції:

«2. Персонал ЦОСЕП відновлює дозвіл на приймання платежів у СЕП від/на адресу учасника і надсилає всім учасникам СЕП, Управлінню інформаційної безпеки лист про відновлення його роботи. Управління інформаційної безпеки на підставі цього листа вживає відповідних заходів, що надають можливість сертифікації відкритих ключів цього учасника».

6. У розділі X:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. У разі виникнення обставин, що унеможливають роботу фахівців територіального управління, які здійснюють безготівкові розрахунки та/або обслуговують систему автоматизації банківських операцій (далі – САБО) та систему автоматизації процесів банківської та фінансово-господарської діяльності (далі – САП), функціонування САБО та САП у цьому територіальному управлінні припиняється»;

у пункті 3:

абзац другий після слова «САБО» доповнити словами «та САП»;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«Після відновлення функціонування САБО та САП зазначене територіальне управління має прийняти всі підсумкові файли дня від СЕП і сформувані звітність за всі ті дні, коли САБО не функціонувала, та забезпечити тотожність даних за балансовими рахунками в САП відповідним балансовим рахункам у САБО»;

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4. У разі неможливості вивезення комп'ютерного обладнання працівники територіального управління за окремою вказівкою Голови, першого заступника/заступника Голови Національного банку вживають відповідних заходів щодо знищення інформації на жорстких дисках комп'ютерного обладнання шляхом фізичного руйнування або іншим шляхом (у тому числі допускається застосування спеціального програмного забезпечення), що унеможливує відновлення інформації. У першу чергу знищенню підлягають жорсткі диски серверного обладнання та ті, що містять інформацію з

обмеженим доступом. Про результати знищення складається акт у довільній формі із зазначенням інформації, що знаходилась на жорстких дисках, умов знищення інформації, дати знищення. Акт підписується працівниками територіального управління, відповідальними за це комп'ютерне обладнання, та тими, що залучались до знищення жорстких дисків»;

доповнити розділ новим пунктом такого змісту:

«5. У разі неможливості вивезення засобів захисту інформації, що є в наявності в територіальному управлінні (у тому числі повернені банками регіону засоби захисту, резерв апаратури криптографічного захисту інформації тощо), працівники служби захисту територіального управління за погодженням з Управлінням інформаційної безпеки вживають відповідних заходів щодо знищення цих засобів захисту інформації шляхом фізичного руйнування або іншим шляхом, що унеможливило їх відновлення. Про результати знищення складається відповідний акт у довільній формі із зазначенням дати знищення, найменування знищеного засобу захисту інформації, його заводського та інвентарного номерів (або порядкового номера для ПМГК), методу знищення, кількості знищених засобів тощо. Акт підписується всіма залученими до цієї роботи працівниками банку».

7. Розділ XII викласти в такій редакції:

«XII. Порядок організації роботи з готівкою в банківській системі

1. Начальники Операційного та територіальних управлінь, директор Центрального сховища зобов'язані:

негайно повідомити Голову Національного банку та заступника Голови Національного банку, який здійснює загальне керівництво Генеральним департаментом регулювання грошового обігу, про загрозу нормальним умовам функціонування системи готівкового обігу. Подальші дії щодо роботи з готівкою та іншими цінностями мають здійснюватися відповідно до наданих вищезазначеними особами вказівок;

ужити запобіжних заходів з метою недопущення втрати готівки та інших цінностей.

В Операційному та територіальних управліннях, Центральному сховищі для розроблення та вжиття заходів щодо забезпечення організації роботи з готівкою та іншими цінностями, створення належних умов їх зберігання створюються спеціальні комісії (далі – комісії).

2. Для забезпечення потреб економіки в готівкових коштах можуть бути залучені резервні фонди готівки Національного банку в Центральному сховищі, запаси готівки в грошових сховищах і залишки готівки в оборотній касі Операційного і територіальних управлінь та залишки готівки в операційних касах банків.

3. У разі неможливості подання заявок на підкріплення готівкою та вивезення її надлишків, подання звітності та надання одержувачам і відправникам відповідних емісійних дозволів засобами автоматизованих систем обробки інформації виконання зазначених функцій здійснюється за допомогою електронної пошти, телефонного зв'язку (телефонограм) або інших засобів комунікації.

4. Операції з готівкою в резервних фондах Національного банку та її перевезення здійснюються відповідно до письмових вказівок директора Департаменту готівково-грошового обігу (або особи, яка його заміщує) за погодженням з керівництвом Генерального департаменту регулювання грошового обігу.

Рішення про використання банкнот стратегічного запасу приймає Голова Національного банку (особа, яка його заміщує) або заступник Голови Національного банку, який здійснює загальне керівництво Генеральним департаментом регулювання грошового обігу.

5. Операції з готівкою в запасах готівки, із залишками готівки в оборотній касі Операційного та територіальних управлінь здійснюються відповідно до письмових розпоряджень начальника відділу (управління) готівкового обігу і касових операцій (його заступника) за погодженням начальника територіального управління (або особи, яка його заміщує).

6. Голова Національного банку або заступник Голови Національного банку, який здійснює загальне керівництво Генеральним департаментом регулювання грошового обігу, визначає підрозділ Національного банку, який здійснюватиме перевезення цінностей з урахуванням ситуації в регіонах. У разі неможливості здійснення територіальним управлінням перевезення цінностей та/або вивезення готівки силами власного підрозділу перевезення цінностей вивезення готівки здійснює підрозділ перевезення цінностей іншого (пріоритетно сусіднього) територіального управління після погодження та повідомлення про це Національного банку. З метою мінімізації ризиків щодо збереження готівки та

інших цінностей на місцях керівники територіальних управлінь, Центрального сховища та банків вирішують питання щодо залучення до супроводження цінностей представників Міністерства внутрішніх справ України, Збройних Сил України, правоохоронних та/або військових органів.

За відсутності в територіальному управлінні підрозділу перевезення цінностей вивезення готівки здійснює той підрозділ, який здійснює доставку готівки до цього управління.

Центральне сховище вивозить готівку оперативним автомобільним транспортом Національного банку та/або спецвагонами Національного банку.

Перевезення готівки здійснюється із залученням посиленої охорони, про що Департаментом банківської безпеки разом із Центральним сховищем готується розпорядчий документ.

7. Рішення про перевезення готівки підрозділом перевезення цінностей Національного банку за заявою банку в межах або за межі регіону приймає Керівник.

8. Територіальні управління здійснюють приймання та видачу готівки інкасаторам з урахуванням поточної ситуації, у тому числі в неробочий час.

Територіальні управління в разі потреби прискорення оперативності та підвищення безпеки забезпечують організацію приймання (видачу) від інкасаторів банку доставленої готівки (інкасаторам банку), а також здійснення завантаження касовими працівниками банків касет банкнотами, опломбованих мішків, отриманих від територіального управління, у приміщеннях касового вузла (передсховищі, касовій кабіні тощо).

9. У разі настання будь-якої загрози схоронності цінностей за письмовим розпорядженням начальників Операційного та територіальних управлінь на всіх робочих місцях касові працівники пакують готівку та інші цінності, які отримали під свою відповідальність, а також касові документи в мішки, візки, касети з оформленням ярликів до них із зазначенням усіх реквізитів, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку, та опломбовують їх.

Готівка та інші цінності в опломбованих мішках, візках, касетах передаються касовими працівниками матеріально відповідальним особам на тимчасове зберігання до грошових сховищ із відображенням та проставлянням підписів у книзі обліку прийнятої і виданої готівки та інших цінностей.

Для оперативного переміщення мішків, візків, касет з готівкою та іншими цінностями до грошових сховищ залучаються інші касові працівники та інкасатори територіального управління для надання допомоги.

10. Матеріально відповідальні особи територіального управління приймають на тимчасове зберігання до грошового сховища мішки, візки, касети з готівкою та іншими цінностями за написами на ярликах з перевіркою цілості пломби та відповідності номерів пломб із записами та підписами в книгах обліку прийнятої і виданої готівки та інших цінностей.

Після замикання грошових сховищ та здавання їх під охорону матеріально відповідальні особи територіального управління замикають ключі та печатки від грошових сховищ в індивідуальних сейфах (комірках), що опечатуються. Індивідуальні сейфи або кімнати, у яких вони зберігаються, здаються під охорону в установленому порядку.

11. Начальники Операційного, територіального управління, директор Центрального сховища зобов'язані забезпечити пошкодження та/або знищення ключів та кодів від грошових сховищ та гратчастих дверей у разі загрози незаконного проникнення до будівлі Операційного, територіального управління чи Центрального сховища.

Пошкодження/знищення ключів від грошових сховищ та гратчастих дверей здійснюється в присутності комісії визначеною Керівником особою в механічний або хімічний спосіб.

Коди знищуються шляхом їх блокування адміністратором або через механічне руйнування блоку вводу кодів.

12. Згідно з розпорядженням Голови Національного банку (або заступника Голови Національного банку, який здійснює загальне керівництво Генеральним департаментом регулювання грошового обігу) визначається перелік територіальних управлінь, до/від яких мають бути вивезені банкноти, сувенірна продукція, інвестиційні та пам'ятні монети з дорогоцінних металів у разі настання будь-якої загрози схоронності цінностей.

За розпорядженням директора Центрального сховища/начальника Операційного або територіального управління банкноти, сувенірна продукція, інвестиційні та пам'ятні монети з дорогоцінних

металів пакуються в мішки з оформленням у встановленому порядку ярликів до них із зазначенням усіх необхідних реквізитів.

13. У разі неможливості вивезення готівки за межі територіального управління начальники територіальних управлінь забезпечують під контролем керівників підрозділу готівкового обігу і касових операцій та в межах технологічної зони контролю відеокамер типу С пошкодження готівки в грошовому сховищі територіального управління. Готівка може бути пошкоджена розчинами, що фарбують чи склеюють, штампом «Неплатіжна» або обрізанням/обпалюванням 50% від загальної площі або в інший спосіб, що забезпечить втрату платіжних ознак грошових знаків. Про факт пошкодження готівки оформляється акт у довільній формі із зазначенням номіналу, кількості, суми та способу пошкодження (зазначаються вид та колір використаних речовин, інші характерні ознаки пошкоджень – приблизна площа відсутніх частин банкнот, вид перфорації тощо), який підписується всіма залученими до цієї роботи працівниками територіального управління. Один примірник акта надсилається до Національного банку.

14. За рішенням Правління Національного банку Операційне та територіальні управління, Центральне сховище тимчасово припиняють (про що обов'язково доводиться до відома банків регіону) роботу з готівкою та іншими цінностями, здійснюють утилізацію, пошкоджують (крім випадку, передбаченого пунктом 13 цього розділу) або знищують готівку та інші цінності в територіальних управліннях і Центральному сховищі.

Зазначені розпорядження та рішення надсилаються засобами спеціального зв'язку з підтвердженням про їх отримання.

15. Операційне та територіальні управління, Центральне сховище передають один комплект дублікатів ключів від усіх грошових сховищ та сейфів на тимчасове зберігання до Департаменту банківської безпеки з оформленням такого передавання в установленому порядку.

Департамент банківської безпеки визначає місце зберігання дублікатів ключів від грошових сховищ і сейфів.

16. Банк у разі неможливості вивезення готівки та інших цінностей на підставі розпорядження Національного банку пошкоджує готівку розчинами, що фарбують чи склеюють, штампом «Неплатіжна» або обрізанням/обпалюванням 50% від загальної площі або в інший спосіб, що забезпечить втрату платіжних ознак грошових знаків.

У разі необхідності знищення банком готівки Національний банк своїм розпорядженням зобов'язує територіальне управління за місцезнаходженням банку або його відокремлених підрозділів, у разі його функціонування, створити комісію із забезпечення контролю за знищенням банком готівки та надає банку дозвіл на знищення готівки в присутності цієї комісії.

Про факт пошкодження або знищення готівки оформляється акт у довільній формі із зазначенням номіналу, кількості, суми готівки та способу пошкодження (зазначаються вид та колір використаних речовин, інші характерні ознаки пошкоджень – приблизна площа відсутніх частин банкнот, вид перфорації тощо) або знищення. Акт про пошкодження готівки підписується всіма залученими до цієї роботи працівниками банку, а акт про знищення готівки підписується, крім працівників банку, членами комісії територіального управління, які були присутні під час знищення готівки.

Відшкодування банку коштів за знищену готівку здійснюється на підставі акта про знищення готівки, за пошкоджену готівку – у разі передавання до територіального управління пошкодженої готівки разом з актом про пошкодження готівки.

17. Банки та територіальні управління не мають права здійснювати обмін фізичним та юридичним особам справжніх банкнот, пошкоджених способами, які використовувалися банками і територіальними управліннями згідно з вимогами цієї Інструкції.

Банки зобов'язані вилучати під час приймання готівки від фізичних і юридичних осіб або в разі їх звернення щодо обміну банкнот гривень, які мають пошкодження у вигляді загального або локального (плями) забруднення різного кольору (уключаючи те, що можна помітити в ультрафіолетових променях), і в установленому порядку передавати їх як сумнівні до уповноважених підрозділів Національного банку для проведення досліджень.

Експерт уповноваженого підрозділу Національного банку досліджує пошкоджені банкноти та на підставі результатів досліджень з урахуванням інформації про застосовані окремими банками способи пошкодження банкнот складає відповідний акт про дослідження сумнівних банкнот, у якому

обов'язково зазначаються встановлені ознаки пошкодження банкнот та робиться висновок (у разі встановлення) про їх пошкодження спеціальним розчином або в інший спосіб відповідно до Інструкції.

Банкноти, визнані за результатами дослідження навмисно пошкодженими спеціальним розчином або в інший спосіб, застосований банками і територіальними управліннями, зберігаються в територіальних управліннях до їх передавання у встановленому порядку правоохоронним органам для проведення відповідних розслідувань.

18. У разі неможливості передавання підрозділом банку зразків банкнот гривні національної валюти до банку – юридичної особи (іншого підрозділу цього банку) або до відповідного територіального управління за окремим рішенням Голови Національного банку (або особи, яка його заміщує) та/або заступника Голови Національного банку, який здійснює загальне керівництво Генеральним департаментом регулювання грошового обігу (або особою, яка його заміщує), підрозділ банку здійснює їх знищення самостійно в будь-який спосіб.

За результатами знищення зразків банкнот національної валюти банк має проінформувати Національний банк про кількість і суму знищених зразків банкнот національної валюти з розподілом за номіналами та надіслати один примірник відповідного акта про знищення зразків банкнот національної валюти до Національного банку.

19. Для своєчасної виплати заробітної плати, пенсій, соціальних доплат, інших грошових виплат банки отримують у територіальних управліннях готівку для підкріплення операційних кас після здійснення розрахунків за готівку. У разі неможливості переказу безготівкових коштів за готівку такі операції здійснюються на підставі додаткових угод про касове обслуговування або договорів, укладених шляхом обміну листами. У подальшому територіальні управління вживають заходів для забезпечення надходження (договірного списання) таких коштів.

Банки залежно від обставин, що склалися, самостійно визначають режим та умови своєї діяльності.

20. Керівники підрозділів перевезення валютних цінностей та інкасації коштів банків визначають режим та умови роботи цих підрозділів за погодженням з керівником банку залежно від обставин, що склалися.

21. Під час планування та здійснення операцій із перевезення валютних цінностей та інкасації коштів керівники підрозділів перевезення валютних цінностей та інкасації коштів банків мають адекватно оцінити ймовірні ризики з урахуванням оперативної обстановки на маршрутах, психологічного навантаження, виду та обсягів перевезень, часу їх проведення, складності маршрутів і здійснити відповідне посилення бригад інкасації.

Керівники підрозділів перевезення валютних цінностей та інкасації коштів банків зобов'язані постійно проводити аналіз маршрутів з перевезення валютних цінностей та інкасації коштів та здійснювати їх коригування за більш безпечними напрямками перевезень.

22. Банки, що мають розгалужену мережу відділень та філій і не уклали договорів з територіальними управліннями про обслуговування з перевезення цінностей, в умовах надзвичайного режиму роботи укладають угоди з територіальними управліннями про надання таких послуг з урахуванням їх технічних можливостей.

23. Якщо функціонування відокремлених підрозділів банків у звичайному режимі неможливе або небезпечне, то банк з метою забезпечення безперебійного обслуговування невідкладних фінансових потреб військових частин, суб'єктів господарювання і населення на окремих територіях може організувати в структурі банку/філії/відділення власні мобільні підрозділи відповідно до вимог Порядку банківського обслуговування мобільними підрозділами банку військових частин, суб'єктів господарювання, населення в разі запровадження надзвичайного режиму роботи, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2014 року № 578/ДСК Літер «В».

Порядок надання мобільними підрозділами банків банківських послуг визначається внутрішнім положенням банку відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку з урахуванням можливостей ручного оформлення облікових документів за операціями.

24. Підготовка документів та облік операцій з готівкою в банках, територіальних управліннях здійснюються з використанням комп'ютерної техніки або в ручному режимі на паперових носіях. Бланки первинних, облікових і розпорядчих документів у необхідній кількості мають бути завчасно підготовлені відповідно до зразків, визначених нормативно-правовими актами Національного банку.

25. Операції з готівкою в неробочий час, у вихідні та святкові дні здійснюються з оформленням касових документів за поточною датою проведення операцій із зазначенням часу або напису чи проставлення штампа «вечірня» або «післяопераційний час».

26. Установи Національного банку і банки в разі запровадження надзвичайного режиму забезпечують наявність необхідних запасів спеціального розчину або інших розчинів, що фарбують чи склеюють, для пошкодження готівки».

8. У розділі XIII:

у пункті 1 слова «розташованих по вул. Інститутській, 9 і просп. Науки, 7 (далі – будівлі)» виключити;

абзац четвертий пункту 2 після слова «строків» доповнити словами «фактурування та».

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 16 грудня 2014 р. № 811/ДСК Літер «В»

Для службового користування

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 18 грудня 2014 р. № 817/ДСК

Про затвердження Змін до Правил
з організації захисту приміщень банків України

Відповідно до статей 7, 33 та 56 Закону України «Про Національний банк України», з метою забезпечення банками України захисту здоров'я та життя касових працівників, належних умов схоронності готівки й інших цінностей Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Правил з організації захисту приміщень банків України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 4 червня 2013 року № 195/ДСК, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 21 червня 2013 року за № 1049/23581 (далі – Правила), що додаються*.

2. Банкам України вжити заходів щодо поетапного щоквартального виконання вимог пункту 4.18 розділу IV та пункту 5.3 розділу V Правил до 31 грудня 2015 року. Усі банки, створені після набрання чинності цією постановою, мають відповідати вимогам Правил.

3. Департаменту грошового обігу (Зайченко В. П.) довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату і територіальних управлінь Національного банку України, банків України та Міністерства внутрішніх справ України для використання в роботі.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Смолія Я. В.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

*Зміни не наводяться, так як містять обмежувальний гриф «Для службового користування».

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 843

Про внесення зміни до Положення про кредитування
Національним банком України
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Відповідно до статей 6, 42 Закону України «Про Національний банк України», статей 19, 20, 25 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», з метою забезпечення захисту інтересів вкладників банків та беручи до уваги рішення Ради Національного банку України від 11 вересня 2014 року № 27, Правління Національного банку України постановляє:

1. Пункт 1.3 глави 1 Положення про кредитування Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 березня 2013 № 95, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 квітня 2013 року за № 543/23075, зі змінами, викласти в такій редакції:

«1.3. Національний банк здійснює підтримку ліквідності Фонду в межах монетарних можливостей шляхом надання кредитів, у тому числі шляхом відкриття кредитної лінії».

2. Департаменту відкритих ринків (Чурій О. Є.) довести зміст цієї постанови до відома Операційного департаменту та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 854

Про внесення зміни до Положення про регулювання
Національним банком України ліквідності банків України

Відповідно до статей 6, 7, 15, 25, 56 Закону України «Про Національний банк України», з метою ефективного використання інструментів регулювання ліквідності банків Правління Національного банку України **постановляє**:

1. У першому реченні пункту 2.13 глави 2 розділу IV Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 квітня 2009 року № 259, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 травня 2009 року за № 410/16426, зі змінами, слова «не менше ніж за два робочих дні письмово» замінити словами «за допомогою засобів електронної пошти».

2. Департаменту відкритих ринків (Чурій О. Є.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 859

Про деякі питання діяльності банків

З метою створення умов для забезпечення стабільної діяльності банків України, урахувавши обставини, що спричинені тимчасовою окупацією території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, економічні проблеми, пов'язані з проведенням антитерористичної операції на території України, а також зростання після 06 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України, керуючись статтями 6, 7, 15, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статтями 66, 67, 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність», Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Генеральному департаменту банківського нагляду (Шульга А. А.), територіальним управлінням Національного банку України (крім Головного управління Національного банку України по м. Києву і Київській області) протягом дії цієї постанови під час визначення адекватних заходів впливу до банку враховувати показники його діяльності, положення пунктів 2 та 3 цієї постанови, а також стан виконання банком своїх зобов'язань перед кредиторами та вкладниками.

2. Не застосовувати до банків заходів впливу за умови дотримання ними вимог пунктів 4 та 5 цієї постанови:

за порушення економічних нормативів мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1), достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2), співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (Н3), співвідношення регулятивного капіталу до зобов'язань (Н3-1), максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7), великих кредитних ризиків (Н8), ліміту загальної короткої відкритої валютної позиції, що пов'язані з переоцінкою рахунків в іноземній валюті та банківських металах у зв'язку зі зростанням після 06 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України та/або спричинені формуванням резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями щодо боржників/контрагентів, місцезнаходженням яких на дату укладання договорів була тимчасово окупована територія України та/або територія проведення антитерористичної операції та/або місцезнаходженням понад 50 відсотків виробничих потужностей яких є зазначена територія, та/або за операціями з якими понад 50 відсотків застави є майно, що перебуває на зазначеній території, та/або

за збільшення частки негативно класифікованих активів до розміру 10 відсотків і більше від загальної суми активів, за якими має оцінюватися ризик і формуватися резерв згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України, пов'язане з переоцінкою рахунків в іноземній валюті та банківських металах у зв'язку зі зростанням після 06 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України та/або активними банківськими операціями, визначеними в абзаці другому цього пункту, та/або

за наявність у банку збитків, що пов'язані з переоцінкою рахунків в іноземній валюті та банківських металах (розраховується сукупний результат переоцінки усіх монетарних статей балансу в іноземній валюті та банківських металах) у зв'язку зі зростанням після 6 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України та/або спричинені формуванням резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, визначеними в абзаці другому цього пункту.

3. Не зменшувати регулятивний капітал банку за умови дотримання обмежень, установлених пунктом 4 цієї постанови, на суму перевищення нормативного значення економічного нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7), якщо таке перевищення пов'язано з переоцінкою рахунків в іноземній валюті та банківських металах у зв'язку зі зростанням після 06 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України та/або спричинено

формуванням резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, визначеними в абзаці другому пункту 2 цієї постанови.

4. Зобов'язати банки, на які поширюється дія пунктів 2 та/або 3 цієї постанови, дотримуватися таких обмежень:

не надавати кредитів без забезпечення, яке відповідає вимогам нормативно-правового акта Національного банку України щодо оцінки ризиків з метою формування і використання резервів за фінансовими активами, крім: кредитів фізичним особам у сумі не більше ніж 50,0 тис. грн., у тому числі кредитів овердрафт; кредитів овердрафт юридичним особам за кредитними договорами, укладеними до дати набрання чинності цією постановою, у межах загальної суми заборгованості, що склалася на цю дату за такими кредитами; кредитів іншим банкам на строк до 30 календарних днів;

не здійснювати валютних операцій на умовах «своп», які виконуються в строк, що перевищує 30 календарних днів;

не здійснювати активних операцій з інсайдерами (крім державних банків, їх дочірніх підприємств та підприємств, у яких частка державного банку та/або його дочірніх підприємств (окремо або разом) у статутному капіталі становить 100 відсотків) у частині укладання нових кредитних договорів та договорів про надання банком фінансових зобов'язань, укладання договорів про внесення змін до кредитних договорів щодо збільшення строків користування активами та/або збільшення сум кредитів;

не здійснювати викупу та/або дострокового погашення боргових цінних паперів власної емісії, за винятком випадків, коли дострокове погашення боргових цінних паперів власної емісії відбувається за ціною, не вищою, ніж 50 відсотків від номіналу, та не призводить до суттєвого погіршення ліквідності банку;

не здійснювати викупу акцій власної емісії, за винятком випадків, передбачених законодавством України щодо обов'язкового викупу банком акцій власної емісії;

не придбавати недержавних цінних паперів від свого імені, крім цінних паперів, розміщення яких здійснюється під гарантію Кабінету Міністрів України, надану відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік; цінних паперів, емітентом яких є Національний банк України; боргових цінних паперів емітентів, цінні папери яких унесені та перебувають у першому рівні лістингу однієї з українських фондових бірж, у межах суми заборгованості, що склалася на дату набрання чинності цією постановою за кожним емітентом; облігацій внутрішніх місцевих позик, емітентами яких є міські ради адміністративних центрів областей України та міста Києва;

не здійснювати виплати дивідендів акціонерам, крім виплати дивідендів за привілейованими акціями;

не здійснювати розподілу капіталу в будь-якій формі, крім спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу, формування резервного фонду, покриття збитків минулих років;

не здійснювати дострокового повернення вкладів (депозитів) інсайдерам;

не здійснювати виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам банків, крім виплат, які є складовою частиною заробітної плати та виплачуються на постійній основі;

не збільшувати обсягів капітальних інвестицій за основними засобами та нематеріальними активами, що не беруть участі в проведенні банківських операцій, крім нерухомого майна, що перейшло у власність банку на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави, та/або нерухомого майна, набутого банком з метою запобігання збиткам.

5. Зобов'язати банки, у діяльності яких на дату набрання чинності цією постановою є порушення та недоліки, зазначені в пункті 2 цієї постанови, розробити та подати до 1 лютого 2015 року або протягом двох тижнів з моменту виникнення після 1 січня 2015 року таких порушень та недоліків до Національного банку України детальний план виконання зобов'язань (з поквартальною розбивкою) щодо усунення:

до 1 січня 2016 року порушень та недоліків, пов'язаних з переоцінкою рахунків в іноземній валюті та банківських металах у зв'язку зі зростанням після 6 лютого 2014 року курсу іноземних валют до національної валюти України;

до 1 січня 2019 року порушень та недоліків, спричинених формуванням резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, визначеними в абзаці другому пункту 2 цієї постанови.

План виконання зобов'язань щодо усунення порушень та недоліків (далі – План) має містити:

заходи залежно від проблем банку, зокрема щодо підвищення розміру регулятивного капіталу банку, приведення економічних нормативів та лімітів загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції до встановлених нормативних значень, зменшення обсягу негативно класифікованих активів, зменшення витрат та збільшення доходів, із зазначенням термінів виконання заходів та обґрунтування досягнення планових показників у визначені терміни;

графік поетапного приведення економічних нормативів/лімітів загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції до нормативних значень;

графік зменшення обсягу негативно класифікованих активів.

План та графіки мають бути затверджені правлінням та радою банку, підписані головою правління банку і головою ради банку.

Банки, які здійснюють свою діяльність згідно з планами фінансового оздоровлення або письмовими угодами, подають зазначені заходи та графіки шляхом оновлення діючих планів/угод у встановлені терміни.

6. Генеральному департаменту банківського нагляду (Шульга А. А.) забезпечити до 1 березня 2015 року/протягом місяця від дати подання розгляд планів щодо обґрунтованості, повноти та ефективності запроваджуваних заходів та в разі їх прийнятності підготовку пропозицій на розгляд Правління Національного банку України щодо погодження графіків, зазначених у пункті 5 цієї постанови.

7. Зобов'язати банки подавати до Національного банку України до 15 числа місяця, наступного за звітним, звіт про виконання Плану, розробленого згідно з пунктом 5 цієї постанови, та дотримання обмежень, установлених пунктом 4 цієї постанови.

8. До банків, які не виконують заходи в терміни та обсягах, що передбачені Планом, розробленим згідно з пунктом 5 цієї постанови, застосовувати заходи впливу згідно із законодавством України та Положенням про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902.

9. Постанова набирає чинності з 1 січня 2015 року та діє до 1 січня 2019 року.

10. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 860

Про затвердження Змін до Положення про надання
Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України

Відповідно до статей 7, 15, 42, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України» та статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою забезпечення безпеки та фінансової стабільності банківської системи, захисту інтересів вкладників і кредиторів Правління Національного банку України постановляє:

1. Затвердити Зміни до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 13 липня 2010 року № 327, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 2010 року за № 540/17835 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 грудня 2014 року № 860

ЗМІНИ
до Положення про надання Національним банком України
стабілізаційних кредитів банкам України

1. У главі 1:

1) пункт 1.5 викласти в такій редакції:

«1.5. Розмір процентної ставки за стабілізаційним кредитом під час надання такого кредиту/зміни умов кредитного договору в частині продовження строку користування таким кредитом визначається в річних процентах на рівні облікової ставки Національного банку плюс півтора процентного пункту та протягом дії кредитного договору підлягає коригуванню в разі зміни облікової ставки Національного банку»;

2) пункт 1.7 викласти в такій редакції:

«1.7. Національний банк з метою обмеження ризику ліквідності банку під час надання стабілізаційного кредиту чи зміни умов кредитного договору встановлює обмеження та вимоги щодо його діяльності, які мають бути передбачені в кредитному договорі, зокрема щодо:

1) заборони виплати дивідендів акціонерам, крім виплати дивідендів за привілейованими акціями;

2) заборони розподілу капіталу в будь-якій іншій формі, крім спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу банку, формування резервного фонду, покриття збитків минулих років;

3) заборони виплати інших заохочувальних та компенсаційних виплат, які не є складовою частиною основної та додаткової заробітної плати;

4) заборони придбання основних засобів, що не беруть участі в проведенні банківських операцій, крім тих, що перейшли у власність банку на підставі реалізації прав заставодержателя;

5) заборони здійснення інвестицій та придбання цінних паперів (крім державних облігацій України, боргових цінних паперів, емітованих Національним банком, облігацій державних підприємств, облігацій Державної іпотечної установи, а також цінних паперів, що перейшли у власність банку на підставі реалізації прав заставодержателя);

6) обмеження здійснення активних операцій з пов'язаними з банком особами та особами, які пов'язані з ними юридичними та/або економічними взаємозв'язками або мають спільні джерела доходів, або мають спільні джерела повернення кредитів, обсягом, що склався на дату прийняття рішення Правління Національного банку (у розрізі валют). Такий обсяг розраховується без урахування обсягу зобов'язань з кредитування. Таке обмеження не поширюється на операції з надання кредитів овердрафт працівникам банку за зарплатними проектами;

7) заборони здійснення викупу акцій власної емісії, за винятком випадків, передбачених законодавством України щодо обов'язкового викупу банком акцій власної емісії;

8) заборони здійснення дострокового погашення боргових цінних паперів власної емісії, за винятком випадку, коли таке погашення відбувається за ціною, не вищою, ніж 50 відсотків від номіналу, та не призводить до суттєвого погіршення ліквідності банку;

9) заборони надання кредитів без забезпечення (крім кредитів фізичним особам у сумі не більше ніж 50,0 тис. грн., у тому числі кредитів овердрафт, міжбанківських кредитів/депозитів строком до 30 днів банкам, які мають фінансовий стан не нижче класу «Б» відповідно до нормативно-правового акта Національного банку з питань формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, кредитів овердрафт юридичним особам за кредитними договорами, укладеними до дати прийняття рішення Правління Національного банку);

10) заборони укладання депозитних договорів, що передбачають авансову виплату процентів;

11) заборони здійснення дострокового повернення коштів пов'язаним з банком особам;

12) заборони здійснення операцій з похідними фінансовими інструментами (крім валютних операцій на умовах своп до 30 днів та операцій репо з ОВДП).

Національний банк під час зміни умов кредитного договору в частині продовження строку користування кредитом застосовує процедуру особливого режиму контролю, який передбачає обмеження щодо діяльності банку шляхом призначення куратора».

2. У главі 2:

1) пункт 2.1 викласти в такій редакції:

«2.1. Національний банк надає стабілізаційний кредит чи здійснює зміну умов кредитного договору під основне та додаткове забезпечення. Перелік забезпечення за стабілізаційним кредитом, вимоги до забезпечення та порядок його врахування визначені в додатку 1 до цього Положення.

Національний банк приймає основне забезпечення, визначене в підпунктах 1.12 та 1.13 пункту 1 додатка 1 до цього Положення, за вищим коригуючим коефіцієнтом за умови укладання договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером (за його згодою) на суму кредиту та процентів за три місяці користування ним.

Національний банк приймає основне забезпечення, визначене в підпунктах 1.10, 1.12, 1.13 пункту 1 додатка 1 до цього Положення, за вартістю, визначеною за результатами оцінки, проведеної відповідно до вимог законодавства України незалежним суб'єктом оціночної діяльності, який уключений до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та відповідає таким критеріям:

1) входить до міжнародної мережі аудиторсько-консалтингових фірм або міжнародної мережі консультантів з нерухомості;

2) досвід його роботи на ринку України не менший, ніж п'ять років;

3) у його складі є підрозділ оцінки та фінансового моделювання та/або підрозділ оцінки або консультаційних послуг у сфері нерухомості;

4) у його складі є не менше ніж чотири оцінювачі, які отримали кваліфікаційні свідоцтва оцінювачів та включені до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності. Такі оцінювачі повинні мати досвід роботи в складі суб'єкта оціночної діяльності не менше ніж півроку до дати початку оцінки;

5) наявність досвіду його роботи в оцінці майнових прав за кредитними договорами/нерухомого майна/єдиних (цілісних) майнових комплексів (разом з корпоративними правами) з метою застави протягом 2012, 2013 та 2014 років.

Звіт про оцінку майна має бути складений не раніше трьохмісячного терміну до дати подання клопотання про надання стабілізаційного кредиту/зміну умов кредитного договору.

Національний банк протягом строку дії кредитного договору має право вимагати проведення нової оцінки вартості забезпечення, визначеного в підпунктах 1.10, 1.12, 1.13 пункту 1 додатка 1 до цього Положення»;

2) доповнити главу новим пунктом такого змісту:

«2.5. У разі погашення банком частини заборгованості за стабілізаційним кредитом Національний банк має право здійснити виведення частини застави за умови надання банком клопотання з відповідним обґрунтуванням та достатності забезпечення (з урахуванням коригуючих коефіцієнтів) для задоволення вимог Національного банку відповідно до вимог статті 19 Закону України «Про заставу» та/або статті 7 Закону України «Про іпотеку».

3. У главі 3:

1) у пункті 3.1:

у підпункті «д» слова «право власності» замінити словами «право власності/вимоги»;

у підпункті «е» цифри «1.9, 1.10» замінити цифрами «1.9 – 1.11, 1.13»;

у підпункті «є» цифри «1.11» замінити цифрами «1.10, 1.12, 1.13»;

підпункт «ж» викласти в такій редакції:

«ж) витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Державного реєстру обтяжень рухомого майна (у разі забезпечення банком зобов'язань за кредитним договором основним забезпеченням, передбаченим підпунктом 1.12 пункту 1 додатка 1 до цього Положення)»;

2) пункт 3.3 доповнити новим підпунктом «й» такого змісту:

«й) структура власності банку не відповідає вимогам щодо її прозорості, установленим Національним банком».

4. У пункті 5.2 глави 5 слова «шість місяців» замінити словом «рік».

5. У пункті 1 додатка 1 до Положення:

1) доповнити пункт після підпункту 1.9 новим підпунктом 1.10 такого змісту:

«1.10. Ураховані векселі суб'єктів господарювання-резидентів, що авальовані Кабінетом Міністрів України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду забезпечення – 0,8».

У зв'язку з цим підпункти 1.10 – 1.12 уважати відповідно підпунктами 1.11 – 1.13;

2) підпункт 1.12 викласти в такій редакції:

«1.12. Нерухоме майно, крім об'єктів незавершеного будівництва, яке перебуває на території України.

Нерухомість як єдиний (цілісний) майновий комплекс може прийматися в забезпечення разом з корпоративними правами на частку в статутному капіталі юридичної особи, яка є власником цієї нерухомості, оцінку яких здійснено незалежним суб'єктом оціночної діяльності, що відповідає вимогам та критеріям, визначеним у пункті 2.1 глави 2 Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України.

Коригуючий коефіцієнт для цих видів забезпечення в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,8; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,5»;

3) підпункт 1.13 викласти в такій редакції:

«1.13. Майнові права за укладеними банком-позичальником кредитними договорами з юридичними особами, фізичними особами-підприємцями, фізичними особами, забезпеченням за якими є іпотека, крім об'єктів незавершеного будівництва, за умови, що:

1) заборгованість за кредитами класифікована за I та II категоріями якості відповідно до нормативно-правового акта Національного банку України з питань формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями;

2) строк дії кредитного договору не менший, ніж строк користування кредитом Національного банку України;

3) заборгованість за кредитом обліковується за відповідним балансовим рахунком банку не менше ніж 180 календарних днів;

4) стан обслуговування боргу протягом останніх 180 календарних днів поспіль визначений як «високий» або «добрий»;

5) кредитні договори укладені не з пов'язаними з банком особами;

6) оцінка забезпечення здійснена відповідно до законодавства України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду забезпечення в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,6; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,4».

6. У тексті Положення слова «(ради директорів)», «спостережною (наглядовою)» виключити.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 862

Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України «Про Національний банк України», статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Внести до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), такі зміни:

1) у розділі I:

абзаци сьомий та восьмий виключити.

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий – двадцять шостий уважати відповідно абзацами сьомим – двадцять четвертим;

в абзаці дев'ятнадцятому літери та цифри «НЗ, НЗ-1» виключити;

2) глави 2 та 3 розділу IV виключити;

3) доповнити пункт 2.2 глави 2 розділу V новим абзацом такого змісту:

«необтяжені депозитні сертифікати Національного банку»;

4) абзац третій пункту 1.4 глави 1 розділу VIII виключити;

5) у розділі IX:

в абзаці другому підпункту «б» пункту 1.2 глави 1 слова, літери та цифри «нормативи співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (НЗ), співвідношення регулятивного капіталу до зобов'язань (НЗ-1)» виключити;

абзаци третій та четвертий пункту 2.1 глави 2 виключити;

у пункті 3.3 глави 3:

абзац третій доповнити словами, літерами та цифрами:

«для нормативів Н11, Н12» ;

підпункт «а», абзац перший підпункту «б» виключити.

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України та територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 25 грудня 2014 р. № 863

**Про затвердження Положення про порядок визначення
системно важливих банків**

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статей 4, 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок визначення системно важливих банків, що додається.
2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України та територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.
3. Постанова набирає чинності з 1 січня 2015 року.
4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
25 грудня 2014 року № 863

ПОЛОЖЕННЯ про порядок визначення системно важливих банків

1. Це Положення встановлює порядок визначення системно важливих банків в Україні.
2. Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» та основних загальноприйнятих у міжнародній практиці принципів і стандартів.
3. Національний банк України (далі – Національний банк) визначає системно важливі банки за такими критеріями:
  - 1) розмір банку. Показники, що характеризують цей критерій, такі:
    - загальні активи;
    - кошти фізичних осіб, суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ;
  - 2) ступінь фінансових взаємозв'язків. Показники, що характеризують цей критерій, такі:
    - кошти, розміщені в інших банках;
    - кошти, залучені від інших банків;
  - 3) напрям діяльності. Показником, що характеризують цей критерій, є кредити, що надані суб'єктам господарювання у промисловість, сільське господарство та будівництво.
4. Національний банк визначає системно важливі банки щороку станом на 1 січня за даними оборотно-сальдових балансів банків (крім санаційного банку та банків, щодо яких Національним банком прийнято рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних) та статистичної звітності про надані банками кредити в розрізі видів економічної діяльності.
5. Рішення про віднесення банку до системно важливих приймає Комісія Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайта) платіжних систем (далі – Комісія) за пропозицією відповідного структурного підрозділу центрального апарату Національного банку, що безпосередньо здійснює нагляд за діяльністю банку.
6. Національний банк повідомляє банк про набуття ним статусу системно важливого банку протягом п'яти робочих днів після прийняття Комісією рішення, але не пізніше 1 березня.
7. Національний банк для віднесення банку до системно важливих визначає показник системної важливості банку. Банк є системно важливим, якщо цей показник є вищим, ніж розмір середньоарифметичного показника системної важливості банків. Середньоарифметичний показник системної важливості банків розраховується як співвідношення суми показників системної важливості банків до кількості банків, загальна сума показників системної важливості яких становить не менше 80 відсотків показників по банківській системі.
8. Показник системної важливості банку розраховується за формулою згідно з додатком до цього Положення.

Додаток
до Положення про порядок
визначення системно важливих банків
(пункт 8 Положення)

Розрахунок показника системної важливості банку

Показник системної важливості банку розраховується за такою формулою:

$$CB = \sum_{j=1}^5 \Pi_j \cdot W_j \cdot 100\%,$$

де CB – показник системної важливості банку;

W_j – коефіцієнти зважування j -х показників (РА, РВ_{фю}, ВК_{рб}, ВК_б, ДК_{рю}), значення яких наведено в таблиці.

Коефіцієнти зважування показників за критеріями системної важливості банків

№ з/п	Назва показника (Π_j)	Коефіцієнт (W_j), %
1	2	3
1	Загальні активи ¹ (РА)	35
2	Кошти фізичних осіб, суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ (РВ _{фю})	35
3	Кредити, що надані суб'єктам господарювання за видами економічної діяльності, що класифікуються за секцією «А» (сільське господарство), «В» – «Е» (промисловість), «F» (будівництво) КВЕД ² (ДК _{рю})	15
4	Кошти, залучені від інших банків (ВК _б)	7,5
5	Кошти, розміщені в інших банках (ВК _{рб})	7,5

Π_j – частка j -го показника банку (РА, РВ_{фю}, ВК_{рб}, ВК_б, ДК_{рю}) розраховується як співвідношення розміру показника банку до розміру відповідного показника по банківській системі за такою формулою:

$$\Pi_j = \frac{J_b}{J_c},$$

де J_b – j -й показник банку;

J_c – j -й показник по банківській системі.

¹ Загальні активи визначаються за даними балансу банку без урахування розрахунків між відокремленими підрозділами банку та резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями.

² Відповідно до Методологічних основ та пояснень до позицій Класифікації видів економічної діяльності, затверджених наказом Державного комітету статистики України від 23 грудня 2011 року № 396.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 29 грудня 2014 р. № 867

**Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю
в банках України**

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статті 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою зменшення ризиків, на які наражаються банки під час своєї діяльності, підвищення ефективності та стабільності діяльності банків, забезпечення захисту інтересів вкладників і кредиторів Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України (далі – Положення), що додається.
2. Банкам до 1 липня 2015 року привести внутрішні документи щодо організації системи внутрішнього контролю у відповідність до вимог Положення.
3. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату, територіальних управлінь Національного банку України, а також банків України для використання в роботі.
4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.
5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім пункту 1, який набирає чинності з 10 січня 2015 року.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
29 грудня 2014 року № 867

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію внутрішнього контролю в банках України

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» з урахуванням документа Базельського комітету з банківського нагляду «Опорні положення оцінки систем внутрішнього контролю» та загальноприйнятих у міжнародній практиці принципів і стандартів, з метою підвищення рівня організації внутрішнього контролю в банках України та ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, для забезпечення стабільності і безпечності діяльності банків та захисту інтересів вкладників і кредиторів.

2. Це Положення встановлює обов'язкові мінімальні вимоги щодо організації внутрішнього контролю в банку.

Банк може встановлювати інші додаткові вимоги до системи внутрішнього контролю, адекватні особливостям його діяльності, характеру та обсягам банківських, фінансових послуг та інших видів діяльності банку (далі – операції банку).

II. Визначення термінів

1. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

внутрішні документи банку – положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази, посадові інструкції, опис процедур та операційних процесів, інші документи, що регламентують діяльність банку, у тому числі порядок здійснення внутрішнього контролю в банку;

внутрішній контроль – заходи (процедури) банку, спрямовані на забезпечення ефективності та результативності здійснення операцій банку, ефективності управління активами і пасивами, ризиками, забезпечення повноти, своєчасності та достовірності ведення бухгалтерського обліку та складання і надання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, запобігання шахрайству, комплаєнс тощо;

інформаційна безпека – багаторівневий комплекс організаційних заходів банку, програмних і технічних засобів, що забезпечують захист інформації від випадкових і навмисних загроз, у результаті реалізації яких можливе порушення сервісів безпеки: доступності, цілісності, конфіденційності та спостережності;

комплаєнс – дотримання банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів банку, у тому числі процедур;

комплаєнс-ризик – ризик юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати репутації внаслідок невиконання банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів банку, у тому числі процедур;

ризик – ймовірність того, що події, очікувані або неочікувані, матимуть негативний вплив на капітал та/або надходження банку. Основні види ризиків визначені нормативно-правовими актами Національного банку України;

система внутрішнього контролю – сукупність процедур, форм, способів і напрямів контролю, що забезпечує порядок здійснення і досягнення цілей внутрішнього контролю в банку;

управління ризиками – систематичний процес виявлення, ідентифікації, оцінки, моніторингу та контролю ризиків.

2. Інші терміни, що вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законодавчими та нормативно-правовими актами України.

III. Організація системи внутрішнього контролю в банку

1. Банк має запровадити ефективну систему внутрішнього контролю з метою досягнення таких цілей:

1) ефективність проведення операцій банку, захист від потенційних помилок, порушень, втрат, збитків у діяльності банку;

2) ефективність управління ризиками;

3) адекватність, усебічність, повнота, надійність, доступність, своєчасність подання інформації користувачам для прийняття відповідних рішень, у тому числі подання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності;

4) повнота, своєчасність та достовірність відображення в бухгалтерському обліку операцій банку;

5) комплаєнс;

6) ефективність управління персоналом;

7) недопущення використання послуг банку в протиправних цілях, виявлення і запобігання проведенню фінансових операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

2. Банк забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю шляхом:

1) контролю керівництва банку за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур банку;

2) розподілу обов'язків під час здійснення діяльності банку;

- 3) контролю за функціонуванням системи управління ризиками;
- 4) контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- 5) упровадження процедур внутрішнього контролю;
- 6) проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
- 7) упровадження процедур внутрішнього аудиту.

3. Банк під час організації системи внутрішнього контролю має враховувати:

- 1) розмір банку (обсяг загальних активів, коштів юридичних та фізичних осіб тощо);
- 2) види та обсяг операцій банку;
- 3) ризики, що виникають під час діяльності банку;
- 4) рівень централізації управління та діяльності банку;
- 5) рівень упровадження інформаційних технологій та сферу їх використання.

4. Суб'єктами системи внутрішнього контролю банку є:

- 1) рада банку;
- 2) правління банку;
- 3) підрозділ внутрішнього аудиту;
- 4) головний бухгалтер і його заступники;
- 5) керівники і головні бухгалтери відокремлених підрозділів;
- 6) підрозділ з управління ризиками;
- 7) підрозділ, що забезпечує комплаєнс;
- 8) керівники підрозділів і працівники, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми документами банку.

5. Банк має розробити внутрішні документи з питань організації системи внутрішнього контролю, які підлягають затвердженню радою банку.

6. Мінімальний перелік внутрішніх документів щодо організаційної структури банку та опису процесів його діяльності і вимоги до їх змісту зазначені в розділі IV цього Положення.

7. Організація системи внутрішнього контролю має відповідати таким принципам:

1) дієвість та ефективність – організація постійного процесу внутрішнього контролю, інтегрованого в поточну діяльність банку та зрозумілого на всіх рівнях персоналу банку;

2) розподіл обов'язків – забезпечення уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією чи видом діяльності банку (відокремлення функції контролю від здійснення операцій банку);

3) усебічність – охоплення всіх видів діяльності банку та всіх його підрозділів;

4) своєчасність – створення системи внутрішнього контролю, яка надає можливість отримати інформацію про загрозу виникнення втрат банку раніше, ніж такі втрати будуть понесені;

5) незалежність – відокремлення функції оцінки ефективності системи внутрішнього контролю від функцій її організації і здійснення;

6) конфіденційність – недопущення розголошення інформації особам, у яких немає повноваження щодо її отримання.

8. Функціонування системи внутрішнього контролю має забезпечувати:

1) чіткий розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління банку, між його структурними підрозділами, між працівниками банку з метою уникнення їх дублювання;

2) подвійний контроль, який полягає в дотриманні правила «двох рук» під час здійснення операцій банку та відповідно до якого здійснення та облік операцій не може належати до повноважень однієї особи. За наявності відповідного програмного забезпечення з належними рівнями контролю окремі операції банку можуть виконуватися від їх ініціювання до відображення в обліку та/або звітності однією особою за умови здійснення подальшого контролю за цими операціями;

3) проведення ретельного та всебічного аналізу операцій банку до початку, а також після їх здійснення з метою запобігання несанкціонованим операціям або таким, що проводяться з порушенням вимог відповідного технологічного процесу;

4) організацію операційної діяльності банку та облік операцій відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;

5) виконання вимог щодо організації захисту інформації в програмно-технічних комплексах згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України;

б) упровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою відповідно до стандартів Національного банку України з питань інформаційної безпеки;

7) захист від навмисних і ненавмисних дій персоналу;

8) підвищення кваліфікаційного рівня персоналу.

9. Система внутрішнього контролю має охоплювати всі етапи його діяльності та включати:

1) попередній контроль, який проводиться до фактичного здійснення операцій банку та забезпечується в таких частинах:

підбору персоналу – шляхом ретельного аналізу ділових і професійних якостей кандидатів на вакантні посади, підвищення професійного рівня і кваліфікації працівників;

залучення і розміщення грошових коштів – шляхом попереднього аналізу ризиковості та ефективності операцій банку, визначення оптимальних засобів і методів для їх виконання з метою уникнення або мінімізації можливих втрат та ризиків;

матеріальних ресурсів – шляхом аналізу якості та рівня забезпеченості банку необхідними технічними засобами, обладнанням, системами автоматизації банківської діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій, що відповідають обсягу та складності здійснюваних ним операцій;

вибору постачальників товарів, робіт та послуг – шляхом ретельного аналізу ділової репутації та рівня професіоналізму працівників, дотримання принципу диверсифікації під час вибору постачальників та недопущення концентрації обсягів замовлень на адресу одного постачальника;

розроблення та запровадження нових продуктів – шляхом попереднього аналізу ризиковості та ефективності продукту/послуги, що планується запровадити;

2) поточний контроль, який проводиться під час здійснення операцій банку і включає контроль за дотриманням законодавчих актів та внутрішніх документів банку щодо здійснення цих операцій, порядку прийняття рішень про їх здійснення, контроль за повним, своєчасним і достовірним відображенням операцій у бухгалтерському обліку та звітності, контроль за збереженням майна банку;

3) подальший контроль, який проводиться після здійснення операцій банку та полягає в перевірці обґрунтованості і правильності здійснення операцій, відповідності документів установленим формам і вимогам щодо їх оформлення, відповідності виконуваних працівниками обов'язків їх посадовим інструкціям, виявленні причин порушень і недоліків та визначенні заходів щодо їх усунення, контролі за виконанням планових показників діяльності, визначених у стратегії розвитку банку, його бізнес-планах та бюджеті, перевірці повноти і достовірності даних фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, сформованої банком.

IV. Мінімальні вимоги до переліку внутрішніх документів щодо організаційної структури банку та опису процесів його діяльності

1. Внутрішні документи банку щодо організаційної структури, зокрема, мають містити:

1) організаційну структуру банку;

2) персональний розподіл функцій і повноважень членів правління банку;

3) розподіл обов'язків між підрозділами та працівниками банку;

4) порядок і терміни зберігання (архівзації) документів;

5) документи, розроблення яких передбачено стандартами Національного банку України з управління інформаційною безпекою в банківській системі України, включаючи порядок захисту від несанкціонованого доступу і розповсюдження конфіденційної інформації, а також від використання конфіденційної інформації в особистих цілях, плану відновлення діяльності банку.

2. Внутрішні документи банку щодо опису процесів діяльності мають містити детальний опис усіх операцій банку і управлінських процедур, здійснюваних банком, наведених у схематичному та/або текстовому вигляді, та, зокрема, визначати:

1) послідовність здійснення описуваних процесів діяльності банку, зв'язок між окремими процесами;

2) строки поетапного здійснення процесів діяльності банку;

3) кінцеві результати процесів діяльності банку (документи, операції, певні види інформації тощо);

4) основні критерії щодо визначення переліку процесів банку відповідно до напрямів діяльності, наприклад, процесів управління (корпоративне управління, стратегічний менеджмент тощо), основних процесів [кредитні, вкладні (депозитні) операції, корпоративні фінанси, управління рахунками

тощо], забезпечувальних процесів (кадрові, фінансові, матеріальні, інформаційні ресурси, бухгалтерський облік тощо);

5) принципи побудови описів процесів, наприклад, забезпечення інтеграції і узгодження дій керівництва, результативності і ефективності діяльності банку, підвищення рівня мотивації працівників, поліпшення якості і прогнозованості результатів роботи тощо;

6) підходи до вибору методики опису процесів, наприклад, вибір виду опису (графічний у вигляді схем та/або текстовий), можливість вибору застосування одночасно обох видів чи визначення лише одного виду опису процесів;

7) етапи реалізації процесів банків, наприклад, розроблення опису процесу (визначення споживачів кожного процесу, ідентифікація їх вимог та повнота зазначення таких вимог у процесі, установа взаємодії цього процесу з рештою процесів банків, установа повноважень і відповідальності за управління процесом, визначення ресурсного забезпечення процесу, результати процесу); підтримання процесу в актуальному стані; умови удосконалення процесів тощо.

3. Внутрішні документи банку щодо управління персоналом, зокрема, мають містити:

1) порядок прийняття на роботу, переведення/переміщення, суміщення посад, призначення тимчасово виконуючих обов'язки працівників, оформлення відряджень, звільнення працівників;

2) порядок оплати праці, заохочення та застосування дисциплінарного стягнення до працівників;

3) порядок оцінки якості виконання працівниками покладених на них обов'язків;

4) порядок навчання персоналу, підвищення кваліфікації працівників;

5) порядок просування по службі, формування кадрового резерву;

6) порядок надання відпусток;

7) правила корпоративної етики, культури, комунікації, ділової репутації працівників, вимоги до поведінки на робочому місці і поза ним;

8) порядок інформування працівників банку про ризики, пов'язані з виконанням ними своїх службових обов'язків, їх ролі в системі внутрішнього контролю банку;

9) правила внутрішнього розпорядку, режиму роботи, табельного обліку використання робочого часу;

10) порядок формування штатного розпису;

11) порядок поширення персональних даних працівників;

12) порядок організації охорони праці;

13) порядок ведення кадрової документації (уніфікованих форм кадрових документів, особових справ, трудових книжок тощо).

4. Внутрішні документи банку щодо проведення кредитних операцій, зокрема, мають містити:

1) опис цільових ринків банку, кредитних продуктів;

2) основні критерії, яким повинні відповідати клієнти банку для отримання кредитів;

3) порядок та умови оплати за користування кредитом, визначення сукупної вартості кредитів і справедливої вартості кредитних операцій;

4) порядок прийняття рішень про надання кредитів;

5) склад і кількість членів кредитного комітету, їх повноваження і обов'язки;

6) порядок оформлення договірних відносин, визначення осіб, які мають право підписувати від імені банку кредитні договори, договори застави, гарантії, поруки тощо;

7) перелік документів та інформації щодо порядку формування та умов зберігання кредитної справи;

8) опис операційних процесів та підпроцесів надання і супроводження кредитів;

9) порядок забезпечення кредитів, який, зокрема, уключає:

прийнятні види забезпечення;

установлені коефіцієнти співвідношення забезпечення до розміру кредиту в розрізі видів кредитних продуктів і типів забезпечення;

вимоги до документального оформлення забезпечення (нотаріальне засвідчення договорів, страхування предмета застави на користь банку, реєстрація забезпечення в державних реєстрах тощо);

моніторинг застави та періодичність здійснення переоцінки забезпечення;

вимоги до працівників банку, які здійснюють оцінку застави, порядок роботи з незалежними оцінювачами;

- 10) інформацію про моніторинг кредитів, його напрями:
    - оцінка фінансового стану позичальників (поручителів, гарантів) з визначенням відповідних термінів її здійснення та переліку документів, на підставі яких вона здійснюватиметься;
    - виконання позичальниками (поручителями, гарантами) зобов'язань за укладеними договорами;
    - цільове використання кредитів, реалізація бізнес-планів щодо використання кредитних коштів;
  - 11) механізм повернення кредитів;
  - 12) порядок роботи з проблемною заборгованістю;
  - 13) опис форми (бюлетень, довідка, повідомлення тощо) надання споживачу достовірної інформації про умови кредитування та орієнтовну сукупну вартість споживчого кредиту, оформлену відповідно до вимог законодавства України;
  - 14) опис процедур щодо роботи з позичальниками, які потрапили/можуть потрапити в скрутне фінансове становище;
  - 15) порядок класифікації кредитів і формування резервів за кредитними операціями банку;
  - 16) порядок обмеження з концентрації кредитів, принципи диверсифікації кредитного портфеля;
  - 17) підстави надання незабезпечених кредитів;
  - 18) принципи і обмеження щодо кредитування осіб, пов'язаних з банком;
  - 19) порядок управління якістю кредитного портфеля, кредитним ризиком, у тому числі з урахуванням стрес-сценаріїв;
  - 20) порядок дій банку щодо передавання інформації, що містить банківську таємницю, третім особам, у тому числі особам, з якими укладено договори про отримання послуг щодо повернення боржниками простроченої (проблемної) заборгованості за отриманими ними кредитами;
  - 21) опис форм звітів про кредитні операції і періодичність подання їх органам управління банку.
5. Внутрішні документи банку щодо інвестиційної діяльності, зокрема, мають містити:
- 1) опис цілей інвестиційної діяльності, порядок прийняття рішень про здійснення інвестицій;
  - 2) принципи диверсифікації інвестицій за типами інвестиційних інструментів, емітентами цінних паперів, галузями економіки, країнами;
  - 3) умови та підстави віднесення цінного папера до відповідного портфеля з урахуванням наміру його придбання і можливості утримання;
  - 4) порядок комплексного аналізу фінансового стану емітента, визначення класу емітента, ризику цінного папера;
  - 5) опис обраних банком методів визначення справедливої вартості відповідних цінних паперів, методів розрахунку суми очікуваного відшкодування за цінними паперами в портфелях банку на продаж і до погашення, у тому числі критерії оцінки майбутніх грошових потоків;
  - 6) визначення джерел інформації щодо обігу відповідного цінного папера на фондовому ринку, рейтингових агентств, які мають бути незалежними від банку та не мати з банком конфлікту інтересів;
  - 7) опис інвестиційних обмежень залежно від рейтингової оцінки емітента або цінних паперів емітента;
  - 8) розрахунок прибутковості інвестицій, резервів під операції з цінними паперами;
  - 9) стратегію здійснення операцій з похідними фінансовими інструментами;
  - 10) порядок і критерії оцінки зменшення корисності за інвестиціями в асоційовані та дочірні компанії;
  - 11) установлені ліміти за операціями, що укладаються працівниками, які мають право на укладення інвестиційних угод;
  - 12) порядок управління якістю інвестиційного портфеля, у тому числі з урахуванням стрес-сценаріїв;
  - 13) опис операційних процесів та підпроцесів здійснення інвестиційної діяльності;
  - 14) опис форм звітів про інвестиційну діяльність і періодичність подання їх органам управління банку.
6. Внутрішні документи банку щодо управління ліквідністю, зокрема, мають містити:
- 1) склад, порядок призначення, повноваження та обов'язки членів комітету з управління активами і пасивами банку;
  - 2) порядок щоденного управління ліквідністю банку;
  - 3) вимоги до диверсифікації активів і пасивів банку за видами валют, сумами і строками погашення;

- 4) ліміти невідповідностей між строками погашення активів і пасивів, прогнози грошових потоків;
- 5) визначення розмірів процентних ставок за активами і пасивами банку, обмеження розміру процентних ставок, урахуваючи ризик зміни процентних ставок;
- 6) порядок визначення рівня процентної маржі;
- 7) принципи координації робіт підрозділів, які можуть своїми діями впливати на рівень ліквідності банку;
- 8) оцінку доступності ринку, ринкові прогнози та варіанти фінансування;
- 9) аналіз стану ліквідності та управління ризиком ліквідності, у тому числі з урахуванням стрес-сценаріїв;
- 10) антикризові плани та плани дій щодо підтримання ліквідності на випадок непередбачених обставин;
- 11) опис форм звітів щодо управління ліквідністю і періодичність подання їх органам управління банку.

7. Внутрішні документи банку щодо проведення вкладних (депозитних) операцій, зокрема, мають містити:

- 1) порядок залучення грошових коштів і банківських металів на поточні та вкладні (депозитні) рахунки клієнтів;
- 2) принципи диверсифікації депозитного портфеля;
- 3) умови про види та строки вкладів (депозитів);
- 4) порядок визначення розміру процентних ставок, умови нарахування та сплати процентів, визначення справедливої вартості вкладних (депозитних) операцій;
- 5) порядок договірною регулювання вкладних (депозитних) операцій, визначення осіб, які уповноважені підписувати договори банківського вкладу (депозиту) від імені банку;
- 6) порядок повернення банком вкладів (депозитів);
- 7) порядок випуску, розміщення і погашення ощадних (депозитних) сертифікатів, порядок обліку, зберігання та знищення бланків ощадних (депозитних) сертифікатів;
- 8) порядок оприлюднення банком у загальнодоступному для клієнтів місці інформації для вкладників – фізичних осіб та вимоги до змісту розкриття інформації про захист прав споживачів;
- 9) опис операційних процесів та підпроцесів проведення вкладних (депозитних) операцій;
- 10) опис форм звітів про вкладні (депозитні) операції і періодичність подання їх органам управління банку.

8. Внутрішні документи банку щодо ведення банком рахунків клієнтів, функціонування платіжних систем, забезпечення проведення розрахунків та зберігання документів, зокрема, мають містити:

- 1) процедури відкриття, обслуговування, закриття банківських рахунків клієнтів та контролю за ними;
- 2) порядок оперативного ведення клієнтом своїх рахунків у банку та обміну технологічною інформацією за допомогою систем дистанційного обслуговування;
- 3) порядок виконання банком заходів щодо арешту коштів на рахунку клієнта;
- 4) порядок зупинення фінансових операцій за рахунком клієнта;
- 5) порядок виконання банком розрахункових документів на списання/примусове списання/стягнення коштів з рахунків клієнтів;
- 6) порядок функціонування внутрішньобанківської платіжної системи та опис можливих порушень у системі і заходів, спрямованих на їх усунення;
- 7) правила платіжної системи, у тому числі організаційну структуру платіжної системи, умови участі в платіжній системі, види послуг, які надаватимуться в платіжній системі, строки проведення переказу коштів, систему управління ризиками в платіжній системі тощо;
- 8) порядок функціонування системи захисту інформації під час проведення переказу коштів;
- 9) порядок проведення моніторингу з метою виявлення помилкових та неналежних переказів, суб'єктів помилкових та неналежних переказів та вжиття заходів із запобігання або припинення зазначених переказів;
- 10) правила здійснення банком і його філіями переказу коштів у разі роботи банку в системі електронних платежів Національного банку України за відповідною моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку;

11) процедури здійснення розрахункових операцій, у тому числі операцій з використанням векселів та розрахункових чеків, а саме: порядок випуску і обслуговування банківських платіжних інструментів, комісійні винагороди тощо;

12) процедури проведення документарних операцій, умови і типи операцій, обмеження, що стосуються здійснення цих операцій;

13) порядок емісії електронних платіжних засобів та процедури здійснення платіжних операцій із їх використанням, порядок нарахування/сплати комісійної винагороди, установлення лімітів та/або обмежень на операції з використанням спеціальних платіжних засобів тощо;

14) порядок оприлюднення банком у загальнодоступному місці інформації для клієнтів, яка повинна містити умови про використання електронного платіжного засобу;

15) процедуру повідомлення користувача електронного платіжного засобу про здійснення операцій з використанням електронного платіжного засобу;

16) процедуру інформування користувачем банку про втрату електронного платіжного засобу;

17) процедури щодо забезпечення фізичної і технічної безпеки встановлених платіжних пристроїв (вибір місця встановлення, заходи безпеки, відповідні договори тощо), а також порядок моніторингу роботи цих пристроїв та заходи для усунення причин та умов, які можуть сприяти можливості проведення шахрайських операцій (викраденню коштів);

18) процедури щодо ідентифікації осіб під час обслуговування клієнтів;

19) умови зберігання (архівації) документів;

20) опис форм звітів щодо ведення банком рахунків клієнтів, функціонування платіжних систем, проведення розрахунків і періодичність подання цих форм органам управління банку.

9. Внутрішні документи банку про організацію роботи щодо здійснення касових операцій, зокрема, мають містити:

1) вимоги щодо відповідальності посадових осіб за зберігання готівки та інших цінностей банку у сховищі цінностей та організації їх роботи;

2) вимоги щодо відповідальності працівників банку, які виконують операції з готівкою та іншими цінностями;

3) порядок роботи операційної каси в операційний та післяопераційний час;

4) порядок переміщення та передавання готівки та інших цінностей банку під відповідальність працівників банку;

5) порядок здійснення працівниками банку касових операцій з приймання та видачі готівки, у тому числі із застосуванням електронних платіжних засобів через операційну касу банку, а також застосування автоматичної касової машини (АТМ);

6) порядок роботи з платіжними пристроями та контролю за касовими операціями, здійсненими з їх використанням;

7) порядок роботи банку з приймання, видачі та зберігання готівки операційної каси та інших цінностей;

8) порядок визначення відповідальних осіб, яким надається право підписувати касові документи;

9) вимоги до системи контролю здійснення касових операцій;

10) порядок пакування готівки для касового обслуговування власних клієнтів та передавання іншим банкам;

11) порядок підкріплення готівкою філій/відділень та приймання від них готівки;

12) правила зведення залишків готівки в операційній касі;

13) порядок урегулювання спорів між банком і клієнтом з питань касового обслуговування, у тому числі через платіжні пристрої;

14) порядок забезпечення схоронності готівки та інших цінностей банку:

облік та зберігання ключів, їх дублікатів, печаток і штампів, індикаторних пломб;

правила відкривання і закриття сховищ цінностей;

15) порядок роботи депозитної системи, здавання під охорону та прийняття з-під охорони сховищ цінностей і депозитних систем, а також зберігання ключів та дублікатів до них;

16) порядок приймання від клієнтів/видачі клієнтам на відповідальне зберігання цінностей;

17) порядок надання в оренду індивідуальних сейфів та зберігання в них цінностей клієнтів банку;

18) порядок перевезення валютних цінностей та інкасації коштів відповідно до вимог нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку України;

19) порядок роботи каси перерахування;

20) порядок приймання інкасаторських сумок з готівковою виручкою;

21) порядок роботи з іншими цінностями (пам'ятні та інвестиційні монети, сувенірна продукція тощо);

22) порядок проведення ревізії готівки та інших цінностей, що зберігаються в операційній касі та платіжних пристроях (строки проведення та види ревізій, оформлення результатів ревізії);

23) порядок управління якістю касових операцій з урахуванням стрес-сценаріїв;

24) опис операційних процесів та підпроцесів проведення касових операцій;

25) опис форм звітів про касові операції і періодичність подання їх органам управління банку.

10. Внутрішні документи банку щодо операцій з основними засобами та нематеріальними активами, зокрема, мають містити:

1) критерії визнання, класифікації основних засобів та нематеріальних активів;

2) порядок визначення первісної вартості основних засобів та нематеріальних активів, строків їх корисного використання (експлуатації);

3) порядок документального оформлення та обліку операцій з основними засобами та нематеріальними активами;

4) перелік посад матеріально відповідальних осіб за збереження основних засобів та нематеріальних активів;

5) перелік посад керівних осіб, які мають право надавати дозвіл на придбання та вибуття основних засобів і нематеріальних активів;

6) порядок створення постійно діючих комісій з уведення в експлуатацію, раціонального використання, інвентаризації, переоцінки, списання основних засобів та нематеріальних активів, склад та функції постійно діючих комісій;

7) правила придбання, створення, поліпшення та вдосконалення, відтворення основних засобів та нематеріальних активів;

8) порядок переоцінки основних засобів та нематеріальних активів, включаючи періодичність її проведення;

9) порядок амортизації основних засобів та нематеріальних активів, методи амортизації;

10) порядок вибуття основних засобів та нематеріальних активів:

реалізація основних засобів і нематеріальних активів;

безоплатне передавання основних засобів і нематеріальних активів;

списання основних засобів і нематеріальних активів у разі виведення з експлуатації внаслідок фізичного, морального зносу або непридатності для подальшого використання;

ліквідація основних засобів і нематеріальних активів;

укладення основних засобів і нематеріальних активів у статутні капітали підприємств (господарських товариств);

11) порядок передавання та отримання в оперативний та фінансовий лізинг основних засобів;

12) порядок інвентаризації основних засобів та нематеріальних активів, строки, результати інвентаризації;

13) порядок визнання банком зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів;

14) порядок використання банком прав на заставлене майно;

15) опис форм звітів про управління основними засобами та нематеріальними активами і періодичність їх подання органам управління банку.

11. Внутрішні документи банку щодо проведення операцій з іноземною валютою та банківськими металами, здійснення банком функцій агента валютного контролю, зокрема, мають містити:

1) порядок проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (купівля-продаж іноземної валюти і чеків, зворотний обмін, конвертація, прийняття на інкасо банкнот і чеків);

2) порядок установлення курсів купівлі-продажу готівкових іноземних валют та банківських металів;

3) порядок увезення банком готівкової іноземної валюти і банківських металів в Україну та вивезення за її межі;

- 4) правила здійснення операцій з банківськими металами в операційній касі банку;
  - 5) порядок проведення банком операцій з купівлі-продажу банківських металів від свого імені, за дорученням і за рахунок коштів клієнтів, а також у межах лімітів власної відкритої валютної позиції, з їх фізичною поставкою або без неї, на міжбанківському валютному ринку України і на міжнародному валютному ринку;
  - 6) умови проведення кредитних операцій у банківських металах;
  - 7) правила надання та отримання банківських металів у заставу;
  - 8) порядок залучення банківських металів на вклади (депозити) клієнтів з їх фізичною поставкою або без неї;
  - 9) порядок обліку маси банківського металу та ведення реєстрів обліку для накопичення інформації щодо маси банківських металів;
  - 10) вимоги до кваліфікації експерта банку з банківських металів;
  - 11) порядок відкриття, ведення та закриття рахунків клієнтів в іноземній валюті та банківських металах, у тому числі поточних, вкладних (депозитних), кореспондентських рахунків;
  - 12) правила виконання банком платіжних доручень та здійснення контролю за зовнішньоекономічними операціями клієнтів;
  - 13) порядок контролю банку за використанням іноземної валюти на території України як засобу платежу на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України;
  - 14) порядок купівлі, обміну іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України;
  - 15) порядок продажу (за дорученням і без доручення клієнта) іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України, що надійшла на користь клієнта;
  - 16) правила роботи банку з іноземною валютою на міжнародному валютному ринку;
  - 17) порядок розрахунку банком відкритої валютної позиції в іноземних валютах і банківських металах, контролю за дотриманням установлених лімітів відкритої валютної позиції;
  - 18) порядок виконання банками документів на примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металах;
  - 19) порядок управління якістю операцій з іноземною валютою та банківськими металами з урахуванням стрес-сценаріїв;
  - 20) порядок обслуговування операцій за договором щодо виконання боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученням від нього кредитом, позикою, поворотною фінансовою допомогою;
  - 21) порядок здійснення в Україні та за її межі переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні;
  - 22) опис операційних процесів та підпроцесів проведення операцій з іноземною валютою та банківськими металами;
  - 23) опис форм звітів про операції з іноземною валютою та банківськими металами і періодичність подання їх органам управління банку.
12. Внутрішні документи банку з питань комплаєнс, зокрема, мають містити:
- 1) визначення та оцінку комплаєнс-ризиків;
  - 2) основні принципи та порядок управління комплаєнс-ризиками в банку, у тому числі з урахуванням стрес-сценаріїв;
  - 3) повноваження і обов'язки комплаєнс-підрозділу, його керівника та членів підрозділу або працівника, який здійснює функції комплаєнс у разі відсутності комплаєнс-підрозділу в банку;
  - 4) порядок взаємодії між підрозділами банку з питань здійснення управління комплаєнс-ризиками;
  - 5) порядок управління комплаєнс-ризиками на рівні групи – для банківських груп, у тому числі міжнародних;
  - 6) внутрішні документи з питань правового забезпечення діяльності банку;
  - 7) процедури та процеси забезпечення відповідальності діяльності банку вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

V. Контроль керівництва банку за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур банку

1. Банк має забезпечити чіткий розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між усіма суб'єктами системи внутрішнього контролю.
2. Рада банку забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю та здійснює контроль за її ефективністю в межах повноважень, наданих законодавством, статутом та внутрішніми документами банку.
3. Правління банку забезпечує організацію системи внутрішнього контролю.
4. Правління банку може делегувати частину функцій з організації системи внутрішнього контролю постійно діючим комітетам, керівникам структурних підрозділів банку. Правління банку забезпечує контроль за виконанням делегованих ним функцій.
5. Банк упроваджує визначені ним принципи корпоративного управління, професійні стандарти та кодекси поведінки працівників з метою підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.
6. Рада банку зобов'язана вживати заходів щодо запобігання виникненню конфліктів інтересів та сприяти їх урегулюванню, а також повідомляти Національному банку України про конфлікти інтересів, що виникають у банку.
7. Керівники банку мають уживати заходів відповідно до законодавства для забезпечення контролю за виконанням функціональних обов'язків працівників банку, підвищення ефективності їх виконання, у тому числі з урахуванням стратегії та бізнес-планів розвитку банку.

VI. Розподіл обов'язків під час здійснення діяльності банку

1. Правління банку визначає чіткі межі відповідальності структурних підрозділів банку, їх керівників та працівників під час здійснення операцій банку.
2. Правління банку здійснює розподіл обов'язків, який має забезпечувати уникнення:
  - 1) конфлікту інтересів і умов його виникнення;
  - 2) можливості скоєння злочинів і здійснення інших протиправних дій під час проведення операцій банку;
  - 3) можливості здійснення одним підрозділом або працівником (крім операцій, які проводяться за наявності відповідного програмного забезпечення з належним рівнем контролю і за умови здійснення подальшого контролю за цими операціями):
    - операцій банку і здійснення їх реєстрації та/або відображення в обліку;
    - документального оформлення касових операцій, здійснення їх фактичного виконання та своєчасного відображення в бухгалтерському обліку;
    - операцій за рахунками клієнтів банку і рахунками, що відображають фінансово-господарську діяльність банку;
    - оцінювання достовірності і повноти документів, що надаються клієнтом під час отримання кредиту, і здійснення моніторингу позичальника після надання кредиту;
    - дій у будь-яких інших сферах, у яких є можливим виникнення конфлікту інтересів.
3. Керівники банку та його структурних підрозділів мають забезпечувати відповідність функціональним обов'язкам завдань, що ставляться перед працівниками.
4. Керівники структурних підрозділів банку мають забезпечувати контроль за виконанням підлеглими працівниками функцій, передбачених посадовими інструкціями.
5. Працівники банку мають бути ознайомлені під підпис зі своїми посадовими інструкціями і діяти в межах визначених повноважень.

VII. Контроль за функціонуванням системи управління ризиками

Система внутрішнього контролю повинна включати контроль за функціонуванням системи управління ризиками банку.

2. Банк створює комплексну та адекватну систему управління ризиками, яка забезпечує виявлення, ідентифікацію, оцінку, моніторинг та контроль за всіма видами ризиків на всіх організаційних

рівнях з урахуванням специфіки діяльності банку та оцінку достатності капіталу банку для покриття всіх видів ризиків, керуючись вимогами Національного банку України.

3. Банк створює систему управління ризиками, яка забезпечує:

- 1) оцінку зовнішніх факторів (зміна політичних, економічних умов; зміни, що пов'язані з окремим видом економічної діяльності; технологічні зміни тощо);
  - 2) оцінку внутрішніх факторів (складність організаційної структури банку, специфіка діяльності банку, рівень кваліфікації персоналу, організаційні зміни, упровадження нових продуктів тощо);
  - 3) оцінку ризиків, які підлягають кількісному виміру, та тих, що не підлягають кількісному виміру;
  - 4) визначення ризиків, які банк не має змоги контролювати;
  - 5) контроль за співвідношенням витрат, пов'язаних з управлінням ризиками, та витрат, які ці ризики можуть спричинити.
4. Банк уносить зміни до системи управління ризиками в разі виникнення нових ризиків.

VIII. Контроль за інформаційною безпекою та обміном інформацією

1. Банк установлює у внутрішніх документах порядок управління інформаційною безпекою відповідно до стандартів Національного банку України з управління інформаційною безпекою в банківській системі України.

2. Банк здійснює контроль за обміном інформацією шляхом:

1) забезпечення адекватної, усебічної, цілісної, надійної, доступної, конфіденційної та своєчасної внутрішньої фінансової, операційної та статистичної інформації, інформації про дотримання вимог законодавства України, внутрішніх документів банку, ринкової інформації, необхідної для прийняття рішень і виконання службових обов'язків;

2) установлення порядку доведення інформації, обміну інформацією, який би забезпечував повне розуміння та дотримання працівниками банку внутрішніх політик та процедур.

3. Банк визначає форму надання інформації з урахуванням потреб та вимог конкретного користувача (органів управління банку, структурних підрозділів, працівників банку, наглядових органів, учасників банку та клієнтів).

4. Банк запроваджує ефективний обмін інформацією за різними напрямками, а саме:

1) вертикально (знизу – вгору), щоб рада банку і правління банку знали і усвідомлювали ризики, на які наражається банк, та адекватно реагували, організовували та контролювали роботу банку;

2) вертикально (зверху – вниз), щоб інформація про стратегію та політику банку доводилася до відома всіх управлінських рівнів та інших працівників, яких залучено до управління інформаційною безпекою та обміном інформацією;

3) горизонтально, щоб інформація, якою володіє один підрозділ банку, надавалась іншому підрозділу, якому вона необхідна для виконання своїх функцій.

IX. Процедури внутрішнього контролю

1. Банк для функціонування системи внутрішнього контролю повинен забезпечити наявність організаційної структури та відповідних спеціалістів, банківського обладнання, комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, приміщень, що відповідають вимогам, установленим Національним банком України, а також розробити та впровадити відповідні процедури внутрішнього контролю.

2. Банк забезпечує проведення процедур внутрішнього контролю за поточною діяльністю щодня.

3. Процедури внутрішнього контролю повинні бути належним чином задокументовані та передбачати щонайменше три етапи: розроблення політики і процедур контролю, перевірку їх дотримання та контроль за їх ефективністю.

4. Банк запроваджує процедури внутрішнього контролю, які передбачають:

1) звітування раді банку і правлінню банку. Керівники банку відповідно до розподілу функціональних обов'язків постійно отримують і аналізують звіти про виконання поставлених цілей з метою визначення відповідності фактичних фінансових результатів запланованим показникам;

2) багаторівневий контроль за діяльністю банку. Контроль керівників структурних підрозділів за виконанням працівниками своїх функціональних обов'язків; контроль правління банку за роботою (діяльністю) структурних підрозділів банку; контроль ради банку за діяльністю правління банку;

3) перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за наявністю активів банку, що включає періодичну інвентаризацію, подвійний контроль, обмежений доступ до активів;

4) перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за доступами до електронних банківських систем, баз даних та програмного забезпечення, що включає розроблення процедур та порядку надання відповідних дозволів;

5) перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за доступом до інформації, що містить банківську таємницю, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу;

6) перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за доступом працівників банку до здійснення операцій банку, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу;

7) відображення всіх операцій банку в бухгалтерському обліку в день їх здійснення або наступного робочого дня, якщо операція здійснена після закінчення операційного дня (часу) банку або у вихідні чи святкові дні;

8) перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за оформленням облікових документів працівниками, уповноваженими на це керівником банку або іншою уповноваженою особою;

9) перевірку дотримання встановлених лімітів та обмежень;

10) перевірку повноти, достовірності та своєчасності складання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності;

11) постійне оцінювання адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю.

5. Працівники банку в межах своїх функціональних обов'язків забезпечують реалізацію процедур внутрішнього контролю.

X. Моніторинг системи внутрішнього контролю

1. Рада банку забезпечує регулярний контроль (щонайменше один раз на квартал) за ефективністю системи внутрішнього контролю.

2. Правління банку забезпечує здійснення постійного моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.

3. Банк узагальнює результати моніторингу ефективності функціонування внутрішнього контролю. Звіти про результати моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю мають готуватися на рівні всіх структурних підрозділів, які залучені до системи внутрішнього контролю, доводитися до відома членів правління банку та ради банку, керівників інших структурних підрозділів і обов'язково містити інформацію про узагальнені недоліки системи внутрішнього контролю, причини їх виникнення, ймовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, та пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.

XI. Процедури внутрішнього аудиту

1. Підрозділ внутрішнього аудиту здійснює перевірку й оцінку ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, про результати яких інформує раду банку і правління банку шляхом надання об'єктивних суджень, висновків і оцінок щодо достатності та ефективності роботи систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних банком операцій, і внутрішнього контролю банку.

2. Банк забезпечує проведення підрозділом внутрішнього аудиту перевірок ефективності системи внутрішнього контролю, частота і обсяг яких залежить від характеру, складності та ризиковості операцій.

Оцінка ефективності системи внутрішнього контролю надається внутрішнім аудитом безпосередньо раді банку та правлінню банку за результатами проведених перевірок з урахуванням затверджених процедур (методології).

3. Банк розробляє процедури внутрішнього аудиту з метою виконання вимог, зазначених у пункті 1 цього розділу.

4. Вимоги щодо процедур внутрішнього аудиту та організації роботи внутрішнього аудиту в банку встановлюються окремим нормативно-правовим актом Національного банку України.

5. Національний банк України має право здійснювати перевірку ефективності функціонування системи внутрішнього контролю банку.